

Rajko Jerama

Pogumno dekle

(ali zgodba o notranji moči)

© Rajko Jerama, vse pravice pridržane

Rajko Jerama

POGUMNO DEKLE ali zgodba o notranji moči

Prvi natis v slovenščini, 2008
Založil: roman je izšel v samozaložbi

Oblikoval naslovnico in uredil: *Rajko Jerama*

Lektorilala: *Barbara Korun*

Grafično pripravil: *Zelenikit; www.zelenikit.com*
Natisnil: *Sagar Publications, Delhi*

Distribuiral: *Ram Raj*
Ljubno 111, Podnart
(041) 343 323
Rajko108@gmail.com

© *Rajko Jerama, 2008*

Brez predhodnega soglasja nosilca avtorskih pravic ni dovoljena reprodukcija, distribucija in javna priobčitev (v celoti ali po delih) zaščitene avtorske lastnine.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

821.163.6-311.2

JERAMA, Rajko

Pogumno dekle ali Zgodba o notranji moči / Rajko
Jerama. - 1.

natis v slov. - Podnart : samozal., 2008

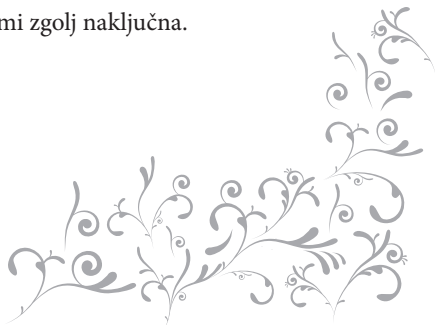
ISBN 978-961-92313-0-2

236936448

*Notri je vse, česar ni zunaj (tebe);
če sploh obstaja tisto, kar iščemo.*

*Dokler se tega ne zavemo,
iščemo (zunaj) Sebe.*

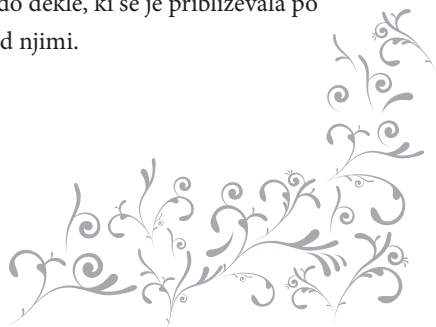
Vsi literarni junaki kakor tudi (nekateri) bralci so plod avtorjeve domišljije,
zato je vsaka podobnost z resničnimi osebami zgolj naključna.

Negotova pot

Dan nad Pobočjem se je že krepko prevesil v svojo drugo polovico. Večerne meglice so se lenobno dvigale iz bližnje reke in se razgrinjale preko travnikov in sadovnjakov vse do bližnjih hiš, kjer so se pomešale s številnimi sivimi prameni dima in nato skupaj z njimi nadaljevale svojo pot proti nebu. Večina prebivalcev idilične vasice sredi vinorodnega gričevja se je že umaknila v notranjost svojih toplih domačij, le tu in tam je bilo moč opaziti posameznike, ki so v medli svetlobi ugašajočega dne brkljali okrog hiše, da bi tako hitreje dočakali večerjo. Tudi manjša gruča otrok je vztrajala pod milim nebom in se v večernem hladu podila za žogo. Bili so zelo zatopljeni v svojo igro in poleg tega ves čas glasno vreščali, zato so šele v zadnjem trenutku opazili mlado dekle, ki se je približevala po prašni vaški poti in se naposled ustavila pred njimi.

“Pozdravljeni fantje. Vas nič ne zebe?” jih je ogovorila in se ob tem rahlo nasmehnila. Otroci so potihnili in jo zvedavo ogledovali. Bila je drugačna od deklet, ki so jih poznali. Zdela se jim je nenavadno lepa, ne le zaradi njene čudovite dolge bele obleke, katero je dopolnjeval čudovit bel klobuk, ozaljšan s čipko in rožnato vrtnico, ali zaradi njenega prijaznega pogleda, ki je prihajal iz globokih temnih oči, temveč zaradi miru, katerega je izžarevala. Opazili so, da so njeni lakasti čevlji zamazani in odrgnjeni, levemu je celo manjkala peta, vendar jih to ni motilo. Svetlolasi Jure je bil očitno najbolj pogumen in je prvi zmotil nastalo tišino.

“Ne, mene prav nič ne zebe,” je dejal in važno pogledal naokrog. Ostali so mu hitro sledili in se celo hvalili, kako jim je vroče. Nato so hoteli izvedeti, kje neki je dobila tako čudovit klobuk, kako ji je ime, kako lahko sploh hodi s temi nerodnimi šolni in še bi jo spraševali, če jih ne bi prekinila.

“Anja sem,” je rahlo zadržano odgovorila, “in takšne stvari je moč kupiti v mestu pri klobučarju.”

Vsi so napeto prisluhnili, vendar je bilo to očitno vse, kar jim je nameravala povedati o sebi. “Veste, mudi se mi. Iščem samostan, za katerega so mi rekli, da leži nekje v bližini vaše vasi. Ali bi mi povedali, kako lahko najhitreje prispem do tja?”

Eden od fantov je s prstom pokazal proti bližnjemu hribu, ki se je raztezal na obrobju vasi.

“Tam gori leži.”

“Torej grem v pravo smer?” je vprašala in se ozrla za fantovo roko, a v šibki svetlobi ni videla ničesar razen z gozdom poraščenega hriba.

“Da,” je zamrmral deček.

Gašper, ki je v bližini pometal jesensko listje z dvorišča, je ujel mladenkino vprašanje in ji z močnim glasom priskočil na pomoč: “Pot vodi najprej naravnost do roba gozda in se nato v rahlih ovinkih vzpenja do sredine pobočja, kjer na čistini leži samostan, obkrožen z nasadom brez.”

1. poglavje

Zahvalila se je in otrokom pomahala v slovo, nato pa z urnimi koraki, kolikor so to njeni polomljeni šolni sploh dovoljevali, odhitela proti streljaj oddaljenemu vznožju hriba.

Izpred duri ene od bližnjih hiš se je zaslišal vabljev glas gospodinje: "Otroci, večerja je na mizi. Pohitite, da se ne bo prej ohladila." Vseh pet Mačkovih otrok se je kričaje zapodilo proti domu in se obenem skušalo, kdo bo hitrejši. Peter, najmlajši med njimi, je v svoji silni vnemi pozabil na previdnost, se spotaknil in padel. Rahlo razočaran se je pobral in se še hitreje poglaval za brati, ki so ravnokar prestopili hišni prag in tako kot ponavadi zadnji sedel za mizo. Medtem ko so Mačkovi otroci hiteli proti domu, je preostala mladež še nekaj časa s pogledom spremljala odhajajoče dekle, ko pa jim je izginila izpred oči, so se tudi sami odpravili domov, saj jim je v želodcih že pošteno krulilo, pa tudi naraščajoče teme jih je bilo strah.

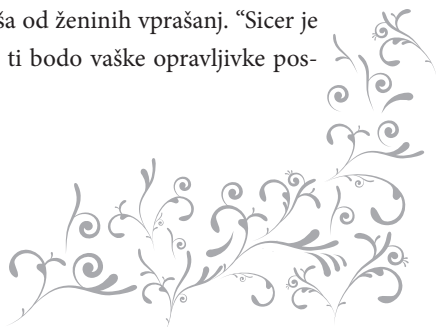
Po pričakovanjih pa prihod neznanke ni ostal povsem neopazen tudi za druge prebivalce Pobočja. Kakor je v navadi pri ženskah, je večina gospodinj med svojim vsakdanjim delom z enim očesom ves čas oprezala skozi okno, išoč kaj zanimivega, s čemer bi ob prvi priliki popestrile klepet, ki se razživi ob lahkotnem srebanju lipovega čaja.

"Si videl tisto načičkano gospodično?" je vprašala Jerebova Minka svojega moža, še preden je za sabo zaprl kuhinjska vrata.

"Kdo le bi ne opazil take brhke mladenke, ki v te kraje ne zaidejo ravno pogosto," je v šali odgovoril Gašper.

"A tako?!" je zapiskala s svojim visokim glasom in pri tem ljubosumno zavila z očmi, nato pa z nekoliko mirnejšim tonom nadaljevala: "Če je zate brhko dekle, je zame navadna mestna frajla in prav zanima me, kaj počne v teh krajih."

"Žal ti ne morem odgovoriti. Vem le to, da je namenjena v samostan k sestram usmiljenkam," je rekel in pričel jesti polento, ki se mu je s svojim omamnim vonjem zdela vsekakor vabljivejša od ženinih vprašanj. "Sicer je pa najbolje, da počakaš do jutri zjutraj, ko ti bodo vaše opravljivke pos-

tregle z vsemi podrobnostmi, resničnimi in malo manj resničnimi.” Gašper je ob teh besedah s police vzel časopis in ga razgrnil poleg krožnika. Med branjem ni želel, da ga kdo moti. To je Minka dobro vedela, zato je preostanek svoje večerje pojedla v tišini. Ko sta bila oba krožnika prazna, je vstala od mize in se lotila pospravljanja, zraven pa v mislih iskala odgovore na vprašanja, ki so ji rojila po glavi. Gašper je še nekaj časa prelistaval časopis, a v soju petrolejke ga je branje kmalu utrudilo in se je skupaj z ženo, ki je medtem že končala z delom, odpravil k počitku.

Jerebova Minka je na žalost morala zaspiti, ne da bi potešila svojo radovednost. Stara Mačkovka in njena snaha, mati petih otrok, ki so ravnokar priopihali v kuhinjo in posedli okrog mize, sta bili, kar se tiče novic o skrivnostni neznanki, nekoliko na boljšem. Zavedali sta se, da so otroci edini, ki bi lahko odstrli tančico skrivnosti in vsaj malo ublažili njuno silno radovednost, zato nista izgubljali časa.

“Jure, no povej, o čem ste se pogovarjali z dekletom?” je nestrpno vprašala mati.

“Vprašala je, če nas zebe,” je s polnimi usti zamomljal v odgovor Jure.

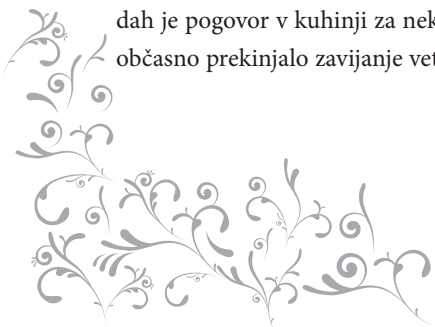
“Samo to?” je dodala Mačkovka, vidno razočarana nad odgovorom.

“Vsaj toliko časa potrpite, da poje večerjo,” se je vmešal v pogovor gospodar Marjan. “Fant je lačen in kasneje bo še dovolj časa, da izbezata iz njega vse, kar je slišal.”

“Očka, kaj je to klobučar?” se je oglasil najmlajši, ki mu je od vsega pogovora najbolj ostala v spominu prav ta beseda. Marjan je presenečeno pogledal svojega sina in že je hotel reči, naj ga pusti pri miru, toda ob njegovem zvedavem pogledu polnem pričakovanj se je nasmehnil in odgovoril: “Veš, to je stric, ki izdeluje klobuke.”

“Ali je tudi tvojega naredil on?” je še zanimalo Petra.

“Da, tudi mojega in vse druge, ki si jih imel priložnost videti.” Po teh besedah je pogovor v kuhinji za nekaj časa zamrl, a tišina, katere spokojnost je občasno prekinjalo zavijanje vetra, ki se je podil okrog hiš in se igral s pol-

1. poglavje

knicami, ni trajala dolgo. Brž ko je prvi od otrok izpraznil svoj krožnik, sta Marija in njena tašča nadaljevali z zaslíševanjem.

“Kaj je še povedala mlada gospodična?” je najprej vprašala mati in se ob tem ozrla proti nasprotnem vogalu mize, kjer so se drenjali najmlajši člani družine.

“Anja ji je ime,” je pohitel z odgovorom Miha, ki si je ime dobro zapomnil, saj se mu je zdelo prav imenitno.

“Po imenu sodeč prihaja iz mesta, verjetno iz Grahovega. Kdo drug kakor mestna gospoda bi se namreč odločil za takšno smešno ime,” je začudeno bleknila Mačkovka in Peter, ki mu je ime zvenelo naravnost čudovito, jo je užaljeno premeril z očmi. “Ali je rekla, kam je namenjena?”

“V samostan na hribu,” so vsi v en glas odgovorili otroci.

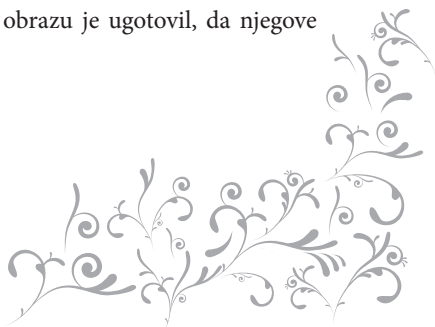
“Čudno, res čudno. Ob tej uri in povrh vsega celo peš,” je zamrmral sam pri sebi oče Marjan.

“Zadnje čase se tam gori dogajajo nenavadne stvari,” je polglasno dahnila njegova žena. “Najprej skrivnostno izginotje sestre Jožefine, za katero se je pred dvema letoma izgubila vsaka sled, nato njena še bolj nepričakovana vrnitev letos spomladi. Govori se, da nihče ne ve, kod se je potikala ta čas, celo svoji najboljši prijateljici, sestri Doroteji, baje ni črhnila niti besedice. To sem slišala od Jerebove Minke, ki je poleti govorila s prednico samostana, vsaj tako trdi.”

“Minki ne gre vsega verjeti,” jo je prekinil mož.

“Kakorkoli že, to nenapovedano odhajanje in prihajanje sestre Jožefine in nesrečna smrt prednice, zdaj pa še gospodična v belem, ki v tej pozni uri sama, brez spremstva, kolovrati naokoli in išče samostan...” se je ponovno oglasila Mačkovka. “Ali to pomeni, da človek niti v samostanu ne more več najti svojega miru?”

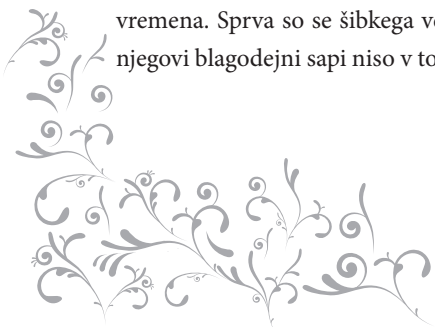
“Notranji mir nima ničesar skupnega s tem, kje kdo živi in kaj počne,” je skušal modrovati Marjan, a po izrazih na obrazu je ugotovil, da njegove

globokoumne misli ne bodo našle plodnih tal, zato je vse nadaljnje poskuse v tej smeri rajši opustil.

“Jaz menim, da v ozadju Anine smrti ni nič skrivnostnega.”

V njegovem spominu so se predramile podobe tistega soparnega avgustovskega dne, ki se je za ubogo prednico končal tako nesrečno. Jutro je bilo za ta letni čas razmeroma hladno, a pogled na sinjmodro nebo, na katerem so plavali osamljeni beli oblaki, je obetal lepo vreme. Marjan, ki ni bil preveč zahteven, kar zadeva spanje, je bil pokonci že pred sončnim vzhodom. Po dolgotrajnem deževju, ki se je z manjšimi premori vleklo tja od sredine julija, si je končno lahko oddahnil. V zadnjih dneh je postajal vse bolj zaskrbljen glede letošnjega pridelka krompirja, saj v času, ko je krompir goden za pobiranje, le-ta v vlažni zemlji hitro začne gniti. Spodbujen z lepim vremenom se je odločil, da bodo letos prvič skušali spraviti pod streho obe njivi s krompirjem na isti dan. Odhitel je, da bi zbudil ostale družinske člane in jih seznanil s svojimi načrti. Stara Mačkovka ni bila preveč navdušena nad sinovo širokopoteznostjo, saj je vedela, da bo tokrat potrebna tudi njena pomoč. Boleči sklepi so jo opominjali, da bo vlažna zemlja slabo vplivala na njeno revmo, s katero se je spopadala na stara leta, a je svojo nezadovoljstvo obdržala za sebe, ker ni hotela dajati slabega zgleda svojim vnukom. Po obilnem zajtrku so se vsi skupaj odpravili na njivo. Delo jim je šlo dobro od rok, nekoliko jih je motila le pripeka, ki je postajala vse neznosnejša. Ura v bližnjem zvoniku je odbila dvanajst. Opoldansko sonce je neusmiljeno razdajalo svojo energijo in Mačkovim, ki so jim že dodobra opešale moči, ni preostalo drugega, kot da se umaknejo v senco bližnjih dreves, kjer so zjutraj odložili košaro z jedačo in pijačo. Ob dobrem kosilu in prijetnem hladu, ki ga je nudila mogočna lipa na robu njive, so si njihova pregreta telesa hitro opomogla. Ko so se vračali nazaj na preorano zemljo posuto z gomolji, so se v ozračju začeli pojavljati prvi znaki spremembe vremena. Sprva so se šibkega vetra, ki je pihal z zahoda, razveselili, saj ob njegovi blagodejni sapi niso v tolikšni meri čutili neprijetne sopare, toda ko

1. poglavje

so se na obzorju začeli zbirati prvi oblaki, so vedeli, da to ne obeta nič dobrega. Kopaste gmote, ki so postajale vse temnejše, so se hitro približevale. Iz oddaljenih svetlobnih bliskov je bilo moč razbrati, da se pripravlja k nevihti, zato je Marjan sklenil, da pobran krompir kar najhitreje odpeljejo domov. Vpregel je konja, nakar sta z ženo pričela zlagati vreče na voz. Pri tem sta jim pomagala najstarejša sinova, medtem ko so mlajši, prešibki za takšne napore, skupaj z babico v naglici pobirali preostali pridelek krompirja, ki je še vedno ležal raztresen po njivi. Okrog druge ure, ko so na zemljo padle prve dežne kaplje, se je Marjan po vaški poti z otovorjenim vozom počasi približeval domu. Kljub polovičnemu uspehu, druga njiva je namreč ostala nedotaknjena, ni bil niti razočaran niti jezen, upal je le, da jim bo v naslednjih dneh vreme naklonjeno in bodo lahko pridelek pospravili do konca. Žena in otroci, ki so jo ubrali po bližnjici, so se prvi vrnili domov in ko se je nedolgo zatem skupaj z materjo pripeljal še Marjan, so se vsi razen stare Mačkovke, ki se je umaknila v notranjost hiše, lotili raztovarjanja. Medtem ko so v zavetju gospodarskega poslopja pretresali krompir, se je zunaj v kratkem času razbesnela silna nevihta. Skorajda so že bili končali z delom, ko je nedaleč stran treščil grom, katerega zvok je bil tako oglušujoč, kakor da sta se nebo in zemlja hkrati preklala na dvoje. Otroci so se stisnili ob materino krilo, najmlajši je od strahu zajokal, celo oče, vajen vsega hudega, se je zdrznil. Stara Mačkovka, sedeč v udobnem naslonjaču, se je ob tem nevede pokrižala in začela moliti, čeprav tedaj še ni vedela, da je bil ravno ta blisk za sestro Ano, ki se je na poti domov pred nalivom umaknila v zavetje osamljenega hrasta, usoden.

“Nič skrivnostnega?! Kaj si hotel s tem povedati?” ga je ponovno, še glasneje kot prvič, vprašala žena. Marjan se je zdrnil iz sanjarjenja, rekoč: “Do podobnih nesreč je že prihajalo, resda bolj poredkoma, pa vendar. V tem ne vidim nič nenavadnega in nenaravnega.”

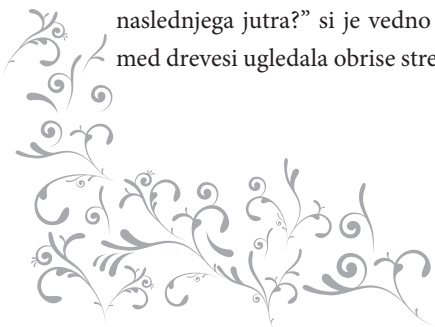
“Bila je vendar nuna,” je oporekala njegova mati.

“Kaj pa božja previdnost?” je dodala žena in v zadnjem hipu ujela krožnik, ki se ji je ob pomivanju izmuznil iz rok.

“Vsakdo mora nekoč končati svojo življenjsko pot, tudi nuna,” je želel izraziti svoje misli Marjan, a se je še pravočasno premislil, da ne bi užalil verskih čustev svojih sogovornic. “Bila je preprosto ob nepravem času na nepravem mestu. To je vse,” jima je na nekoliko vljudnejši način pojasnil svoje videnje dogodka. Otroci so se po večerji raztepli po hiši. Pogovori odraslih so se jim zdeli dolgočasni in v prostem času so se rajši igrali ali brali napete zgodbe o gradovih in v njih skritih zakladih, o vitezi in zmajih, zgodbe o oddaljenih deželah, kjer se cedita med in mleko in kjer dobrota vedno premaga zlo. V kuhinji je obsedel le Peter. Bil je preutrujen, da bi se pridružil svojim bratom, zato je rajši poslušal, o čem se pogovarjajo odrasli, dokler ga ni utrujenost dokončno premagala in je v babičinem naročju potonil v sen. Razgovor za kuhinjsko mizo se je medtem oddaljil od preteklih dogodkov, o katerih je bilo bolj ali manj že vse znano, in v ospredje so se vrnila ugibanja in namigovanja, povezana s prihodom čedne neznanke. Nasploh so domačini Pobočja ta večer izmenjali mnogo besed in so petrolejke, katerih svetloba se je širila skozi okna številnih domov, ugasnile kasneje kakor ponavadi.

Anja je previdno stopala po razdrapani vijugasti poti, prepređeni s koreninami, ki so bile v temi slabo vidne. Odkar je stopila v gozd, se ji je zdelo, da se je čas ustavil. Edino kar jo je spremljalo, je bilo pospešeno bitje njenega srca. Celo mesec, ki je na planem osvetljeval njeno pot, se je izgubil nekje med krošnjami dreves. Čeprav je vedela, da je pred njo le še dobrih pet minut hoje, jo je navdajala tesnoba. Bolj ko teme in grozečih dreves se je bala, da bo morala lagati, če želi dobiti prenočišče. Vseskozi je iskala primerne besede, s katerimi bo razkrila pravi razlog za svoj prihod v samostan. “Ali naj takoj pridem z resnico na dan ali je bolje, da počakam do naslednjega jutra?” si je vedno znova zadajala isto vprašanje. Naposled je med drevesi ugledala obrise strehe in nato še celotno stavbo, katere pročelje

1. poglavje

je bilo obsijano z bledo rumeno mesečino. Stekla je proti svojemu cilju in se ni ustavila vse do hišnega praga, kjer je kratko predahnila, nato pa potrkala na duri.

“Zdi se mi, da je nekdo pred vrati,” je dejala sestra Terezija in se začudeno ozrla po prostoru, kjer so se redovnice dvakrat na dan zbirale ob skupni molitvi. Nastala je tišina. Ob tej pozni uri niso bile vajene obiskov, še posebej nenapovedanih ne. Sestra Jožefina je prikimala in šepetaje dodala: “Tudi jaz sem slišala ropot. Pogledat grem, kdo je prišel.”

Na pragu je Anja napeto prisluškovala, kaj se dogaja za zapahnenimi vrati. Ni trajalo dolgo, ko je na drugi strani zaslišala podrsavanje bližajočih se korakov. Hitro je odmaknila uho od ključavnice in si popravila klobuk. Zvok v veži je potihnil. Jožefina se ni nikoli bala tujcev, a je vseeno upoštevala nasvet ene od redovnic, naj ne odpira vrat, ne da bi se popreje prepričala, s kom ima opravka.

“Kdo je zunaj?” je vprašala.

“Moje ime je Anja.”

“Tudi moja mati so nosili isto ime,” je za hip pomislila Jožefina in obrnila ključ v vratih. Težke hrastove duri, obešene na zarjavele tečaje, so se sprva upirale, nato pa pod pritiskom roke popustile in se s cvilečim glasom na stežaj odprle. Ob podobi, ki jo je uzrla pred seboj, ni mogla skriti presenečenja. Poteze na obrazu mladenke so bile v marsičem preveč podobne tistim na sliki, ki jo je v spomin na svojo mater hranila v medaljonu, da bi ob tem lahko ostala ravnodušna. Morda je bil prav to vzrok, da se je kasneje med njima razvilo tako globoko prijateljstvo.

“Dober večer želim,” je spregovorila v pozdrav Anja, ko se je med vrati pojavila suhljata postava v redovni obleki, ogrnjena z modro jopico. Sestra je odzdravila in jo z blago kretnjo povabila, naj vstopi.

“Notri se bova pogovorili,” je še dejala med zapiranjem vrat, nato pa prisluhnila mladenkini prošnji.

“Ali bi lahko to noč prebila pod vašo streho?” je kar naravnost vprašala Anja, ko je v soju leščerbe ujela odblesk Jožefininih sinje modrih oči. “V godlji, v kakršni sem se znašla, se mi je zdela vaša pomoč še najbolj verjetna.” Njene besede, ki jim ni manjkalo vljudnosti, so zvenele samozavestno, bile so pravo nasprotje notranje stiske, katero se je vsaj za enkrat bala razodeti. Sestra Jožefina je slutila, da dekle skriva del resnice o sebi, vendar je to ni vznemirjalo. Popolnoma se je zanesla na svoje lastne občutke, ki so ji govorili, da v ozadju Anjine zadržanosti ni nič slabega, kvečjemu kanček strahu. “Ne bom je spraševala, kaj jo muči. Bo že sama povedala, ko bo čas za to,” si je mislila in ohrabrujoče dodala: “Gotovo se bo našla kakšna postelja. Pridi, predstavila te bom sestri Hedviki, naši novi prednici. Ona vedno dobro poskrbi za naše goste in za naključne obiskovalce ravno tako.”

Iz hladnega preddverja sta vstopili v manjši prostor, v katerem so se redovnice, še posebej Hedvika, zelo rade zadrževale, kadar niso imele drugih obveznosti. V sobi, po videzu sodeč manjši knjižnici, trenutno ni bilo nikogar. Medtem ko je Jožefina odhitela v molitveno sobo, si je Anja z zanimanjem ogledovala knjižne police, ki so se šibile pod težo številnih knjig, pretežno religiozne vsebine. Še bolj kakor množica knjig pa so jo prevzele čudovite slike, ki so v celoti prekrivale sicer monotone stene. Vsak predmet, na katerem je zastalo njeno oko, je dajal prostoru svojevrsten pečat. V zraku je bilo moč čutiti nekaj mističnega, neko nadnaravno lepoto. V svoji zamaknenosti sploh ni opazila, da v prostoru ni več sama.

“Kako ti je všeč ‘srce’ našega samostana?” jo je odgovoril prijazen glas za njenim hrbtom.

“Srce?” je nekoliko zmedeno dahnila Anja in se zazrla v dobrodušno ženico, ki je stala poleg Jožefine. “Ah, da. Vse, kar vidim tukaj, je prečudovito. Ti svečniki in ročno izrezljana razpela in vse te navdihujoče slike. Česa tako lepega še nisem videla.” Iz nasmeha, ki se je pojavil na obrazu obeh redovnic, je bilo moč razbrati, da jima pohvalne besede godijo.

1. poglavje

“Ti si najbrž Anja, moje ime pa je Hedvika,” je rekla sestra in ji podala roko. “Gotovo si utrujena in lačna, zato bo najbolje, da se odpraviva v kuhinjo in poiščeva kaj za pod zob, sestra Jožefina pa bo v tem času pripravila sobo, v kateri boš prespala.”

Ko so se za Anjo zaprla vrata, je v mislih imela le eno. V poltemi si je sezula čevlje in se od silne utrujenosti kar oblečena vrgla na posteljo. Čeprav je bila soba hladna in ležišče trše, kakor ga je bila vajena, že dolgo ni čutila takšnega olajšanja. Za sabo je imela naporen dan, poln negotovosti in dvomov v svoje lastno početje. Ko je z zaprtimi očmi premišljevala o svoji preteklosti in nepredvidljivi prihodnosti, jo je za trenutek prešinilo, da je vse njeno življenje ena sama pustolovščina in da je vsaka skrb odveč.

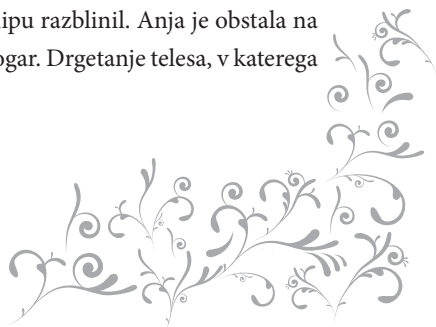
“Stvari se obračajo na bolje,” si je mislila in s tem prijetnim občutkom potonila v sen.

Ko se je naslednjega dne zbudila, je bila njena postelja posuta s prameni sončne svetlobe. Po prespani noči se je počutila kot prerojena. Na prestane tegobe so jo spominjali le še žulji na nogah, pa še ti so se v vedrem razpoloženju zdeli zgolj bleda senca včerajšnega dne.

“Joj, saj porečejo, da je spanje edino, kar znam početi,” je pomislila Anja, ko je skozi okno zagledala, kako visoko je že sonce. Urno je zapustila sobo in se po stopnicah spustila v pritličje. Hrup, ki so ga puščali za sabo njeni okovani čevlji, se je razširil po celi hiši. Za Jožefino je bil to znak, da lahko postreže zajtrk, za druge redovnice pa priložnost, da si ogledajo prikupno gostjo, o kateri so dotedaj le slišale.

“Kje bi lahko našla prednico?” je vprašala Anja eno od njih, ki se je ravno tedaj zadrževala v predverju.

“Najbolje bo, da pogledaš, ali ni morda na vrtu ali v sadovnjaku za hišo,” ji je odgovorila sestra in jo napotila proti zadnjim vratom, ki so vodila na vrt. Zunaj je bilo mrzlo. Varljiv občutek toplote, ki ga je skozi spalnično okno ustvarjalo žareče sonce, se je na planem v hipu razblinil. Anja je obstala na pragu in se ozrla po okolici, a opazila ni nikogar. Drgetanje telesa, v katerega

se je počasi a vztrajno zajedal hlad jesenskih dni, je kmalu omajal njeno prvotno pripravljenost, da se pogovori s sestro Hedviko in umaknila se je nazaj v notranjost samostana.

“Dobro jutro,” jo je pobožal znan glas, ki je prihajal z nasprotne strani temačnega hodnika. “Pridi, pripravila sem ti zajtrk.”

“Dobro jutro, sestra Jožefina.” Anja je pospešila svoj korak proti kuhinji, odkoder se je širil prijeten vonj po beli kavi. Pogled na mizo, na kateri je bila poleg košarice s kruhom še skodelica kave, iz katere se je še vedno kadilo, kozarec medu in raznovrstno sadje, bi zbudil tek še tako izbircnemu jedcu, kaj šele Anji, ki je bila lačna za dva.

“Kar postrezi si! Naj ti ne bo nerodno,” je dejala Jožefina in prisedla k Anji, ki se je iz vljudnosti le s težavo premagovala, da ni planila po hrani.

“Vroč kava se mi je resnično prilegla,” je hvaležno rekla Anja in si obliznila prste, zamazane od medu. “Malo prej, ko sem iskala vašo predstojnico, sem samo pokukala iz hiše, pa me je pošteno premrazilo.”

“Pravijo, da kava človeka vedno ogreje,” je odvrnila Jožefina.

“Drži, v hladnih dneh se zares prileže, čeprav nekateri vseeno rajši prisegajo na šilce žganja,” je bolj za šalo kakor zares pripomnila Anja, sestra Jožefina pa se je nad njeno sproščenostjo le dobrodušno namuznila.

“Praviš, da si iskala sestro Hedviko?”

“Da, morala bi govoriti z njo. Včeraj sem bila preveč utrujena, pa tudi pogum me je izdal, zato sem vse skupaj preložila na danes.” Tišina, ki se je vtihotapila v prostor, ko sta za trenutek obe umolknili, je bila polna nemih vprašanj brez odgovorov.

“Zakaj je tako zadržana?”

“Kaj se bo zgodilo, če jim povem vse, pa tega ne bodo mogle razumeti? Kam naj se potem zatečem?”

“Ko bi le znala brati njene misli, potem bi ji verjetno lahko pomagala.” Jožefina, zavedajoč se svojih omejitev, je spredvidela, da ji z razmišljanjem ne bo uspelo odstrti kopreno s skritih kotičkov Anjine duševnosti. Stopila je

1. poglavje

do okna in ga odprla. Nagnila se je čezenj, da bi imela boljši razgled in zaklicala Hedvikino ime. Razen vreščanja srake neke v daljavi odgovora ni bilo. "Za našo prednico je prebujanje novega dne nekaj najlepšega," je dejala Jožefina in se odmaknila od okna, da bi se prostor lahko hitreje prezračil. "Kadar ne dežuje, jutro vedno izkoristi za kratek sprehod ali delo na vrtu. Tudi sama se ji večkrat pridružim in potem skupaj občudujemo ožarjene vrhove gora, oblite z rdečkasto svetlobo vzhajajočega sonca ter uživam v ubranem petju ptic, ki je v tem delu dneva še posebej živahno."

"Tako romantično se sliši," je zašepetala Anja, strmeč v macesen pod oknom, kjer sta se pozibavali dve žolni in šopirili svoje zeleno lesketajoče se perje. "V resnici je še mnogo lepše," je pripomnila sestra. "Zaman bi iskala prave besede. To moraš preprosto doživeti."

Anja je pomislila na siva meglena jutra v Starem Gradu, na svojega dragega, ki ji je znal, čeprav zgolj na platnu, pričarati prav to prvinsko lepoto sveta, o kateri je govorila Jožefina, in globoko zavzdihnila. "Sovražim mesto, sovražim zgradbe, ki druga drugi brezobzirno kradejo razgled, v zameno pa ponujajo senco in sivino kamnitih sten, sovražim vrvež in naglico, v kateri človek ne najde miru in množico odtujenih ljudi, ki se pehajo za nečim, kar jim ne prinaša zadovoljstva. Joj kako ga sovražim, ta bedni Stari Grad, kjer sem se rodila."

Jožefina, sprva začudena nad Anjinim nenadnim izbruhom gneva, se je hitro znašla. "Če želiš, lahko še kakšen dan ostaneš pri nas," je sočutno dejala, misleč da bo s tem potolažila objokano dekle, ta pa je še huje planila v jok.

"Zaupaj mi, kaj te muči. Pomagale ti bomo, če bo le v naših močeh," je spodbudno dejala redovnica, morda zato, ker je ob omembi deželne prestolnice tudi njo nenadoma navdal občutek tesnobe, ki je izhajal daleč nazaj iz otroštva. Bežno se je namreč spominjala, da je bila ob svojem prvem obisku tega kraja na pogrebu svoje tete, katera je bržkone vsaj zanjo mnogo prerano

preminula. Usoda (oddaljenost obeh družin) je hotela, da je omenjeno sorodnico edinkrat v življenju videla, ko je ta bledih lic ležala na parah.

“Ubežala sem od doma,” je zahlipala Anja, brž ko je videla, da se ji ponuja rešilna bilka. “Veliko sem razmišljala o tem koraku. Bolj ko so se stvari v mojem življenju zapletale, odločnejša sem postajala v svojem namenu. Zavedala sem se tveganja, v katerega se spuščam, zato sem dolgo načrtovala, kako naj zadevo izpeljem. Okoliščine so nazadnje postale tako neugodne, da mi preprosto ni preostalo drugega kot da odidem proč.”

“In sedaj si tukaj,” ji je vskočila v besedo Jožefina, ki ni vedela, kaj naj reče na njeno pripovedovanje.

“Da, sedaj sem tukaj v upanju, da mi boste vsaj za nekaj časa ponudile zavetišče.”

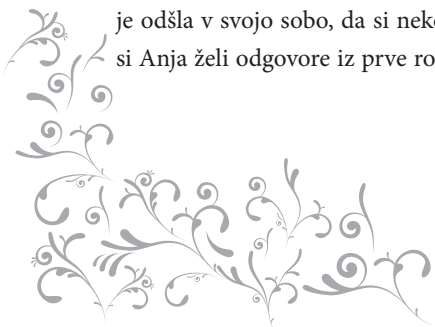
“Pomembne odločitve so vedno prepuščene naši prednici. Pri tem pogosto upošteva tudi nasvete drugih redovnic, toda končna odločitev je vedno njena. Zagotovo bo hotela zvedeti kaj več o razlogih za tvoje dejanje, pa tudi o okoliščinah, katere si omenjala maloprej.”

“Zares vam ne želim biti v breme, zato sem pripravljena prijeti za vsakršno delo.”

Jožefina je nahitro ošvrknila njeno, sedaj nekoliko zmečkano, a še vedno prekrasno obleko, nakar ji je pogled zastal na njenih gladkih belih rokah. “Če bo ostala pri nas, se bo potrebno zelo potruditi, da bomo našle delo, primerno njenim nežnim ročicam. Upam, da zna šivati, drugače bo pa pometala ali pomagala pri kuhi,” si je mislila sama pri sebi, ker ji ni hotela zbujati lažnega upanja. “Kakorkoli že, vse je odvisno od sestre Hedvike.”

Anja, ki je medtem prenehala jokati, se je nemirno presedla in pogledala proti vratom.

“Kmalu po zajtrku sem jo videla, kako pobira prezgodaj odpadle hruške, iz katerih vsako leto naredimo kis. Vse kaže, da je že končala z delom in najbrž je odšla v svojo sobo, da si nekoliko odpočije,” je rekla Jožefina, vedoč, da si Anja želi odgovore iz prve roke. “Preden se bom lotila kuhanja kosila jo

1. poglavje

bova skupaj poiskali. Prepričana sem, da ti bo z zanimanjem prisluhnila. Morda bi do tedaj še malce poklepetali, kaj praviš.”

“Da, zamisel ni slaba,” je navdušeno odvrnila Anja. “Rada bi izvedela kaj več o nastanku samostana, njegovi zgodovini in nasploh o življenju za tem obzidjem. Vedno sem se spraševala, kakšno je življenje odmaknjenosti od sveta.”

“No prav,” je nekoliko manj goreče in rahlo nejevoljno dejala Jožefina, kajti pričakovala je, da se bo pogovor sukal okrog Anje in bo tako izvedela, kaj več o njenem življenju. “Skušala bom biti kar najbolj izčrpna, čeprav tudi sama marsičesa ne vem; s tem mislim predvsem na zgodovino. Kolikor vem, je bila zgradba zgrajena v prvi polovici 18. stoletja, kasneje pa še nekajkrat obnovljena, zadnjič po požaru pred dobrimi dvajsetimi leti. Sprva je pripadala graščaku Hochsteinu, okoli leta 1881 pa jo je njegov sin Ulrich, menda pod vplivom sila nenavadnega dogodka, preuredil v samostan. V njem se je naselila skupina ...” je začela pripovedovati Jožefina. Anja jo je napeto poslušala in pol ure ji je minilo kot bi mignil. Iz Jožefinega slikovitega, predvsem pa vseskozi tekočega pripovedovanja, dopolnjenega s kopico podatkov, in iz njenega bogatega besednega zaklada, je Anja ugotovila, da ima opravka z zelo izobraženo žensko.

“Ostalo je še dosti neizrečenega, vendar naj to počaka do drugič,” je rekla sestra, ko jo je kukavica na stenski uri opozorila, da čas neusmiljeno beži. Anja se je Jožefini zahvalila za pogovor, nakar sta skupaj zapustili prostor in se napotili proti koncu hodnika, kjer je prednica imela svojo delovno sobo. “Tu sva,” je rekla Jožefina in obstala pred počrnelimi hrastovimi vrati, za katerimi je bilo slišati pokašljevanje. Nato je brez besed odhitela nazaj po hodniku. Dekle je potrkallo in s pogledom, uprtim v tla vstopilo v prostor, ki ga je napolnjevala prijazna sončna svetloba.

“Dober dan želim,” je dejala Anja z glasom, v katerem je bilo čutiti kanček nervoze.

“Bogdaj,” je odvrnila prednica, zatopljena v belino papirja pred seboj. “Kar sedi Anja! Saj sem si prav zapomnila ime, kajne?”

“Da,” je kratko odgovorila Anja in stopila proti staromodnemu kavču, videč, da je to edini primeren kos pohištva, kamor bi lahko sedla. Mehko oblazinjeno naročje, v katerem se je znašla, jo je navdajal z občutkom domačnosti, idilo je motilo le škripanje, s katerim se je kavč odzval na vsak njen gib. Prednica je medtem odložila pero in nedokončano pismo pospravila v predal.

“Upam, da vas nisem zmotila ob nepravem trenutku,” se je hitela opravičevati Anja.

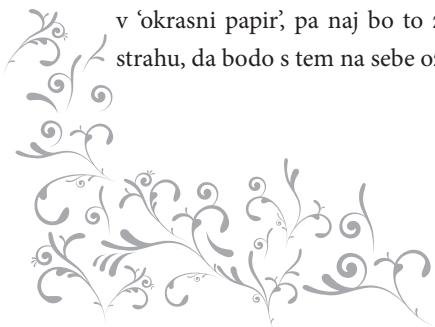
“Kje neki,” ji je dobrodušno odvrnila sestra Hedvika. “Resda sem te pričakovala nekoliko prej, vendar ob upoštevanju okoliščin povsem razumem, da si si privoščila malce daljši počitek. Če se spomnim, kako zelo utrujena si bila videti sinoči, je vsako opravičilo odveč.”

Anja se je ob tem nasmehnila in sogovornici skočila v besedo: “Vstala sem sicer že ob enajstih, toda med zajtrkom sva se s sestro Jožefino zatopili v pogovor. Njeno pripovedovanje o zgodovini samostana, kakor tudi o njegovem vsakdanjiku je bilo tako zanimivo, da sva preprosto pozabili na čas.”

“Kako zanimivo bi šele bilo, če bi Jožefina pripovedovala o sebi,” si je mislila Hedvika, ki podobno kot vse druge sestre tudi sama ni kaj dosti vedela o Jožefinini skrivnostni preteklosti. “Pismo, ki sem ga ravnokar pisala domačim, lahko dokončam kasneje. Če sem popolnoma odkrita, me trenutno bolj zanima, kaj te je zaneslo v naše kraje, zato le brž na dan z besedo.”

Anja je bila spričo iskrenosti predničenega govorjenja rahlo zmedena, kajti v mestu, kjer je živela, se je le poredkoma srečevala s takšno neposrednostjo. Vajena je bila, da ljudje resnico in svoje neponarejene občutke zavijejo v ‘okrasni papir’, pa naj bo to zaradi kratkoročnih koristi ali zgolj zaradi strahu, da bodo s tem na sebe oziroma svoje bližnje vrgli slabo luč.

1. poglavje

“Ubežala sem od doma,” je brez pomisleka zinila Anja, ki ji je odkritosrčnosti očitno hitro zlezla pod kožo, nato pa pazljivo opazovala, kakšen bo odziv.

“A tako. Ubežala da si, praviš,” je polglasno a ne preveč začudeno dejala prednica. “In kaj te je napeljalo v takšno drzno dejanje?”

Anjo je spreletelo rahlo nelagodje, zato tokrat ni hitela z odgovorom in v sobi je zavladala tišina.

“Morda preveč zahtevam od tebe, a vseeno bi te prosila, da mi zaupaš.”

“Ničesar ne nameravam skrivati pred vami,” je rekla Anja. “Razmišljam le o tem, kje naj začnem z mojo pripovedjo.”

“Ni ti treba vsega povedati, če ne želiš,” je vljudno dejala sestra Hedvika.

“Lahko bi rekla, da je v ozadju vsega nesrečna ljubezen,” je začela pripovedovati Anja, “čeprav je v resnici zagata še nekoliko globlja. V zadnjem letu se je nabralo kar nekaj dejavnikov, ki so pripomogli k tej moji, upam da pravilni, odločitvi. Mojega fanta, ime mu je Andrej, poznam že od malih nog. Doma je iz Osatnice, nedaleč stran od babičine domačije, kjer sem preživela dobršen del svojega otroštva. Potem ko so najina mati že zelo zgodaj umrli, brat je bil takrat star dve leti, jaz še leto in pol mlajša in se dogodka le medlo spominjam, sva na očetovo željo do konca obveznega šolanja živela pri babici. Oče so se kasneje popolnoma predali svojemu poslu, trgovanju z lesom, s katerim se ukvarjajo še dandanes. Že takrat so imeli svoj lasten obrat za razžagovanje lesa z desetimi zaposlenimi, zato so skrb za naju rajši prepustili svoji materi, saj dodatnega bremena enostavno niso zmogli. Zelo so se trudili, da ga ne bi preveč pogrešala. Najmanj dvakrat tedensko so naju obiskali, pri njih v Starem gradu pa sva preživela tudi vse poletne mesece.

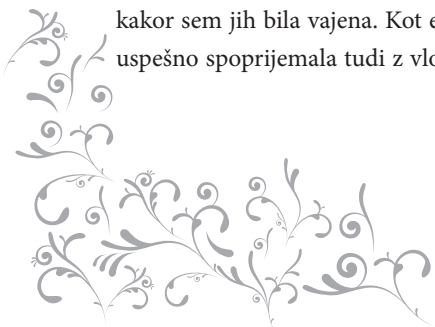
Babica Nežka je bila dobrodušna ženica, ki je vedno rada pripovedovala čudovite pravljice, znala pa je povedati tudi prenekatero zanimivo zgodbo iz resničnega življenja. Vsekakor pa ne smem pozabiti povedati, da je daleč naokoli slovela po svojih kuharskih mojstrovinah, ki se jim ni mogel upreti prav nihče. No, sedaj je to samo še lep spomin, saj je lani na žalost zaključila svoje zemeljsko potovanje.”

Anja se je tako vživela v svoje pripovedovanje, da bi lahko govorila ure in ure, a ji vseeno ne bi zmanjkalo besed.

“Joj, kako me je zaneslo,” je vzkliknila ob pogledu na stensko uro, potem ko je vendarle ugotovila, kako zelo se je oddaljila od bistva. “Če bom tako na široko razpredala svojo preteklost, mi do kosila ne bo uspelo odgovoriti niti na vaše prvo vprašanje,” je še pripomnila, nato pa nadaljevala svojo zgodbo.

“Z Andrejem sva hodila v isti razred. Čeprav je rajši imel fantovsko družino, sva bila vseskozi dobra prijatelja. Ob lepem vremenu sva se včasih že kar na poti iz šole ustavila pod košatim hrastom, v senci katerega sva nato skupaj napisala domačo nalogo. Pri računskih nalogah mi je velikokrat priskočil na pomoč, jaz pa sem mu hvaležnost vračala s popravljanjem njegovih slovničnih napak. Fantje so ga zaradi druženja z menoj sprva zbadali, vendar mu to ni bilo kaj dosti mar, če pa so že bili preveč nadležni, jim je zabrusil: “Slovensko nalogo pa z njeno pomočjo le lažje naredim, no in tudi otročja ni tako ko vi.” Težko bi rekla, da je tedanje prijateljstvo pomenilo zametek kasnejše ljubezni, gotovo pa je ravno on veliko pripomogel k temu, da me na tisto obdobje vežejo lepi spomini. Po končani osnovni šoli se nekaj let nisva videla. Kljub temu, da je bil bistre glave in bi zlahka nadaljeval šolanje, se je odločil, da bo ostal doma na kmetiji. Vedno je pravil, da je rad v neposrednem stiku z naravo in sam svoj gospodar. Narava, ta neizčrpna zakladnica motivov in edinstvene barvitosti, mu je služila kot stalen vir navdiha, iz katerega je črpal snov za slikanje, ki se mu je v skopo odmerjenih prostih uricah tako rad predajal. Sama sem se vrnila na svoj prvotni dom v Starem Gradu. Sledil je čas velikih sprememb v mojem življenju in z njim tudi prvih pomembnih odločitev o moji nadaljnji poti. V lastno dobro sem se morala kar najhitreje vklopiti v novo okolje, polno novih ljudi z zelo različnimi pogledi na svet in neredko tudi povsem drugačnimi vrednotami, kakor sem jih bila vajena. Kot edina ženska v družini sem se bolj ali manj uspešno spoprijemala tudi z vlogo novepečene gospodinje, pri čemer sem

1. poglavje

se s hvaležnostjo spominjala vseh kuharskih spretnosti, katere me je bila naučila babica. Nasploh so bile počitnice po končani osnovni šoli zame čas velikih prilagajanj, posutim s trenutki dvomov in osebnostnih kriz, ki pa sem jih na srečo hitro prebrodila. Spominjam se predvsem ovir, povezanih z odločitvijo glede smeri mojega nadaljnjega šolanja. Postati učiteljica, to so bile moje življenjske sanje. Želja po delu z otroki je bila v meni prisotna že od nekdaj in je nikakor nisem želela zadušiti. Vpisala sem se na učiteljsiše, čeprav so oče temu nasprotovali. Menili so, da bi bilo bolje, če bi se odločila za bolj praktičen poklic, denimo kuharico ali šiviljo. Zaradi dobrih ocen sem bila brez težav sprejeta. K sreči so oče kmalu spremenili svoje mnenje, tako da se je zadeva uredila tudi po tej plati. Na učiteljsišču sem spoznala veliko novih prijateljev in prijateljic, zato sem na Andreja sčasoma popolnoma pozabila, vendar usoda je po nekaj letih zopet prekrizala najini poti. "Kosilo je na mizi," je od samostanskih zidov odmeval Jožefinin glas.

"Pa ravno zdaj, ko je najbolj zanimivo," je godrnjaje izražala svoje nezadovoljstvo sestra Hedvika.

"Kaj moreva, višja sila," je z nekaj več vedrine odvrnila Anja, vedoč, da bo krajši predah blagodejno vplival na njene glasilke.

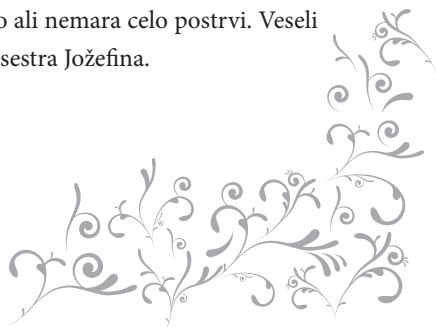
"No, pa pojdiva Anja, toda po kosilu bova takoj nadaljevali."

S temi besedami sta zapustili prostor in se v spremstvu omamnih vonjav, ki so se nezadržno širile na vse strani, odpravili proti kuhinji.

"Štruklji so bili zares izvrstni," je bilo prvo, kar je izustila Anja, ko so ji po grlu zdrsnili še zadnji grizljaji kosila. Tudi priloga iz graha in zelenjavna juha nista zaostajali."

Kuharičin obraz je ob pohvali, za katero je gotovo imela največje zasluge, zažarel od ponosa, druge sestre pa so se zgolj spogledale in nato vrnile k jedi.

"Ker sva se malce preveč zaklepetali, sem se morala odločiti za jedi, ki so hitro pripravljene, sicer bi skuhalo govedino ali nemara celo postrvi. Veseli me, da ti je vseeno všeč," je skromno dejala sestra Jožefina.

“Pravzaprav mesnih jedi niti slučajno ne obožujem,” je odvrnila Anja in si obliznila ustnice. “Po njih ima človek občutek teže v želodcu, sploh pa so težko prebavljive in menda celo škodljive zdravju.” Zavedajoč se jalovosti govorjenja, svojega odnosa do prehrane ni nikoli želela čezmerno poudarjati, saj je bila iz izkušenj vedela, da nekatera spoznanja v človeku pač počasi dozorevajo. “Spreobračanje ljudi ni moje delo,” je pod vtisom nejevernih pogledov poslušalk pomislila Anja, vajena tovrstnih nemih opazk na račun njene zazrtosti v nenasilno prihodnost. V njej je kar mrgolelo vprašanj o precej živalski naravi človeka.

“Nekam zasanjano mi deluješ,” je Anjo iz razmišljanja zdramil znan glas. Bil je Hedvikin. “Ali je morda kaj narobe?” je vprašala, v želji, da bi dobila pojasnilo za njeno nenadejano spremembo razpoloženja.

“Vse je v redu,” je odvrnila Anja. “Čakajoč, da tudi ve v miru pojedete kosilo, sem se predala razmišljanju in za hip pozabila na dogajanje okrog sebe.”

Skupaj sta nato odšli nazaj v pisarno, kjer sta se vsaka na svoj način prepustili nadaljevanju zgodbe.

“Kje sem sploh ostala?” se je polglasno vprašala Anja. “Aha, se že spomnim. Torej, zgodilo se je lansko spomlad. Bližal se je konec mojega tretjega leta na učiteljišču. Nekega popoldneva, ko sem se vračala s tržnice, sem se, ne vem zakaj, odpravila proti domu po drugi poti kot običajno. Šla sem mimo urarske delavnice in se, najbrž zaradi moje prirojene radovednosti, ustavila pred izložbo ter si začela ogledovati lične namizne ure, ki so bile razstavljene. Ko sem se skozi izložbeno okno zazrla v notranjost, sem opazila, da se urar pogovarja z nekom, ki se mi je zazdel poznan. Ker je bila notranjost temačna, osebe nisem uspela prepoznati, zato sem sklenila, da bom še malo počakala in se prepričala, kdo bi to lahko bil. Na pragu se je kmalu res prikazal postaven mladenič mojih let.

“Andrej, ali si to ti?” sem ga vprašala. Obrnil se je k meni in nasmejano zaklical: “Anja, kakšno presenečenje. Kaj počneš tu?”

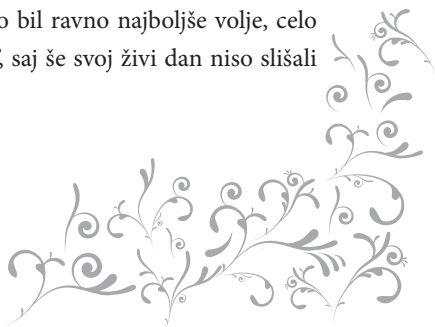
1. poglavje

“Pravzaprav bi morala to jaz tebe vprašati,” sem mu, še vedno presenečena, odvrnila.

“Uro sem prinesel v popravilo, vseskozi je zaostajala, menda jo je potrebno zgolj očistiti in naoljiti.”

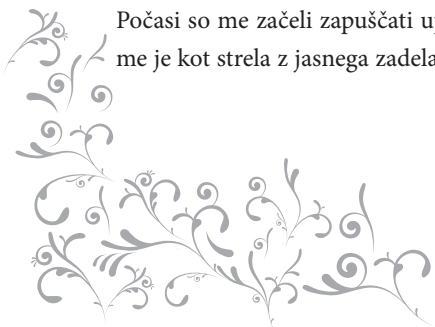
Nato sva se spustila v dolg pogovor, kjer sva si povedala vse, kar se nama je zanimivega zgodilo v zadnjih treh letih, odkar se nisva videla. Kar nisem mogla verjeti, v kako postavnega mladeniča je zrastel in v slabi uri najinega klepetu sem bila vanj zaljubljena do ušes. Bržkone je to opazil, saj me je neposredno preden sva se razšla, povabil na ples. Seveda sem z veseljem privolila in od takrat naprej sva se začela redno sestajati. Sprva sva to počela brez vednosti najinih staršev, toda vse pogostejši izostanki od doma niso ostali dolgo neopaženi, kar pa tudi ni bil najin namen. Tako sem ga nekega večera, bile so že počitnice, povabila domov in ga predstavila očetu. Nekaj dni kasneje sva kot par prvič skupaj obiskala tudi njegov dom in starše, s katerimi sem se poznala že od prej.

Prišla je jesen, midva pa sva kljub oddaljenosti, ki naju je ločevala in novim obveznostim, ki so bile pred nama, skušala obdržati poletne sanje. Še naprej sva si želela biti čim več skupaj, pogosto tudi takrat, ko ne bi smelo biti časa za kaj takega. Njegovi starši niso bili nič kaj navdušeni nad tem, da je Andrej zaradi mene zanemarjal delo na kmetiji, še bolj pa jih je jezilo njegovo povečano zanimanje za slikanje, za katerega so menili, da je izguba časa. Ista zgodba se je ponavljala tudi pri meni doma, kjer so bili oče, na žalost povsem upravičeno, vse manj navdušeni nad razvojem dogodkov, ki so ga kazale moje ocene. Nad najino ljubeznijo so se začeli zgrinjati temni oblaki. Priznam, da ne povsem po tuji krivdi. Najina zveza je trajala že precej dolgo in vsakomur je bilo jasno, da imava resne namene glede skupne prihodnosti. Prvič sva se morala spopasti s tem, da nekdo odkrito nasprotuje prijateljstvu med nama in to ne kdorkoli, temveč ljudje, od katerih sva pričakovala zgolj podporo. Oče so mi nekega večera, ko niso bil ravno najboljše volje, celo dejali, da je fant najbrž malce ‘premaknjen’, saj še svoj živi dan niso slišali

za osebo, ki bi v sebi združevala umetniško žilico in željo po kmetovanju. Andrejevi starši, ki kot kaže niso hoteli zaostajati za grobstjo mojega očeta, pa so spet ob neki drugi priložnosti kar vpričo mene dejali, da imam v sebi preveč meščanske krvi in se kmečkemu načinu življenja ne bi privadila, zato se jim kot snaha ne zdim primerna. Spoznanje, da je najina ljubezen nezaželjena, je bilo boleče za oba. Breme je zaradi težav, ki jih nisem uspevala sproti razreševati, postajalo vse težje in posledice so bile kmalu vidne. Popustila sem pri učenju in šolsko leto se je zame končalo na najslabši možni način. Očeta je novica, da bom morala ponovno opravljati zadnje leto šolanja, osupnila. Nezaslišano, njegova hči, nekdanja odličnakinja, je cepnila. Odziv, ki je temu sledil, je bil pričakovan. V gnevu mi je prepovedal vsakršno nadaljnje sestajanje z Andrejem in takrat sem prvič pomislila na beg od doma. No, kljub temu, da nama okoliščine niso bile naklonjene, sva se naskrivaj še vedno dobivala, vendar bolj poredkoma kot prej.

Če je bilo do tega trenutka moje življenje znosno, pa od letošnje jeseni dalje tega ni bilo več moč trditi. Začelo se je tako, da so se oče kar naprej vtikali v moje šolske zadeve, češ da bi morala šoli nameniti več časa in podobno. Lanska izkušnja je bila sama po sebi dovolj poučna. Natanko sem vedela, da sem si kljub spodrsrljaju nabrala dovolj podlage in da bom ob normalni prizadevnosti z lahkoto uspešno opravila vse preostale obveznosti na učiteljišču, zato mi je takšno obnašanje počasi začelo presedati. Iz zadrege me je začasno rešila prijateljica, kateri sem z veseljem priskočila na pomoč in ji pomagala prebroditi njene težave s francoskim jezikom. Ker pa te jeseni nič ni šlo kakor bi moralo, je žal tudi ta razlog za odhajanje od doma kmalu padel v vodo. Ne vem kako, toda oče so izvedeli, da nisem zahajala samo k prijateljici, ampak tudi na skrivne zmenke z Andrejem. Od takrat naprej sem dobila občutek, da je oprezanje za mojim početjem postalo očetovo novo poslanstvo, kajti nikakor se nisem mogla otresti njihovega nadzora. Počasi so me začeli zapuščati upi, a kakor da stanje še ni bilo dovolj črno, me je kot strela z jasnega zadela zagotovo najmanj prijetna novica. Andrej,

1. poglavje

moja edina trdna opora v težkih trenutkih, odhaja v soldate. Dejal je, da so ga vpoklicali za tri leta. Ko je v začetku mesca vinotoka odšel, sem sklenila, da ubežim proč od moreče stiske. V dneh ko sem čakala, da mi pošlje svoj novi naslov, sem pripravila načrt, nato počakala na najugodnejši trenutek in se odpravila na pot. Mislim, da nisem izpustila ničesar bistvenega,” je z olajšanjem Anja zaključila pripovedovanje. Sicer ji je bilo kar nekoliko žal, da se je tako razgovorila o sebi, vendar se je sedaj, ko je položila skoraj vse karte na mizo, počutila dosti bolje.

“Hm,” je zmajujoč z glavo dejala prednica. “Pustila si šolo in kar na lepem, brez slovesa, zapustila vrstnike in svojo družino, če sem prav razumela?”

“Tako nekako,” je odvrnila Anja.

Prednica se je v svojem življenju srečevala z vsakršnimi problemi, zato ji ni manjkalo izkušenj in modrosti, pa vendar se trenutno ni mogla domisliti pravih besed. “Mar nisi hotela postati učiteljica?” je diplomatsko vprašala zgolj zato, da bi ohranila pogovor.

“Včasih se mi zdi, da še sama ne vem, kaj sploh hočem. Sprašujem se, ali je to, kar počnem, le bežen korak vstran, ki ga je potrebno narediti na poti do zastavljenega cilja ali dokončen odmik od le-tega. Kakorkoli že, prepričana sem, da se bodo ob pravnjini meri zaupanja v življenje okoliščine slej ko prej obrnile v prid mojim prizadevanjem, če bom le tako hotela.”

“Moram reči, da se, ko te takole poslušam, počutim najmanj dvajset let mlajšo. Veselim se vedrine, ki veje iz tebe. Zmeraj sem bila rada v stiku z ljudmi, ki jo izžarevajo. Z njo so vse stvari tako preproste.” Hedvika je za trenutek poškilila skozi okno. Zunaj so se sence, ki so jih metala okoliška drevesa v soju zahajajočega sonca, hitro daljšale.

“Počakaj trenutek, takoj se bom vrnila,” je dejala in že je kljub svoji majhni in okrogli postavi urno izginila. Ni bilo treba dolgo čakati, da se je zopet pojavila med vrati, tokrat s pladnjem v roki.

“Res nima smisla, da lačni čakava na večerjo.”

Ob pogledu na krožnik, obložen z raznovrstnimi piškoti, Anji ni preostalo drugega, kot da se potihoma strinja z izrečenimi besedami. Medtem ko je Anja ugibala, kateri od keksov bi lahko bil najboljši, je prednica postregla tudi s pijačo, po barvi sodeč z ribezovim sokom. Mimogrede, za svoja leta – nihče ji ne bi prisodil šestinpetdeset križev – je to storila presenetljivo spretno.

Praviš torej, da bi za nekaj časa želela ostati pri nas,” je nenadejano dejala Hedvika.

“Prosila bi, če je le mogoče...” je zajecjala Anja. “Zelo bi vam bila hvaležna, če bi mi dovolili prebiti zimo pod vašo streho.”

“V preteklosti nismo bili vajeni podobnih primerov, zato bo potrebno celotno zadevo skrbno preučiti,” je z resnim glasom rekla sestra Hedvika. “Ali misliš, da je beg zares najboljša možna rešitev za tvoje težave? Ne vem, če si o tem kaj dosti razmišljala, toda za tvoje domače utegne biti to zelo boleča izkušnja.”

“Vse kar potrebujem je malce miru, da zopet najdem samo sebe, nič drugega,” je s prikritim nezadovoljstvom odgovorila Anja.

“Na tvojem mestu bi se najprej pogovorila z očetom. Morda bi vama z obojestransko pripravljenostjo vendarle uspelo zgladiti nekatera medsebojna nasprotja.”

Anja je ob tem glasno zavzdihnila. “Saj sem poskušala, a ni šlo. Preveč neomajni so bili v svojih stališčih.”

“Rekla si, da bi ostala preko zime. In kaj boš potem storila? Ali se boš vrnila domov?” ni nehala spraševati prednica.

“Se bom že nekako znašla. Sicer pa se lahko z gotovostjo zanesem tudi na Andrejevo pomoč,” je nadaljevala Anja.

“Že, že, toda on se bo vrnil šele čez tri leta, to pa je dolga doba,” si je mislila Hedvika, a je, videč, da je v Anjinih očeh zasijal žarek upanja, vsebino svojih misli rajši obdržala za sebe.

1. poglavje

“V kolikor mi boste dovolili ostati pri vas, vam bom po svojih najboljših močeh pomagala pri vsakdanjih opravilih. Znam kuhati, sicer ne tako dobro kakor Jožefina, pa tudi nekaj malega šivati,” je rekla Anja in se s prosečim pogledom, polnim miline, ki bi omehčal še tako trdo srce, zazrla prednici naravnost v oči.

“Nič dokončnega ti ne morem obljubiti za sedaj, pa naj se sliši še tako kruto”, je previdno dejala prednica in, vedoč, da ne sme prezgodaj zbujati lažnega upanja, zadržano nadaljevala: “Pravila samostanskega življenja so zelo stroga in nikomur razen redovnicam ne dovoljujejo daljšega zadrževanja v naših prostorih. Osebnost ne nasprotujem temu, da te sprejmemo medse, kajti za mene je pomoč človeku v stiski, vendarle na prvem mestu. O takšnih in podobnih stvareh nerada odločam sama, zato bi se najprej želela pogovoriti z drugimi sestrami in jih vprašati za mnenje. Saj razumeš, kajneda?”

“Seveda, seveda,” je odvrnila Anja. “Mislim, da bo tako najbolje.”

“Poskusila bom to storiti še danes, ne vem sicer, če mi bo uspelo, ali najkasneje jutri zjutraj. Glede na vse, kar je bilo povedano, lahko z gotovostjo rečem, da bom zate zastavila dobro besedo,” je dejala Hedvika in hotela še nekaj dodati, vendar jo je Anja prehitela.

“Najlepša hvala za vse. Prepričana sem, da bom ravno po vaši zaslugi nocoj kljub vsemu mirno spala.”

Prednica je vedno znala izbrati prave besede v pravem trenutku, s čemer je v ljudeh okrog sebe zlahka dosegla spremembo razpoloženja.

“Kolikor poznam naše redovnice, so tvoje skrbi povsem odveč, zato predlagam, da za enkrat končava s tem in čas, ki nama je preostal do večerje izkoristiva za kaj bolj sproščujočega. Dokler je zunaj še dovolj svetlo, si na primer lahko ogledava zunanost našega domovanja ali pa odideva na krajši sprehod, če nisi preveč utrujena.”

“Malo gibanja nama v nobenem primeru ne uide, kar je najvažnejše,” je pripomnila Anja. “Človeka ničesar bolj ne utruji kakor celodnevno pose-

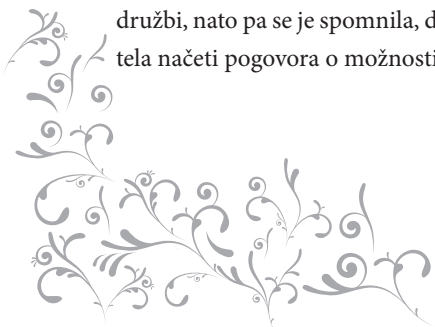
danje v zaprtih prostorih, zato se mi zdita oba predloga enako dobra in mi je vseeno, katerega izbereva.”

Hoja po svežem zraku je na obe delovala poživljajoče. Misli, ki so ju preganjale preko dneva, so se postopoma ena za drugo stapljale z vsenavzočim spokojem gozda in se v njem dokončno razblinjale v nič. Večji del poti sta prehodili v tišini, da bi tako lažje prisluhnili posameznim nežnim zvokom govorice narave, ki so z naraščajočo temo postajali vse redkejši.

“Treba se bo vrniti nazaj v samostan, kjer naju zagotovo že čaka večerja,” je pritrjeno spregovorila prednica. Anja je prikimala in zlagoma sta se napotili nazaj, odkoder sta prišli.

Za skupno mizo v jedilnici sta sedli kot zadnji. V primeri s kosilom, ko je v glavnem ostalo le pri številnih radovednih pogledih, je sedaj posamezne redovnice že minila zadržanost in Anja je bila, hotela ali ne, deležna marsikaterega vprašanja. Najbolj zvedava je bila sestra Terezija, morda zato, ker je za mizo sedela ravno nasproti nje. V sproščenem vzdušju, ki se je razvilo med obedom, je Anja izvedela marsikaj o redovnicah, ki so si našle dom v tukajšnjem samostanu, še zlasti o Tereziji. Ta ji je zaupala, da je v svoji mladosti pogosto sanjara o veliki družini z ducat otroci, česar si je tedaj najbolj želela. Vendar se je kasneje marsikaj obrnilo drugače; polnih petindvajset let je že redovnica, se pravi skoraj polovico svojega življenja. Od poboških sester jo je po letih prekašala zgolj sestra Klementina, o čemer so dovolj zgovorno pričale gube na njenem koščenem obrazu. Dokler ji Terezija ni pojasnila, da je razlog za mrk videz ostarele redovnice huda revma, ki jo je mučila v hladnih jesenskih in zimskih dneh, se je Anja kar nekoliko bala njene bližine.

Medtem ko je skupaj z drugimi redovnicami uživala v okusno pripravljenih ajdovih žgancih in odlični beli kavi ter zraven odgovarjala na zastavljena vprašanja, se jo je počasi lotevala utrujenost. Nekaj časa je še vztrajala v družbi, nato pa se je spomnila, da vpričo nje prednica prav gotovo ne bo hotela načeti pogovora o možnostih za njeno bivanje pod samostansko streho

1. poglavje

in rekoč: "Če mi ne zamerite, bi se sedaj odpravila k počitku," vstala s stola. "Zelo sem utrujena."

"Le pojdi. Vidim, da oči le s težavo držiš odprte," se je oglasila Jožefina. "Saj veš, kako priti do sobe, kajne?"

"Da, mislim, da jo bom našla," je rekla Anja in zehajoč zaželela lahko noč.

Preden je zaspala, so se ji v glavi še lep čas motale misli, povezane z nov-
ospoznalimi sestrami. Za rdečelično Valerijo ne bi nikoli uganila, da je
precej dolgo trpela ob bolešno ljubosumnem možu, kateremu ni mogla
roditi potomca in jo je zato po letih zakonskega jarma vrgel čez prag. Niti
slutila ni, da se je za njenim vselej vedrim licem skrivala takšna kruta pre-
teklost. In še nekaj ji je postalo jasno takoj prvega dne, ki ga je prebila v
odmaknjenem samostanskem okolju: da redovnice niso resnobne ženice v
poznih zrelih letih, kot si jih je površno predstavljala dotlej, marveč prav
prijazne in odkritosrčne sogovornice, mnoge od njih celo ne dosti strejše
od nje same.

Sestrski posvet

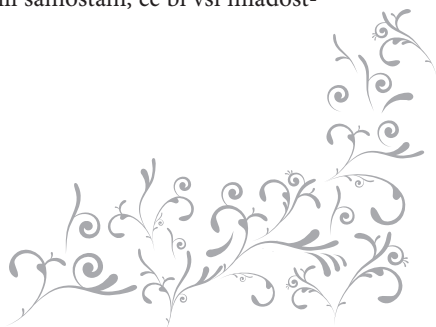
*M*edtem ko je naša junakinja že trdno spala, so redovnice nedaleč stran z zanimanjem prisluhnile Hedviki, ki je skušala svojim kolegicam v čimbolj strnjeni obliki povzeti bistvo njenega pogovora z dekletom.

Prednica je po dobri četrt ure nepretrganega pripovedovanja z besedami: "Anja me je prosila, da bi lahko ostala pri nas vsaj do spomladi," naposled končala svoj monolog.

"Dekle se mi zdi iskreno in mislim, da smo ji dolžni pomagati, saj v trenutnih okoliščinah sama zares ni sposobna premagati svojih težav," je menila Frančiška.

"Če je vse, kar je povedala, res, potem se tudi jaz pridružujem tvojemu mnenju," ji je pritrdila sestra Terezija. "Ko bi se vsaj lahko nekako prepričali o resničnosti njene zgodbe, potem bi bila odločitev dosti lažja."

"Frančiška, žal se ne morem povsem strinjati s teboj," je izrazila svoj dvom Klementina. "Trditev, da smo jo dolžni sprejeti v naš dom, je pretirano čustveno obarvana. V kaj pa bi se spremenili samostani, če bi vsi mladostniki sledili takšnemu zgledu."

“Sestra Klementina, to, kar pravite, je že res,” je zopet vskočila prednica. “Vendar zgolj od razmišljanja, kaj bi bilo, če bi bilo, Anja ne bo imela nobene koristi.”

Jožefina, ki je dosedaj samo poslušala pogovor, je začutila, da se mora na posled tudi sama vključiti vanj: “Lepo vas prosim. Resnično sem začudena, zakaj je sploh potrebno toliko govorjenja. Če ji mi ne bomo pomagali, ji bodo drugi ljudje najbrž še toliko manj. Ali pa se pač motim? Toda potem se moramo vprašati, kaj sploh še počnemo tukaj. Ali služimo ljudem in jih s svojim zgledom vzgajamo ali pa smo morda zgolj same sebi namen?”

“Jožefina, nikar se tako ne razburjaj, saj ni nihče rekel, da ji ne bomo pomagale po naših najboljših močeh,” jo je poskušala pomiriti Hedvika.

“Saj se ne razburjam, jadi me le, da ljudje po vseh izkušnjah, ki so jim bili priča v življenju, pozablajo na nujnost solidarnosti med ljudmi.”

Klementina se je zaradi izrečenih ostrih besed počutila užaljeno, če že ne prizadeto, zato je odtlej pogovor le še tiho spremljala.

“Na mojem mestu Anje ne bi kar odslovila, vendar bi bilo v primeru, da jo vzamemo pod našo streho, potrebno čimprej izvedeti kaj več o njej in se pozanimati, koliko je resnice v njenem pripovedovanju,” je predlagala prednica. “Seveda pa se ob tem takoj zastavlja vprašanje, kako to storiti, kajti Stari Grad je le nekoliko preveč odmaknjen od nas, zato tovrstna naloga ne bo niti najmanj enostavna.”

“Tako zelo daleč pa zopet ni, da se katera izmed nas ne bi mogla odpraviti tja in se vrniti s kakšno podrobnostjo iz Anjinega življenja,” je ugovarjala Terezija.

“Žal pri celotni zadevi oddaljenost sploh ni največja nevšečnost, čeprav navsezadnje tudi ni tako zanemarljiva. Glavna težava je, da ne moreš spraševati ljudi, ki jih ne poznaš, o stvareh, katere bi takoj zbudile pozornost in s tem tvegati, da se vse skupaj razve.”

“Res je Hedvika. Na to nisem niti pomislila,” je odvrnila Terezija.

2. poglavje

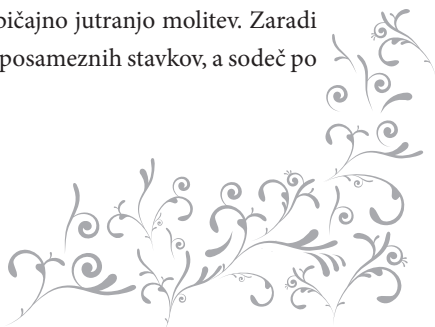
Peščica sester, ki so bile ves čas dejavne v pogovoru, se zaradi tega sploh ni zavedala, da se večine prisotnih že močno loteva zaspanost.

“Sedaj bi se morale predvsem odločiti, ali naj dekle ostane pri nas ali ne, ostalo pa lahko pustimo za kdaj drugič,” je s precej bolj umirjenim tonom predlagala Jožefina, ko je s pogledom slučajno zajela celotno omizje in sprevidela, da pogovora nima smisla nadaljevati.

“Tako je. Najprej glasujmo o predlogu in če bo sprejet, lahko nadaljujemo pogovor jutri zjutraj,” je rekla prednica in zraven dodala: “Kdor je za to, da Anja ostane tu, naj dvigne roko.”

Kljub temu, da je bilo tekom večera izraženih precej pomislekov na račun Anjinega bivanja v samostanu, so ga sestre proti pričakovanjem enoglasno podprle. Celo Klementina je z malce obotavljanja nazadnje le dvignila roko in s tem dodatno podkrepila, po njenem mnenju sicer ne najboljšo, a vseeno dovolj dobro odločitev. Po končanem glasovanju prednici ni bilo potrebno dolgo čakati, da je lahko pogasila luči in kot zadnja zapustila prizorišče živahne razprave.

Naslednjega jutra se je Anja polna napetega pričakovanja zbudila že navsegodaj. Pomela si je oči, prežeta z novimi močmi vstala in po nekaj korakih, kolikor jo je ločevalo od stene, na stežaj odprla obe okenski krili. Za hip se je zazrla v bližnje breze, katerih porumenelo listje je komaj opazno poplesavalo v rahli sapici, nato pa se je pred jutranjim hladom, ki je zavel okrog nje, umaknila nazaj pod odejo. Zatočnost, ki se je prikradla preko noči, je kmalu izginila, ostala je le oranžna svetloba vzhajajočega sonca, skritega za neprosojno pregrado okoliškega gozda, ki je Anjo s svojo nevidno silo vztrajno vabila, naj vstane iz postelje. Ni se menila zanj. Rajši je prisluhnila svoji domišljiji, s pomočjo katere si je skušala predstavljati, kaj ji bo prinesel nov dan, ki je pred njo. Sredi sanjarjenja jo je zmotilo bližajoče se govorjenje. Bile so redovnice, ki so se to jutro nekoliko kasneje kakor ponavadi vračale iz kapelice, kjer so opravile svojo običajno jutranjo molitev. Zaradi množice glasov ji ni uspelo razbrati vsebine posameznih stavkov, a sodeč po

tem, da so kar nekajkrat omenile njeno ime, je hitro ugotovila, o čem teče beseda. Namenjene so bile v jedilnico in Anjo je zamikalo, da bi jim sledila in naskrivaj prisluhnila njihovemu pogovoru.

“Ne! Tega resnično nima smisla početi. Zakaj bi bila po nepotrebnem predrzna? Njihova odločitev zato ne bo nič drugačna,” si je dejala Anja, ne vedoč, da so se sestre sinoči že sporazumele okoli njenega bivanja. Da bi ji čas hitreje minil, se je namenila ponovno prebrati Andrejevo pismo, ki ga je znala skoraj na pamet.

“Kot veste so nekatere stvari, vezane na Anjo, včeraj ostale nedorečene,” je spregovorila Hedvika, ko je zadnja od redovnic sedla za mizo. “Ker niti slučajno niso nepomembne, bi se morale o njih čimprej temeljito pogovoriti in jih tudi razjasniti. Zato bi sedaj nadaljevale, kjer smo včeraj končale.” Vseh dvanaest redovnic se je bodisi s prikimavanjem bodisi naglas strinjalo s prednico.

“Če se ne motim, smo se največ ubadale z vprašanjem, kako izvedeti kaj več o dekletu, a smo na koncu žal ostale brez pravega odgovora,” je nadaljevala Hedvika.

Klementina, po prespani noči zopet dobre volje, se je kot prva domislila uporabne rešitve in, začudena nad njeno enostavnostjo, nasmejano dejala: “Ja, saj se menda lahko obrnemo po pomoč na tamkajšnje sestre. V Star-em Gradu jih deluje kar lepo število, pet ali šest mislim, čeprav osebno ne poznam nobene.”

“Le kako, da se tega nismo spomnile že prej?” se je tako kakor druge redovnice spraševala Jožefina.

Takoj za njo se je oglasila sestra Frančiška: “Vse kaže, da smo našle rešitev, kajti, ko je Klementina omenila sestre, mi je hipoma šinilo v glavo, da je bila moja dobra prijateljica sestra Amalija po končanem študiju razmeščena nikamor drugam kot v Stari Grad.”

2. poglavje

“Sedaj vsaj vemo za naslednjič, da pozne večerne ure, ko smo utrujene in zato brez pravih domislic, niso primerne za kakršnekoli sestanke,” je zadovoljna z razpletom dogodkov pripomnila prednica.

“Najprej se moramo prepričati, ali je Amalija sploh še tam,” se je zopet vmešala v pogovor Klementina.

“To je moč zelo preprosto ugotoviti. Dovolj je, da pošljemo pismo v tamkajšnje župnišče, od koder bodo le-tega izročili naprej v prave roke,” je pripomnila sestra, ki je sedela nasproti Klementine.

“Časa po nepotrebnem zares ne gre izgubljati, zato sem tudi razmišljala, da bi se že kar takoj v prvem pismu obrnila na Amalijo in se skušala dogovoriti za obisk pri njej,” je dejala Frančiška, zavedajoč se lepe priložnosti, da po dolgem času zopet sreča svojo staro prijateljico.

Ko je Hedvika opazila, s kakšnim navdušenjem je Frančiška dokončala svoj stavek, si ni mogla kaj, da se ob tem ne bi nasmejela.

“Toda glej, da ne boš niti z besedo omenjala, zakaj jo pravzaprav želiš obiskati,” je dejala prednica. “Tega nikar ne pozabi, kajti pismo lahko prebere kdorkoli, zato previdnost ne bo odveč.”

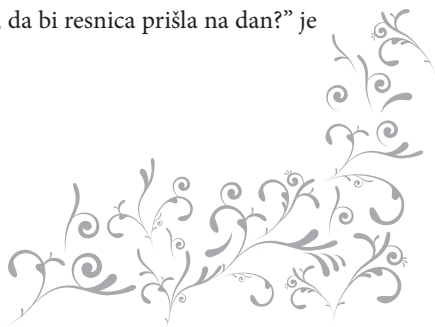
Frančiška se je z nasvetom strinjala in obljubila je, da se bo po njem tudi ravnala.

“Nasploh moramo paziti, da o čemerkoli, kar se tiče Anje, ne bomo govorile naokrog,” je resno dejala Klementina. “Tega se je vredno držati tudi v primeru, da se bo vse, kar nam je povedala Anja, izkazalo za resnično.”

“In kaj bomo storile, če nas kdo obišče, slučajno naleti na Anjo in bo hotel po vsej sili izvedeti, kaj dekle počne pri nas?” je naglas vprašala Jožefina. “Prebivalci Pobočja so jo gotovo opazili, ko je prihajala semkaj in dvomim, da bodo mirno spali, dokler ne bodo potešili svoje radovednosti.”

“Se bomo že nečesa spomnile,” je brezskrbno rekla Terezija in zraven pripomnila: “Če se potruдиš in uporabiš prave besede, se da marsikaj prikriti.”

“Ali želiš reči, naj se z lažjo izognemo temu, da bi resnica prišla na dan?” je osuplo vprašala Jožefina.

Terezija, ki je bila pripravljena na podobno vprašanje, je urno odvrnila: "V mislih je treba imeti le to, kaj je najboljše za Anjo."

Tiste, ki so pozorno opazovale samostansko kuharico, so na njenih licih zaznale rahlo rdečico, ki se je tjakaj le poredkoma naselila.

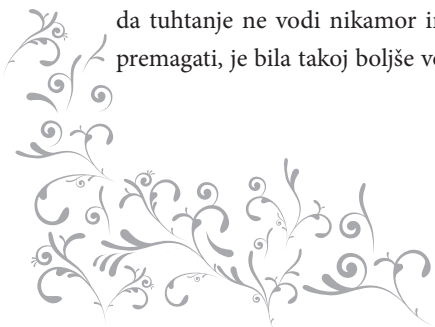
"Zakaj bi lagale?" je vsa razburjena vprašala Jožefina in z vprašujočim pogledom preletela navzoče redovnice, da bi videla, ali je morda še kakšna od njih podobnega mnenja kakor Terezija. "Laž še nikoli ni prinesla nič dobrega, zato sem prepričana, da po tej poti ne bomo dosegle željenega namena."

"To je že res, ampak če izve, da smo dekletu ponudile zatočišče, zgolj ena od vaških opravljivk, se bo novica širila hitreje kot ogenj v najhujšem vetru," je hudomušno pripomnila Frančiška. "Zato bi se tudi jaz v tem primeru izjemoma skušala izogniti resnici."

"S tem ko pomagamo Anji, ne počnemo nič slabega, zato nam ni treba ničesar skrivati pred svetom," je ostro dejala Jožefina, razočarana nad razmišljanjem svojih kolegic. "Kaj nas briga, kaj bodo govorili drugi ljudje. Jaz zaradi tega ne bom kršila zapovedi, po katerih naj bi se ravnali v življenju, sploh pa se to redovnicam ne spodobi."

"Če bo že prišlo do podobne zadrege, naj se vsaka odloči tako, kakor sama misli, da je prav," je pomirjujoče dejala Hedvika in se obrnila k Jožefini. "Anja se gotovo sprašuje, zakaj smo tako glasne in vsak čas se lahko pojavi na vratih, zato se nehajmo prerekati in si rajši privoščimo zajtrk."

Anja je bila ves ta čas, ko so sestre razpravljale o njej, budna. Občasni glasnejši toni, ki so prihajali iz smeri jedilnice, so jo navdajali z občutkom nelagodja in strahu. Sedeč sredi razmetane posteljnine se je spraševala, kaj neki je tako vznemirilo Jožefino, katere glas ji je edino uspelo jasno prepoznati, četudi jo je do nje ločilo dvoje vrat. Popolna tišina, ki je sledila, je delovala zlovesče in je nemir v njej samo še povečevala. Ko je uvidela, da tuhtanje ne vodi nikamor in da se mora s strahom soočiti, če ga želi premagati, je bila takoj boljše volje. Ravno je nameravala vstati pokonci in

2. poglavje

se prepričati, ali je bila njena bojazen utemeljena, ko je skozi vrata vstopila Jožefina. Bila je zamišljena, očitno še vedno pod vtisom nenačelnosti nekaterih kolegic in njihovega opuščanja temeljnih moralnih vrednot, ki naj bi jih gojile kot redovnice.

“Dobro jutro. Vidim, da bujenje ne bo potrebno,” je prijazno dejala Jožefina.

“Dobro jutro,” je kratko odvrnila Anja.

“Zajtrk je pripravljen in če želiš se nam lahko pridružiš.”

“Hvala, z veseljem,” je zopet skopo odvrnila Anja. Toliko stvari je hotela izvedeti pred slabo minuto, sedaj pa ji je ob pogledu na Jožefinin zamišljeni obraz v trenutku zmanjkalo besed. “Samo oblečem se in bom prišla za vami,” ji je komajda uspelo zaklicati za sestro, ki je nenavadno hitro odšla iz sobe in že je ostala sama. “Jožefina se danes obnaša povsem drugačno,” si je dejala sama pri sebi in istočasno skočila izpod odeje.

Anja se je z mešanimi občutki sprehodila skozi kuhinjo in sestram, ki so se zadrževale v njej, zaželela dobro jutro ter nato nadaljevala svojo pot proti jedilnici. V prostoru, v katerega je vstopila, je bilo za samostanske razmere, dokaj živahno. Notri so bile zbrane vse redovnice, med njimi tudi prednica in Jožefina, razen tistih, ki jih je srečala v kuhinji.

“Dobro jutro želim,” je Anja negotovo pozdravila sestre, ki so sedele za mizo. Opazila je, da se sestre naskrivaj muzajo in ko je k temu dodala še Jožefinino naglico, je vedela, da imajo nekaj za bregom.

“Dobro jutro,” je domala istočasno z drugimi sestrami dejala prednica. “Čeprav vem, da te trenutno bolj kakor lakota muči eno samo vprašanje, bi morda vseeno najprej nekaj malega pojedla. Takoj ko boš gotova, pa bova rekli še par besed o tem, kaj smo se dogovorile glede tvoje prošnje.”

Anja se je, hotela ali ne, strinjala s prednico in sedla na enega od prostih mest. Sredi mize je pokrit s posodo ležal velik pladenj, namenjen peki, ki ga je opazila brž, ko se je znašla v jedilnici.

“Ker je kuharica tako kot ponavadi pripravila odličen zajtrk, me pa smo bile povrh vsega še zelo, zelo lačne, je za tebe na žalost ostal le kolač od včeraj,” je dejala Frančiška, pri čemer je komajda zadrževala smeh. “Upam, da ti bo vseeno teknil.”

“Le kaj je pri tem tako smešnega?” si je mislila Anja in obenem s pogledom brezbrizno ošvrknila skledo, pod katero se je skrival njen zajtrk. Vstala je, da bi dosegla pladenj in sočasno z roko segla po posodi. Ko jo je odgrnila, bi se od presenečenja, ki jo je čakalo, skoraj sesedla nazaj na stol. Preko celega kolača je bil z velikimi črkami, narejenimi iz smetane, izpisano ‘dobrodošla’ in Frančiška je skupaj z drugimi sestrami končno lahko planila v smeh.

“Moram priznati, da tako dobrega zajtrka še nisem imela v življenju,” je, preden je le-tega sploh pokusila, od veselja zažvrgolela Anja.

Kar nekaj časa je trajalo, preden se je smeh polegel in je prednica prišla do besede, rekoč: “Ko boš pozajtrkovala, se oglasi pri meni v pisarni, da se dogovoriva o nekaterih podrobnostih, ki bi jih morala vedeti.”

“Seveda, rade volje,” je privolila Anja. “Prišla bom čimprej. Obljubim, da ne kasneje kot v dvajsetih minutah.”

“Torej, kje naj začnem?” se je polglasno vprašala sestra Hedvika in se zagledala v stensko uro, ki je monotono tiktakala nad Anjino glavo. “Držala si obljubo in prišla celo prej kakor sem se nadejala,” je, iščoč prave besede, spregovorila prednica.

“Nerada pustim ljudi čakati, zato sem se navadila biti točna,” se je pohvalila Anja.

“Točnost je lepa čednost,” je modro pripomnila prednica in po kratkem premisleku nadaljevala: “Ker si ravno omenila, da ljudi nerada puščaš v negotovosti, bi te najprej vprašala, kaj nameravaš, kar zadeva tvoje bližnje in Andreja.

Anjo je vprašanje, na katerega ni bila pripravljena, spravilo v zadrego. Nervozno je začela mencati s prsti in obenem razmišljala, kaj naj odgovori.

2. poglavje

“Andreju bom vsekakor napisala pismo in mu v njem razložila, za kakšen korak sem se odločila in zakaj, je končno izdabila Anja. “Vendar mu ne bom omenila, kje se trenutno nahajam, ker nočem tvegati, da to izve kdo od nepoklicanih. Sporočila mu bom le, da sem na varnem in naj ga nikar ne skrbi zame. Kar se tiče očeta in mojega brata, pa za zdaj najrajši ne bi ničesar naredila. Če jima pošljem pismo, bosta z malo truda lahko hitro ugotovila, od kod je bilo poslano, o tem, kaj bo potem sledilo, pa najbrž ni potrebno izgubljati besed.”

“Očitno si vso zadevo dobro premislila,” se je nad izdelanim odgovorom začudila prednica. “Zagotovo jima ne bo prijetno, ko bosta ugotovila, da se je za teboj izgubila vsaka sled. Jaz bi jima na tvojem mestu vseeno napisala pismo s podobno vsebino, kot jo nameravaš poslati Andreju in jima tako prihranila vsaj delček gorja, ki ga bosta čutila ob tvoji odsotnosti.

“Če sem iskrena, tudi sama ne vem, kaj bi bilo najbolje,” je priznala Anja. “Pravzaprav se še nisem dokončno odločila glede tega in je bilo tisto, o čemer sem govorila maloprej, zgolj ena od možnosti. Položaj je dokaj zapleten, zato bom o njem morala ponovno premisliti.”

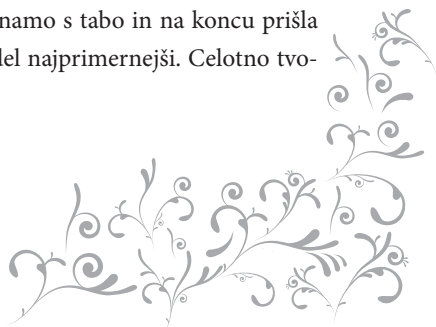
“Nikar ne misli, da se moraš ravnati po meni, zato moje besede vzemi samo kot nasvet,” je rekla prednica, zavedajoč se, da v težavah, v katerih je bilo dekle, ne sme nanjo izvajati dodatnega pritiska. “Pustiva sedaj to ob strani, kajti s teboj sem se nameravala pogovoriti o drugih stvareh.”

“Prav,” je kratko odvrnila Anja.

“Rada bi te seznanila z našim načinom življenja, katerega del si z današnjim dnem postala tudi ti,” je načela svojo temo sestra Hedvika. “Včeraj, ko sva govorili o možnostih za bivanje med nami, si se strinjala, da bi nam lahko pomagala pri našem vsakdanjem delu.”

“Vsekakor. To je najmanj, kar lahko storim v zahvalo za vaše gostoljubje,” je vskočila v besedo Anja.

“Dosti sem razmišljala o tem, kako naj ravnamo s tabo in na koncu prišla do preprostega sklepa, ki se je vsaj meni zdel najprimernejši. Celotno tvo-

je bivanje se naj ne bi v ničemur razlikovalo od tistega, ki smo ga vajene me, redovnice. No, samo redovniških oblačil ti ne bo treba nositi. Dobila bi neko zadolžitev, v duhu samostana bi sodelovala pri naših molitvah ali bolje rečeno pri najrazličnejših oblikah duhovnega udejstvovanja in skupaj z nami bi preživljala tudi prosti čas.”

Anja, ki je prednico ves čas pozorno poslušala, se je, rekoč: “Nič nimam proti vašemu predlogu. Zdi sem mi povsem na mestu,” v vsem strinjala s povedanim.

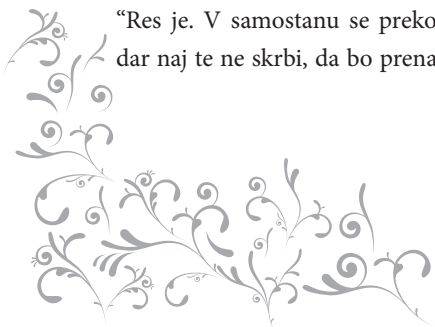
“Veseli me, da sva si enotni,” je z izrazom zadovoljstva na obrazu odvrnila prednica. “Sklenila sem, da mi boš za začetek pomagala pri delu na vrtu in v sadovnjaku. Večina sadnega drevja je na srečo že obranega, ostalo je edino nekaj dreves hrušk in pozne vrste jablan, ki še čakajo na spravilo. Obiranje bi se lotili v ponedeljek, končati pa bi ga morali najkasneje v desetih dneh. Tudi na vrtu se do početka listopada vedno najde kakšno delo, tako da ti vsaj prvi mesec ne bo dolgčas. Ker si omenila, da znaš kuhati, boš lahko včasih priskočila na pomoč tudi Jožefini. Če boš želela, pa lahko v zimskih mesecih kuhanje postane celo tvoje glavno opravilo. Kaj praviš na to?”

“Sliši se izvrstno,” je bila navdušena Anja.

“Jožefini se bo delna razbremenitev vsekakor prilegla, seveda pa dela v kuhinji ni dovolj za obe, zato boš občasno pokrpala kakšen par nogavic ali zašila strgana oblačila. S šivalnim strojem, katerega smo kupile lani, ti bodo tovrstna opravila zagotovo v užitek, vsaj jaz vedno rada sedem zanj. Če mi ne verjameš, počakaj, pa boš videla, kaj vse je z njim moč narediti. Poleg vsega naštetega bi si enkrat ali največ dvakrat tedensko vzela čas in temeljito očistila nekatere od skupnih prostorov, recimo kuhinjo in jedilnico, to pa bi bilo v kratkem tudi vse.”

“Če zraven prištejeva tudi skupne molitve in premore za obroke, je urnik kar precej natrpan, kajne?”

“Res je. V samostanu se preko celega dneva vseskozi nekaj dogaja, vendar naj te ne skrbi, da bo prenaporno. Pravzaprav gre za zmerno in dobro

2. poglavje

zamišljen dnevni razpored in še nobena od sester se ni pritožila čezenj,” je pojasnila Hedvika.

“No, če je tako, tudi jaz ne bom izjema,” je odvrnilo dekle.

Prednica je nato povedala, kako pri njih potekajo praznični dnevi, med katere sodi tudi nedelja, in ko je končala s pripovedovanjem, je Anja vsaj teoretično vedela vse o tem, kaj jo čaka v naslednjih mesecih.

Preostanek dneva je izkoristila za ‘raziskovanje’ samostana, tako notranjosti kakor zunanosti, in njegove bližnje okolice. Podrobno si je ogledala vse njegove prostore in skrite koticke in kadar je pri tem naletela na katero od redovnic, so si le-te morale vzeti čas za njena vprašanja. Dan ji je minil neverjetno hitro in ko je zvečer polna novih vtisov sedla za mizo v jedilnico, je vedela, da ima za sabo enega tistih dni, katerih ne bo pozabila celo življenje.

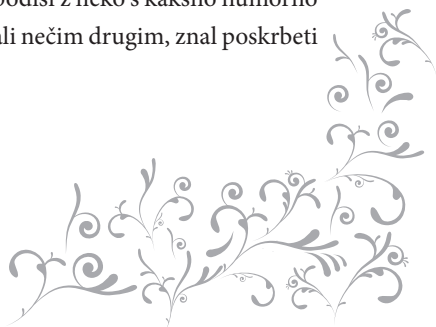
“Takšni dnevi so redki in zato toliko bolj dragoceni,” si je mislila Anja, opazujoč spokojne obraze zbranih redovnic, ki so z mislimi že bile pri bližajoči se nedelji. Po večerji je bila preveč utrujena, da bi si nadalje podaljševala dan, zato se je nemudoma odpravila k počitku. Ko je čakala, da se bo v njeno telo prikradel spanec, je prvič jasno začutila, kako prav je ravnala, ker je zapustila dom. Pomirjena s to mislijo je kmalu lahkotno zaspala.

Vaška radovednost

*M*ineval je drugi dan odkar je Anja zašla v kraje, naslonjene na obronke podlomskega hribovja in utesnjene s strugo potoka Jereke. Za dekle, ki je bilo namenjeno v samostan, so sedaj vedeli že vsi prebivalci Pobočja, z izjemo tistih najmlajših. Zlasti po zaslugi žensk je postalo dekle v najkrajšem možnem času osrednja tema vseh razgovorov na vasi. Pri tem sploh ni bilo važno, da o njej niso vedele praktično ničesar. Nekaj malega kar so izvlekle iz svojih otrok, jim je povsem zadostovalo za poljubno dolge klepete, polne ugibanj in popestrene z dobršnjo mero domišljije. Treba je priznati, da tudi moški niso ostali ravnodušni ob nev-sakdanjem dogodku in vsi tisti, ki so jo imeli priliko videti na lastne oči, so se strinjali, da je dekle, če že drugega ne, nadvse čedno, prava lepotica. Retnikova domačija je bila eno od priljubljenih zbirališč, kamor so ob sobotnih večerih radi zahajali vsi, ki so se po napornem delu preko tedna želeli razvedriti. Če zanemarimo ohceti, katere v tej majhni vasi niso bile prav pogoste, so bili takšni večeri zanje vrhunec družabnega življenja. V tako zbrani družini se je vedno našel kdo, ki je, bodisi z neko s kakšno humorno domisljico bodisi z igranjem na harmoniko ali nečim drugim, znal poskrbeti

za prijetno vzdušje. Karkoli so pač počeli, nikoli ni bilo dolgčas ne odraslim in ne otrokom. Slednji so še posebej težko čakali na tovrstna srečanja, saj zanje ni bilo lepšega, kot poslušati zanimive zgodbe iz ust njihovih očetov, čeprav le-te niso bile vselej resnične. Nič manj pa se niso veselili tudi tega, da jih ob teh priložnostih nihče ni podil v posteljo in so lahko bedeli dlje kakor druge dni.

Kmečka izba je bila tega večera nabito polna. Manjkal ni nobeden od najbližjih sosedov. Poleg domačih so bili tu še vsi Mačkovi, Pečarjevi in Jerebova dva, vseh skupaj dvajset po številu. Otroci so se razposajeno zabavali s hrastovimi šiškami, kajti pravih frnikol niso poznali, in se neutrudno podili po lesenih tleh, medtem ko so možje sedeli za leseno hrastovo mizo, na kateri jim je družbo delal bokal domačega vina. Najbolj bučno pa je vsekakor bilo okrog peči, kjer so se nagnetle ženske in po zmešnjavi glasov sodeč, so si imele marsikaj povedati.

“Minka, ali je dekle imelo s seboj kaj prtljage?” je vprašala Retnikova Angela.

“Nič ni bilo videti,” je odvrnila Minka, ki je edina med zbranimi klepetuljami imela priliko od blizu videti Anjo.

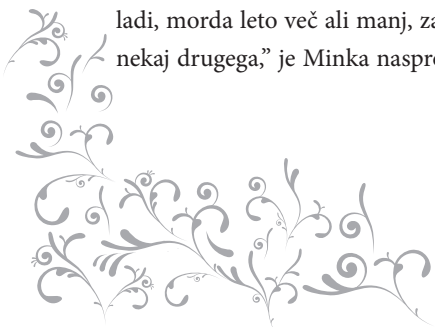
“Da, bila je brez vsega, če gre verjeti otrokom,” je pritegnila Mačkovka.

“Torej je šla v samostan najverjetneje zgolj na obisk k eni od redovnic,” je menila Pečarjeva Lojzka.

“To, da je bila brez prtljage, še nič ne pomeni,” je vskočila v pogovor Anina sestra, Marija. “Ravno tako je lahko zbežala od moža in se sedaj želi skriti pred njim v samostanu.”

“Ah, kam smo prišli,” je pronicljivo zavzdihnila Mačkovka. “Dandanes mlađi pari ne znajo ničesar potrpeti in zlasti po mestih je ogromno prepirov, ki se nemalokrat končajo z razvezo.”

“Po videzu sodeč je dekle dajalo vtis, da ima za sabo okoli osemnajst pomladi, morda leto več ali manj, zato mislim, da jo je semkaj zaneslo povsem nekaj drugega,” je Minka nasprotovala Aninemu namigovanju. “Najverjet-

3. poglavje

neje ima v samostanu res katero od svojih žlahtnic ali morda prijateljico iz otroštva in si je zaradi predolge ločenosti preprosto zaželela, da se ponovno srečata, tako kot je rekla Lojzka.”

“Kaj pa če je noseča in jo je fant, ko je zvedel za to, zapustil, sama pa je nato v strahu, kaj bodo ob vsem tem porekli starši, zbežala od doma?” je vprašala stara Mačkovka.

“Vse je mogoče,” je takoj pripomnila Minka.

“Dobro bi bilo, če bi kaj več izvedele o njej,” je glasno razmišljala Angela, pri čemer je s svojim piskajočim glasom zbudila pozornost moških, ki so tačas imeli povsem druge pogovore.

“Te ženske pa res nihče ne ustavi, ko gre za obrekovanje,” se je hudoval Jože nad radovednostjo svoje žene.

“Ne ženi si k srcu. Nič boljša in nič slabša ni od vseh drugih žensk,” ga je skušal pomiriti Gašper.

“No, kar poslušaj jih,” se je znova oglasil Jože in ponovil za ženskami: “Dobro bi bilo, če bi kaj več izvedele o njej. Morda je celo sklenila, da bo stopila v samostan in postala nuna, čeprav se mi to ne zdi preveč verjetno. Jaz še vedno mislim, da je zbežala od moža.”

Pečarjev Stane je sprva zmajeval z glavo, da bi nato dodal še svoje mnenje: “Grozno. Vse drugo se jim zdi bolj verjetno ko tisto, kar je za zdravo pamet najbolj logično; samo, da se bolj zanimivo sliši.”

“Da bi zbežala od moža,” je glasno spregovoril Gašper, “ne verjamem, kvečjemu od tašče, ki je ni pustila do besede, bi rekel.”

“Tiho bodi in ne vlecite na ušesa, o čem se pogovorjamo,” mu je v odgovor na pikro pripombo zabrusila žena.

“Kdo pa pravi, da vlečemo, saj kar samo pride do nas,” se je pošalil Marjan, sicer bolj redkobeseden in premišljen mož. Čeprav je bil svojevrsten posebež, je s svojimi nasveti marsikateremu sovaščanu nesebično pomagal, zaradi česar je z leti le še pridobival na veljavi.

V odgovor se je od peči zaslišalo rahlo negodovanje, na katerega se moške niso več ozirali. Vrnili so se k svojemu pogovoru o dobri letini, ki je bila, razen v primeru pšenice, rekordna, in si obenem izmenjavali svoje izkušnje povezane s kmetovanjem. Videti so bili zadovoljni, saj je bila edina skrb, ki jim jo je prinesla letošnja jesen, da preprosto niso vedeli, kam bi z vso ajdo, toliko so jo namreč pridelali.

V dobri družbi je čas tako odraslim kakor otrokom hitro mineval. Ko je do polnoči manjkala le še dobra ura in je večina potomcev že zdavnaj dremala v materinem naročju, je na veselje nekaterih še budnih otrok med odraslimi končno prevladalo mnenje, da se bo po zabavnem večeru potrebno počasi raziti. Angela je zbrano družino pospremila do hišnega praga, spotoma izmenjala nekaj vtisov s svojimi gosti in, ko so se le-ti drug za drugim porazgubili v noč, ugotovila, da je včasih govorjenje celo bolj naporno od garaškega dela na polju.

“Ali si kaj novega izvedel od svojih prijateljev?” je zanimalo Minko, ko je v temi previdno stopala za svojim možem.

“Ali misliš glede Anje?” je v njemu najljubši vlogi šaljivca odvrnil Gašper.

“Ne bodi no tako nesramen,” je užaljeno rekla Minka, “saj me samo zanima, o čem ste se pogovarjali in kako vam je minil večer.”

“Nikar tako hitro ne zameri, samo malce sem se hotel pošaliti na račun vašega silnega prizadevanja, da bi se dokopale do ozadja dekletovega prihoda, ki nikakor noče obroditi sadu,” jo je potolažil Gašper in nadaljeval z odgovorom na zastavljeno vprašanje: “Govorili smo o letošnjem neverjetnem pridelku ajde, o naših načrtih za v prihodnje, dotaknili smo se tudi družinskih zadev. Obujali smo celo spomine na dni v soldaški suknji, skratka vsega po malo.”

“Torej se ravno tako niste pogovarjali nič zanimivega,” je Minka vrnila milo za drago svojemu možu.

3. poglavje

“Saj res, zanimalo jih je, ali se imava kaj rada. Najbrž veš, kaj imam v mislih, vendar jim nisem ničesar omenjal glede tvoje nosečnosti in s tem poskrbel, da bo presenečenje toliko večje.”

“Tudi me smo ugibale o nosečnosti, vendar smo imele v mislih Anjo,” je povedala Minka.

“Zopet Anja. Kdaj bo že konec tega?” je zarenčal Gašper, jezen, ker mu v temi pred domačimi durmi ni takoj uspelo najti ključavnice.

“Morda prav kmalu,” ga je pomirila žena. “Jutri, po nedeljski maši, bo ena izmed nas skušala izvedeti kaj več od Valerije, saj veš od redovnice, ki vaše otroke uči verouk in zato vsako nedeljo redno obiskuje našo župnijo.”

Najbolj vljudno takšno poizvedovanje sicer ni, čeprav moram priznati, da sem nekaj podobnega pričakoval. Ampak moje mnenje vas itak ne bo odvrnilo od takšnega početja.”

“Ali imaš ti mogoče kakšen boljši predlog?” je hotela vedeti Minka, ko so se za njo zaprla spalnična vrata.

“Morda ga res imam,” je čez čas pomenljivo odvrnil mož in se pridružil ženi, ki se je medtem že zavila med rjuhe, “vendar naj počaka do jutri.”

“Daj, povej mi, o kakšnem predlogu razmišljaš,” ni izgubljala časa Minka.

“Ne povem, rajši zaspiva,” je predlagal Gašper.

“Potem pa lahko noč,” mu je odvrnila žena, ki se ji ni ljubilo moledovati za odgovor.

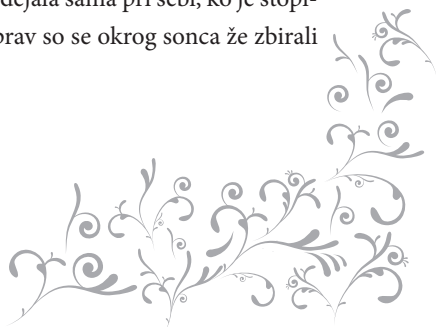

Nerazkrita skrivnost

*O*b nedeljah je med samostanskimi zidovi vedno vladalo prijetno vzdušje in v zraku je bilo moč čutiti še za spoznanje večji spokoj kot druge dni v tednu. Večina redovnic, med njimi tudi Frančiška, se je malo po osmi uri odpravila v bližnjo vas, da bi se tam udeležila nedeljske maše. Doma so ostale samo tri najstarejše sestre, za katere bi bila pot prenaporna, in seveda Anja. Vse skupaj so se odpravile v samostansko kapelico, ki je zaradi pramenov svetlobe, padajočih skozi raznobarvna okenska stekla v notranjost, v tem delu dneva obiskovalca navdajala s pridihom nadnaravnega, že skoraj mističnega. Mašna slovesnost, če bi jo v odsotnosti duhovnika sploh lahko tako poimenovali, je bila kratka. Od klasičnega obreda je ostalo le branje evangelija in beril ter posamezne molitve, ki spadajo k bogoslužju. Da pa se obred le ne bi prehitro končal, so redovnice praznino zapolnile s petjem mašnih pesmi. Anji je bila preprosta slovesnost, v kateri ni bilo pretiranega dolgovezenja vseh. Celo tako zelo se ji je dopadla, da ji je bilo kar malce žal, da se je že končala.

“Ne vem, kaj bi počela?” je Anja zamišljeno dejala sama pri sebi, ko je stopila na plano. Zunaj je bilo prijetno toplo, čeprav so se okrog sonca že zbirali

oblaki in je kazalo, da bo vsak čas pričelo deževati. Postala je pred vrati, dokler niso par minut kasneje iz kapelice prišle tudi redovnice; z Elizabeto na začetju, ki se je s svojo oporno palico in ukrivljeno hrbtenico, borila za vsak korak.

“Trenutno mi ni do tega, da bi se sprehajala,” je Anja odgovorila redovnice, “pa sem razmišljala, če bi morda lahko odšla v vašo knjižnico in si tam našla kaj zanimivega za branje.”

“Seveda. Kaj sploh sprašuješ?” je odvrnila Elizabeta. “Knjižnica je na voljo vsem željnim branja, ki bivajo v tej zgradbi, se pravi tudi tebi, zato lahko tja odideš, kadarkoli boš le našla dovolj prostega časa za čitanje.”

“Hvala. Branje me je vedno privlačilo in prepričana sem, da se bo marsikatera knjiga s tamkajšnih polic znašla v mojih rokah,” je vljudno pojasnila Anja.

“Izbira knjig je velika in če nisi preveč zahtevna, se bo zagotovo našla kakšna, ki ti bo všeč,” je pripomnila sestra, katere imena si Anja nikakor ni mogla obuditi v spomin. “Branje človeka plemeniti in mu odkriva nove razsežnosti, širi obzorja.”

“Ona kot bodoča učiteljica to gotovo dobro ve, kajne Anja?” je Elizabeta brž komentirala izjavo svoje sestre.

“Da, vse bolj se tega zavedam,” je pritrdila, se še enkrat zahvalila in nato počasi odšla po najkrajši poti proti knjižnici.

Prostor, v katerem se je znašla, je imel zelo posrečeno lego. Ležal je na jugovzhodnem vogalu zgradbe, tako da je s svojimi številnimi okni nudil dovolj svetlobe preko celega dne. Nekaj časa je opazovala vso to zbirko tiskanega gradiva, ki se je znašla pred njenimi očmi, nato pa s police spontano vzela debelo knjigo, ki jo je s svojimi usnjenimi, zlato obrobljenimi platnicami najbolj privlačila. Sedla je za mizo in jo odprla. Bilo je Sveto pismo. V njem je že takoj na prvih straneh našla zapiske iz tistih davnih časov, obogatene s številnimi nasveti, s katerimi je bilo človeštvo pospremljeno na svojo pot.

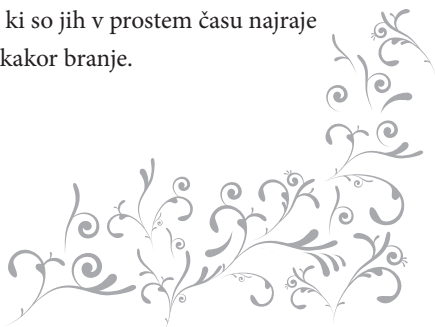
4. poglavje

Prepoznala je napotke, za katere je po svojem notranjem občutku vedela, da so pravilni, in jih s tem še utrdila v sebi.

“Saj ne morem verjeti,” se je z vsako prebrano besedo vse bolj in bolj čudila Anja. Prišla je nekje do sredine druge strani, ko je nenadoma vzdiknila: “Tukaj vse lepo piše. Sedaj mi resnično ni več jasno, kako da se tega ne držijo niti redovnice. Ali mar teh knjig, ki so tu, nihče ne bere?” Vprašanje, katero jo je že tolikokrat preganjalo, nazadnje včeraj ob kosilu, ji je bilo sedaj še manj jasno. Prebrana vsebina jo je tako vznemirila, da ni vedela, ali naj sploh nadaljuje z branjem. V iskanju odgovora se je zazrla skozi okno in se tako globoko potopila v razmišljanje, da je pozabila celo na knjigo pred seboj. Izgubila je občutek za čas in deset minut je minilo, ne da bi vedela zanje, ko se ji je končno porodil odgovor, s katerim je bila zadovoljna: “Kaže, da znanje, če ga zavest bralca ni sposobna dojeti, ostane tam, kjer je, na papirju.” Delček sekunde kasneje se ji je na podlagi predhodne ugotovitve utrnila nova zamisel: “Ali je potem vsebina, ki jo bralec zazna, zgolj nekakšen odsev njegovega lastnega vedenja? To ne pomeni nič drugega, kot da se znanje pravzaprav nahaja v bralčevi sposobnosti zavedanja, v zadostni prebujenosti, in ne v sami knjigi.”

Anja je pustila, da so nenavadne zamisli nemoteno vrele iz nje, čeprav je bila ena bolj abstraktna od druge in jih zato ni popolnoma razumela. V poplavi domislic so se ji nekatere zdele zelo blizu, zato jo je še toliko bolj jezilo, ker ni vedela, ali je v njih kaj resnice ali so zgolj plod domišljije. Nemoč razuma, za katero ni našla primerne protitirožja, jo je na koncu spravilo v tak obup, da se je rajši vrnila nazaj k branju, saj bi jo drugače od vsega premišljevanja začela boleti glava.

Nekaj po enajsti uri je bila Anja še vedno zatopljena v Sveto pismo. Medtem ko je prebirala svoje čtivo, ni opazila, da so se od nedeljske maše na Pobočju vrnile tudi preostale redovnice. Takoj po prihodu domov so se razkropile vsaka na svoj konec in se posvetile stvarjem, ki so jih v prostem času najraje počele. Za Ifigenijo in Amalijo je bilo to vsekakor branje.

“Slišali sva, da se zadržuješ tukaj, pa sva ti prišli delat družbo,” je spregovorila Ifigenija, ko je Anja dvignila pogled, da bi videla, kdo jo moti sredi zanimivega branja.

“Kar prisedita, saj je dovolj prostora in knjig vama tudi ne bo zmanjkalo, v kolikor že nista vseh prebrali,” je presenečeno odvrnila Anja ob nenadjanem obisku.

“Nisva in jih tudi nikoli ne bova, ker jih je enostavno preveč,” se je zasmejala Amalija in s pogledom preletela police, ki so se šibile pod goro knjig. Ifigenija pa jo je urno dopolnila: “Če je znanje res v knjigah, bova pač umrli nekoliko neumni.”

Amalija ob smešni izjavi ni mogla zadržati smeha in kmalu so se vse tri veselo hihitale.

“Tako je to, kaj moremo,” je čez čas rekla Amalija, “sto jih prebereš, tisoč pa jih ostane neprebranih,” in zopet jo je premagal krohot.

“In deset jih razumeš,” jo je med smehom dopolnila Ifigenija.

“Pa še res je,” si je mislila Anja sama pri sebi in zaprla knjigo, po zaslugi katere je prišla do zanimivega spoznanja.

“Če želiš brati, te ne bova motili,” je dejala Ifigenija. “Pravzaprav sva tudi sami prišli sem s tem namenom, da kaj prebereva. Da sva ti prišli delat družbo, sem rekla kar tako zaradi lepšega.”

“Malce sem že utrujena, zato bo dve uri nepretrganega branja za danes čisto dovolj.”

“No, potem se bomo pa rajši kaj pogovorile.”

“Povejta mi, kako je bilo pri maši,” je zanimalo Anjo.

“Lepo, tako kot zmerom,” je rekla Amalija in zatem dodala: “Morda bo zate zanimivejša tale vest, ki ti jo bom sedaj povedala.”

Anja je napela ušesa in se obenem vzravнала na stolu.

“Prebivalci Pobočja so te kot kaže opazili, ko si prihajala k nam,” je nadaljevala sestra Amalija, “in sedaj jih strašansko zanima vse v zvezi s tabo.”

“Hudiča, kaj pa jih briga?” je ušlo Anji.

4. poglavje

“Neka domačinka je očitno dobila nalogo, da se glede tvojega prihoda pozanima pri Valeriji, vendar ji slednja ni hotela povedati ničesar oprijemljivega. Izmotala se je z odgovorom, da si prišla na krajši obisk z namenom, da vidiš, kako poteka samostansko življenje, potem pa se boš vrnila nazaj v bližnje mesto, od koder si prišla,” je povedala Amalija.

“Pri kosilu, ki bi moralo biti vsak hip, ti bo Valerija vse razložila,” je rekla Ifigenija, nato pa je zopet prepustila besedo svoji prijateljici.

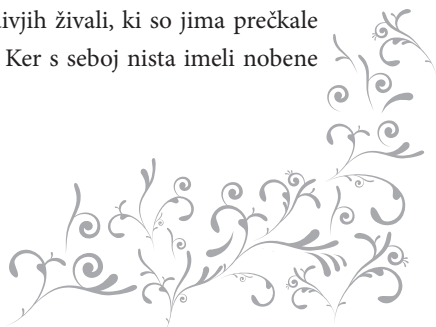
“Če se bo le dalo, bomo tvoje bivanje skušale obdržati v tajnosti. Valerija se je danes dobro znašla. Pravzaprav se niti ni zlagala, samo resnico je nekoliko zavila v meglo.” Amalija je tedaj glasno kihnila, kar je samo potrdilo njene besede.

“Poskrbeti moramo, da bodo ljudje čimprej pozabili nate, kajti le tako bomo imele mir pred njimi,” je v premoru, ko se je Amalija pripravljala, da bo ponovila svoje dejanje, s kratko opazko vskočila Ifigenija.

“Mhm,” je soglašala prva redovnica, zraven pa koder rjavih las, ki se je bil med kihanjem izmuznil na plano, popravila pod ruto.

Pri kosilu je pogovor zopet nanesel na dogodek, ki se je zjutraj pripetil Valeriji, kar je bilo ob dejstvu, da nekatere sestre, predvsem pa Anja, še niso izvedele vseh podrobnosti o njem in so bile zato upravičeno radovedne, tudi za pričakovati. Omenjena sestra je zbranim vnovič potrpežljivo razložila, kako je celotna zadeva potekala in na kakšna vprašanja je morala odgovarjati. Redovnice so se na koncu soglasno strinjale, da morajo biti v prihodnje zelo previdne pri podobnih zasliševanjih, ker sicer lahko kaj hitro pride do nasprotujočih si trditev.

Deževne oblake, ki so zemljo zgolj rahlo oškropili, je veter medtem že odgnal v sosednje kraje in Anja je popoldanske urice v celoti preživela v naravi. Po kosilu se je v Jožefinini družbi najprej odpravila do bližnjega potoka, ki se je vil skozi gozd. Čeprav so bili prvi oktobrski dnevi najprimernejši čas za nabiranje kostanja, razen posameznih divjih živali, ki so jima prečkale pot, začuda nista srečali drugih živih bitij. Ker s seboj nista imeli nobene

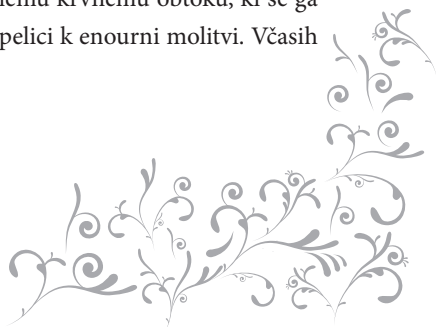

košare, sta kostanj, ki sta ga spotoma nabirali, odlagali kar v žepe, dokler leti niso bili do vrha natrpani. Nazaj grede proti domu sta imeli priliko videti številne veverice, ki se v primeri z njima niso obnašale prav nič nedeljsko. Pridno so brskale po tleh in si nabirale žir in želod za ozimnico ter ga nato odnašale v svoje shrambe na drevesih. Nabrani gozdni plodovi, s katerimi sta se vrnila v samostan, so še istega večera končali na krožniku kot okusna priloga. Dan, ki se je iztekal, je bil tako obogaten še za eno prijetno izkušnjo, pa čeprav je bilo jedi, narejenih iz kostanja, zgolj za pokušino.

Pismo

Naslednjega jutra se je Anja zbudila sveža kot že dolgo ne. Kristalno čista modrina, ki je krasila nebesni svod, je obetala lep dan in Anja se je odločila, da ga ne bo zapravljala s poležavanjem, sicer pa si tega, glede na raspored, v katerega je privolila, tudi ni mogla privoščiti. Oblekla se je v oblačila, ki jih je prejšnjega dne od nekod privlekla prednica, saj njena bela obleka ni bila primerna za delo, ki jo je čakalo. Kakor je lahko videla v naslednjih dneh, so si bila jutra v samostanu na moč podobna. Od šeste ure zjutraj, ko je bil skrajni čas za vstajanje, pa tja do devetih, ko so sestre odšle vsaka za svojim opravilom, je bil urnik, ki naj bi se ga redovnice držale, vedno isti. Izjema je bila le sestra Amalija, ki je skrbela za živino. Najprej je seveda na vrsto prišlo vstajanje, temu je sledilo pol ure za osebno higieno in nato še pol ure za vadbo. Anja je kmalu ugotovila koristi, ki jih je prinašalo pretegovanje mišic in sklepov ob tej navidez nemogoči uri, saj se je po njem počutila dosti bolje kot prej. Prednica ji je razložila, da gre blagodejne učinke vadbe kot na primer: večja budnost, jasnejše mišljenje in nasploh boljše počutje, pripisati povečanemu krvnemu obtoku, ki se ga doseže tako. Ob sedmi uri so se zbrale v kapelici k enourni molitvi. Včasih

si je katera izmed redovnic pred tem privoščila kaj za pod zob, kajti zajtrk je bil na vrsti šele po skupni molitvi. Po zajtrku je nato imela vsaka redovnica približno pol ure časa, da se pripravi na delo, običajno pa so le-tega rajši porabile za to, da so po zajtrku malce posedele in poklepetale.

“Anja, tisto včeraj je bila zares odlična zamisel,” je Terezija pohvalila novinko, ki je sedela poleg nje.

“O čem govoriš, o kostanju?”

Terezija je prikimala.

“Da. Takšne popestritve jedilnika so vredne zlata. Edina škoda je, da niso pogostejše.”

“Če bom utegnila, se bom danes zopet odpravila ponj, seveda pa tokrat ne bom pozabila s seboj vzeti košare,” je obljubila Anja.

“Le vzemi si čas, tako ti vsaj nekaj časa ne bo treba jesti zgolj krompirja in zelja,” je pripomnila sestra, sprašujoč se, zakaj bi dekle ne imelo časa.

“Enolične hrane se človek hitro naveliča.”

“Danes naju s prednico čaka obilica dela v sadovnjaku, in kdo ve, ali bom popoldne sploh pri volji za kolovratenje po gozdu, zato je pametneje, da ničesar ne obljubim,” je pomislila Anja in dodala: “Vse je odvisno od tega, kako dolgo se bova s prednico zamudili pri obiranju sadja.”

“A tako torej,” se je nasmehnila Terezija. “Naša prednica pa zna biti resnično hitra, ko je treba najti delo, kajne? Kaj moreš, prednica mora biti stroga, drugače bi v samostanu vse zastalo.”

“Dokler sem tu, moram nekaj v vsakem primeru početi, drugače mi bo preveč dolgčas, in potemtakem je popolnoma vseeno, ali začnem en dan prej ali kasneje.”

V nekaj minutah, ki so sledile, je Anja tudi za preostale sestre dobila okvirno sliko o tem, kakšne dolžnosti imajo nasplošno, kaj nameravajo delati tistega dne. Ob tej priliki je izvedela, da je samostan poznan po kakovostnih svečah in drugih okrasnih predmetih iz voska, zato se je več kot polovica redovnic ukvarjala prav z izdelovanjem omenjenih izdelkov.

5. poglavje

“Sedaj moram iti,” je, videč skozi okno sestro Hedviko, ki jo je z lestvijo v roki mahala čez dvorišče, dejala Anja in vstala od mize z namenom, da se ji pridruži.

“Vreme nama je, hvala bogu, naklonjeno in upajva, da bo pri tem tudi ostalo,” je dejala prednica, ki se je vpričo Anje po lestvi urno povzpela v krošnjo drevesa in je pravkar iskala primerno mesto, kamor bi lahko obesila košaro. “Ker imamo pri hiši samo eno lestev, si za sedaj pomagaj z obiralko, kasneje pa se lahko tudi zamenjava, če te ni strah višine.”

“Da bi me bilo strah!? Dajte no mir, kje neki. Ko sem bila stara komaj deset let, v bližini babičinega doma, kjer sem živela, ni bilo drevesa, ki bi ga ne preplezala,” je pojasnila Anja in se še sama lotila dela.

Obiranje jima je šlo dobro od rok in do kosila je bilo v kleti shranjenih pet polnih košev sočnih jabolk. V popoldanskem času sta količino nabranega sadja še podvojili in tako jima je v enem dnevu uspelo pospraviti kar tri jablane.

V naslednjih dneh se je v podlomsko hribovje vrnilo pravo indijansko poletje. Temperature so se z vsakim dnem pomaknile za kakšno stopinjo višje in prav nič ni kazalo, da se bo jesen kmalu prevesila v svojo drugo polovico. Anja in prednica sta se v teh dneh morali navaditi na vročino, čeprav jima je pri njunem delu vse bolj presedala in sprva prijetno opravilo je počasi izgubljalo svoj čar.

“Če bova pohiteli, lahko jutri že končava,” je v jutru četrtega dne odkar sta začeli z obiranjem, dejala Anja.

“Res je,” je odvrnila prednica, “čeprav niti v sanjah nisem upala, da bova končali tako hitro, domala v polovičnem času od načrtovanega.”

“Ampak vročina je pa huda,” je zastokala Anja in si obrisala potno čelo.

“Ko bi se vsaj od nekod vzel en sam oblak in na kratko prekril sonce, potem bi bilo veliko lažje,” je naveličano odvrnila prednica, pri čemer ni niti slutila, kako hitro se ji bo izpolnila želja.

Ura v zvoniku je vabila k opoldanskemu počitku in redovnice so se od vseh strani začele zbirati h krajši molitvi, kateri je nato sledilo kosilo.

“Steciva del poti, da ne zamudiva,” je ob zvoku iz daljave dejala Hedvika, hiteč med posameznimi dežnimi kapljami po poti, ki se je vila skozi sadovnjak.

“Zdi se mi, da sva za danes opravili z delom,” je med kosilom prednica dejala svoji pomočnici.

“Res je, nič ne kaže, da bo kmalu prenehalo deževati,” se je strinjala Anja.

“Kaj naj rečem, samo pomislila sem, kako bi se prileglo malo dežja in niti pol ure ni minilo, pa se je ulilo ko iz škafa.”

Jožefina, ki je prihajala iz kuhinje, je prednici v šali očitala: “Drugič bodite bolj previdna pri svojih željah iz dna srca, kajti narava se vašim nežnim vzgibom očitno ne more upreti.”

“No potem pa naj bo jutri zopet lepo vreme, da bova z Anjo naposled končali z najinim delom,” je na vse to porekla prednica in se pri tem nagajivo nakremžila.

Anji so ob pogovoru privreli na dan izseki iz Svetega pisma, v katerih je govora o vlogi misli in besed pri stvarjenju pojavnega sveta in zagadatelj se ji Jožefinine besede sploh niso zdele brez podlage.

Prosto popoldne je Anji prišlo kot nalašč za stvari, za katere doslej ni našla časa. V prvem tednu ji nikakor ni uspelo napisati pisma svojemu dragemu in sedaj se ji je zaradi deževnega vremena končno ponudila prilika, da to stori.

Zavedajoč se, da nima smisla odlašati s svojo namero, je nemudoma odhitela v predničino pisarno, si poiskala list papirja in pisalo ter se nato vrnila nazaj v svojo sobo. Preden je sedla na rob postelje in se lotila pisanja, je odgrnila zaveso, da bi tako pridobila nekaj dodatne dnevne svetlobe.

Čeprav Anja niti za trenutek ni bila v dvomih glede svojih čustev do Andreja, vseeno dolgo ni našla pravih besed, s katerimi bi začela pismo. Novica, ki jo je nameravala sporočiti, ni bila ravno najbolj nedolžne narave, zato resnično

5. poglavje

ni imela lahkega dela, v kolikor je hotela, da jo bo Andrej razumel. Po eni strani se je bala, da bi s kakšno napačno ali zamolčano besedo omajala njuno vzajemno ljubezen, po drugi strani pa je zaradi svoje lastne varnosti nekatera dejstva želela ohraniti v tajnosti. Minilo je kar precej časa, preden je v mislih izoblikovala vsebino, prilagojeno nasprotujočima si hotenjima in so se na papirju znašle prve besede:

Dragi !

Dnevi brez tebe so pusti in dolgi, toda prežeti z oddaljeno iskrico najinega ponovnega snidenja. Čeprav sva včasih, ko se nisva videla vsega nekaj dni, imela občutek, da sva nesrečno ločena drug od drugega in nama je bilo zaradi tega hudo, šele sedaj vem, kaj v resnici pomeni nekoga pogrešati. Dolgo, predolgo se ne bodo srečale najine ustnice v objemu, v katerem bi ti nemo izpričala globino ljubezni, ki v mojem srcu gori zate. Ker vem, da me tudi ti pogrešaš, naj ti bo v tolažbo moje iskreno prepričanje, da bo kljub ločenosti najina zveza z vsakim mesecem postajala trdnejša.

Kadar sem žalostna, ker te ni ob meni, pomislim na lepe trenutke, katere sva preživela skupaj in na svetlo prihodnost, ki je pred nama. In takrat spoznam, da naju nič ne more ločiti. Če se tudi tebi zgodi kaj podobnega, vedi, da te ljubim bolj kakor vse drugo. Predstavljal si, kako kmalu bova zopet srečna oba, celo bolj kot sva kdajkoli bila in, verjemi mi, takoj ti bo lažje. Morda je to zgolj zadnja nepremagana ovira, ki se je znašla na najini poti, preden za vedno skupaj zaživiva v tuzemskem raju.

Upam, da boš ob teh besedah, čeprav le napisanih in ne izrečenih, začutil vsaj delček mojih prekipevajočih čustev, namenjenih tebi kot odgovor na prekrasno pismo, ki si mi ga poslal. (Hvala ti za priloženo sliko. Za moje pojme je zares edinstvena.)

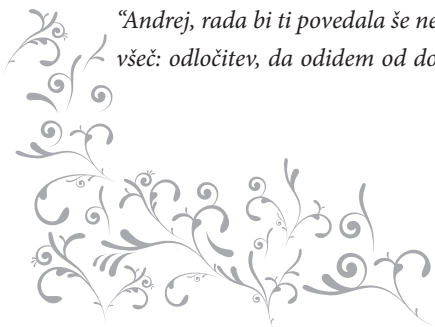
Zaprekam, ki sem jih maloprej omenjala, pa je žal posvečen tudi dobršen del tega pisma. Upam, da te naslednje vrstice, katerim se nisem mogla in ne hotela izogniti, ne bodo preveč vznemirile. Ko sem pisala pismo, sem se vseskozi trudila, da bi se temu cilju čimbolj približala. Najbrž sam dobro veš, da razmere pri nas doma po zaslugi najine ljubezni in težav s šolo, ki so jo spremenjale, v zadnjem času niso bile najboljše. S tvojim odhodom sem se zaradi nerazumevanja znotraj družine, predvsem je šlo tu za nezavidanja vredne odnose z očetom, počutila še bolj izgubljeno in nemočno. Zaradi tega sem sklenila, da se odselim. Pravzaprav sem odšla od doma brez vednosti očeta in brata, ki sta bila ravno tedaj zaradi posla z lesom nekaj dni odsotna, zato bo po njuni vrnitvi vse skupaj videti, ko da sem jo popihala. Napisala sem jima sicer poslovilno pismo, vendar v njem nisem omenila, kam odhajam. Pustila sem šolo, z mojo namero sem seznanila zgolj prijateljico Saro in se odpravila tja, od koder ti sedaj pišem. V resnici v ozadju moje tvegane odločitve niso bile samo zgoraj navedene težave. Pojavili so se še nekateri drugi razlogi, s katerimi te ne bi obremenjevala, ker niso tako zelo pomembni.

Anja je s temi besedami spretno zakrila skrivnost ali bolje rečeno slutnjo, ki jo je doslej spretno prikrivala pred svetom.

“Želim si, da mi tega ne zameriš preveč,” je nadaljevala Anja. “Saj ni nič takšnega, a bi vseeno rajši molčala o tem. Kakorkoli že, prisežem, da ti ni treba biti v skrbeh niti zaradi razlogov, o katerih ne želim govoriti, niti zaradi česarkoli drugega. Ljudje, pri katerih trenutno stanujem, so me lepo sprejeli, ko sem jim razložila svoje težave. Z njimi se dobro razumem in pri njih se počutim popolnoma varno. Morda je moje ravnanje videti skrajno nespametno, toda po prvih vtisih v novem okolju mislim, da sem storila to, kar sem morala.”

Anja je obrnila list in za hip prekinila s pisanjem, da bi razmislila, kako naj nadaljuje. Pred njo je bil zagotovo najobčutljivejši del pisma.

“Andrej, rada bi ti povedala še nekaj, za kar sem prepričana, da ti bo najmanj všeč: odločitev, da odidem od doma, je bila ena najtežjih v mojem življenju.

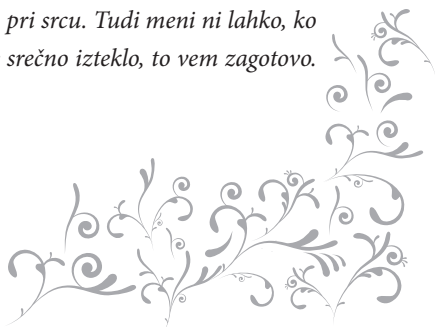

5. poglavje

K njej sem se zatekla predvsem zato, ker sem se na ta način želela izviti iz položaja, v katerem so namesto mene drugi upravljali z mojim življenjem in ga skušali prilagoditi svojim predstavam. Hkrati z namenom, da poskusim, kako je biti 'sam svoje sreče kovač', sem prišla do sklepa, da bom to lahko ugotovila samo pod pogojem, da se bom dejansko odlepila od svoje preteklosti, torej če bom razrahljala svojo odvisnost od domačih. Zato sem sklenila, da nihče, razen morda tebe, ne sme izvedeti, kje se trenutno nahajam, ker bi se drugače zopet hitro znašla v starih razmerah. Dokler ne bom razpršila določenih dvomov, s katerimi se srečujem, in dokler si ne bom poiskala odgovora na to, kdo sploh sem in kaj hočem od življenja, ne bom dovolila, da bi me kdorkoli oviral pri tem, še zlasti ne moj oče. Ko se boš vrnil, Andrej, bo vse drugače. Drug drugemu si bova pomagala in tako uresničevala svoje sanje. Do tedaj pa se bom kot kaže morala znajti po svoje, kar mi trenutno presenetljivo dobro uspeva. Najbrž se sprašuješ, zakaj toliko dolgovezim. To počnem predvsem zato, ker te želim prepričati, da sem popolnoma na varnem in da te še vedno goreče ljubim, skratka, da je vse v najlepšem redu. Sedaj, ko veš, kaj čutim do tebe, boš lažje sprejel dejstvo, da si za nekaj časa ne bova mogla dopisovati. Če bi ti izdala svoj novi naslov, bi se lahko znašel v nepravih rokah, seveda s tem ne mislim nate. Verjetnost, da se to zgodi, je sicer majhna, a vendarle obstaja. Do česa podobnega bi lahko prišlo celo kasneje, ko bi mi pošiljal pisma, pa četudi bi bila le-ta naslovljena na lažno ime. Tveganje, da se razve za moje začasno bivališče, bi bilo tako žal preveliko. Vedi, da nimam druge izbire, zato te prosim, da me razumeš in mi oprustiš. Če bom našla način, ki bo dovolj zaupen, ti bom vsaj jaz skušala čim pogosteje pisati. Vse kar ti lahko obljubim je, da se bom glede tega potrudila po svojih najboljših močeh."

Na listu, ki je ležal pred Anjo, je počasi že začelo primanjkovati prostora, zato ji ni preostalo drugega kot, da s parimi stavki počasi zaokroži svojo izpoved in z njimi zaključi pismo:

"Vem, da ti je ob pismu, ki ga prebiraš, težko pri srcu. Tudi meni ni lahko, ko ga pišem, vendar se ne boj, za naju se bo vse srečno izteklo, to vem zagotovo."

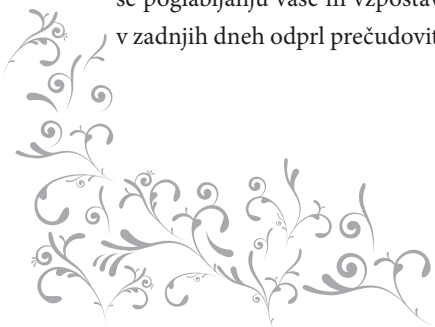
Zapomni si eno: kamorkoli gre tvoja pot, najdražji moj, v mislih si vedno z menoj. Naj za konec besede neizrečene odstopijo delček beline, na kateri ti pošiljam koprneče pozdrave in strasten poljub v slovo.

Tvoja Anja

Kazalca na uri sta ravnokar prečkala peto uro, ko je Anja naposled odložila pero. O nalivu, ki se je med kosilom z zahodnikom nenadoma prikradel nad samostansko okoliš, ni bilo več ne duha ne sluha. Zunaj se je izza raztrganih oblakov, ki so se podili po nebu, razlivala rumena svetloba. Na to, da je pred kratkim deževalo, so spominjala samo razmočena tla in dežne kaplje, ki so visele na vejah dreves in se bleščale v popoldanskem soncu.

Anja je ponovno prebrala pismo in z napisanim je bila več kot zadovoljna. Ker ga ni nameravala spreminjati, ga je zložila v kuverto in nato pospravila v predal. Čas, ki ji je preostal na razpolago do naslednjih obveznosti po razporedu, je izkoristila za počitek. Skupna večerna molitev, ki se je začela točno ob šestih, je bila močno podobna jutranji, le da se Anji ob tej uri ni bilo treba boriti s spancem, kakor je to pogosto morala početi zjutraj.

Anja je opazila, da so prebliski notranjega miru, katerih je bila občasno deležna med svojo molitvijo, tega večera še intenzivnejši kakor v prvi polovici tedna, ko so zaradi telesne utrujenosti ostali nekako zamegljeni in neizraziti. Neprijetnih misli in skrbi, ki so jo glodale, nenadoma ni bilo več, izpuhtele so neznankam in se tistega večera niso več vrnile. Seveda pa njenega dobrega počutja še zdaleč ne gre pripisati zgolj molitvi. Treba je priznati, da je k temu vendarle nekoliko pripomoglo tudi popoldansko deževje, ki je dodobra ohladilo ozračje in s tem ugodno vplivalo na deketovo razpoloženje. Kakorkoli že, Anji se je v zadnjih dneh ravno zahvaljujoč se poglobljanju vase in vzpostavljanju resnično pristnega odnosa z Bogom v zadnjih dneh odprl prečudovit, popolnoma nov svet, doslej neraziskan, za

5. poglavje

katerega je slutila, da obstaja, a je zaradi različnih vzrokov ostajal izven njene zavestne izkušnje. Po dvajsetih letih nekakšne privzgojene pobožnosti, kjer je šlo bolj ali manj za zbirko navad, je prvič jasno začutila, kako pomembno je ravnotežje med notranjo razsežnostjo posameznika in zunanjim področjem človekovega bivanja. Obogateno z novim spoznanjem je ni bilo več strah prihodnosti in po daljšem razburkanem obdobju je njeno življenje končno postalo znosnejše.

Naslednji dnevi niso nobeni od prebivalk samostana prinesli nič novega. Čeprav je bila Anja v novem okolju šele dober teden dni, se je v njem počutila že zelo domače.

V petek zjutraj je Anja pismo, namenjeno Andreju, izročila Frančiški, ki je izmed vseh redovnic največ zahajala v okoliške kraje po vseh mogočih opravkih. Sestra ga je rade volje sprejela in ji obljubila, da ga bo oddala takoj, ko se bo prvič mudila na najbližjem poštnem uradu.

Anja in prednica sta se iz sadovnjaka, kjer je bilo za letos opravljeno vse delo, preselili na zelenjavni vrt. Najprej je bilo z njega potrebno pobrati preostalo povrtnino: zelje, peteršilj, solato, za konec pa ga je bilo potrebno še pripraviti na prihajajočo zimo. V nekaj dneh se je njegova podoba korenito spremenila, saj razen gredice radiča, ki je čakal na prvi sneg, od njega ni ostalo drugega kakor gola preorana zemlja.

Zatemnjena okna

*M*edtem ko je Anja preživljala brezskrbne dni v zavetju podolskih gozdov, pa sta se njen oče in brat, ne vedoč za presenečenje, ki ju čaka doma, zadovoljna vračala proti Staremu Gradu. Polde je želel biti za zgled svojemu sinu, zato mu je dal vedeti, da bo nekega dne nasledil Bogatajevo žago in bodo družinski posli padli na njegova ramena. Janko je s ponosom pogledal očeta, ki si je smeje gladil muštace, bodisi da tako dobrega posla že dolgo ni sklenil. Pravzaprav ni pomnil, kdaj sta nazadnje iztržila petsto kron pri enem samem kupcu. Spodbujen z dejstvom, da gmotni položaj družini sedaj nekaj čas ne bo povzročal skrbi, je svojemu očetu naglas omenil, da bi si lahko si privoščila malo daljše lenarjenje in odšla na nekajdnevni izlet v hribe ali pa bi ta čas izkoristila za ribolov na Mirnskem jezeru. V svoji načrtih seveda ni izvzel Anje, saj jim zadnji dve leti nikoli ni posrečilo oditi skupaj na oddih.

“Dobro veš, da ima Anja cel kup šolskih obveznosti, zato tvoj predlog ne pride v poštev,” je odvrnil oče. “Poleg tega nameravam glavnino denarja od kupčije vložiti v nakup nove žage za razrez hlodovine. Dolgo sem si želel

imeti žago, ki po opremljenosti ne bi zaostajala za Košnikovo in sedaj se mi je končno ponudila priložnost da to tudi uresničim.”

“Vedno se ozirajo po drugih in jim želijo biti vsaj enaki, če ne celo boljši od njih, zase pa si nikoli ne vzamejo časa,” je negodoval Janko, ki se mu je očetova tekmovalnost včasih zdela že kar malce smešna.

“Treba je iti v korak s časom, drugače te podjetnejši povozijo,” je Polde neomajno vztrajal pri svojem prepričanju.

“Ah, večno ta njihova podjetnost. Pa saj bodo žago kljub vsemu lahko kupili. Zaradi tega se nama ni treba odreči izletu. Denarja tako ali tako ne bi prav dosti porabila in ko se vrneva z zasluženega počitka, lahko zaradi mene že naslednjega dne odideva ponjo.”

“Celih štirinajst dni naju ni bilo doma in sedaj naj bi po tvojem bila odsotna še nadaljnjih deset ali več dni. Kdo bo pa v tem času vodil žago?”

“Francelj, tako kot vedno.”

“Ali si že pozabil, kako je lani vseh dvajset delavcev za dva dni ostalo brez dela, ker Francelj v moji odsotnosti ni znal sam popraviti glavne gonilne osi, ki se je polomila?”

“Ne, nisem pozabil, toda...”

“Nič toda. Francelj skrbi za žago, kadar resnično ni druge možnosti, zapomni si to vendar že enkrat.”

Ker ni mogel prepričati očeta, je Janko ježno spodbodel svojega konja in s poti oddirjal na travnik ob poti. Vranec, na katerem je sedel, je ubogljivo sledil gibom svojega gospodarja in v galopu so izpod njegovih kopit leteli kosmi travnate ruše. Po parih krogih se je Janko, ki si je medtem ohladil jezo, vrnil nazaj na kolovoz in dohitel očeta.

“Kaj pa noriš?” ga je z nič kaj pomirljivim tonom pričakal oče. “Res si zmešan. Ali veš, koliko tak konj stane?”

“Samo malce svobode sva si zaželela z Bliskom. Ali je to tako narobe?” je prepirljivo odvrnil Janko.

6. poglavje

“Če si želiš v hribe ali na ribolov, ti tega nimam namena braniti. Saj ni treba, da greš ravno z menoj. Pojdi z enim od svojih prijateljev in ko se boš naveličal potikanja naokoli in si boš zaželel videti znane obraze, se vrni domov.”

Janku se je zopet povrnil nasmeh na ustnice. V želji, da se prepriča, ali so oče mislili resno, je z rahlim dvomom v sebi vprašal: “Ali me resnično ne bodo potrebovali pri delu?”

“Teden ali dva bo najbrž šlo tudi brez tebe,” je nagajivo odvrnil oče. “Upam, da te ne bom preveč pogrešal, ne zaradi dela in ne kot člana družine, drugače se bom pa odpravil za tabo in te poiskal.”

“Hvala,” se je zahihital Janko. “Trud, ki bi ga imel z iskanjem, pa naj si rajši prihranijo.”

V daljavi je bilo moč videti obrobje Starega Gradu. Zaradi mraka, ki se je spuščal na mesto, so bili razvidni le nejasni obrisi posameznih zgradb, med katerimi je bila s svojim zašiljenim videzom in temno gmoto, dvigajočo se pod nebo, prepoznavna le stara gotška cerkev. Do doma jima je ostalo slabe pol ure zmerne ježe. Da bi prehitela temo, sta se spustila v drnec in skozi tišino večera, ki jo je kalilo zgolj kopitljanje njunih konj in od oddaljenih hribov vračajoč se odmev le-tega, sta zdrvela svojemu cilju naproti.

Če je Polde kaj pogrešal, odkar sta bila zdoma, so bile to gotovo izvrstne jedi izpod Anjine kuhalnice. Ko sta ob vhodu v mestu upočasnila svoj tempo, se je sam pri sebi že spraševal, kaj okusnega ju bo dočakalo na krožniku. Janko pa je tako ali tako vedel, da bo vesel česarkoli. Vse pogostejše oglašanje v želodcu je namreč oznanjalo, da je lačen kot volk.

“Končno doma,” je z olajšanjem rekel Poldi, ko sta se znašla na dvorišču domačega posestva. Razjahala sta konja in ju na povodcu odpeljala v hlev. V zadnjih kilometrih sta se tudi onadva počasi zasopihala in zato nista kazala živahnosti. Verjetno sta komaj čakala, da ju bosta njuna gospodarja končno pustila pri miru. Ker se jima je želja v tistem trenutku tudi izpolnila, sta v znak zadovoljstva glasno zahrzala.

“Zdi se mi, da se Anja zopet potepa, drugače bi naju skoraj zagotovo prišla pozdravit,” je Janko ogovoril svojega očeta, ki je na poti prek dvorišča prav tako z zanimanjem oprezal, kdaj bo na oknu ali med vrati uzrl svojo hčer.

“Mogoče je preslišala najin prihod,” je odvrnil oče.

“Dvomim. Glej, vsa okna so zatemnjena; nikjer nobene luči, ne v kuhinji ne v njeni sobi. Glavo upam staviti, da je ni doma.”

Vrata so bila zaklenjena. Ključ je še vedno ležal tam, kamor ga je položila Anja, ko je odhajala od doma. Janko je stopil na prste, v temi potipal okrog okenskega okvirja, kjer je ponavadi ležal ključ, kadar ga niso vzeli s seboj, in ko je v špranji našel tisto, kar je iskal, se je obrnil k očetu : “Slabo kaže z najino večerjo, ampak naj ji bo oproščeno. Vsaj toliko je poskrbela, da nama ne bo treba ostati pred vrati in zaradi nje drgetati od mraza.”

“Daj, pohiti no vendar in odpri že enkrat ta vrata,” je nestrpno odvrnil Polde.

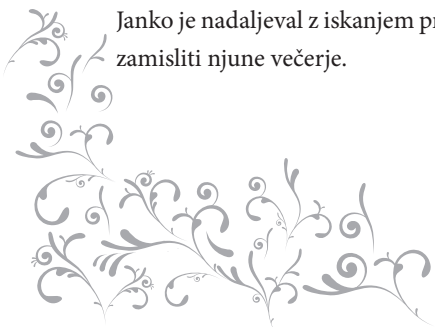
Ko sta vstopila v hišo, nista niti za trenutek pomišljala, kaj najprej storiti. V copatah, v katere sta se preobula, so njune noge, premrle od dolgotrajnega objema trdih usnjenih škornjev, končno našle željeno udobje. Po pričakovanju ju je pot nato vodila naravnost v kuhinjo. Bila sta sestradena, zato pisma, ki je ležalo na mizi, sprva sploh nista opazila. Janko se je brez obotavljanja odpravil v shrambo, da bi jima našel kaj užitnega za pod zob. V medli svetlobe petrolejke je brskal po policah in si nabrani živež zlagal v večjo lončeno skledo, ki jo je držal v levi roki.

“Košara za kruh je prazna,” je zaklical Janko, “oče, pogledjte, ali ga je morda pustila ležati v kuhinji.”

Bogataj je vstal s stola in privil stenj na petrolejki, da bi dobil jasnejšo podobo o stvareh okoli sebe.

Ničesar ne vidim tukaj. Dobro poglej po vseh kotičkih, pa ga boš hitro našel.”

Janko je nadaljeval z iskanjem prepotrebne sestavine, brez katere si ni mogel zamisliti njune večerje.

6. poglavje

“Čakaj malo, kaj pa je zdaj to,” se je zaslišal očetov glas iz sosednjega prostora.

Janko je brž prihitel v kuhinjo in zagledal očeta, kako se sklanja nad kosom papirja in ga skuša prebrati.

“Kaj pa se je zgodilo?”

“Zdi se, da je tvoja sestra ubežala od doma,” je osuplo odvrnil oče. “Sedaj pa me pusti pri miru, da preberem do konca.”

“Potem pa ni nič čudnega, da ne najdem kruha,” si je mislil Janko, ki ga zaradi Anjinega obnašanja v zadnjih mesecih vest ni presenetila tako močno kakor očeta.

Pismo je bilo razmeroma dolgo. Iz izraza na Poldovem licu je bilo moč razbrati, da je jezen in to zelo. Bolj ko se je bližal koncu pisma, bolj se je zavedal, da je punca stvar vzela resno in jeza na površini se je počasi spreminjala v bolečino in strah.

“Mula, kako mi je upala zakuhati kaj takega?” je nič kaj prijazno rekel oče in z odločno kretnjo ježno odložil pismo.

“Kaj pa je napisala?” je ponovno zanimalo Janka.

“Pravi, da je odšla s težkim srcem in da nama želi vse dobro. Napisala je tudi, naj je nikar ne iščiva, saj zna sama poskrbeti zase.”

“Čez nekaj dni se bo premislila in se vrnila domov,” je, da bi pomiril očeta, dejal Janko.

“Poslušaj, kaj še piše,” je nadaljeval oče in med prsti zopet pričel živčno mečkati papir.. “Upam, da se bosta sama znašla, kajti težko rečem, kdaj se bomo zopet videli. Verjemita mi, da potem, ko z vami, oče, nikakor nisem mogla najti skupnega jezika, nisem imela druge izbire. S tem ne mislim, da so vsega oni krivi. Gre zgolj za to, da v zadnjem času znotraj družine nisem čutila opore, ki naj bi mi jo dajala. Ne bodita v skrbeh za mojo prihodnost. Vse bo v najlepšem redu, zanesita se name. Dokler Andrej ne odsluži soldaškega stanu, bom že nekako kos spremembam, potem pa mi

bo z njegovo pomočjo to še veliko lažje doseči. Oprostita mi. Oče, brat, oba vaju v slovo lepo pozdravljam. Anja.”

“Verjetno je odšla nekam, kjer je bližje Andreju,” je spregovoril Janko. Bil je pač praktičen človek in njegovo razmišljanje temu primerno. To bi lahko šteli za njegovo značajsko odliko, tako kot sta Anjo krasila odločnost ter jasno in poglobljeno razumevanje življenja, čeprav je tudi Janko znal včasih presenetiti s svojo modrostjo.

“Najbrž res,” je kratko odvrnil oče, nakar je umolknil. Njegov ponos in njegovo prepričanje o lastni nezmotljivosti sta po zaslugi Anjinega odhoda doživela hud udarec. Počutil se je prizadetega. Del odgovornosti, ki ga je moral vzeti nase, ga je pritiskal k tlom, najhuje pa je bilo, da v mislih ni imel nobenega pametnega izhoda iz neugodnega položaja.

“V tujem svetu, v katerem se bo znašla oziroma se je že, lahko zaide v težave, na katere ni pripravljena,” je razmišljal oče, ki je pod vtisom prevladujočega čustva strahu pozabil, da sta njegova potomca po osebnostni plati – ocenjujoč njuno naravno bistrost in tenkočuten smisel za pravilno ravnanje – presegala povprečje, ne samo njunih vrstnikov, ampak tudi večine starejših ljudi. “Poiskati jo moram. Za vsako ceno moram to storiti. Če bi se Anji zaradi mene zgodilo kaj hudega, ne bi mogel živeti z bremenom krivde.”

Janko se je medtem vrnil s stvarmi, ki jih je nabral v shrambi in jih položil na mizo. Vsak s svojimi mislimi sta se nemo lotila večerje. Jed jima ni teknila, čeprav sta bila njuna želodca prazna bolj kot ponavadi. Počasi sta preml evala hrano in jo odsotno požirala, dokler nista za silo potešila lakote.

“Janko, ali ti je sestra, kdaj omenjala, da namerava popihati od doma?”

“Meni ni ničesar rekla.”

“Niti besede?”

“Ne spominjam se, da bi se kdajkoli pogovarjala o čem podobnem.”

“Kaj to pomeni!?” je nervozno dejal Polde. “Ali se ne spominjaš ali se nočeš spominjati?”

6. poglavje

Janku očetove besede, prežete z ostrino in nezaupanjem, niso bile po volji, zato je sebi v bran nepremišljeno bleknil neumnost, ki je vzdrušje v prostoru še dodatno zaostrila: "Naj ne obtožujejo zdaj mene, saj nisem jaz kriv, da se z Anjo nista razumela."

"Zanima me le, ali veš morda karkoli, kar bi nama pomagalo, da jo najdeva."

"Ne, če jim pravim, da nisem imel pojma o tem."

"O čem sta se nazadnje pogovarjala?" je še naprej sitnaril oče.

"Hotela je izvedeti, kaj sem počel med soldaščino. Zanimalo jo je tudi, ali obstaja kakršna koli možnost za skrajšanje le-te in podobno. Saj razumeš, kajne? Drugače pa sva se pogovarjala o čisto običajni stvarih: o šoli, o prijateljih..."

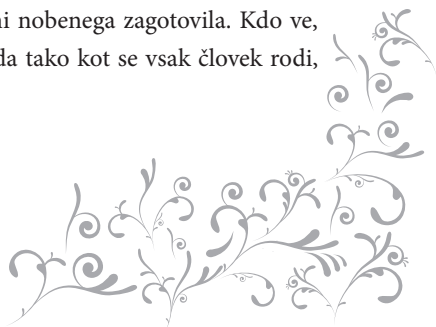
"Prav. Upam, da mi nisi česa zamolčal, kajti v tem primeru tudi ti ne boš imel mirnega spanca, če se bo sestri kaj neprijetnega pripetilo."

Janko je razumel pod kakšnim pritiskom je trenutno oče, zato se je zadržal in mu ni hotel ugovarjati.

"Kaj naj storiva?" je, išoč opore v svojem sinu, vprašal Polde, sam brez prave rešitve. "Kje naj jo iščeva? Ali naj počakava nekaj dni v upanju, da jo bo srečala pamet in se bo sama vrnila domov?"

Janko še nikoli prej ni videl očeta tako neboljenega. Skušal ga je potolažiti, toda bilo je brez uspeha. Problem, zaradi katerega je bil oče povsem na tleh, je bil globlji, zato se ga ni dalo odpraviti kar čez noč, zgolj z nekaj besedami.

"Zakaj se ljudje tako usodno navežejo drug na drugega, ko je vendar jasno, da ima vsak odnos svoj neizbežen konec?" se je spraševal Janko. "Če ne drugače, za to poskrbi mati narava, s tem ko pošlje Matildo. Ljudje so res smešni. Vedejo se, kakor da bodo večno živeli z nekom, na katerega so navezani. Celo smrt bi radi pretentali, misleč, da se bodo nekje, nekoč ponovno srečali s svojimi ljubljenimi, čeprav za to ni nobenega zagotovila. Kdo ve, morda se bo to res zgodilo, dejstvo pa je, da tako kot se vsak človek rodi,

mora tudi umreti. Največ trpljenja na svetu je prav zaradi tega, ker si ljudje nočejo priznati povsem preproste resnice, temveč se rajši zatekajo k neotipljivim sanjam.”

Ropot, ki ga je povzročal oče, ko je bobnal s prsti po mizi, je Janka zdramil iz razmišljanja.

“Oče, na vašem mestu si tega ne bi premočno gnal k srcu, ker s tem najin položaj ne bo nič boljši. Celotna zadeva ni tako zelo tragična, kakor se morda zdi na prvi pogled. Mislim, da se lahko popolnoma zaneseva na besede, ki jih je Anja zapisala v pismu; punca je dovolj stara, da bo znala sama poskrbeti zase. Nekaj v meni mi pravi, da nama zaradi nje ni treba biti v skrbeh ali vsaj ne obupavati nad njeno usodo. Pravzaprav mene bolj skrbi, kako bova midva zmogla brez nje kot obratno.”

“Kaj bodo pa ljudje porekli, ko bodo izvedeli za njeno muhasto početje?” je tarnal oče, ki se je bal predvsem za svoj ugled med ljudmi. Spomnil se je, kako globoko osramočen je bil, ko ga je pred mnogimi leti tik pred načrtovano poroko zapustila njegova zaročenka. Vse je bilo pripravljeno za svatbo – poročni gvant sešit, gostje povabljeni – izvoljenka pa mu izgubi pamet in poskrbi za škandal, tako da pobegne z nekim fičfiričem in se z njim kmalu tudi oženi.

Polde, bodisi da se je njegov strah znova sprevrgel v jezo, je dosti odločneje nadaljeval: “Poiskati jo morava in jo prepričati, da njena odločitev ni bila najboljša.”

“Lahko poskusiva, toda zgolj s prepričevanjem, brez kakršnekoli prisile. Anja ni nikogaršnja last in ima pravico, da si svoje življenje uredi po svoje. Prišla je v leta, ko se posameznik počuti dovolj odraslega, da končno izrazi svojo lastno osebnost. V tem obdobju naj bi se človek osvobodil odvisnosti od nekoga drugega, ponavadi od staršev oziroma varnega okrilja družine, kar nekaterim na žalost nikoli ne uspe. Ona ne želi več igrati vloge otroka, za katerega skrbijo starši v zameno za njegovo poslušnost.”

6. poglavje

“Ali se ti ne zdi, da malo preveč filozofiraš?” ga je prekinil Polde; resda je bil vselej ponosen na brihtnost svojih otrok, toda nocoj mu je takšen pogovorni slog očitno začel presedati.

“Oče, naj mi ne zamerijo, ampak jaz bi rajši rekel, da oni nekoliko premalo. Vedno skušajo vztrajati pri nekih dokončnih resnicah, ki so ukoreninjene v njih, četudi se tovrstno ravnanje izkaže za neuspešno.”

“Mulc, predrzen si, da si upaš takole govoriti z mano, svojim očetom,” se je močno vznemljal Bogataj, ki je Janka označil sila neprimerno, saj je bil ta višje rasti od očeta.

“No vidijo, tudi mene imajo za neenakovrednega sogovornika, kateremu je treba pokazati, kdo ima glavno besedo pri hiši,” je užaljeno odvrnil Janko. “Bojim se, da tako Anje ne bodo prepričali, naj si premisli. Pokazati bodo morali, da so se dejansko spremenili in da razlogi, zaradi katerih je odšla, ne obstajajo več. Če tega niso pripravljeni storiti, potem je bolje, da je sploh ne pričneva iskati.”

“In kaj naj bi ji po tvojem rekel? Da nimam ničesar proti njeni zvezi z Andrejem, ali pa, da se ne bom več vmešaval v njene šolske zadeve.”

Janko se je prvič v tem večeru nasmehnil in rekel: “V kolikor bo ugotovila, da oče mislijo iskreno, bo za začetek to čisto dovolj.”

“Z otroki so pa res sami križi in težave,” si je v brk zamrmral Polde in si mislil svoje.

“Današnji dan je bil resnično naporen za oba, tako fizično, še bolj pa psihično. Potemtakem bi bilo najpametneje, da za nocoj končava z najinim kramljanjem in se odpraviva v posteljo,” je predlagal Janko, ko je uvidel, da je zares brez pomena nadalje razpredati pogovor in si s tem kratiti prepotreben spanec. “Jaz sem namreč že pošteno zdelan, oče pa najbrž ravno tako.”

“V redu,” je soglašal oče. “Jutri, ko bova spočita, nama bo veliko lažje najti pravo rešitev.”

Ko se je Janko nekaj trenutkov kasneje skobacal pod odejo, so se mu v glavi odvrteli dogodki iztekajočega se dne. Spomnil se je izleta, ki mu je splaval po vodi. Bil je jezen na sestro, a ne preveč. Sploh pa ne toliko, da zaradi tega ne bi mogel kmalu zaspati.

Stari Grad se je naslednjega jutra kopal v jesenskih meglicah. Polde ponavadi zjutraj ni imel navade izgubljati časa. Ko se je oblekel, je nekaj malega pojedel, nato pa je nemudoma sedel na kolo in se odpeljal proti svoji žagi ob potoku. Želel se je prepričati, ali je v dneh njegove odsotnosti vse potekalo po načrtih. Vлага, ki se je dvigala od vsepovsod in pokrajino ovijala v belo tančico, mu je dolgo časa zakrivala pogled na zemljišče ob vodi, kamor je bil namenjen, vendar je po značilnem cvilečem zvoku kljub temu vedel, da njegovi delavci ne sedijo križem rok. Slednji so ga opazili šele, ko je prislonil kolo na eno izmed lesenih zgradb v njihovi neposredni bližini.

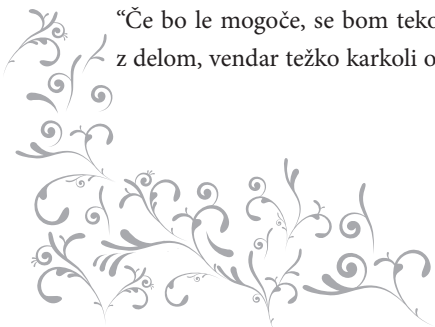
Še preden je Francelj ob rezki spremljavi rezila, ki si je utiralo pot skozi grče, uspelo lastniku razložiti, kako je pod njegovim nadzorom delo potekalo kot namazano, je Poldovo ostro oko opazilo, da je bilo v preteklih dneh postorjenega celo več, kakor jim je bil naložil, preden je odšel zdoma. Pustil je, da je Francelj dokončal s svojim hvalisanjem in mu nato dejal: "Tokrat ste me zares prijetno presenetili in že sedaj lahko rečem, da se bo to poznalo tudi pri vaši plači."

Francelj je nemudoma postal boljše volje. Poldove besede so mu godile in napeto je prislunnil, kaj mu ima še za povedati: "Trenutno imam neke nujne opravke, zato ti bom zgolj razložil, česa se boste danes lotili, nato pa bom skrb za žago zopet prepustil tebi."

"To je beseda, gazda," je odvrnil Francelj vesel, da ima lastnik takšno zaupanje vanj.

Polda se je kljub mnogim problemom, ki so ga trli, nasmehnil pomočnikovi radoživosti, nakar mu je dal nekaj kratkih navodil, po katerih naj bi delali.

"Če bo le mogoče, se bom tekom dneva vrnil pogledat, kako napredujete z delom, vendar težko karkoli obljubim, zato me ne držite za besedo," je za

6. poglavje

konec dejal Polde in nato z enako naglico, kot se je pojavil, odbrzel nazaj proti svojemu domu.

“Dobro jutro, oče,” je vedro pozdravil Janko.

Polda je odzdravil, prisedel k svojemu sinu, ki je ravno prelistaval časopis in ga ogovoril: “Ko sem se vračal z žage, sem spotoma razmišljal o možnih krajih, kamor bi se lahko zatekla naša potepinka. Utegne se zgoditi, da bova z iskanjem tvoje sestre imela dosti opraviti.”

“Zakaj neki?! Po mojem mnenju je sploh ne bo težko najti,” je bil bolj optimističen Janko, “naporno jo bo kvečjemu pripraviti do tega, da se vrne.”

“A zakaj, sprašuješ? Če dobro pomisliš boš ugotovil, da se lahko skriva kjerkoli. Ali se morda motim?”

“Najbrž se nahaja pri eni od svojih prijateljic,” je menil Janko. “V kolikor se bo moje predvidevanje izkazalo za napačno, jo bova pač poiskal kje drugje: pri najini žlahti, na Andrejevem domu ali v Trnjavi, kjer je fant trenutno služil v cesarski vojski.”

“Vse našteto so zgolj kraji, kjer je verjetnost, da jo bova našla, nekoliko večja kakor drugje,” je pojasnil oče. “Omenjene lokacije bi bilo vsekakor dobro najprej preveriti, ni pa rečeno, da so tudi prave. Lahko da se je odpravila celo v tujino.”

“Že mogoče, ampak res samo teoretično. Z znanjem jezikov je sicer dobro podkovana, vendar vseeno dvomim, da bi se drznila odpraviti v zanjo popolnoma nepoznan svet.”

“Potem je najbolje, da se čimprej pogovorim z večino njenih prijateljic in skušam prek njih izvedeti stvari, ki bi naju utegnile zanimati. Da, to bom storil še danes,” je glasno razmišljal Polde. “Janko, ti pa si vzemi čas in v dopoldanskih urah, dokler traja pouk, oprezaj okrog učiteljsiža.”

“Čemu le? Anje tam zagotovo ne bom videl.”

“Vem, toda morebiti boš opazil v njegovi okolici kaj nenavadnega, kar nama bo olajšalo iskanje,” je pojasnil oče in obenem namignil sinu, naj pospravi časopis in izpolni njegovo željo.

“Kdo bo danes pripravil kosilo za naju?” je nenadoma zaskrbelo Janka, ko si je oblačil dolgo volneno jopico, brez katere bi v jesenskem hladu ne mogel izpolniti zaupane mu naloge.

“Bom jaz skuhal nekaj enostavnega, s čimer se boš lahko pogrel takoj, ko se vrneš domov. Tudi do peka se bom odpravil in nama kupil svež kruh,” mu je obljubil oče.

Kuharske sposobnosti, ki si jih je Polde po sili razmer pridobil po ženini smrti, so mu po dolgem času zopet prišle prav. Ko je Janko nekaj po drugi uri ves premražen stopil v kuhinjo, se je znašel v mešanici vonjav, ob kateri so se mu v hipu pocedile sline. Enolončnica, pripravljena iz zelenjave in kurjega bedra, je teknila obema, a za zraven bi se jima bolj prilegel domač kruh.

“Govoril sem z Anjino razredničarko,” je spregovoril Janko. “Rekla mi je, da je minilo dvanajst dni, odkar je nazadnje videla Anjo. Mislila je, da je zbolela. Nisem ji hotel lagati, zato sem ji povedal, kaj je resnični razlog za njeno odsotnost.”

“Kaj je porekla na vse to?” je zanimalo očeta.

“Začudila se je, saj po njenih besedah letos ni kazalo, da bi Anji šola povzročala kakršnekoli težave,” mu je pojasnil Janko in dodal: “Vprašal sem jo, ali mogoče ve za kakšno drugo Anjino težavo, a mi ni znala odgovoriti. Poznala pa je skoraj vse njene prijateljice in me napotila k njim. Poleg Sare in Mance sem izvedel še za nekatera nova imena: Marija, Vida, Ana in Darinka.”

“Popoldan sem nameraval obiskati Saro, s katero se je Anja v zadnjem mesecu največ družila,” je prekinil krajše zatišje globok očetov glas.

“Ne vem, ali jim bo hotela pomagati, potem ko je po njihovi zaslugi ostala brez odlične inštruktorice francoščine.”

6. poglavje

Polde se je branil z besedami: "Takrat sem ga res nekoliko polomil pri svoji odločitvi, toda del krivde za tisto nosi tudi Anja, ker je inštrukcije večkrat izrabila zgolj za pretvezo, da se je lahko sestajala z Andrejem."

"Sare ceneni izgovori ne bodo zanimali. Če je bila zamera, ki so jo oče sami zakuhali, pogloboka, jo bodo težko prepričali, naj jim pomaga."

"Poskusil bom vsaj sedaj biti prijazen. V kolikor mi ne bo uspelo ničesar izvedeti, mi pač ne bo," je mrko dejal Polde. "Če mi bo ostalo dovolj časa, se bom kasneje oglasil še pri Mancu, ki prav tako stanuje v praški četrti."

"V tem času bi jaz obiskal preostale štiri punce, čeprav verjetno ne bodo dosti več vedele od mene. Sicer pa za enkrat niti ne vem, ali mi bo sploh uspelo najti njihove domove."

Njuno iskanje se je s tem okvirnim planom lahko začelo.

Oče se je po kosilu, tako kakor je bil obljubil, odpravil do svojega miniaturnega obrata za obdelavo lesa. Ko se je prepričal, da se tudi brez njega vse odvija v najlepšem redu, je peš nadaljeval pot v smeri središča Starega Grada.

Potem ko je Polde nekajkrat močno potrkal na duri stare meščanske hiše, iz notranjosti precej časa ni bilo nobenega odgovora. Mislil je že, da ni nikogar doma, ko je na oni strani zaslišal korake in nato še nežen ženski glas, ki je vprašal: "Kdo je?"

"Polde Bogataj," je odvrnil prišlek in se, preden je nadaljeval, odkašljajal.

"Prišel sem, ker bi rad govoril s Saro."

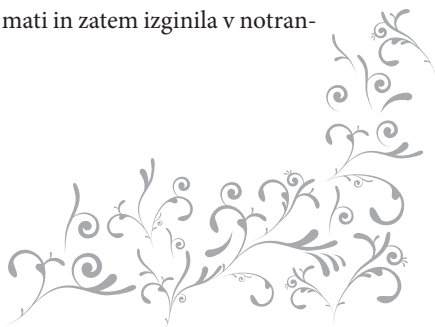
Vrata so se odprla in Polde je zagledal pred sabo prikupno žensko srednjih let, oblečeno v preprosta oblačila in s temnimi lasmi, spletenimi v kito.

"Ali ste vi morda njena mama?"

"Da, dobro ste uganili. Moje ime je Polona."

"Sara in moja hči Anja sta menda dobri prijateljici, zato bi vašo hčer želel nekaj vprašati."

"Takoj jo bom poklicala," je obljubila Sarina mati in zatem izginila v notranjost zgradbe.

“Sara, zunaj je neki gospod, ki bi rad govoril s teboj. Pravi, da je oče tvoje prijateljice Anje, vsaj tako se je predstavil.”

“Reci mu, da bom takoj prišla.”

“Ali si kaj ušpičila, da je prišel celo k tebi na dom?” je nezaupljivo dejala mati.

“Ne. Mislim, da je Anja tista, ki mu povzroča preglavice.”

Sara se je naglo preoblekla in slabo minuto kasneje se je pridružila svoji materi, ki se je na pragu pogovarjala z gostom.

“Pustila vaju bom sama,” je dejala Polona, ko je zagledala prihajati Saro. “Če želita, lahko stopita v predverje ali v sobo, kjer vaju zagotovo ne bo nihče motil.”

“Hvala, res ste prijazni,” je bil vljuden Polde in s pogledom pospremil odhajajočo postavo. Nato je dekletu, kateremu je bil namenil obisk, segel z roko v pozdrav in se ji predstavil.

“Ne vem, koliko ti je znano, da je Anja izginila neznanokam, vendar vseeno upam, da veš kaj o tej njeni avanturi. Ker mi je Anja večkrat omenjala, da se med vsemi svojimi prijateljicami s tabo daleč najboljše razume, sem se sklenil najprej obrniti prav na tebe.”

“A tako, zanimivo,” se je zajedljivo oglasila Sara.

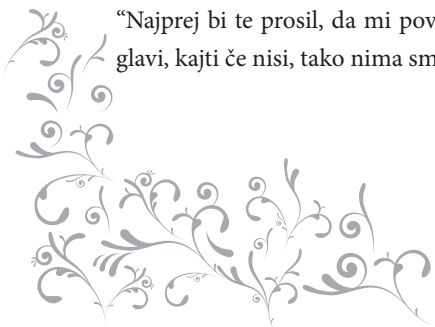
Polde se je delal, da je preslišal porogljiv ton njenega glasu in mirno nadaljeval: “Rad bi jo našel in se pogovoril z njo, pa me zanima ali mi lahko na kakršenkoli način pomagaš. Morda ti je pred odhodom zaupala, kam jo bo nesla pot.”

“Pogovorili bi se radi, pravite. Ali ne bi morali to storiti že nekoliko prej, ko je nekaj podobnega želela tudi Anja, a ji to zaradi vas, tako je rekla, žal ni uspelo?”

“Starši, ravno tako kakor vsi drugi ljudje, žal nismo nezmotljivi.”

“Sem opazila,” je dekle znova pikro pripomnilo.

“Najprej bi te prosil, da mi poveš, ali si sploh vedela, kaj se plete v Anjini glavi, kajti če nisi, tako nima smisla, da te zadržujem.”

6. poglavje

“In zakaj mislite, da bi vam morala karkoli povedati? Navsezadnje je Anja moja prijateljica, vi pa to niste. Kaj če rečem, da mi je zabičala, naj ničesar nikomur ne govorim naokrog?”

Polde je počasi izgubljal potrpljenje. Punca se je ves čas pogovora do njega obnašala skrajno nesramno in čeprav je pred odhodom od doma sam sebi obljubil, da bo skušal biti čimbolj uglasen in da se ne bo razburjal, je sedaj le še s težavo stiskal zobe.

“Poslušaj, punca, jaz sem njen oče in naredil bom vse, kar je v moji moči, da jo odvrnem od nevarnosti,” je z nekoliko povišanim glasom dejal Polde, ravno dovolj glasno, da je na oni strani stene pritegnil pozornost Sarine mame.

“Ali je kaj narobe?” je čez hip pokukala v sobo Polona.

“Ja, pa še kako je narobe. Hči mi je ubežala neznanokam, zato sem prišel k vam v upanju, da bom od Sare dobil kakšno uporabno informacijo v zvezi s tem, vendar vaša hčerka za zdaj ne kaže nobene pripravljenosti za sodelovanje.”

“Sara, kaj to pomeni? Takoj odgovori gospodu na njegovo vprašanje.”

“No prav, samo ne sitnarita,” se je obotavljaše odzvala Sara in prilagajoč se večini malo bolj razvezala jezik z besedami: “Sploh pa nisem rekla, da gospodu nisem pripravljena pomagati. Anja mi je vedno zaupala svoje težave in nekega dne, kmalu po začetku šolskega leta, mi je omenila, da razmišlja o begu. Takrat tega nisem jemala resno, dokler mi ni pred štirinajstimi dnevi dejala, da zares odhaja. Bila sem presenečena, vendar sem jo obenem razumela. Nisem je skušala zaustaviti, čeprav mi ni povedala, kam odhaja. Rekla je zgolj, naj o tem molčim in naj ne bom v skrbeh zanjo. Obljubila mi je, da se bova še videli, ni pa niti z besedo nakazala kdaj in kje. To je vse, kar vem.”

“Kaj vi mladi sploh mislite? Zakaj mi nisi tega pravočasno povedala?” je bil jezen Polde.

“Ja, zakaj mi nisi ničesar povedala,” je dodala še Polona. “Vedeti bi morala, da to zanje ni dobro, zato bi se v vlogi njene dobre prijateljice morala obrniti na njenega očeta ali name in ga opozoriti na Anjino zaletavost.”

“Kaj pa vi odrasli sploh veste o nas mladih, o naših težavah ali o tem, kaj čutimo, ko nas nihče noče poslušati?” je osorno rekla Sara, obrnjena proti Poldetu, na katerega so letele njene besede.

“Sara, kako pa govoriš?!” jo je hotela zaustaviti mati.

“Povedala bom tisto, kar mislim, pa če vama je prav ali ne. Vsaj enkrat mi prisluhnite.”

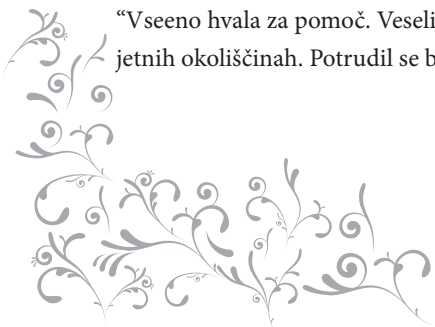
“Kadar gre kaj narobe, glavnino krivde praviloma zvalite na nas, šibkejše. Za mene je to zares obžalovanja vredno početje. Na svoje zamujene priložnosti, da bi nam pomagali v razmerah, katerim sami nismo kos, pa pri tem vse prevečkrat pozabljate, morda celo namerno. Pri razreševanju težav ste obremenjeni s svojimi lastnimi hotenji, zaradi česar želite doseči nekaj, kar oseba niti ne želi niti zanje to ni koristno. Zato ni nič čudnega, da če že ravno imate možnost storiti kaj, kar bi nam bilo v pomoč, le-te ne izkoristite najbolje. Osebnostno menim, da je srž problema treba iskati tukaj in ne kje drugje, kakor bi vi radi prikazali.

Kar zadeva Anjo pa lahko rečem samo to, da je naredila nekaj v nasprotju z vašimi pričakovanji in je zato niti najmanj ni treba obsojati. Edino ona bo lahko nekega dne presodila, ali je bilo njeno ravnanje zanje slabo ali ravno nasprotno, nekaj dobrega in poučnega.”

Polde povedanega ni želel tolmačiti. Potem ko je Sara izrazila svoje prepričanje, mu ni bilo do tega, da bi še nadalje vrtal z vprašanji, zato je rekel: “Potemtakem je to vse, kar mi imaš za povedati? Praviš, da si sicer vedela, kaj namerava storiti, vendar ti ni zaupala, kam odhaja, v kolikor je sploh imela jasen cilj.”

“Da, o tem je vztrajno molčala.”

“Vseeno hvala za pomoč. Veseli me, da smo se spoznali, dasiravno v neprijetnih okoliščinah. Potrudil se bom, da se bosta z Anjo kmalu videli.”

6. poglavje

“Želim vam veliko uspeha in da bi bila Anja čimprej zopet z vami,” je v slovo dejala Polona. “Na svidenje.”

Polde je nato obiskal še drugo Anjino prijateljico, Manco. V primerjavi s tistim prej, ko je bila v pogovoru s Saro njegova potrpežljivost nenehno na preizkušnji, je bilo tokrat ozračje precej manj napeto. Vzrok za to gre v glavnem pripisati dejstvu, da njuno poznanstvo ni bilo novo, kajti Manca je bila hči njegovega starega znanca Jake, prijatelja, s katerim sta skupaj guli šolske klopi. Na žalost mu to ni prav nič pomagalo pri prizadevanjih, da najde sled za svojo hčerko. Dekle je pravzaprav vedelo celo manj, kot je pričakoval, vsekakor pa manj, kot je povedala Sara. Potem ko Anje ni videla prihajati v šolo, doma pa je tudi ni bilo mogoče najti, je vseskozi mislila, da je razlog v ozadju povsem drugačne narave. Domnevala je, da se je Anja odpravila na izlet v družinskem krogu ali da so vsi skupaj na daljšem obisku pri svojih sorodnikih in šele iz Poldetovih ust je izvedela, kako zelo se je motila.

“Kaj naj rečem? Zelo sem presenečena nad tem, kar slišim,” je dejala Manca na Poldetovo pojasnilo. “Res neznailno zanjo. Nikoli ni imela navade izginiti kar tako na lepem, ne da bi mi karkoli omenila. Prav zaradi tega sem v zadnjih dneh zaskrbljena dopuščala možnost, da bi vendarle lahko bilo kaj narobe.”

“Preden sem se oglasil pri tebi, sem govoril s Saro. Menda ji je Anja povedala za svojo namero, vendar, kakor sama pravi, nima pojma, kam je odšla, ker ji tega ni hotela povedati. Punca je, sodeč po obnašanju, zelo muhasta, zato ne vem, ali naj ji verjamem ali ne.”

“Glede na to, da mi Anja ni rekla niti besede o svojih načrtih, pa sva ravno tako dobri prijateljici, bi ji jaz kar verjela. Muhasta pa je, to za Saro vsekakor drži.”

“Upal sem, da ne bom imel tako težkega dela z iskanjem Anje, sedaj pa mi je že jasno, da bo precej težje, kakor sem si predstavljal.”

“Vse skupaj je le vprašanje časa, mislim, kajti v tla se zagotovo ni vdrla,” ga je potolažila Manca.

“Dobro, najlepša ti hvala. Prenesi moje pozdrave očetu, ko se bo vrnil domov. Reci mu, naj si vzame čas in ob priliki pride k nam v goste.”

“Bodite brez skrbi, ne bom pozabila.”

Polde se je po teh besedah poslovil in se skozi polmrak odpravil proti domu. Na poti ni srečal nikogar. Hladen veter, ki je jezno bril po ulicah Starega Grada in obenem v svojem objemu za zabavo vrtinčil prah ter odpadlo listje, je naznanjal bližajočo se zimo. Ljudje so se pred njim poskrili ob topla ognjišča in so igro narave, ki se je odvijala zunaj, rajši opazovali iz varne razdalje.

“Kdo bi si mislil, da se lahko vreme tako iznenada preobrne?” se je spraševal Polde, ko se je s hitrimi koraki bližal domu.” Včeraj sončno in po temperaturah sodeč domala poletno vreme, danes pa takšnale godlja. No ja, navsezadnje je pred durmi listopad in pravzaprav se po letošnji lepi jeseni nimamo pravice pritoževati nad slabim vremenom.”

Polde se je vrnil domov kot prvi, zato ga je, če se je želel pogreti, pot najprej vodila v drvarnico. Preden se je vrnil še Janko, se je plamen v krušni peči dodobra razplamtel in po sobi se je že širila prijetna toplota.

“Uf, kako mrzlo je zunaj!?” so bile prve besede, ki jih je Polde slišal iz ust svojega sina, ko je stopil v kmečko izbo, v kateri se je zadrževal.

“Nikar se ne pritožuj Janko. Ko sem se jaz vrnil domov, sem moral najprej zakuriti ogenj, tebi pa zdaj preostane zgolj da se pogreješ.”

“Hvala bogu,” je odvrnil Janko, “kajti prste imam čisto otrple od mraza.”

Polde se je nasmehnil. Sedaj, ko mu mraz ni več segel do kosti, ga je zanimalo samo eno, zato je brez odlašanja vprašal: “Ali si govoril z vsemi štirimi dekleti, s katerimi si nameraval?”

“Vse sem obiskal, vendar mi z Vido ni uspelo govoriti, ker je ni bilo doma. Nobeni od preostalih treh se niti sanjalo ni, da je Anja popihala v svet, kaj

6. poglavje

šele, da bi kaj več vedele o tem,” je Janko nerad priznal svoj neuspeli detektivski obhod.

“Kaj pa so oče izvedeli?”

“Pravzaprav ne dosti več od tebe,” je razočarano odvrnil oče, ki je dotlej naskrivaj upal, da bo njegov sin vendarle imel nekaj več sreče kakor on. Manca prav tako ni imela pojma o dogodku, medtem ko je Sara priznala, da je za Anjin odhod vedela, a je zatem prisegla, da vseeno ne ve, kam jo je Anja pobrisala.”

“Kaj pa bova sedaj naredila?”

“Ne vem,” je skrušeno priznal Polde. “Mogoče bi se bilo dobro obrniti na Andrejeve starše in jih prositi za pomoč.”

“Zamisel ni slaba. Mogoče bi se z njuno pomočjo Andreja dalo nekako prepričati, da nama zaupa kraj, kjer se Anja nahaja, če mu je zanj sploh povedala.”

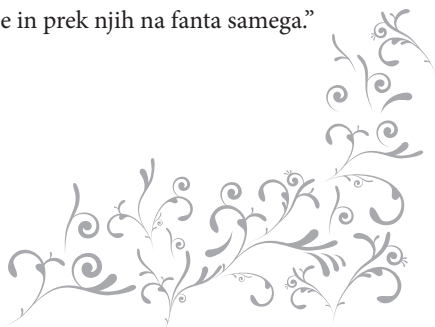
“Vredno je poskusiti,” je pripomnil Janko. V njegove roke se je medtem vrnila njihova običajna rdečkasta barva in ob peči mu je počasi postajalo prevroče, zato se je presedel v hladnejši kot sobe, kjer je za mizo že sedel njegov oče.

“Seveda pa ne smeva pozabiti tudi na najine žlahto. Kaj če bi najprej njo povprašala, ali so ubežniki ponudili zatočišče?” je predlagal Janko, vendar je bil odziv na njegov predlog nekoliko presenetljiv.

“Ne. Zakaj bi s tem obremenjevala še žlahtnike, poleg tega tudi ne želim, da bi izvedeli za ta dogodek, razen če kaj takšnega ne bo nujno potrebno.”

“Kaj pa, če je Anja vseeno ubrala to možnost? Recimo, da se je zatekla k stricu Janezu, ki s svojo družino živi odmaknjeno življenje na hribovski kmetiji. Potem nama bodo ob pomanjkanju najinega zanimanja očitali, da nama ni mar za Anjo, kar je še slabše.”

“Na to nisem pomislil,” je v zadregi priznal Polde. “Vseeno se mi zdi bolje, da se za začetek obrneva na Andrejeve starše in prek njih na fanta samega.”

“Prav. Z žlahto se lahko pogovoriva kasneje,” je dejal Janko, si vmes namazal maslo na kruh, kateremu je dodal žličko kostanjevega medu in nato nadaljeval: “Jutri greva potemtakem v Osatnico, kajne?”

“Zagotovo bova tja odšla v enem od naslednjih dni, ne vem pa, ali bo to ravno jutri. Če bo deževalo, skoraj zagotovo ne bova šla na pot, ampak bova rajši počakala primernejše vreme.”

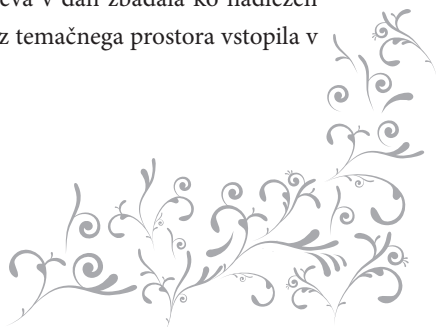
Zunaj se je medtem znočilo, veter pa je še vedno zavijal z nezmanjšano močjo. Polde in Janko se nista menila zanj. V topli izbi, varna pred srdom narave, sta v miru povečerjala do konca in po krajšem kramljanju, ki je sledilo, legla k počitku.

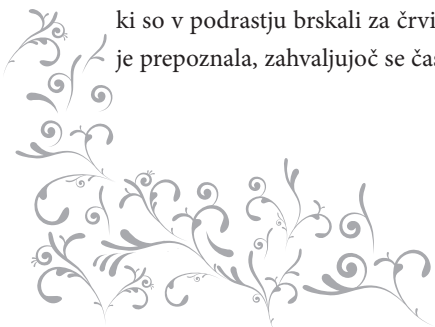
Zgodba sestre Jožefine

Teden je bil naokoli in zopet je napočil težko pričakovani dan počitka, Gospodov dan. Anja je tako kot prejšnjo nedeljo dopoldanske urice preživela v družbi starejših redovnic. V kapelici je ves čas premišljevala, kakšno srečo ima, da jo je usoda zanesla med te prijazne ljudi, nastanjene sredi prečudovitih krajev. Ni se trudila, da bi sledila redovnicam, ki so sedele v prvi klopi in ponavljale svoje običajne molitve. V znak hvaležnosti se je sem ter tja iz srca zahvalila vzvišeni sili, katera je vseskozi budno bdela nad njo in jo zaprosila, naj ji s svojo nevidno roko še naprej pomaga tkati niti njenega življenja. Povsem sproščena pa ob vsem tem le ni bila. Ko se je ozrla nazaj v bližnjo preteklost, kar ni mogla verjeti, kako naglo ji mineva čas, odkar je pred dobrim tednom dni prišla v samostan.

“Kako naj upočasnim tok časa?” se je nemočno vprašala Anja, a ostala je brez odgovora, zgolj s spoznanjem, da bo nekega dne napočil trenutek slovesa. Vznemirjena pa ni bila samo zaradi tega, ampak zlasti zaradi misli na dogodek, ki bi se utegnil zgoditi še za spoznanje prej in zategadelj se je v njej zopet okrepila skrb, ki jo je iz dneva v dan zbadala ko nadležen komar. Na srečo je po končani maši, ko je iz temačnega prostora vstopila v

sicer nekoliko vetroven, a kljub temu lep sončen dan, očarana s čudovitim pogledom, ki se je ponujal njenim očem, hitro pozabila na vsebino tega, kar je maloprej razmišljala. Ko je pretegnila svoje ude, si je poiskala prostor, odkoder bi lahko nemoteno opazovala svet okoli sebe. Sedla je na klopcu ob pročelju glavne samostanske zgradbe, ki se je zaradi svoje zavetrne lege zdela kot idealno mesto za takšno početje. Na soncu se je grela vse do enajste ure oziroma do prihoda sester in imela je kaj videti. Barve, v katero je bilo odeto jesensko listje, so bile nepopisno lepe, nekakšen vrhunec bahavosti narave, ki je na izviren način kronala svoj letni krogotok. Spominjale so jo na slikarske mojstrovine njenega dragega, le da so bile neprimerljivo lepše. Breze so s svojim drobnim zeleno-rumenkastim perjem nežno šumljale v vetru. Zdelo se je, da se med sabo pogovarjajo v jeziku, ki je razumljiv edino njim samim. Morda je bila to tožba namenjena vetru, ki jih je z vsakim močnejšim sunkom oropal za del njihovega bogastva. Listje, ki se je v presledkih osipalo z vej, svojemu propadu naproti, je opazovalcu nudilo prekrasen prizor. Brezštevilna množica lističev, raznovrstnih barv in oblik, se je v vetru lahkotno poigravala ter počasi padala proti tloraj, kot bi ne vedela, kaj jih čaka. Celo srne, ki so se prišle past na obronke gozda, so kdaj pa kdaj dvignile svoje glave, zastrigle z ušesi in prisluhnile šelestenju dreves. Kamorkoli je Anja pogledala, povsod je naletela na delček božanske sestavljanke, brez katerega bi življenje izgubilo svojo pravljličnost. V višavah je videla krožiti kanjo, ki se je prepustila zračnim tokovom in brez truda, kakor oblaki v vetru, jadrala po širnem nebu ter oprezala za svojim plenom. Njen predirni krik, s katerim je opozarjala na svojo prisotnost, je postajal vse tišji in od veličastne ptice je kmalu ostala samo še temna pika v daljavi, ki se je počasi razblinjala v nič. V krošnjah iglavcev so vreščale šoje in se šopirile s svojim okrasnim modrim perjem. Kadar so za hip utihnile, da bi si našle boljši prostor na sosednji veji, je bilo moč slišati tudi oglašanje kosov, ki so v podrastju brskali za črvi in žuželkami. Tudi drugih vrst ptic, katere je prepoznala, zahvaljujoč se časom, ko je še živela pri babici na podeželju,

7. poglavje

ni manjkalo. Iz osrčja gozda se je razlegalo enakomerno potrkanje žolne, tik nad smrekami so se spreletavale vrane, malce nižje pa so frfotale za oko privlačne srake. Največ je bilo seveda sinic in vrabcev, ki so se vsak po svoje, ene z ubranim petjem, drugi z odrezavimi zvoki, veselili toplih sončnih žarkov.

Ko so se sestre vrnile iz poboške cerkvice, se je Anja v kuhinji pridružila Jožefini in ji ponudila svojo pomoč pri pripravi nedeljske južine.

“Povej mi, kako se počutiš pri nas?” je vprašala Jožefina, ko sta po nekaj minutah ostali sami.

Anja, ki je ravnokar čistila korenje, ni dosti pomišljala, kaj naj odgovori. “Skoraj sanjsko,” je smeje se priznala svoje občutke. “Pri vas je vse tako urejeno, nikjer nobenih razprtij, povsod samo ljubi mir in čudovita narava.” Jožefina je medtem s kredence zložila vse, kar sta potrebovali za kuho.

“Takšno vzdušje lahko vlada edino med ljudmi, ki živijo za iste cilje,” je odvrnila sestra in istočasno na ogenj pristavila lonec z vodo, nato pa je prisledla k Anji.

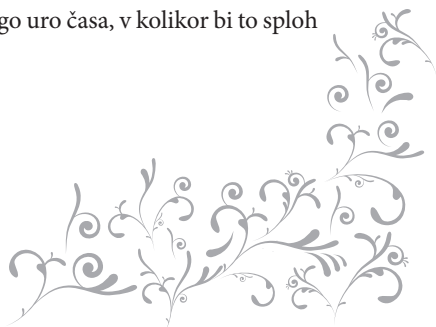
“Nisem si predstavljala, da je življenje za samostanskimi zidovi lahko tako prijetno, resda nekoliko enolično, a vendarle lepo.”

“Enolično praviš?!” se sprva ni hotela strinjati Jožefina, toda ko je pomislila na dogodivščine, katerih je bilo v njenem dosedanem življenju vse polno, je svoje mnenje nekoliko omilila: “No ja, morda včasih. Nikjer ni idealno v vseh pogledih.”

“Kako to, da ste se odločila postati redovnica?”

“Anja, kar tikaj me, saj sva ja prijateljici,” je prosila Jožefina in, rekoč: “Tako staro se počutim, kadar me nekdo vika,” požugala s prstom. Anja se je z redovnico res dobro ujela. Bili sta si resnični prijateljici, skoraj kakor pravi sestri.

“Torej, kaj me je pripeljalo v samostan. To je dolga zgodba. Če bi ti jo želela v celoti povedati, bi potrebovala vsaj poldrugo uro časa, v kolikor bi to sploh bilo dovolj.”

Anja jo je milo pogledala in neučakano, kot to počno majhni otroci, dejala: "Prosim, tako rada bi jo slišala."

"V primeru, da ti jo začnem pripovedovati sedaj, se bo nekaj zagotovo sfiziilo, bodisi zgodba bodisi najina južina."

"Potem pa po kosilu."

"Velja. Popoldan bo dovolj časa. Odšli bova na sprehod po bližnji okolici in spotoma ti bom pripovedovala, po mnenju mnogih, ki so jo že slišali, kar zanimivo zgodbo.

Po kosilu je Jožefino, tako kot vsak dan, najprej čakalo pomivanje posode in nato še najnujnejše čiščenje, ki ga je zaradi namembnosti prostora zahtevala osnovna higiena. Izmed vseh opravil, ki naj bi padla na ramena kuharice, sta ji bili ti dve daleč najbolj zoprni, a kakor vsaka druga kuharica jih je tudi ona morala vzeti v zakup. Ko je končala, je brž odvrгла predpasnik in odhitela na prosto, da bi se pridružila svoji novi prijateljici. Anja jo je čakala sedeč na klopci v senci oreha. Z obrazom je bila obrnjena proti sadovnjaku in dajala je videz, da je globoko zamišljena. Jožefina se ji je potihoma približala in jo ogovorila: "Na vrsti je domišljjski izlet v preteklost. Kdor je željan pustolovščin, polnih nevarnosti, naj se pridruži meni, izkušeni vodički Josephini."

"Joj, kako si me prestrašila," je rekla Anja, kateri je po zaslugi Jožefine srce v prsih resnično močno razbijalo, in nato dodala: "Če bo tudi naprej tako razburljivo, bom rajši ostala kar doma."

"Kakor želite, izbira je vaša."

"Saj sem se samo šalila."

"Ne vem, ali naj vam verjamem na besedo. Izkušnje z mojih potovanj mi pravijo, da je popotnike na začetku vedno strah in prav je tako."

"Potovanje bo dolgo, zato kar takoj vzemiva pot pod noge."

Anja je bila po tej uvodni predstavi, katero ji je zaigrala gospodična v črnem, hipoma boljše volje. Skupaj sta zavili na gozdno pot in Anja je napeto prisluhnila, kaj ji bo sestra Jožefina povedala.

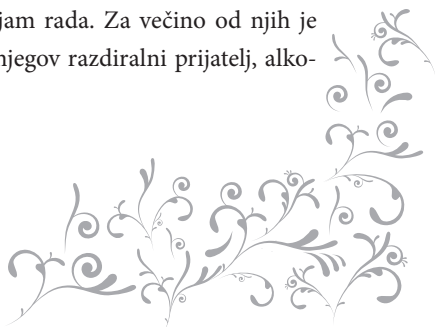
7. poglavje

“Pravzaprav je to, da sem postala redovnica, splet okoliščin. Če na celotno ozadje gledam z razdalje petnajstih let, lahko temu rečem tudi življenjska usoda. Odkar pomnim, sem vedno rada prebirala knjige. V mladosti so me privlačili zlasti pustolovski romani, kasneje pa jih je nadomestila tudi druga literatura z resnejšo vsebino. Posledice obojega lahko vidiš še danes. V tistem času ni bilo na voljo toliko knjig kot danes. Oče mi je morda vsako leto kupil eno za rojstni dan in to je bilo vse. Otroci smo si jih potem izmenjevali med seboj, nekaj pa si jih je dalo izposoditi tudi pri naši učiteljici Veroniki. Izmed vseh knjig, mi je zagotovo bila najbolj všeč tista z naslovom “Prekletstvo neskončnih sipin”. Ime avtorja sem že zdavnaj pozabila, vem pa, da sem jo prebrala vsaj trikrat.

“Kaj pa je bilo tako zanimivega v njej,” jo je zvedavo prekinila Anja, ker v njenem spominu ni bilo nobene knjige s podobnim naslovom.

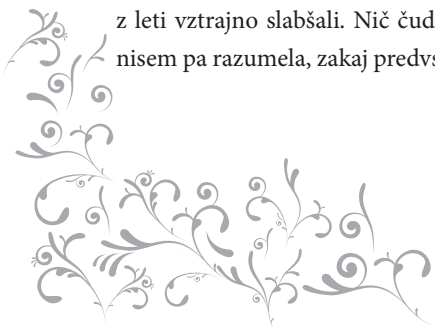
“Opisovala je spletke na dvoru oziroma palači egipčanskega faraona. Glavna tematika knjige je bila posvečena negativnemu junaku iz nižjega plemstva, ki je ljubimkal s faraonovo sestro in skupaj z njo pripravljal skrbno načrtovan umor njenega moža. Neznansko mi je bilo všeč, kako mojstrsko je pisatelj opisoval deželo ob Nilu, predvsem njeno veličastno arhitekturo, pa tudi puščavsko pokrajino, posuto z oazami in z vsakim viharjem na novo izoblikovanimi peščenimi vzorci. Prepričana sem, da je osebno obiskal Egipt in si na lastne oči ogledal piramide in sfinge ter svet, ki jih obdaja. Takrat sem si zaželela, da bi tudi moja noga enkrat stopila na vroča afriška tla in se povzpela na piramido. Kasneje sem na to željo seveda pozabila, a ne za vedno.

Ker pa življenje praviloma nikoli ni stkano zgolj iz lepih trenutkov, ima zgodba mojega otroštva tudi drugo, temnejšo plat. Brezskrbne urice, ki sem jih preživljala ob prebiranju, na žalost niso bile edina stalnica v obdobju mojega odrasčanja. V tistem času sem morala iti tudi skozi prenekatero bridko izkušnjo, katerih se ne spominjam rada. Za večino od njih je bil glavni krivec moj oče, ali bolje rečeno njegov razdiralni prijatelj, alko-

hol. V družbi svojih pivskih tovarišev je zaradi svoje šibke narave pogosto pregloboko pogledal v kozarec in se ga nacedil prek vsake mere. Kadar se je to zgodilo, je v naši hiši vedno prihajalo do prepirov. Moja mati so mu upravičeno očitali, da za pijačo porabi preveč denarja in da zaradi tega ni kaj prida mož, povrhu pa še slab zgled otrokoma. Oče je nato začel vpiti, naj ga pusti pri miru in naj ne pretirava, saj se ima vendar tudi on pravico nekoliko poveseliti in pozabiti na težave. Vsak za sebe sta vztrajala pri svojem prepričanju in se, včasih pozno v noč, obmetavala z vsemi mogočimi izrazi. Midva z bratom Janezom sva bila pri vsem tem nemočna. V kamri, kjer sva spala, sva si zatiskala ušesa in si želela, da bi čimprej odrasla ter postavila stvari na svoje pravo mesto. Naslednjega jutra je bil oče, potem ko so se mu čez noč razkadili hlapci, povsem drug človek. Zopet je pridno vihtel težko kovaško kladivo in nam v potu svojega obraza služil vsakdanji kruhek. Kljub utrujenosti od celodnevne garanje nama zvečer nikoli ni odrekel pomoči pri pisanju domače naloge. Tudi za igro in sprehode v naravo si je vzel dovolj časa. Le pravljič za lahko noč nama ni pripovedoval. To skrb je prepustil babici Francki. Če bi dejala, da nama kot oče ni posvečal dovolj pozornosti, bi mu s tem delala veliko krivico.

A kaj je pomagalo vse to, ko pa se je po parih dneh družinske sreče, ponavadi ob nedeljah zvečer, zopet ponovila stara zgodba, v kateri je alkohol skoraj vedno prevladal nad razumom. Njegovo popivanje je bilo pravzaprav edino in morda zato še toliko bolj boleče zlo v naši družini, sicer bi bilo moje otroštvo resnično idealno. Ker starša nista pokazala dovolj dobre volje, da bi žgočo težavo pravočasno razrešila, se je stanje z leti samo še poslabšalo. Mati so zavoljo pogostih prepиров postajali vse bolj zadirčni, pa ne samo do očeta, marveč tudi do naju z bratom, ki sva bila za vse skupaj najmanj kriva. Dostikrat je v trenutkih, ko so bili z živci na koncu naglas zdaj vpili zdaj tarnali, da so oženili napačnega. Zaradi tega so se medsebojni odnosi v družini z leti vztrajno slabšali. Nič čudnega, da se je očetovska ljubezen ohladila, nisem pa razumela, zakaj predvsem do mene in ne toliko do Janeza. Sklepa-

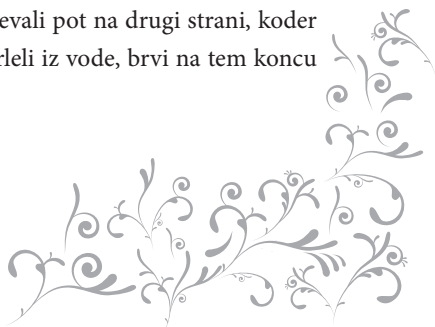
7. poglavje

la sem, da je bil brat kot mlajši od mene očetov ljubljencek, pa še sin povrhu, ki bo nekoč postal njegov naslednik. Morda sem si zavoljo tega domišljala, da imajo mati raje mene, čeprav se mi je močno zdelo, da je tako. Babica je medtem umrla, najbrž od žalosti, oče pa se je vse bolj vdajal pijači.

Življenje je k sreči teklo dalje in upanje, da bo nekoč vendarle posijalo sonce, me je vseskozi držalo pokonci.

Ko sem dopolnila petnajsto leto, sem bila postavljena pred izbiro, od katere je bilo v veliki meri odvisno moje nadaljnje življenje. Dolgo sem tehtala med različnimi poklici in na koncu sem se odločila, da bom postala kuharica. Učenje kuharskih spretnosti, ki je sledilo, mi je ostalo v lepem spominu vse do danes. Od sošolk, s katerimi sem se spoprijateljila v tistem obdobju, sem izvedela marsikaj zanimivega, med drugim tudi stvari, katere so usodno začrtale moje kasnejše življenje, o čemer bom nekoliko več povedala kasneje. V času šolanja sem še vedno živela doma pri starših. Prepiri so se po svoji stari navadi nadaljevali in spričo njih, predvsem pa zaradi želje po samostojnosti, sem se v domačem okolju počutila strašno utesnjeno. Tolažila sem se zgolj z mislijo, da si bom z ustreznim poklicem lahko lastno življenje kmalu uredila po svoje. Kot že rečeno, smo se s sošolkami veliko pogovarjale. Tako mi je prijateljica Tina nekega dne, ko je šla najina učna doba že proti koncu, zaupala novico, ki je odločilno vplivala na moje nadaljnjo življenjsko pot. Med klepetom skupaj z drugimi sošolkami mi je omenila, da izučeni kuharicam, če ne drugje, ponujajo sorazmerno dobro plačano službo na ladjah, katere se odpravljajo na daljše plovbe. Ta novica je bila vsekakor nov kamenček v mozaiku usode, ki mi je namenila, da postanem redovnica. Od tedaj naprej sem sanjerala samo še o tem, kako bom potovala po daljnih deželah in si služila svoj kruh z delom na ladji.”

Jožefina in Anja sta se po prehojenem kilometru poti proti osrčju gozda ustavili ob potoku, ki jima je prečkal pot. Ker je bilo do noči še daleč, sta sklenili, da ga bosta prečkali in nato nadaljevali pot na drugi strani, koder Anja dotlej še ni zašla. Po kamnih, ki so štrleli iz vode, brvi na tem koncu

potoka ni bilo, sta previdno premostili naravno oviro, nakar se je Jožefina zopet vrnila k pripovedovanju.

“Sprva sem se skrite želje v resnici bala, saj nisem verjela, da sem ji lahko kos in se mi je zato zdela neuresničljiva. Bila sem dobresedno notranje razcepljena, na eni strani je prevladovala negotovost, na drugi strani se je oglašala neizpolnjena želja. Toda razmere doma so strah pred neznanim vse bolj potiskale v ozadje in v nekem trenutku sem jasno začutila, da zame ni dobro, če bom še naprej zatirala svoje želje. Odločitev, ki se je v meni počasi razvijala, je takrat dokončno dozorela. Nepreklicno sem sklenila, da bom svoje sanje skušala uresničiti.

Z mojo namero sem najprej seznanila svojega brata, nekaj dni kasneje pa še starša. Odziv je bil povsem pričakovan. Oče je rekel, da bi si kaj bolj neumnega težko izmislila in da sem prismoda brez primere, če mislim, da mi bo v svetu bolje kakor doma. Poleg tega mi je očital sebičnost, manjkalo pa ni niti groženj v smislu, naj se, v kolikor jih bom dejansko zapustila, ne vračam več domov in podobno, čeprav sem po tonu njegovega glasu slutila brezbriznost za mojo nadaljnjo usodo. Najtežje so novico sprejeli lastna mati, ki ob mojih besedah niso skrivali razočaranja. Jokajoč so me skušali omehčati in me odvrniti od mojega trdnega sklepa. Razumela sem njihovo stisko, ki je nevede izražala strah pred tem, da bodo brez ene zaveznice odtlej v trenutkih očetove pijanosti še bolj ranljivi. Zaradi materinih prošenj, naj jih ne zapuščam – sedaj so na lastni koži občutili, kako hitro se v življenju vse obrne – sem se nekaj časa počutila kot izdajalka, a je bila moja želja videti svet močnejša, zato sem jih nazadnje, resnično s težkim srcem, morala zavrniti. Od vseh najbližjih mi je edino Janez stal ob strani in mi izkazoval moralno podporo. Kot brat me je dobro poznal in vedel je, kako zelo sem si od nekdaj želela potovati, zato me, ko se mi je za to ponudila ugodna priložnost, ni skušal kakorkoli zadrževati. Priznal je, da me bo pogrešal in tudi jaz sem čutila isto do njega, vendar sem ostala mirna,

7. poglavje

ker sem vedela, da naju razdalja ne bo odtujila in se bova nekega dne zopet prijateljsko snidla.

Od doma sem odšla na svoj osemnajsti rojstni dan, slab mesec zatem, ko sem v roke dobila uradne papirje o uspešno končani šoli. Ločiti se od domačih ni bilo lahko delo. V želji, da bi nam slovo vsaj nekoliko olajšala, sem jim obljubila, da ne mislim večno vandrati po svetu in da se bomo kmalu, čez leto ali dve, zopet videli. Ko sem odhajala iz rodnega mesta, nisem niti slutila, kakšna presenečenja se mi obetajo v prihodnosti. Na začetku je bil seveda moj edini cilj, ki sem ga imela, priti v najkrajšem možnem času in brez prevelikih stroškov do morja. Za njegovo uresničitev sem potrebovala pet dni, od tega sem zadnja dva dneva potovala z vlakom, ostali del poti pa sem morala prepešaćiti. Ko se je mojim očem odprl pogled na Tržaški zaliv – če samo pomislim, kako so me takrat bolele noge – sem prvič v svojem življenju zagledala morje.”

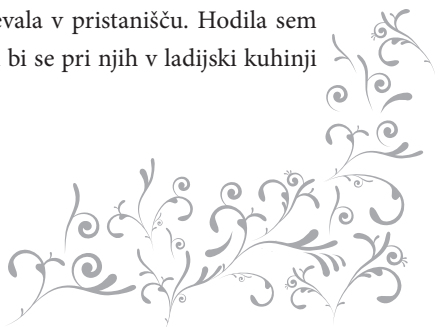
Anja je bila tako zaverovana v zgodbo, da se je mimogrede spotaknila ob korenino in če je Jožefina v zadnjem hipu ne bi prestregla, bi se zagotovo znašla na tleh s kakšno modrico več.

“Pod noge pa le glej, če se želiš cela vrniti domov,” jo je opozorila Jožefina.

“Hvala ti. Vnaprej bom bolj previdna,” je obljubila Anja in grdo pogledala iz zemlje štrlečo korenino, ki jo je za hip spravila iz ravnoesja.

“Do koder seže pogled, povsod samo morje v svoji značilni temno zeleni barvi. Res neverjetno, koliko vode je zbrane na enem mestu. To moraš videti, drugače si je skoraj nemogoče predstavljati vso to neskončno vodovje. Na rahlo nakodrani morski gladini se pozibavajo čolni, zasidrani ob betonskih pomolih, medtem ko je na nebu vse polno galebov in lastovic. Ob obali se bohoti raznovrstno zimzeleno rastlinje, v zavetju katerega se preko celega dne razlega glasno cvrčanje škržatov, ki se zliva v tipično obmorsko melodijo. Morje in vse kar je z njim povezano je z eno besedo sanjsko.

V naslednjih dneh sem se pretežno zadrževala v pristanišču. Hodila sem od ladje do ladje in spraševala kapitane, ali bi se pri njih v ladijski kuhinji

mogoče našlo kakšno delo zame. Vsi odgovori po vrsti so bili odklonilni, češ da si od šibkih ženskih rok na ladji ne bodo kaj prida opomogli. Bila sem razjarjena na Tino in na ves svet. Po nekaj dneh, ko sem bila že vsega pošteno sita in sem razmišljala samo še o tem, da bi zapustila smrdljivo pristanišče in se vrnila nazaj domov, se mi je končno nasmehnila sreča. Naletela sem na starejšega kapitana, prijaznega možaka, ki je po daljšem moledovanju vendarle uslišal moje prošnje. Kuharice ni potreboval, pač pa mi je ponudil delo v pralnici in slednjega sem, ne ravno z največjim veseljem, sprejela. Njegova ladja je plula do bližnjih otokov vzdolž vzhodne obale Jadrana in se dvakrat mesečno vračala nazaj v Trst, da bi pretovorila blago, ki ga je pripeljala in se oskrbela z zalogami hrane in pitne vode.

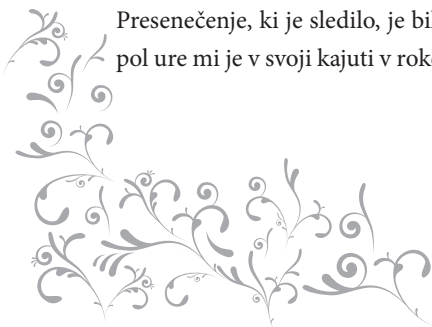
“Za začetek je dobro,” sem si mislila, ko sem spoznala, da so daljne dežele še ravno tako nedosegljive, kakor so bile doma v Sodjem. Saj ne rečem, da prva dva meseca ni bilo zanimivo, toda po štirih mesecih sem se na ladji, naveličana vsega, počutila kot ujetnica. Brezvoljno sem drgnila umazano perilo in sanjariła o lepšem življenju. Kapitanu ni bilo všeč, če se je njegovo osebje mrkih obrazov sprehajalo po palubi, zato me je nekega dne vprašal, kaj je narobe z mano. Ko sem mu povedala, da sem si v resnici želela potovati na tuje celine, zraven pa se preživljati s kuhanjem, se je samo spodbudno nasmehnil in me potrepljal po hrbtu, češ, saj bo nekoč bolje. Nikoli ne bom pozabila, kako sem bila presenečena, ko je nekega dne ob postanku v Trstu pristopil k meni in mi dejal: “Punca, posloviti se bova morala. Mornarji se pritožujejo, da tako čemerne ženske že ne bodo gledali iz dneva v dan.”

Od presenečenja bi me skoraj kap. Vzelo mi je sapo, vendar sem kljub temu izdavila nekaj besed: “Ampak, zakaj? Kam naj se sedaj obrnem?”

Kapitan si je nadel resen videz in mi odvrnil: “Znašla se boš, o tem sem prepričan. Pridi kasneje k meni v kajuto, da ti izplačam polletni zaslužek.”

Nato si je nekaj potihó zamomljal sam pri sebi in odšel.

Presenečenje, ki je sledilo, je bilo še mnogo večje od prejšnjega. Čez dobre pol ure mi je v svoji kajuti v roke stisnil šop bankovcev, rekoč: “Bila si dobra

7. poglavje

pomočnica in ta denar je več kot zaslužen. Sedaj pa dovoli, da ti predstavim mojega prijatelja Alberta. Izza zavese je stopil visok, bradat moški s pipo v roki in kapitansko čepico na glavi.

“Good evening,” je dejal in se priklonil. K sreči sem znala toliko angleško, da sem mu lahko odzdravila.

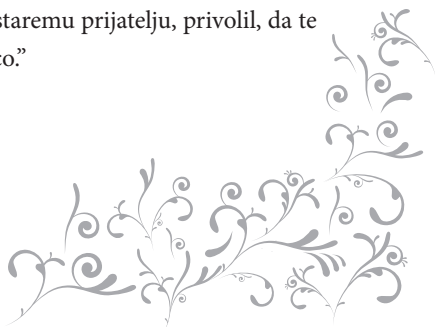
“Od danes je to tvoja nova dobra vila,” se je zarežal kapitan Jaka in pokazal na Alberta, ki seveda ni razumel niti besede.

“Čakaj malo,” sem zajecjlala, “ali to pomeni, da mi prav zdaj ponujate novo službo?”

“Ja, pa še res je,” je prikimal Jaka. “In sicer ne kakršnokoli službo, temveč natanko takšno, po kakršni si hrepenela.”

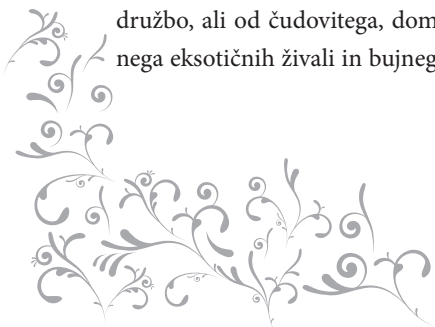
Od nenadnega veselja so se mi zašibila kolena in v mojih očeh so se pojavile solze sreče.

“Ne vem, ali gre zgolj za naključje ali za kaj drugega,” mi je takrat govoril Jaka, “toda, ko sem včeraj zopet po dolgem času srečal Bertija, takšen vzdevek se ga je namreč prijel v morjeplovskih krogih, mi je v glavo nemudoma šinila tvoja srčna želja. Berti je namreč kapitan velike prekoceanske ladje, s katero že dolga leta pluje po vseh svetovnih morjih in le malokdo je videl toliko sveta kakor on. Je star morski maček, ki se resnično spozna na svoj posel. Lahko bi rekel, da morje pozna celo bolje kakor svoj lasten žep. Kolikor jaz vem, Berti za krmilom svoje jeklene velikanke kar nekajkrat letno obkroži celotno zemeljsko oblo, tako da ga je tukaj v Trstu, kjer se večinoma zadržuje naša ladja, zelo težko srečati. No, meni je včeraj to vseeno uspelo in med pogovorom, v katerega sva se spustila, sem ga ob priliki pobaral, če morda potrebuje dekle, izučeno za kuharico, ki bi jo zaposlil na svoji ladji. Nad mojo ponudbo sprva ni bil posebno navdušen, a se je kasneje, ko sem mu podrobneje orisal tvoj položaj, vendarle omehčal. Čeprav mu po njegovih besedah trenutno na nobenem delovnem mestu ne primanjkuje osebja, je, ker se verjetno ni hotel zameriti staremu prijatelju, privolil, da te za določen čas sprejme v službo kot kuharico.”

Ko sem to slišala, sem brez zadržkov planila k Jaki, ga hvaležno objela in za povrh še nekoliko sramežljivo poljubila na lice. Isto sem nato ponovila tudi pri Albertu in spričo tega mu je pipa, ki jo je pihal ves čas pogovora med mano in Jakom, skoraj padla iz ust. V prijetnem vzdušju, ki je zavladalo v kajuti, sta kapitana zatem nadaljevala, z mojim prihodom prekinjenim, razgovorom o prestalih dogodivščinah na morju in v pristaniščih širom sveta. Oba sta tekoče govorila angleško, zato vsebine pogovora nisem kaj dosti razumela, kar me v tistem trenutku ni niti najmanj motilo. Proti večeru smo nato vsi trije odšli do Albertove ladje, kjer sem se naposled s težkim srcem morala posloviti od prijetnega možaka, ki me je v zadnjih mesecih vzel pod svoje okrilje. Jake kasneje v mojem življenju nisem več videla. Menda še vedno križari nekje med dalmatinskimi otoki, vsaj tako sem slišala od mojih znancev iz tistih časov, kjer na svoji stari barkači, ki mu je tako zelo prirasla k srcu, čaka na zaslužen pokoj.

Sledilo je eno izmed najlepših obdobij mojega življenja. Na ladji, kateri je poveljeval Berti, sem preživela dve nepozabni leti, prepolni prečudovitih trenutkov in nepričakovanih preobratov. Z ostalimi člani posadke sem se dobro ujela, zato mi tudi delo ni bilo nikoli v breme. Bili smo dejansko ena velika družina, za dobrobit katere se je vsakdo trudil po svojih najboljših močeh. Seveda pa delo in življenje na ladji nasploh še zdaleč ni bilo tako zanimivo in privlačno, kot so bili prosti dnevi, ki smo jih ob čakanju na tovor preživljali na kopnem. Postanke v pristanišču, najdaljši so trajali tudi do tri tedne, sem izkoristila za spoznavanje novih krajev in ljudi ter njihove kulture, ki se mi je nemalokrat zdela zelo nenavadna. Bili so tudi slučaji, ko so me nekateri kraji tako prevzeli, da sem bila v resnični dilemi, ali naj se vrnem na ladjo ali naj ostanem kar tam. Včasih je bila odločitev zares težka, saj se je bilo potrebno ločiti od ljudi, ki so po spontanosti in gostoljubnosti presegali vse dotlej poznane norme obnašanja, značilne za našo družbo, ali od čudovitega, domala nedotaknjenega naravnega okolja, polnega eksotičnih živali in bujnega rastlinstva. Spet drugje je bila blagodejna

7. poglavje

klima tista, ki je vabila k brezskrbnemu, skoraj rajskemu življenju v zavetju palmovih dreves, od koder se je v večernih urah ponujal božanski prizor na poslavljaljoče se sonce, ki je na obzorju tonilo v razžarjeno morje.

Na svojih popotovanjih po tujih deželah sem spoznala, da je bila podoba sveta, ki so jo odslikavali pustolovski romani, katere sem prebirala v mladosti, zgolj bleda senca doživete resničnosti sveta, ki potrpežljivo čaka, da se ga odkrije. Knjige so bile pravzaprav neke vrsta nedolžna vaba, s pomočjo katere sem presegla okvir ustaljenih življenjskih vzorcev navadnih ljudi in se podala na pot odkrivanja prave veličine in lepote sveta. Če bi ti želela povedati, kaj vse sem videla, bi bilo teden dni časa najbrž premalo.”

“Potem pa mi vsaj povej, katere dežele si obiskala,” je bila nestrpna Anja.

“Od blizu sem videla praktično vse celine razen Antarktike. Pot nas je večkrat zanesla v Argentino in na Kubo. Križarili smo vzdolž zahodne obale Atlantika in se ustavili v New Yorku, Miamiu in drugih hitro cvetočih ameriških mestih. Bila sem tudi na Kitajskem in v Indiji. Nikoli si nisem mislila, da je na svetu toliko lepih stvari, dokler se nisem o tem prepričala na svoje lastne oči. Doživetje zase pa so prav gotovo bili tihomorski otoki, na katerih smo se ustavili, kadar smo pluli iz Azije proti pacifiški obali Severne ali Južne Amerike. Otočja, kot so Fidži, Tahiti ali Tonga, človeku, ki jih je obiskal, za vselej ostanejo v spominu.”

“In kaj je na njih tako posebnega?” je znova vskočila v besedo Anja.

“Vse. Tega se z besedami preprosto ne da povedati. Treba je iti tja in videti vse, kar ti ponujajo. Ah, skoraj bi pozabila na Avstralijo in Novo Zelandijo, ki sta ravno tako prava bisera za popotnike, željne čudovitih doživetij.”

Jožefina je nenadoma ustavila svoj korak in obmolknila. S kretnjami rok je Anji namignila, naj jo posnema. V smeri, kamor je kazal njen iztegnjeni kazalec, se je na obrobju jase, skrit za drevesnimi debli, pasel mogočen jelen. Nekaj časa sta rogatega samotarja nemo opazovali in občudovali njegovo smrtonosno orožje, ob katerem se je kljub človeški bližini počutil dovolj

varnega, da ni odšel drugam. Obrnili sta se nazaj, od koder sta prišli, in se začeli počasi vračati proti domu.

“Še vedno ne vem, kaj te je napeljalo na odločitev, da si postala redovnica.”

“Ne bodi no tako neučakana,” je sestra okarala Anjo. “Najzanimivejši del zgodbe se sedaj šele začenja, toda morala sem ti najprej pojasniti ozadje, drugače bi bilo moje pripovedovanje preveč pomanjkljivo.

Torej, če nadaljujem, kjer sem ostala: na ladji, na kateri sem bila zaposlena, sem v dveh letih prepotovala skoraj ves svet. V tem času sem videla ničkoliko stvari, o katerih se mi še sanjalo ni, da sploh obstajajo. Edino egipčanske piramide - nič si nisem bolj želela videti, kakor ravno njih - so se kot po naključju zdele zame nedostopne. V afriške luke smo sicer zahajali, vendar so bile v glavnem na južnem in zahodnem delu celine. Po Sredozemlju smo pluli le poredkoma, tako da smo se v Aleksandriji - edinem pristanišču, iz katerega bi mi za ogled piramid zadostovalo manj kot deset dni časa - ustavili samo enkrat, pa še to poleti sredi najhujše vročine, zaradi česar smo še istega dne odrinili naprej. Spomnim se, da smo se nekoč na poti iz Marseilla ustavili tudi v Libiji, vendar je bila pot od tam predolga in zaradi puščave prenevarna in se je tudi ta priložnost izjalovila. Po dveh letih službovanja na ladji se mi je naposled ponudila lepa priložnost za uresničitev svojih mladostnih sanj. Ko smo pluli po Sredozemlju, če se ne motim, smo bili tedaj s tovorom južnega sadja namenjeni v Trst, se nam je v bližini afriške obale pokvaril eden od ladijskih motorjev. Okvara je bila takšne vrste, da je, dokler je bila ladja na morju, ladijski mehaniki niso mogli odpraviti. Berti se je zato odločil, da bomo pristali v najbližjem pristanišču, kjer bi motor lahko popravili. Izkazalo se je, da je Aleksandrija najprimernejše mesto za takšno početje. Brž, ko se je ladja zasidrala v luki, so mehaniki ugotovili, da bodo za temeljito popravilo potrebovali približno deset dni, če ne celo več. Ko sem to slišala, sem si rekla: “Zdaj ali nikoli! To je priložnost, na katero si morala čakati tako dolgo, zato jo sedaj izkoristi.”

7. poglavje

Odhitela sem k Bertiju in mu razložila svojo namero. Bil je slabe volje, a ne zaradi mene. Zavedal se je škode, ki bi nastala, če bi zaradi dolgotrajnega čakanja na vročini občutljivi tovor začel gniti. Poleg stroškov za popravilo motorja, bi bil tako še ob celoten zaslužek od prodanega sadja, kar je vsekakor dober razlog za slabo voljo.

“Vrniti se moraš najkasneje v desetih dneh,” mi je zabičal, “kajti ladja mora čimprej odpluti dalje, se pravi takoj, ko bo pripravljena. Ne bomo te čakali, to si zapomni.”

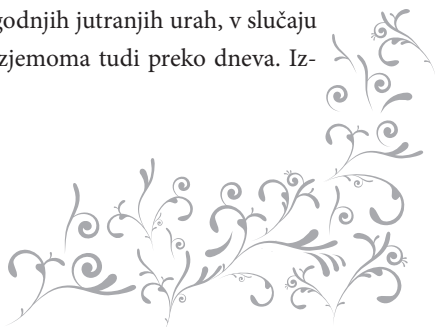
“V redu, zmenjeno. Edino za denar bi vas še prosila, ker ga nujno potrebujem za na pot.”

Berti je razumevajoče segel v predal in mi izplačal celotni znesek, katerega mi je dolgoval, rekoč: “Vzemi vse; za vsak slučaj, če se ne bova več videla.”

Njegovih besed nisem jemala preveč resno, denar pa sem vseeno z veseljem vzela, navsezadnje je bil pošteno zaslužen in mi je kot tak tudi pripadal. Nato sem se od Bertija, nemudoma poslovila in se odpravila iskat karavano, v spremstvu katere bi se podala proti ostankom nekoč cvetoče civilizacije na bregovih Nila.

Ko sem se sprehajala po mestnem središču, sem naletela na skupino turistov, večinoma Angležev, ki so imeli podobne namene kakor jaz. Skupaj z njimi sem odšla do bazarja, kjer je bilo menda še najlažje najti primernega vodiča. Po hudi opoldanski pripeki smo se prebijali med množico Arabcev, ki so z glasnim vpitjem skušali pritegniti pozornost mimoidočih. Zaradi svojih belih oblačil, v katera so bili oviti od glave do pete, so bili bolj podobni nekakšnim menihom, vendar so nas s svojim vsiljivim vedenjem hitro prepričali, da to ni tako. Imeli smo kar precej težav, predvsem s sporazumevanjem, preden smo končno našli nekoga, ki nam je bil všeč, čeprav se le-ta na zunaj ni razlikoval od drugih domačinov, Arabcev.

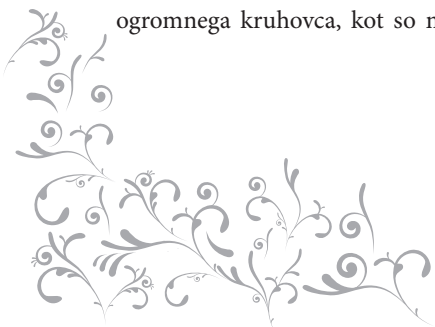
Na pot smo krenili še istega dne proti večeru. Vodja karavane je pojasnil, da se po možnosti vedno potuje ponoči in v zgodnjih jutranjih urah, v slučaju oblačnega vremena, če le ni prevroče, pa izjemoma tudi preko dneva. Iz-

vedela sem, da se tako porabi manj vode, poleg tega pa so noči tod zelo hladne in je zato veliko lažje spati podnevi. Karavana je štela okrog petdeset ljudi, kamel pa še deset glav več. Največ je bilo Arabcev, moški so bili skoraj vsi oboroženi s puškami, turistov, med njimi smo seveda prednjačili Evropejci, pa nas je bilo vsega skupaj petnajst. Med nami je bilo tudi nekaj temnopoltih ljudi.

Pokrajina, po kateri smo potovali, je bila vse prej ko pusta. V blede mesečevi svetlobi smo se pod zvezdnim nebom - edini oprijemljivi orientacijski točki na takšnih nočnih pohodih - pomikali vzdolž širnih, skrbno obdelanih polj. Po zaslugi zadostnih količin vode, ki jo je z namakalnimi kanali nudil Nil, se je namesto puščave, katero je bilo moč videti daleč na naši desni, povsod okrog nas razprostirala ena sama velika oaza zelenja. Prvo noč smo prejezdili odsek od Aleksandrije do manjše naselbine Al Farkah z okoli stotimi prebivalci. Vodič, ki je bil za svoj poklic izjemno redkobeseden, je ob postanku povedal samo to, da imamo za sabo dobro četrtno poti in da nas težavnejši del poti še čaka. Svetoval nam je, naj si zato takoj po zajtrku uredimo udobno ležišče in se do kosila, ki bo predvidoma ob tretji uri popoldan, kar najbolje odpočijemo. Njegov nasvet je bil, vsaj za mene, povsem odveč, kajti po napornem dnevu in neprespani noči so mi veke lezle skupaj kar same od sebe.

Ko sem se zbudila, sem okoli sebe zagledala gručo neprespanih obrazov. Huda vročina in velika količina vlage v zraku nista pustili spati tako meni kakor tudi mnogim drugim članom odprave. Omenjeni pojav je prizadel izključno nas, ki nismo bili vajeni neugodnega podnebja - obnavljanje življenjskih moči v prihodnjih dneh se je v danem trenutku nenadoma zdel resen izziv - medtem ko domačini, sodeč po njihovem mirnem spancu, podobnih neprijetnosti niso občutili. Sedla sem na slamnjačo, ki mi je malo prej služila za zasilno ležišče in se naslonila na deblo najbližjega drevesa, ogromnega kruhovca, kot so mi povedali kasneje. Opazovala sem vaše

7. poglavje

otroke, ki so se kljub pripeki neutrudno podili med hišami, narejenimi iz blata in na pol vkopanimi v zemljo, in obenem razposajeno kričali.

“Le kako jim uspe živeti v tej neznosni vročini?” sem pomislila in s pahljačo srdito zamahnila proti komarju, ki je vedno znova poskušal pristati na moji nogi. “Saj to je hujše kakor v peklu,” sem ogorčena odgovorila žensko srednjih let, ki je poležavala nedaleč proč od mene. “Ko vsaj ne bi bilo teh nadležnih krvosesos; prepodiš enega, pa jih prileti pet novih.”

“To je Afrika. Ko se je enkrat navadiš, postane marsikaj drugače, veliko lažje, in potem je samo še vprašanje časa, kdaj jo vzljubiš.”

“Kako to veš, ali si mar v preteklosti že bila v teh krajih?” sem se začudila nad njeno že kar smešno izjavo. “Vzljubiš?! Ta je pa dobra.”

“No, meni je, moram priznati, v zadnjih desetih letih, odkar sem se za stalno naselila na črni celini, resnično prirasla k srcu.”

Debelo sem jo pogledala, ne vedoč s kom imam opravka, in se zmedeno zahihitala: “Prepričana sem bila, da ste turistka, pa sem se očitno zmotila, kajne?”

“Moje ime je Gertruda,” je dejala in mi podala roko. “Redovnica sem in trenutno delam v misijonu nedaleč od Kaira, kot misijonarka pa sem že bila tudi po drugih afriških deželah.”

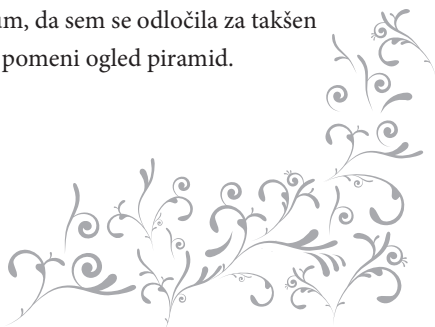
“A tako,” sem odvrnila in nato široko odprtih ust čakala na morebitno novo presenečenje.

“Kaj pa ti počneš tukaj? Najbrž se ne bom preveč zmotila, če bom rekla, da te pod vodi k piramidam, kajne?”

“Res je. Kako si uganila?”

“Semkaj vsi pridejo z istim namenom, videti veličastne kamnite grobnice, v katerih so nekoč ležali faraoni, dokler niso prišli iskalci zakladov in jih izropali.”

Gertruda je priznala, da so spomeniki iz davnine resnično vredni ogleda in me obenem pohvalila za mojo voljo in pogum, da sem se odločila za takšen podvig kot ga za nekoga, živečega v Evropi, pomeni ogled piramid.

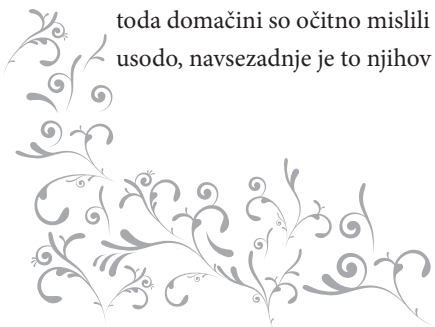

Do prihoda teme, ko smo zapustili Al Farkah in odrinili naprej proti zastavljenemu cilju, nama ni bilo več dolgčas. Celo popoldne sva si pripovedovali zanimive izseke iz najine preteklosti, klepetanju sva se odrekli edino med kosilom, in čas nama je zavoljo tega tekel dvakrat hitreje kakor bi sicer, pa še na vročino sem ob tem popolnoma pozabila.

Pokrajina je v toku noči, ko so pod kopiti vzdržljivih velblodov kilometri afriške zemlje počasi bežali mimo nas, nenehno spreminjala svojo podobo. Obdelana polja so postajala vse redkejša in kmalu smo daleč naokrog videli le še peščene sipine. Ob prvih sončnih žarkih smo z vrha ene od njih pred sabo zagledali oazo in če sem se v jutranjem hladu počutila odlično - možnost vročinskega privida je bila tako izključena - sem se ob pogledu na palmova drevesa v daljavi še za spoznanje bolje.

Oaza je bila naseljena in ko smo prišli dovolj blizu, smo videli celo tablo z napisom v arabščini, s katero so prebivalci označili ime svoje kraja: El Sadak. Naselbina je štela vsega nekaj hiš z ravno toliko družinami, ki so prebivale v njih. Namestili smo se v zavetju datljevih dreves, nekaj malega pojedli in legli k počitku.

Gertruda je imela prav, ko je rekla, da se je vsake stvari treba navaditi, bodisi podnebja bodisi drugačnih ljudi ali njihove hrane in potem težave izginejo. O tem ni bilo nobenega dvoma, kajti čeprav sem bila manj utrujena ko prejšnji dan, sem tisto jutro spala kar celo uro dlje. Sanjala sem o piramidah. Ne vem, zakaj, saj jih nisem do takrat še nikoli videla, niti na slikah ne. Ko sem odprla oči, sem se spomnila na knjigo 'Prekletstvo neskončnih sipin' in si z opisi iz nje pomagala ustvarjati domišljijско podobo le-teh. Sonce, ki je neusmiljeno sijalo nad nami, mi je kmalu vzelo vso voljo do razmišljanja. Zdelo se mi je, da razen vodnjaka sredi vasi, ob katerem sem si na vsake pol ure napolnila čutarico, in velikega števila palm, v senci katerih sem nato vsa preznajena srebala postano tekočino, El Sadak človeku nima kaj ponuditi, toda domačini so očitno mislili drugače. Nisem se obremenjevala z njihovo usodo, navsezadnje je to njihov življenje, ki so si ga izbrali sami.

7. poglavje

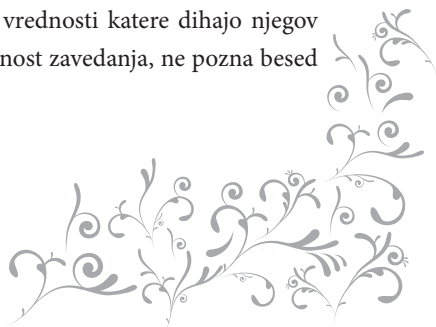
Pred nami je bil tretji oziroma predzadnji del poti, tretja noč pod milim nebom. Nič novega se nam ni obetalo kar zadeva razgibanost terena; sipina, ki se preliva v novo sipino, ta zopet v naslednjo in potem tako naprej brez konca in kraja. Nisem vedela, da je ježa na kameljem hrbtu lahko tako udobna in po nekaj urah še vedno nisem čutila nobene utrujenosti, kaj šele bolečine. Z Gertrudo sva se, jahajoč druga ob drugi, pogovarjali o življenju in delu na ladji, predvsem pa o mojih načrtih za vnaprej. Veliko tega sem ji povedala že v minulih dneh, med drugim tudi to, da me v Aleksandriji čaka ladja, na katero se moram vrniti najkasneje čez teden dni, zato sva večino pogovora namenili prav moji prihodnosti. Ne vedoč, kako zelo sem se zmotila, sem dejala, da nameravam še nekaj časa delati na ladji in tako videti še neobiskane kraje, nakar se bom po vsej gotovosti vrnila domov.

“Priznati moram, da povsem jasnih ciljev glede lastne prihodnosti nimam,” sem ji šepetaje dejala, ker mi je bilo nerodno, da bi me v gluhi noči slišala cela karavana. “Včasih še sama ne vem, kam me to vodi. Vedno znova se sprašujem, ali je to zame dobro ali slabo.”

Gertruda je malce premišljevala, nakar je odvrnila: “Včasih je koristno, ponavadi pa ni.”

“Tega pa res ne razumem. Kako to misliš, da je enkrat dobro, drugič pa ni?” sem jo vprašala.

“Človek mora imeti nek cilj - pravzaprav sem osebno mnenja, da je to edina stvar, ki človeka v resnici ohranja pri življenju; hrana in voda, to je bolj tako za zraven, hočem reči iz navade - vendar mora biti v določenem trenutku pripravljen, da svoj cilj nekoliko spremeni oziroma ga zamenja z novim, plemenitejšim. Toda to ne pomeni, da se odpoveš nekemu cilju, ker nisi zmogel dovolj moči za njegovo uresničitev. To bi bila najslabša možna strategija, za katero bi se posameznik lahko odločil. Človek lahko doseže navidez še tako nemogoč cilj, bodisi po božji milosti bodisi da se dovolj zaveda svoje prave narave, resnične biti v vrednosti katere dihajo njegov duh, um in telo. Tisti, ki je v sebi oživil polnost zavedanja, ne pozna besed

‘ne morem’ ali ‘ne znam’. On ve, da zmore vse in samo takšen človek se sme po svoji lastni presoji odreči določenemu cilju.”

“Uf, tole so bile pa pošteno globokoumne misli,” sem šokirana priznala, še preden je sogovornica lahko nadaljevala.

“Do katerih sem se dokopala na podlagi lastnih izkušenj.”

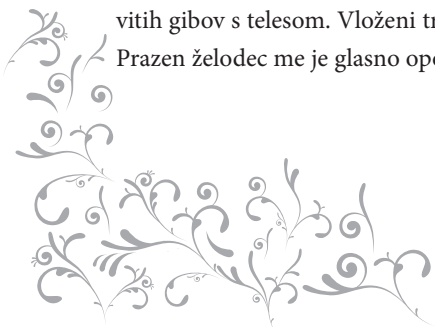
Naslednjih nekaj minut sva v popolni tišini jezdili skozi tihoto narave, nakar sva se s povsem novo tematiko - kuharskimi recepti - vrnili h kramljanju. Noč se je medtem že zdavnaj prevesila v svojo drugo polovico in do postanka sta nas ločili le še dve uri.

Naslednje počivališče je ležalo na obrobju nekoliko obljudenejše pokrajine s središčem v Atami, kjer je stal misijon, kamor se je vračala Gertruda. Medtem ko smo se utaborili, je od zahoda začel vleči topel saharski veter, ki je dobro del našim premrlim telesom. Gertruda je sklenila, da bo nadaljevala svojo pot, saj je bil njen cilj oddaljen le še slabo uro ježe. Menila je, da nima smisla izgubljati celega dneva s poležavanjem na soncu, sedaj ko je že tako blizu doma. Zamenjala je kamelo za eno v lasti domačina; tod so jo dobro poznali, zato so ji lahko zaupali.

“Srečno!” sem zavpila za njo, ko je odhajala.

“Sreča je na strani hrabrih,” je odvrnila in mi z dvignjenim palcem pomahala v slovo. Sopotnica, ki mi je zadnjih nekaj dni delala družbo je odšla tja, kjer je bilo njeno mesto. Gertruda se ni ozirala nazaj, jaz pa sem se spraševala, ali jo bom še kdaj videla.

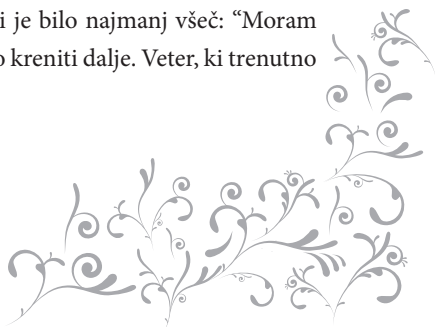
Veter se je tekom dopoldneva občutno okrepil, kar v teh puščavskih krajih zagotovo ni bil dober znak. Ko sem z roko segla v lase, se mi je izpod prstov usulo celo prgišče drobnega peska, ki se je med spanjem nabral v mojem lasišču. Polni peska pa sta bili tudi moja prtljaga in obleka, ki sem jo nosila na sebi. V želji, da bi se znebila vsiljivca, sem naredila nekaj sunkovitih gibov s telesom. Vloženi trud se je izplačal, kajti srbenje je prenehalo. Prazen želodec me je glasno opominjal, da je napočil čas za kosilo. Jedilnik

7. poglavje

je bil enak kot prejšnji dan - neke vrsta omleta in kuhani gomolji, ki so uspevali povsod tam, kjer je bilo v tleh vsaj malo vode, za priboljšek pa smo dobili sadje in kamelje mleko - vendar je bila hrana, če ne drugega, nasitna in tudi dovolj okusna. Bolj ko se je dan nagibal k večeru, nemirnejše je postajalo ozračje nad vasjo. Kdorkoli je bil vsaj malo pozoren na okolico, je lahko opazil, da je vodja karavane, ki je imel navado sedeti sam za sebe, vse pogosteje pogledoval proti nebu. Po drugi strani se je tudi med nami, pustolovščin željnimi turisti, iz ure v ure stopnjevalo napeto pričakovanje zavoljo dogodka, ki naj bi napočil zarana naslednjega dne. Evropejci smo si bili med seboj po duši nekoliko sorodnejši, zato smo skupaj sedeli v krogu, ločeno do Arabcev. Slednji so bili sicer do nas razmeroma prijazni, vseeno pa so se druženju z nami rajši izognili, kajti svoje belopolte brate s severa so imeli za brezverce. Da bi nam popoldanske urice, ki smo jih preživljali ob čakanju na odhod, minile čim hitreje - kot že rečeno smo bili že vsi pošteno nestrpni, kdaj se bomo končno srečali s piramidami - smo si čas krajšali s pripovedovanjem šal in prepevanjem pesmi. Manjkalo ni niti sproščenejšega pogovora, ob katerem so se sklepala nova poznanstva in tkale prijateljske vezi med različnimi narodi. Sporazumevali smo se v glavnem v angleščini, edino pesmi je vsakdo prepeval v svojem maternem jeziku. Dve leti dela na ladji sta bili glede poznavanja tujih jezikov zares neprecenljivi in šele sedaj sem spoznala, za kaj vse bi bila prikrajšana v primeru, če bi ne obvladala angleščine. Še enkrat več sem bila hvaležna usodi, ker me je tako premišljeno vodila skozi življenje.

Medtem ko smo se mi zabavali, se je vodja karavane pogovarjal s starejšim možakom, ki sem ga takrat prvič videla. Vodič se je do njega obnašal izredno spoštljivo. Ves čas ga je skrbno poslušal in mu obenem komaj opazno prikimaval. Možak mu je pojasnjeval nekaj pomembnega, vsaj tako se je zdelo. Ko sta končala pogovor, se nam je vodič približal ter nam v polomljeni angleščini prišel dopovedovati, kar mi je bilo najmanj všeč: "Moram vam povedati, da nocoj na žalost ne moremo kreniti dalje. Veter, ki trenutno

piha, je zelo nepredvidljiv in po nekaterih znakih se nam obeta peščeni vihar. Pot bi bila v teh razmerah prenevarna, zato jo moramo preložiti na jutri.”

“O, ne,” sem razočarana kriknila.

Tudi nekateri drugi turisti so ob novici negodovali, a so se z njo hitro sprijaznili. Njim se ni mudilo tako, kakor se je meni, tako da en dan zamude zanje še ni pomenil tragedije. Mene pa je kajpak preganjal čas, v kolikor sem se želela pravočasno vrniti na ladjo. Poldrugi dan časovne rezerve sem sicer imela, toda to je pomenilo, da bi imela manj časa za ogled pomnikov egipčanske zgodovine. Še več, zame bi to pomenilo precejšnje tveganje, da ladje, ko se bom vrnila v Aleksandrijo, ne bo več tam. Dogodek, na katerega sem čakala skoraj celo življenje, je na mojo zgroženost postajal vse bolj negotov. Iz neprijetnega razmišljanja me je predramil odrezav moški glas: “Zdravo. Če se ne motim, se ne pozna. Moje ime je John.”

“Me veseli. Jaz sem pa Aleksandra,” sem mu odvrnila. (Tako mi je bilo namreč ime, preden sem postala redovnica.)

“Opazil sem, da nad preložitvijo odhoda nisi preveč navdušena.”

“Seveda nisem, ker je dolžina mojega potovanja žal časovno omejena. Na razpolago imam samo deset dni, nakar se moram nujno vrniti nazaj v Aleksandrijo.”

“No, v tem slučaju te moram vsekakor povprašati, ali bi bila morda pripravljena potovati z menoj. Sam sem namreč sklenil, da pot nadaljujem še nocoj in v dvoje mi bo zagotovo prijetneje potovati.”

“Kaj ti pade na pamet? Ali sploh poznaš te kraje?”

“Kako da ne, saj vsak mesec znova potujem po isti poti, po kateri gremo sedaj,” je prepričljivo odgovoril. “Seveda, pozabil sem ti povedati, da se ukvarjam z izkopeninami. Moje delo je proučevanje piramid in vsega, kar je povezano z njimi. Če se mi boš pridružila, ti bom spotoma lahko povedal marsikaj zanimivega o staroegipčanski kulturi.”

7. poglavje

“Vseeno ne vem, ali je smiselno tvegati, da naju zajame peščeni vihar, na katerega je opozarjal vodič.”

“Daj no, kakšen peščeni vihar neki. Veter ponoči sicer ne bo popolnoma ponehal, vendar kaj hujšega, kot je sedaj, najbrž ne bo. Še vedno kadar sem potoval, je bilo tako, čeprav so nas velikokrat plašili s strašnim viharjem, iz objema katerega se ni moč rešiti živ.”

“Saj vendar nimava kamel,” sem zavzdihnila.

“Zopet se motiš. Kamela, na kateri sem prijezdil do sem, je moja last in če si morda opazila, imam še eno kamelo, ki jo uporabljam za prenašanje tovora oziroma izkopanin.”

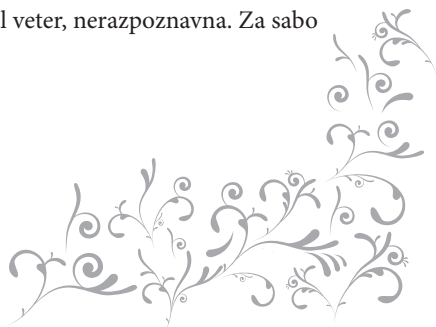
“Prav, potem pa pojdem s teboj,” sem rekla, ko je kazalo, da ima moj znanec vse pod nadzorom. “Kdaj pa odrineva?”

“Zaradi mene lahko takoj, ko natovorim prtljago na kameli. Zakaj bi izgubljal čas in tvegati, da mi nekdo od arheologov pred nosom spelje kakšno dragocenost?”

John se je lotil natovarjanja, jaz pa sem stopila do našega vodiča in mu pojasnila celotno zadevo okrog predčasnega nadaljevanja poti. Nič preveč ni bil navdušen nad Johnovo trmoglavostjo, s katero naj bi po arabčevih besedah oba naju po neumnosti silil v nevarnost. Na koncu, ko je spoznal, da so njegova svarila zaman, mi je zaželel srečno pot in približno pol ure zatem sva se z Johnom v sedlu najinih kamel ločila od preostanka karavane.

Napredovala sva dokaj hitro, vsaj zdelo se mi je tako, in preden se je popolnoma stemnilo, je bil tabor že daleč za nama. John je držal obljubo, katero mi je dal pred odhodom. Takoj ko sva zapustila vas, kjer smo prebili noč, mi je začel navdušeno razlagati, do kakšnih spoznanj se je dokopal pri svojem delu.

Jezdila sva navkreber proti vrhu sipine, od koder naj bi bil po Johnovih besedah podnevi čudovit razgled na spodaj ležečo razgibano pokrajino. Pot je bila zaradi peska, ki ga je vseskozi odlagal veter, nerazpoznavna. Za sabo

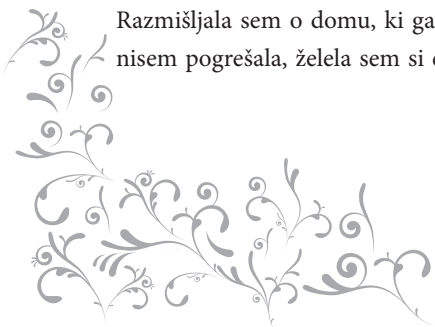

sva imela kakih dve uri ježe, ko naju je od strani iznenada butnil močan sunek vetra. Malo je manjkalo, pa bi se znašla na tleh.

“Hej, kaj pa je sedaj to?” sem dejala in se trdno oprijela sedla, toda žvižganje vetra je preglasilo moje besede. Prvemu sunku je sledil novi, še močnejši, ob katerem mi je v obraz vrglo polno peska. John mi je nekaj vpil, a ga nisem slišala. Kar naenkrat sva se znašla sredi peščenega meteža, ki je postajal vse silovitejši. Bila sva nemočna, ujeta v obroč peščenega viharja, ki se je v vsej svoji strašanski moči nepričakovano razdivjal nad puščavo. Zatiskala sem si oči in se skušala obdržati v sedlu. Moja kamela je postajala vse bolj nemirna in v trenutku nepazljivosti sem se znašla na tleh, v pesku. Ko sem se pobrala, ni bilo kamele videti nikjer več, John pa je ravno tako izginil za zaveso po zraku plavajočega peska. Navdala me je groza. Minute so se vleklye kakor celi dnevi. Vihar je končno odšel dalje. Do koder je v mesečini segal moj pogled, ni bilo videti žive duše. Začela sem jokati in tavati naokrog, dokler nisem proti jutru od onemoglosti zaspala v pesku. Zbudilo me je vroče sonce in moja kalvarija se je nadaljevala. Ko sem bila že povsem na koncu z močmi, sem ob vznožju sipine pred seboj zagledala nekaj temnega. Najprej sem mislila, da imam vročinske blodnje, vendar se je izkazalo da gre za izgubljenno sedlo in sicer sedlo s kamele, na kateri je potoval John. Izvlekla sem čutarico, ki je bila pripeta za sedlo in izpila polovico vode. Hrana, ki sem jo dobila v torbi, je zadostovala za en dan. Vzela sem jo s sabo in se slabotna podala na pot. Kmalu sem omagala, kajti pripeka v zraku je bila peklenska. V mirovanju sem nekako zdržala do večera, nakar sem zopet poskušala nadaljevati pot. Nagonsko sem odšla proti jugu. Zjutraj sem z grozo pojedla preostanek hrane in dokončno izpraznila čutarico.

“Moj Bog, ali bom umrla?” sem pomislila. “Oh, te nesrečne piramide, tako blizu sem že bila svojim sanjam, zdaj me bo pa nazadnje pobralo sredi tega prekletga peska.”

Razmišljala sem o domu, ki ga morda ne bom nikoli več videla. Nikogar nisem pogrešala, želela sem si edino preživetje in požirek vode. Naenkrat

7. poglavje

sem spoznala, kako sam je v resnici človek na tem svetu. Rodi se sam, živi sam in na koncu tudi umre sam, čeprav tega mnogi ne priznajo in se vseskozi ovijajo v utvaro navidezne varnosti, ki jim jo dajejo ljudje okrog njih. To je bilo zadnje, česar se spominjam, preden sem zaradi izčrpanosti omadlela.

“Dvoboj s puščavo si dobila ti, to sedaj že lahko rečem,” se je nasmehnila Anja.

“Dobila sem ga, vendar je šlo za las,“ je odvrnila Jožefina, nato pa se je prepuстила zgodbi, ki je ponovno privrela iz njenih ust.

“Prvo česar sem se zavedla, je bila neznosna, prebadajoča bolečina v moji glavi. Zaradi popolne izgube spomina nisem mogla vedeti, kaj je vzrok za nezavidljivo stanje, v katerem sem se nahajala. Slike okolnega sveta, s pomočjo katerih bi mi morda lahko uspelo pojasniti, kaj se dogaja z mano, so se po nekaj minutah dojemanja nejasnih obrisov končno zbitrile. Ležala sem na udobni postelji, obdani z belo, mrežasto tkanino, ki je, obešena na kavelj, visela s stropa. Skušala sem vstati, vendar nisem imela dovolj moči niti, da bi se dvignila v polsedeči položaj. Od bolečine, ki je spremljala moj neuspeli poskus premeščanja, sem zastokala in šele takrat sem ugotovila, da v prostoru nisem sama.

“Izmazala se bo, boš videla,” se je nekdo oglasil za mojim vzglavjem.

“Upajmo,” je zašepetala oseba poleg nje.

K postelji je pristopila ženska, oblečena v belo - njen obraz se mi je zdel poznan, a nisem vedela od kod - in odstrla zaveso, ki naju je ločevala.

“Kje sem? “ sem jo vprašala, ko se je sklonila skozi odprtino. “Kaj se je zgodilo z mano, da se ničesar ne spominjam?”

“Sedaj si na varnem,” je odvrnila ženska, pri čemer je mokro cunjo, ki je ležala na mojem čelu, zamenjala z novo. Bila je zaskrbljena.

“Saj sva se midve že nekje srečali, kajne?”

Iz ozadja je tedaj stopil tudi moški, ki je maloprej z govorjenjem že izdal svojo prisotnost.

Moje zdravstveno stanje je bilo v tistih trenutkih zares kritično, zato je Gertruda, ki me je našla negibno ležati v puščavi, nedaleč od njihovega misijona, takoj poklicala najbližjega zdravnika.

“Popij tale čudežni zvarek in kmalu boš zdrava kakor dren,” se je pošalil moški in mi ponudil kozarec goste, temne tekočine, ki sem ga morala nato izpiti do dna.

“Okus je zares ogaben,” sem se nakremžila.

“Podobne kritike na račun te zdravilne mešanice sem že slišal, vendar do sedaj še nikomur ni bilo žal, da jo je preizkusil.”

“Okus si lahko popraviš s hrano, ki ti jo je pripravila Gertruda.”

“Gertruda. Kje sem slišala to ime?” sem v vročici, ki me je tresla, s težavo izustila.

Moški mi je nato s stetoskopom poslušal srčni utrip in glede na pripombo, da bije kot najboljša ura, je bil z njim očitno zadovoljen.

Zatem sta, rekoč: “Hrano in pijačo, brez katere si bila cela dva dni, pa le použij. Brez nje ti moj zvarek ne bo nič pomagal,” oba moja ‘obiskovalca’ odšla iz sobe.

Moje stanje se je, tako kakor je napovedal doktor Simelton, presenetljivo hitro izboljševalo. Telesna temperatura mi je na primer že kmalu potem, ko sem popila zdravilo, občutno padla, naslednjega jutra pa sem bila že toliko pri močeh, da sem za kratek čas vstala iz postelje in to ravno tedaj, ko je v sobo vstopila Gertruda.

“Gertruda, kakšno presenečenje,” sem vzkliknila.

“Ti navihanka, včeraj me zaradi posledic sončarice sploh nisi poznala,” se je veselo zasmejala ona.

“Sedaj se dobro spomnim, kakšno neumnost sem naredila zgolj zato, ker sem si želela čimprej videti kup kamenja, imenovanega piramida.

Do puščave je zmeraj potrebno imeti spoštljiv odnos, drugače se zna le-ta s svojimi pastmi preleviti v kruto učiteljico.

“Saj res, kaj pa se je zgodilo z Johnom?”

7. poglavje

“Medtem ko je tebe mimoidoča karavana, ki se je vračala iz doline kraljev, v zadnjem hipu rešila gotove smrti, on ni imel takšne sreče; svojo nepremišljenost je plačal z življenjem.”

“Grozno.”

“Ja, res je grozno, a kaj moremo. Imel je pač smolo. Da je sploh prišlo do zanj tako tragičnega konca, pa je največ kriv sam.”

“Če midva z Johnom ne bi skušala prehitovati dogodkov, bi bila sedaj že zdavnaj na cilju, tako pa...” sem glasno pomislila.

“Piramide si boš, takoj ko boš dovolj pri močeh, slej ko prej ogledala, vendar odslej bodi bolj previdna.”

“Saj res, koliko dni je pravzaprav sploh minilo, odkar sva padla v past zahrbtnega viharja?”

“Sedem; od tega si bila dva dni v naši oskrbi, en dan pa si bila s karavano, ki te je pripeljala. Kako ti je uspelo preživeti preostale štiri dni, pa mi še sedaj ni jasno.”

“Ojoj, na ladji, kamor bi se morala vrniti že včeraj, me gotovo nestrpnost pričakujejo. Kaj naj storim?”

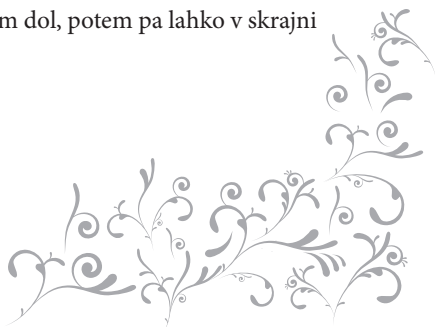
Če je bil Gertrudin pomilovalni pogled nekoliko sumljiv, je bil njen odgovor naravnost presenetljiv: “Nič. Zaradi tega, ker bo ladja odplula brez tebe, se svet ne bo podrl.”

“Ali misliš, da res ni nobene možnosti, da bi se v dveh ali treh dneh vrnila v Aleksandrijo?”

“V takšnem stanju? Ne bodi neumna!”

“Ampak s tem bo moja služba dobesedno splavala po vodi. Adijo daljni kraji, takšne prilležitosti človek ne dobi vsak dan.”

“Pozabi na to, kar je bilo, rajši se zazri v prihodnost ali še bolje, izkoristi življenje tukaj in zdaj,” je navidez brezbrizno dejala Gertruda. “Najprej se moraš temeljito pozdraviti, nato bomo poskrbeli, da si boš končno ogledala vse tisto, zaradi česar si pravzaprav prišla sem dol, potem pa lahko v skrajni sili nekaj časa ostaneš tudi pri nas.”

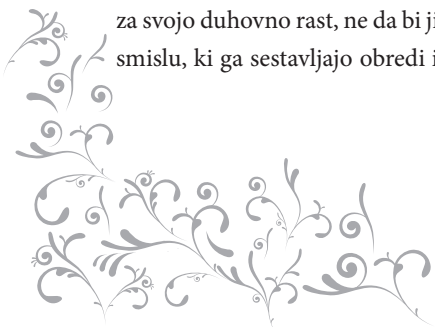

V tednih, ki so sledili, so se Gertrudina predvidevanja do potankosti uresničila. Ko sem dokončno okrevala, se je moje odloženo potovanje lahko nadaljevalo. Priključila sem se prvi karavani, namenjeni v pravo smer; zraven je šla tudi Gertruda.

Začetno navdušenje, ki so ga v meni pustile piramide in sfinge, se je sčasoma poglobilo, vendar s tem nočem reči, da name niso naredile globokega vtisa - ravno nasprotno, bile so enkratno doživetje in še vedno se jih rada spominjam. Hočem reči, da je spričo dogodkov, ki so temu sledili, samo izkustvo pričakovano zbledelo. Bilo bi nesmiselno, če bi ti opisovala, kaj sem videla, saj se tega ne da povedati, treba je videti.

Ko sva se vrnila nazaj v misijon, mi je glavni predstojnik te ustanove na pobudo Gertrude ponudil, da še nekaj časa ostanem pod njihovo streho.

“Zakaj pa ne?” sem si rekla in sprejela velikodušno ponudbo. Ni mi bilo žal. Pravzaprav sem bila nad življenjem v duhu misijona naravnost navdušena. Spoznala sem ljudi, ki so se odrekli običajnemu, pogostokrat celo udobnemu življenju, da bi pomagali bolnim in lačnim. Celotno njihovo poslanstvo, katerega bi lahko na kratko opisala z besedami razdajanje za druge, se mi je zdelo nekaj najplemenitejšega kar premore človek. Zanos, s katerim so osveščali ljudi in jim pomagali prebroditi njihove težave, me je tako prevzel, da sem sklenila tudi sama postati misijonarka. Lotila sem se dela in vztrajala v njem dve leti. A čeprav sem v svojem početju neznansko uživala, me je zlasti nekaj v zvezi z ustanovo ves čas motilo: naravnost misijonarjev k vcepljanju, po njihovem mnenju edine zveličavne vere in z njim povezanih obredov. Ni mi šlo v račun, zakaj je ljudem, ki so po svoje srečni in zadovoljni, treba spreminjati njihove navade, kulturo in verovanja. Izrinjanje njihovega načina življenja s tujimi elementi se mi je zdelo resnično nesmiselno. In prav to je na koncu odločilo, da misijon zapustim in se vrnem v domovino, kjer sem videla možnost osveščanja ljudi za neke višje cilje in s tem tudi za svojo duhovno rast, ne da bi jih morala pri tem prevzgajati v površinskem smislu, ki ga sestavljajo obredi in običaji. Kasneje sem ugotovila, da je bila

7. poglavje

moja odločitev pravilna, in kakor vidiš, sem na soroden način kot v misi-jonu še danes povezana z Bogom.”

“Tvoja pot do redovnice je bila zares zanimiva in razgibana,” je dejala Anja. Jožefina ji je prikimala ter zraven dodala: “To bo vsekakor držalo. Predvsem pa sem se na njej veliko naučila.”

Ob teh besedah se je njun večurni sprehod počasi približeval koncu in kmalu zatem sta obe dekleti, sedaj že po mraku, zakorakali na samostansko dvorišče.

Ob iztekajoči se nedelji je Anjo navdajal občutek, da ima za sabo domala popoln dan, najlepšega, odkar je prišla v samostan, pa zagotovo. Preden je od utrujenosti sklopila oči, je pod težo zbranih vtisov za hip celo pomislila, da bi nekoč tudi sama postala redovnica, vendar je zamisel še isti trenutek spoznala za preuranjeno..

Neuspela izvidnica

“Gašper!” je Minka že tretjič v manj ko petih minutah poklicala svojega moža.

“Da, draga, kaj bi spet rada?” se je zaslišal nejevoljen odgovor iz kamre.

“Ali misliš ves dan preležati v postelji?”

Za Gašperja je bilo jutranje vstajanje, še zlasti prvega dne v tednu, nekaj najbolj mučnega na svetu in temu primeren je bil tudi njegov odgovor: “Če ne misliš nehati sitnariti, ga bom mogoče res.”

“Kakor želiš, ampak zajtrk si potem kar sam pogrej; jaz ga zaradi tvoje lenobe ne nameravam dvakrat pripravljati. Pa glej, da potem ne boš pozabil za sabo pomiti posode.”

“No, dobro, saj že prihajam,” se je vdal v usodo Gašper in zehajoč pogledal na stensko uro.

“Koza zmešana, ura je pol sedmih in zunaj je še popolna tema, ona pa me hladno meče iz postelje,” je zamrmral Gašper in se obenem v postelji še zadnjič temeljito pretegnil.

“Kaj si rekel?” je hotela izvedeti Minka, ki kljub priprtim vratom moževih besed ni dobro slišala.

“Ah, nič, samo svoje hlače iščem.”

“Le hitro jih najdi, če nočeš, da se ti zavreto mleko popolnoma ne ohladi.”

Gašper je, sedeč za mizo poleg svoje žene, ves ta čas, dokler se ni do sitega najedel, molče premleval zajtrk in si obenem delal načrte za prihajajoči dan.

“Danes bova peljala pšenico v mlin,” je slednji naposled le prišel na dan z besedo.

“Ali je ajda mar že zmleta?”

Gašper je prikimal: “Lojze mi je včeraj povedal, da je moka pripravljena in naj čimprej pridem ponjo, če želim, pa lahko spotoma pripeljem v mletje tudi nekaj vreč zrnja.”

“Kdaj odideva; pred ali po kosilu?”

“Predlagam, da se odpraviva na pot takoj zdaj, kajti popoldan se nameram zapeljati gori k redovnicam in jim izročiti krompir in moko, ki so jo naročile.”

“Ali bom šla lahko s teboj?” je z zanimanjem vprašala Minka.

“Zakaj, saj se bom itak takoj vrnil?”

“Daj no, tako rada bi šla s tabo.”

“Aha, že vem, kaj je vmes,” je nenadoma kapnilo Gašperju. “Ali si se spomnila moje zamisli izpred tedna dni, da bi ob obisku samostana izkoristil priliko in se pozanimal o dekletu?”

“Da, točno to imam v mislih,” ni tajila žena.

“Saj bom sam poskušal kaj izbrskati. Redovnice niso neumne. Če se bova na vratih pojavila oba, jim bo takoj jasno, da krompir ni edini razlog za najin obisk in potem bodo v svojih izjavah še bolj previdne. Ženske ste nasploh preveč zvedave in ti bi bržkone kaj preveč rekla.”

“No, prav, bom pa ostala doma, vendar le glej, da se ne boš vrnil praznih rok.”

8. poglavje

“Potrudil se bom, prisežem pri Bogu, ker bi rad enkrat za vselej potešil to vašo žensko radovednost,” je po vojaško salutiral Gašper, nato pa je vstal od mize in odšel pripraviti vse potrebno za v mlin. Ko je na lojtrnik natovoril vreče s pšenico in vanj vpregel svojega edinega konja, je poklical ženo in nekaj po osmi uri sta skupaj oddrdrala po kolovozu, ki je vodil v sosednje Medvedje Selo.

“No, pa je ena skrb manj,” je bil zadovoljen Gašper, ko je v ustih začutil prvo žlico omamno dišeče jedi s svojega krožnika. “Po okusu žgancev sodeč, lahko sklepam, da je letošnja moka več kot odlična.”

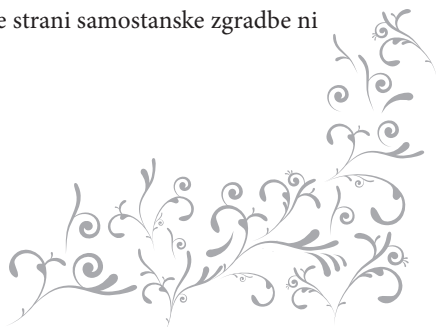
“Resnično so enkratni. Le kdo neki jih je skuhal?” je pritegnila Minka.

“Za kuharico pa se ve, da je odlična, zato tega sploh ne ponavljam več,” se je znašel Gašper in ljubeče objel svojo ženo.

“Tako dobre žgance se da pripraviti iz letošnje moke, da slednje, dasiravno je je količinsko veliko več kakor druga leta, zagotovo ne bo težko vnovčiti.”

“Stvari glede prodaje bodo kmalu jasne. Redovnice iz samostana, h katerim se bom namenil takoj zdaj, bodo dobro merilo; so ravno prav izbirčne in znajo ceniti, kar je dobro. Odpeljal jim bom vrečo moke, tako kakor lani, ko kvaliteta ni bila najboljša. V kolikor bodo naslednjo nedeljo po maši moledovale, da nujno potrebujejo vsaj še eno dodatno vrečo, sva s tem v zvezi lahko povsem mirna.”

Gašper se je po kosilu še drugič istega dne zavihtel na voz, tokrat brez žene, in pognal Pegatka proti koncu vasi, kjer je zavil na odcep za bližnji samostan. Pot, po kateri se je v glavnem hodilo peš, je bila slaba, za konjsko vprego komaj prevozna. Poleg tega je ves čas vodila navkreber, zato je Gašper napredoval zelo počasi. Preden je pred seboj naposled zagledal samostan, mu je pošteno pretreslo vse kosti v telesu, da o boleči zadnjici sploh ne govorimo. Gospodarskemu poslopju, kamor je bil usmeril konja, se je približal kar se da neopazno. Z vozom se je ustavil tik ob stari jablani, ki je stala na vogalu hleva, tako da s prednje strani samostanske zgradbe ni

bil na očeh. Privezal je konja k drevesu in za trenutek prisluhnil, ali je morda njegov prihod zbudil pozornost pri kateri od redovnic.

“V redu, vse je tiho. Kot kaže me niso opazile, torej se bom malce razgledal naokoli.”

Gašper je najprej pokukal v hlev, ki mu je bil najbližji, nato je obšel zgradbo in s pogledom premeril vrt ter sadovnjak v ozadju. Nikogar ni bilo videti, zato se je napotil na nasprotni konec poslopja, odkoder je izza vogala oprezal proti pročelju glavne zgradbe. Skozi kuhinjsko okno je opazil premikanje dveh ženskih postav v redovniških oblačilih. Hitro je smuknil nazaj v zavetje in čez čas je poskusil znova. Ogledal si je vsa okna, s katerimi se je ponašala tista stran stavbe, vendar v notranjosti ni videl nikogar razen znanih obrazov redovnic. Ni dolgo trajalo, da se je naveličal nastopati v vlogi vohuna. Sprijaznil se je z neuspehom in se skesano odpravil proti glavnemu vhodu. Potrkal je na duri in ker mu ni nihče prišel odpret, je sklenil vstopiti. Gredoč po hodniku, je prisluškoval, ali se bo morda iz notranjosti katere od sob zaslišal Anjin glas, vendar tudi tokrat ni imel sreče. Ustavil se je pred vrati, za katerimi se je slišalo žensko govorjenje, in glasno zaklical: “Dober dan. Ali je kdo doma?”

Glasovi v sobi so potihnili in čez nekaj trenutkov se je na hodniku pojavila Amalija ter gosta povabila, naj vstopi.

“Bog daj, dober dan. Krompir in moko sem vam pripeljal, tako kot smo se včeraj dogovorili,” je pričel razlagati Gašper. “Upam, da mi ne zamerite, ker sem vas presenetil že danes. Vem, da ste me pričakovali šele proti koncu tedna, kakor je bilo prvotno rečeno.”

“Nič hudega,” je odvrnila Amalija, “kar tukaj pri Klementini počakaj in če želiš, z njo malce poklepetaj, jaz pa bom medtem odšla po prednico.”

“Bog daj, Gašper,” je Hedvika pozdravila prišleka, ki se je stiskal k prijetno toplemu kaminu in poslušal Klementinino vremensko napoved za prihajajočo zimo.

8. poglavje

“Bog daj, dober dan, sestra Hedvika. Kakor ste najbrž že slišali, vas zunaj na vozu čakata krompir in moka, zato predlagam, da mi najprej pokažete, kam naj odložim omenjeni tovor.”

“Prav, pa pojdiva, da bo delo čimprej opravljeno. Amalija, ti pa medtem nareži potico in skuhaj čaj, da se bomo kasneje lahko pogreli. Pa še nekaj, Amalija, če boš kje videla Jožefino, ji reci, naj nama pride pomagat.”

Gašper in prednica sta odšla do voza, kjer je Pegatko vneto mulil šope trave, ki so poganjali okrog drevesa.

“Kam z njim?” se je pozanimal Gašper, potem ko je zagrabil prvo vrečo in jo potegnil z voza.

“Če si pri volji, bi te prosila, da ga odneseš v klet, lahko pa ga pustiš tudi tukaj pri hlevu.”

“Se pravi tja, kamor lani?” je pobrskal po spominu on in odmenca za prednico, ki mu je pomagala odpirati vrata.

Vseh pet vreč, zvrhano napolnjenih z gomolji, je bilo kmalu zloženih na ilovnatih tleh temačne kleti, kjer je bil krompir zaradi ne previsokih in ne prenizkih temperatur do spomladi varen pred kaljenjem oziroma zmrzaljo. “Lepo, ostala nama je samo še moka,” je bil zadovoljen nosač, kajti hoja po stopnicah ga je dodobra utrudila.

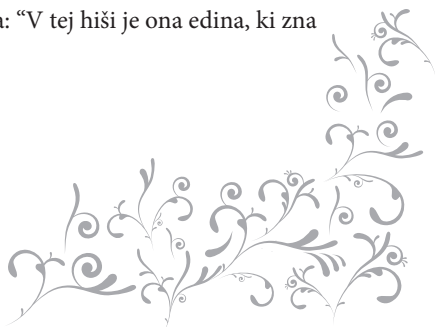
“To pa odnesi kar za menojo v shrambo.”

Napornejši del posla je bil tako opravljen. Gašper si je v kuhinji, kjer je bila na voljo topla voda, umil roke, nakar ga je prednica povabila, naj tudi on prisede k mizi. Iz skodelice, v katere je Amalija natočila pravkar kuhan šipkov čaj, se je močno kadilo, zato je gost iz Pobočja najprej segel po potici.

“Sumim, da je pri tej sladici imela zopet Jožefina prste vmes,” je zamomljajal s polnimi usti takoj po prvem grizljaju.

“To ni težko uganiti,” ga je dopolnila mlajša od prisotnih redovnic.

Amalija je ob izrečenih besedah zavzdihnila: “V tej hiši je ona edina, ki zna pripraviti tako nesramno dobre poslastice.”

Trojica, ki je sedela za mizo, je bila enotna glede tega. Ker je bila Amalija po naravi bolj redkobesedna, se je v nadaljevanju pogovor omejil na drugi dve govorki.

“Mislim, da je napočil čas, ko se bom moral posloviti od vas,” je rekel Gašper, ko je opazil, kolikšen del svojega vsakournega obhoda je napravil veliki urin kazalec.

“Čakaj malo, pa menda ja ne boš že šel? Gotovo se ti tako zelo ne mudi, da ne bi mogel posedeti še pol urice.”

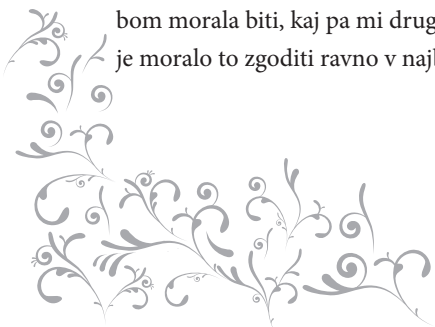
“Ob odhodu sem ženi dejal, da se bom vrnil takoj, ko bo mogoče. Skušal se bom držati svoje obljube, da ne bo po nepotrebem prišlo do prepira.”

“Borih trikrat do štirikrat na leto nas obišče kdo iz vasi,” je prednica vešče zaustavila gostovo hitenje. “To je za nas redovnice edina priložnost, da iz prve roke izvemo, kaj se zanimivega dogaja v Pobočju. Tako rade bi vedele, kakšno je vaše življenje, kakšne neprilike vas tarejo in podobno.”

“No, dobro, ampak samo še pol urice in niti minutke več,” se je kavalirsko vdal Gašper, pri čemer se je Hedvikin obraz razpotegnil v zmagoslavni nasmešek.

Medtem ko sta nadaljevala s pogovorom, se je mladenka, ki je med okoliškimi prebivalci zbudila tolikšno zanimanje, zadrževala v svoji sobi. Klementina jo je pravočasno opozorila, naj, dokler Gašper ne odide domov, ne postopa po samostanu. Kadarkoli je bila Anja sama - takšnih slučajev je bilo v zadnjih štirinajstih dnevih resda bolj malo - so se njene misli zgostile okrog problema, ki je bil pri njeni odločitvi, da si poišče zatočišče v samostanu, zagotovo odločujoč. Prej, ko je bila še doma, je bil njen občutek vseskozi varljiv, rojen bolj iz strahu, kakor iz česarkoli drugega, sedaj pa je iz dneva v dan postajal jasnejši. Vse bolj se ji je zdelo, da njena slutnja ali bolje rečeno predvidevanje, postaja resničnost.

“Ali sem sploh dovolj zrela za takšno odgovornost?” jo je zaskrbelo. “Saj bom morala biti, kaj pa mi drugega preostane. Kdo mi ve povedati, zakaj se je moralo to zgoditi ravno v najbolj nepravem trenutku?”

8. poglavje

Anja je spoznala, da je napočil čas, ko bo morala zbrati pogum in svojo skrivnost zaupati še komu drugemu. Pri tem se ji je Jožefina za začetek zdela najprimernejša oseba.

“Sedaj zares ne smem več posedati, pa če bi še tako rad,” je dejal Gašper, tokrat trdno odločen, da odide domov.

“Ali želiš, da ti zavijem košček potice za tvojo ženo?”

“Prosim. Seveda. Zagotovo jo bo vesela, ker je resnično božanskega okusa; tako kakor letošnja moka, ki sem vam jo pripeljal.”

“Torej praviš, da je dobra?”

“Kaj ne veste tega?” je kakor pravi igralec vprašal Gašper. “Letošnja letina ajde je, blago rečeno, odlična, neponovljiva, moka iz nje pa je še za spoznanje boljša.”

“Če je res tako, potem bodo morala nebesa na nas še malo počakati.”

“Ha, ha, ha... Ta je pa močna; košček nebeškega raja na zemlji po zaslugi Gašperjeve moke,” se ni mogel zadržati on in istočasno se je domislil, da bi sproščeno vzdušje lahko izkoristil za nevsiljivo vprašanje: “Kaj pa dekle? Kako pa je bilo njej všeč pri vas?”

Prednica se ob zvito postavljenemu vprašanju ni zmedla in je premišljeno odvrnila: “Saj poznaš današnjo mladino - v mislih imam zlasti tisto iz mesta - za neko stvar se hitro ogreje, potem pa navdušenje zanjo enako hitro splahni. Anja glede tega ni nobena izjema. Če si je prišla ogledat, kako je biti redovnica, se bojim, da je nismo prepričali glede lepote našega poklica ali pač. Ne vem, šele čas bo pokazal svoje.”

“In kje je dekle sedaj?”

Prednica ga je pogledala naravnost v oči. “Ne vem, preveč me sprašuješ,” je odvrnila povsem po pravici, po tihem upajoč, da bodo tudi morebitna naslednja vprašanja ravno tako nerodno zastavljena in ga bo lahko še naprej zavajala, ne da bi se pri tem morala zateči k laganju.

“Najbrž je že doma, kajne? Seveda, v kolikor se ni spotoma zopet kje ustavila.”

“Mislim, da bi bilo to zanjo najbolje,” se je brž oglasila Amalija, ko je videla, da je prednica v dvomih, kaj naj odgovori.

“Saj res Gašper, da ne pozabim na najvažnejše: koliko sem ti pravzaprav dolžna za dobrine, ki si nam jih pripeljal,” je Hedvika, zavedajoč se dejstva, da so vprašanja postajala vse bolj nadležna, spretno preusmerila predmet razgovora v povsem druge vode.

“Vse skupaj s prevozom zneso ravno štirideset kron.”

Prednica je pobrskala po denarnici in iz nje izvlekla osem srebrnikov in jih, rekoč: “Izvoli, pa hvala za pogovor,” izročila Gašperju, ki je medtem že vstal od mize.

“Malenkost. Bilo mi je v veselje pokramljati z vami.”

Redovnici sta nato gosta pospremili do vrat, kjer sta se čez nekaj minut od njega dokončno poslovili. Gašper je odvezal konja, skočil na voz in ga pogljal proti domu. Ko se je peljal mimo pragu, se je še zadnjič obrnil k redovnicama: “Na svidenje, pa hvala za potico.”

“Lahko noč Gašper in nikar ne pozabi pozdraviti Minke v mojem imenu.”

“Ne bom,” je obljubil on in nato v lahnem drncu zapustil dvorišče.

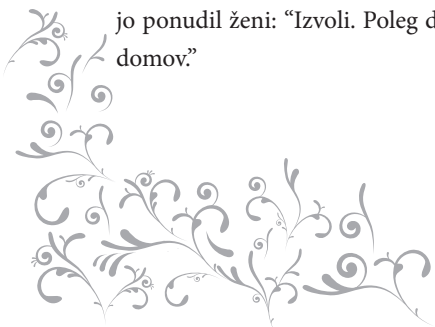
Ko se je z rahlo zamudo vrnil domov, je sonce že zašlo za obzorje. Zunaj je bilo temu primerno hladno, zato je, brž ko je bil Pegatko na toplem, tudi sam urno smuknil v notranjost svoje domačije.

“Ja primejdunaj, kod si pa hodil tako dolgo?” ga je v veži pričakala Minka.

“Grozno, ti povem. Prednica me je zaklenila v kapelico in me ni spustila domov, dokler nisem z molitvijo nadoknadil vseh zamujenih nedeljskih maš,” se je opravičeval mož na njemu podoben način in dodal: “Si pa res smešna. Kako pa naj bi po tvojem zvedel, kar te je zanimalo, če ne tako, da sem se zapletel v pogovor ter občasno napeljal besedo ali dve na Anjo?”

“In s čim mi lahko postrežeš?” je bila nestrpna Minka.

Gašper se je zopet znašel in iz žepa je potegnil v papir zavito potico ter jo ponudil ženi: “Izvoli. Poleg denarja je to najboljše, s čemer sem se vrnil domov.”

8. poglavje

Minka ni vedela, ali naj se smeje ali naj možu primaže klofuto. Odločila se je, da soprogu tokrat oprosti, vendar je obenem za vsak slučaj vzela v roke valjar in mu zažugala: "Sedaj pa že prenehaj s svojimi neumnostmi. Mar vendar ne vidiš, kako podkrepljena so moja vprašanja?"

"Dekle ni več pri njih. Menda se samostansko življenje ni dovolj ujemalo z njenimi predstavami. Preden sem od redovnic zvedel vse to, sem približno četrť ure neopazno vohljajl okrog samostana in skozi okna opazoval, kaj se dogaja v njegovi notranjosti. Anje nisem nikjer videl, zato menim, da je v resnici odšla drugam, pa tudi dvomim, da bi mi redovnice lagale."

"Kdaj pa je odšla, mi povej, in od kod je bila?"

"Tega ne vem. Takšnih podrobnosti Hedvike nisem spraševal; meni se to ne zdi vljudno."

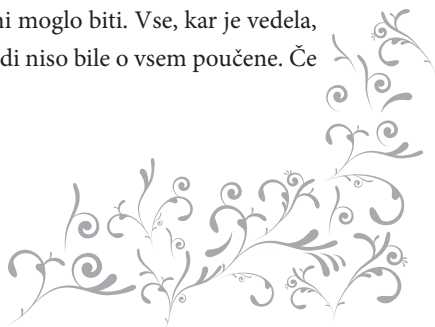
"Ah, neroda, to bi pa res lahko z mirnim srcem vprašal, da veš."

"Ali nisi izvedela, kar si želela; kaj še hočeš drugega?" se je branil njen mož.

"Rajši se pogovoriva, kdaj bova žlahti in znancem zaupala, da pričakujeva novega člana družine."

"Počakajva še mesec dni, potem pa mojega stanja itak ne bom mogla več skrivati pred svetom," je dejala Minka in položila roko na trebuh. Ničesar, kar bi se premikalo, niso začutili njeni prsti, vendar je njen obraz kljub temu izžareval neskajljeno srečo, saj je vedela, da bitje pod njenim srcem hitro raste in da jo bo z bolj ali manj nežnimi gibi slej ko prej začelo opozarjati na svojo prisotnost.

Toda medtem ko je bila Minka zaradi svoje nosečnosti presrečna in je komaj čakala, da se ta izteče, se nedaleč proč, v sobici za samostanskimi zidovi, dekle v podobnem položaju ni veselilo svoje usode. Kar se tiče skrivalnic s svojim telesom, je bila Anja skoraj na istem kakor njena 'tovarišica'. Ker je bila še razmeroma mlada in neizkušena, o izključno ženskih zadevah ni prav dosti vedela; glede na to, da ni imela matere, z očetom pa se je o tem težko sproščeno pogovarjati, drugače tudi ni moglo biti. Vse, kar je vedela, je izvedela od svoji sošolk, ki pa na žalost tudi niso bile o vsem poučene. Če

ne drugega, ji je bilo kristalno jasno, da pri ženski njene starosti mesečno perilo zlepa ne izostane brez razloga. Zavedala se je, da kadar se to zgodi, je skoraj zagotovo znak, da je ženska zanosila. Če se je po dvomesečni kasnitvi tiste stvari še lahko slepila, da gre morda pri tem za napako narave, je bilo sedaj po štirih mesecih zamude vse manj možnosti za to. S tem se je, hotela ali ne, morala sprijazniti.

Anja je s tesnobo v sebi sedela na postelji, kot da bi čakala, kdaj ji bo začel rasti trebuh in bo s tem njeno upanje, da je razlog za njeno odloženo čiščo nekje drugje, dokončno splahnelo. Začela je sanjariti o tem, kako lepo bi bilo, če bi lahko zavrtela kolo časa za pol leta nazaj.

“Vsega je krivo tisto zgodnje poletje,” je pomislila, “ko sva v vrtincu ljubezni izgubila pamet in nisva razmišljala, kam naju to lahko pripelje.” Z grenkim priokusom se je spomnila strastnih objemov svojega ljubimca, v katerih je takrat tako zelo uživala.

“Kajpak, vse se ujema,” jo je spreletelo, ko je v mislih opravila enostaven izračun. “Od takrat je minilo štiri do pet mesecev in samo še čudež bi me lahko rešil nosečnosti, ta pa se ne bo zgodil.”

Potem je vstala in se postavila pred ogledalo. Dvignila je pulover, da se je pokazala njena gola koža in se zasukala za četrt obrata. Svoj pogled je usmerila proti podobi v ogledalu, vendar v njem ni bilo moč opaziti nobenih sprememb v predelu pasu, ki bi kazale na materinstvo.

Med Anjinim poplesavanjem pred ogledalom so v sobi kar na lepem zaškrpala vrata. Naglo se je obrnila v smeri ropota, da bi se prepričala, kdo je ta predrznež, ki jo želi presenetiti. Neolikanka, ki je vstopila, ne da bi prej potrkala na vrata, je bila ena od mlajših redovnic, Doroteja po imenu.

“Prednica so me poslali k tebi rekoč, naj ti povem, da je Gašper ravno kar odšel in se zato lahko zopet prosto sprehajaš, koder te je volja.”

“Hvala ti, ker si mi prišla povedat, Doroteja. Veš, tukaj v sobi je resnično dolgčas.”

8. poglavje

“Da, glede tega bi se strinjala s teboj. Kaj pa si pravzaprav počela v tem času?”

“Ah, nič pametnega, poležavala sem in zraven sanjčila,” je Anja pošteno priznala sestri, ki je ponavadi ždela bolj za sebe, nikoli praznih rok, vedno zaposlena s kakim koristnim opravilom. Taista redovnica, s katero se je bilo zaradi njene plahe narave težko zaplesti v daljši pogovor, je v tistem dejala: “Da ne pozabim: večerja bo nocoj predvidoma kasneje ko ponavadi, kajti Jožefina se še vedno ni vrnila iz Predtrga, kamor se je bila namenila danes po kosilu,” nakar je znova prepustila besedo Anji.

“Potem sem imela čisto prav, ko se mi je zdelo, da je ni v samostanu. Kdaj potem lahko računamo na večerjo? Po molitvi?”

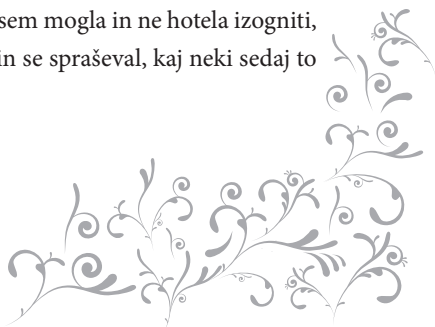
“Mislim da.”

“V redu, torej se vidiva ob šestih v kapelici,” je rekla Anja, gledeč za Dorotejo, ki se je od nje poslovila še hitreje, kakor se je maloprej nenadoma pojavila.

Anja je bila zopet sama, vendar ne popolnoma, ampak zgolj v fizičnem smislu. V mislih je bila z Andrejem. Ugibala je, kaj neki trenutno počne njen dragi, osamljen tam doli na drugem koncu domovine, kamor je bil vpoklican. Ker ju je med sabo ločevala dvesto in več kilometrska razdalja, ni mogla vedeti, da je tudi on istočasno imel v mislih njo.

Pisava na ovojnici, skozi katero je drselo noževno rezilo, je bila nedvomno njena. Poln pričakovanja je iz notranjosti izvlekel do kraja popisan kos papirja, ga z drhtečo roko razgrnil ter pričel brati. Prvo pismo izpod peresa njegove izvoljenke, na katerega je tako dolgo in hrepeneče čakal, se je začelo spodbudno. Požiral je sladke besede, nasičene s čustvi in se ob prijetnem branju kar topil od sreče. Toda njegovo razpoloženje je bilo kratkotrajno in kmalu, le nekaj drobnih vrstic dalje na papirju, ga je dočakal boleč preobrat.

“Upam, da te naslednje vrstice, katerih se nisem mogla in ne hotela izogniti, ne bodo preveč vznemirile,” je bral Andrej in se spraševal, kaj neki sedaj to

pomeni. "Da se ji le ni kaj hudega zgodilo," je pomislil. Z olajšanjem je ugotovil, da je njegov strah pretiran in da gre najbrž zgolj za manjše razprtje znotraj družine.

"Kako to misli: 'popihala od doma'?" ga je znova zajel val vznemirjenja. "Sedaj mi ni popolnoma nič več jasno."

Nekaj časa kar ni mogel verjeti svojim očem; tako korenitih preobratov pri svoji puncu namreč doslej ni bil vaju. Tedaj še ni vedel, da ga najhujše presenečenje šele čaka, zato je z nezmanjšano naglico nadaljeval s čitanjem pisma.

"Kaj za vraga misli s tem, ko pravi, da so tu še drugi razlogi, s katerimi me ne želi obremenjevati?" se je čez čas glasno začudil, potem pa, kot bi mu nenadoma vzelo sapo, potihnil.

Zopet se je pognal naprej po papirju, da bi čimprej razvozlal uganko pred seboj. Z očmi je drsel po vijugah, potegnjenih z modrim črnilom, in v poplavi nepričakovanih novic, preobloženih z njemu nerazložljivo vsebino, se je nekje od sredine pisma tolažil le še s tem, da se bo slednje kmalu izteklo.

Bil je vse bolj zbežan in od vsega napisanega je doumel le eno: bolj ko se je približeval koncu pisma, številnejša so bila njegova ugibanja in manj mu je bilo jasno, kaj se dogaja v glavi njegove goreče ljubezni.

"Saj to ne more biti res," ni skrival ogorčenja ob dejstvu, da mu Anja ne želi izdati naslova svojega novega bivališča. Andrej si je znova natančno ogledal ovojnico in samo pismo ter nato svoje dejanje pospremil z otožnim vzdihom: "V kolikor rokopis ne bi bil pravi, bi dejal, da gre pri vsem skupaj za neljubo pomoto."

Stavki, s katerimi se je končalo pismo, so mu sicer malenkostno dvignili moralo, a splošen vtis, ki ga je dobil ob branju celotnega pisma, je bil kljub temu razočarajoč. Zavedal se je, da mu dekle nekaj prikriva, vendar se mu ni svitalo, kaj bi to lahko bilo. Ob dejstvu, da mu Anja ni niti z besedico nakazala, kaj je njen glavni problem, to niti ni bilo tako čudno.

8. poglavje

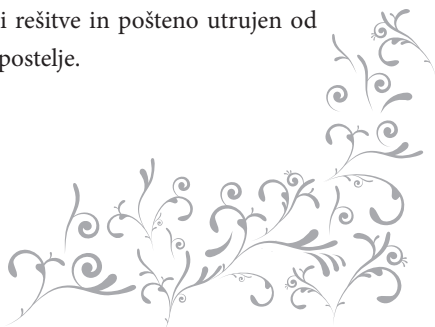
Kakorkoli že, razmere, v katerih se je nenadoma znašel, niso bile rožnate: moral je priznati svojo nemoč in se, čeprav nerad, sprijazniti s tem, da mu trenutno ne preostane drugega, kot počakati, kaj mu bo prinesla prihodnost.

Dokler je bil v vojski, ni bilo mogoče z njegove strani ničesar ukreniti. Lahko bi sicer napisal pismo Janku in ga v njem zaprosil za dodatna pojasnila v zvezi z ubežnico, vendar se mu omenjena zamisel ni zdela posebej produktivna. Na podlagi zdrave pameti je predvideval, da noben od Anjinih bližnjih sorodnikov ne ve, kje se dekle nahaja, poleg tega pa zadnje čase z njimi tudi ni bil v najboljših odnosih in zato ni mogel računati na njihovo pomoč.

“Ali je vendarle možno, da je Anja svojemu bratu zaupala, kje se skriva?” je pomislil. “Ne. Malo verjetno je, da bi ubegnila v tem slogu. Tovrstno početje ne bi imelo nobenega smisla.”

Med množico idej, ki so mu rojile po glavi, so se mu zdele še najbolj obetavne tiste, v katerih je nastopala Sara. Nekje v pismu je bil zasledil, da je ona edina, kateri se je Anja zaupala. V obupu se je oklenil tega stavka, misleč, da mu bo služil kot rešilna bilka.

“Toda, kje naj dobim njen naslov?” se je spraševal. “Saj niti njenega priimka ne poznam. Strašno.” Kakorkoli je stvari obračal, vedno je prišel do enakega sklepa: da se očitno ne da ničesar storiti. Najhuje od vsega pa je bilo, da kljub številnim izrazom ljubezni, vsebovanih v pismu, ni bil gotov, ali je vsebina resnična ali pa služi Anji zgolj kot pretveza, s katero ga želi postopoma pripraviti na dokončen udarec - da se je zaljubila v drugega. Negotovost je njegovo slabo voljo še poglobila, zato se je sumničenja skušal otresti, a ni šlo. Znova in znova so se mu vračale črnoglede misli, ob katerih bi najraje kar takoj pobegnil iz vojske in odhitel v Stari Grad. No, k sreči se je zavedal, da bi si s tem napravil več škode kakor koristi. Naposled je le ugotovil, da mu tega večera kot kaže ne bo uspelo najti rešitve in pošteno utrujen od tuhtanja je pismo odložil v omarico zraven postelje.

Tako sta bila tisto popoldne oba naša nesrečna zaljubljenca obtežena s skrbmi in bojznijo pred negotovo prihodnostjo, vsaj zanju v tistem trenutku navidez temačno in strašljivo.

Najnovejše vesti v zvezi Anjo, ki jih je Gašper prinesel iz samostana, so po zaslugi njegove žene prav kmalu, že naslednjega dne pricurlyale v javnost. Zadostovalo je, da je povabila k sebi na čaj tri najbližje sosede in s tem so bili v trenutku izpolnjeni vsi pogoji za skorajšno bliskovito širitev novice po celotnem Pobočju. Med domačinkami takšen način sporazumevanja pravzaprav ni bil ničesar novega. S kančkom pretiravanja bi lahko celo rekli, da je med njimi veljalo naslednje nepisano pravilo: prva dolžnost vsake ženske, kadar izve karkoli zanimivega za širši krog ljudi, je poskrbeti za čimprejšnje posredovanje taiste vesti svojim govoric željnim vaščankam. Kot že rečeno, se je klepet ob kavici izkazal za najprimernejšo obliko izmenjave tovrstnih sporočil.

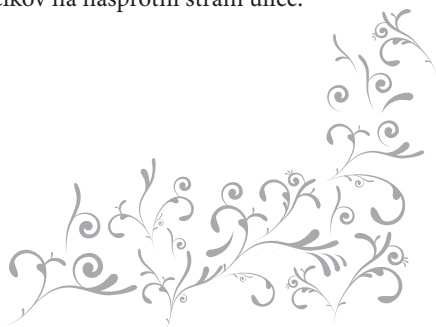
Minka je vsem prisotnim vnovič ponovila, kar je bila sinoči slišala od svojega moža. Napeto so jo poslušale in na koncu se je zbrana ženska družba strinjala, da bi Gašper lahko bolje izkoristil ponujeno priliko in se vrnil z obiska pri redovnicah z večimi podrobnostmi. No, želje so eno, stvarnost pa drugo in tako so se morale zadovoljiti s tem, kar so bile slišale. Potem so za kratek čas še razglabljale, zakaj so se stvari v Anjinem slučaju razpletle tako kot so se in ne drugače, nakar so se, ker jih je priganjalo delo, vihravo razšle vsaka na svoj konec.

V slabih dveh dneh je novica obkrožila vso vas, nakar so govorice v zvezi z Anjo, ki so prednjačile v zadnjih dveh tednih, polagoma začele pojemati, dokler niso vaščani čez nekaj časa povsem pozabili na dekle.

Iskanje se začne

Posamezni skalnati vršaci, ki so se dvigovali visoko nad zaspanim Starim Gradom, so luč novega dne pričakali s pobeljenimi glavami. Veter, ki je pihal ves pretekli večer in dobršen del noči, je sicer obetal vremenske spremembe, a tako izrazite ohladitve verjetno ni pričakoval nihče. Po zimskih razmerah, ki so vladale v ne preveč oddaljenem sredogorju, je bilo moč pričakovati, da bo na praznik Vseh Svetih v deželi že prava pravcata zima. V nasprotju z višje ležečim hribovskim svetom, prekritim s tanko odejo novo zapadlega snega, na kateri se je jutranje sonce razpršilo v nešteto drobnih zrnč svetlobe, je bilo v dolini suho. Seveda, če ne upoštevamo vselej nezaželjene slane, ki je s svojim ledenim objemom okovala travnike. Za Polda in njegovega sina, ki sta nameravala obiskati Andrejeve starše, so bile razmeroma nizke temperature vse prej kot prijetna popotnica. Tega se je še posebej zavedal Janko, ki se je s svežim kruhom ravnokar vrnil od peka. "Če bi štruca ne bila še topla, prstov na rokah sedaj gotovo ne bi več čutil, tako pa me v njih samo močno zebe," je fant nazorno opisal posledice jutranjega sprehoda do prodajalne pekovskih izdelkov na nasprotni strani ulice.

“Treba se bo navaditi na rokavice in kapo, kajti kaže, da je z jesenjo, kot smo jo imeli do pred kratkim, za letoš konec,” mu je odvrnil oče in dodal: “Ampak mislim, da bo tekom dopoldneva, ko se bo sonce močneje uprlo na zemljo, mraz gotovo popustil.”

“Upam, da res, drugače nama bodo na poti v Osatnico iz nosu zrasle ledene sveče in potem bova videti kakor dva smešna mroža, ki sta jo popihala iz cirkusa.”

Polde bi se v drugačnih okoliščinah najbrž nasmejal duhoviti domislici, tokrat pa je ostal resen. Gledal je proti oddaljeni Rebrači in pri tem odsotno žvečil pršut, ki ga je bil prinesel s seboj z nedavno končane poti. Janko si je medtem ob skodelici čaja, katero je objel z obema dlanema, na praktičen način grel svoje premrle prste in iz nje občasno srknil požirek prijetno toplega napitka. Vsekakor je bil to eden izmed bolj redkobesednih zajtrkov, kar se jih je spominjal. Tišina je ustvarjala turobno vzdušje, ki mu je sčasoma začelo presedati, zato je po nekaj minutah vprašal: “Kaj se plete po njihovi glavi?”

“Oprosti sine, nisem te slišal,” se je predramil Polde.

“Zanimalo me je, o čem razmišljajo oče.”

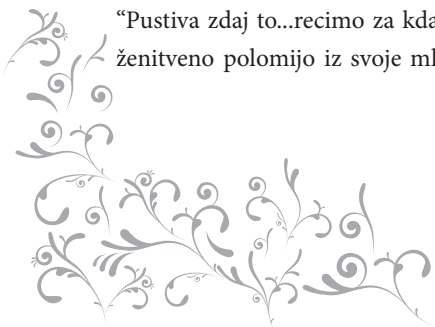
“Spráševal sem se, kje sem pravzaprav naredil napako, ki je pripeljala do neljubega razpleta, kateremu sva priča.”

“In kaj so ugotovili?”

“Da jih je bilo kar nekaj; napak mislim. Kot prvič, morda Andrej vendarle ni tako slab fant, kakor sem mislil, zato bi bilo zgolj zaradi mojega prena-gljenega prepričanja, da ni primeren ženin za Anjo, neumno izgubiti nak-lonjenost svoje hčere.”

“Kaj pa vem? Še najbolje bo, da se odslej v njene ljubezenske prigode in nezgode sploh ne vtikava. In kot drugič? Kaj je po njihovem razmisleku še bilo narobe?”

“Pustiva zdaj to...recimo za kdaj drugič,” se je izmotal Polde – spomin na ženitveno polomijo iz svoje mladosti je rajši očuval zase – in nadaljeval:

9. poglavje

“Ker je danes zunaj pasje mraz, kot rad praviš, lahko zaradi mene ostaneš tudi doma, na toplem. Nobene posebne koristi ne vidim v tem, da se mučiva oba, če lahko vse potrebno navsezadnje izvem tudi sam.”

“To drži. Ampak, oče, jaz bi šel ne glede na vreme vseeno rad zraven, če ne zaradi drugega, da bi spotoma obiskal dedka.”

“Kakor želiš, odloči se sam. Bojim pa se, da to ni preveč pametno. Vedeti moraš, da se ob obisku, bodisi da greva oba ali ti sam, pri žlahtnicah ne bo možno izogniti raznim neprijetnim vprašanjem, kot na primer: kaj naju je zaneslo v Osatnico, ali kaj počne Anja. Ali imaš morda odgovore pripravljene?”

“Brez skrbi, si bom že kaj izmislil.”

“Razmisli, ali se splašča tvegati, da se ponevedoma zapleteš v svojih izjavah in tako izdaš, da nekaj ni v redu.”

“Potem bom pa rajši ostal kar doma,” se je odločil Janko, a si je za vsak slučaj pustil nekaj rezerve, “razen če se ne bo v kratkem precej otoplilo; prijetnega izleta po živopisani jesenski pokrajini v tem primeru kajpak ne bi rad izpustil. Poleg tega bova na Andrejeve starše naredila boljši vtis, če prideva oba.”

“Toliko da veš, od doma nameravam kreniti najkasneje ob desetih. Če bi se mi rad pridružil, bodi do takrat pripravljen.”

Polde se je držal svojega urnika - tako kot vedno - in ob napovedanem času, je v sedlu Grivka, ki ga je pred tem z rahlo brco spodbodel, odjezdil v smeri rodnega kraja svoje pokojne soproge. Na pot se je podal sam, brez Janka, ki si je tik pred zdajci premislil in zaradi mraza rajši izbral toplo ognjišče. Očetu se je zdel sinova odločitev pravilna in preden se je poslovil od njega, mu je naročil samo to, naj ga drevi čaka topel zapeček in kakšen priboljšek za pod zob. Janko seveda ni imel nič proti temu, še vesel je bil, da mu je oče, verjetno zaradi naglice, naložil tako lahko delo, ki mu povrh vsega niti ne bo vzelo veliko časa.

Očitno je bil po dolgem času pred njim zopet en dan resnično lagodnega življenja. Odšel je v kuhinjo in se začel kratkočasiti z branjem časopisa - mimogrede je rešil tudi križanko - a se je le-tega že po pol ure naveličal. Ker ni vedel, kaj bi počel doma sam, se je okrog poldneva, ko se je zunaj le malce otoplilo, odpravil v bližnjo slaščiarno. Naročil si je lešnikovo torto, ki jo je od vseh imel najraje. Takoj je bil boljše volje, čeprav jo je za hip skalil vinjen gost, ki je tečnaril za cigareto. Janko mu je vljudno pojasnil, da ne kadi in mu zato tudi cigarete ne more dati. Pijanček je nato spremenil taktiko in začel prosjačiti za denar, s katerim si bo kupil željeno robo. Fanta, ki se je nič hudega sluteč želel posladkati, je iz zadrege rešil šele natakarkar, tako da je nadležnega gosta vrgel čez prag.

“Oprostite za sitnosti. Res nam je žal, da se je to zgodilo,” je bil prisiljeno vljuden natakarkar, ko se je po nečednem opraviilu vrnil k mizi, upajoč, da bo lahko popravil slab vtis zaradi neljubega dogodka.

“Če želite, vam lahko prinesem še eno torto na račun slaščiarnice, da bo ob njej spomin na nevšečnost hitreje zbledel.”

“Vi kar prinesite,” je ne bodi len rekel Janko, “pa še s smetano naj bo oblita, ko ste že tako prijazni.”

V tem je v lokal vstopila manjša skupina deklet, ki jih je navidez poznal in najbrž so tudi one njega. Ko je razmišljal, od kod jih pozna, se je spomnil, da mu je Anja nekatere izmed njih predstavila kot svoje nove sošolke. Ker je bil z obrazom obrnjen proč od njih, ga niso opazile. V miru je brž pojedel preostanek torte in ravno je bil nameraval oditi, ko je za sabo zaslišal zveneč glas: “Kaj ni to Anjin brat?”

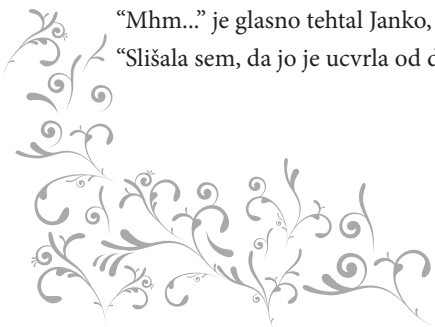
Nagonsko se je obrnil.

“Seveda je,” je odvrnilo dekle kratkih rjavih las in mu pomežiknilo.

“Kje pa je tvoja sestra zadnje čase, da je ni nič v šolo?” je zanimalo njeno prijateljico.

“Mhm...” je glasno tehtal Janko, kaj naj odgovori.

“Slišala sem, da jo je ucvrla od doma,” se je zopet oglasilo prvo dekle.

9. poglavje

“Nemogoče, pa tako luštnega in prijaznega brata ima,” se je zaslišalo hihtanje iz ozadja.

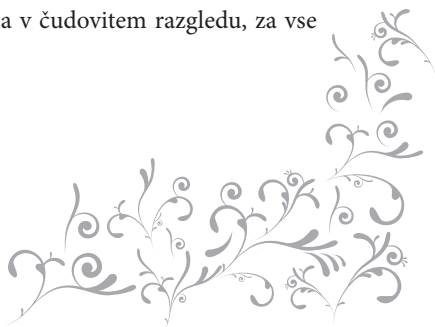
“Ja in kaj potem, če je ubežala,” se je namrščil Janko in jim zraven zabrusil: “Saj vas vse skupaj čisto nič ne briga.”

“Ravno prijazen pa tale njen bratec ni, kajne?” je v posmehljivem tonu pisnila rjavolaska.

Njemu, kateremu so bile besede namenjene, ni bilo do prerekanja z gručo neumnih mladoletnic, zato se na žaljivko ni odzval, temveč se je rajši omalovažujoče obrnil in zapustil slaščičarno.

“Zakaj sem sploh sprejel ponujeno torto, ti tepec,” se je, ko se je znašel na ulici, jezil sam nase. “Zaradi nje oziroma moje požrešnosti sem se zadržal toliko dlje, da so prišla v lokal dekleta, ki bi se jim drugače gotovo izognil.”

Potolažil se je z mislijo, da bi jih pravzaprav lahko srečal kjerkoli v mestu. Zgledujoč se po maloštevilnih mimoidočih - skoraj vsi do zadnjega so bili zaviti v šale in oblečeni v dolge zimske plašče, skratka težko prepoznavni - je v želji, da bi se vsaj malo ogrel, pospešil svoj korak in nato držal tempo, dokler se ni v njegovem telesu izgubila vsaka sled po premrzlosti. Namenil se je proti glavnemu trgu, kjer se je ob fontani nahajalo priljubljeno zbirališče mladih. Vse je bilo prazno in opustelo; nikjer žive duše, z izjemo dveh golobov, ki sta čemela na okenski polici knjižnice in čakala na boljše čase. Dolgčas, ki je vladal v samem mestnem jedru, je bil popoln; celo tisti, ki ga je občutil doma, se ni mogel primerjati z njim. Sredi vsesplošnega mrtvila se je od nekod pritepel potepuški pes in ga začel ovohavati. Toda njegovo zanimanje za dvonožno bitje, kateremu je bila pasja družba očitno odveč, je hitro splahnelo in stekel je dalje za svojim smrčkom. Verjetno si je tudi on želel, da bi našel kotiček, kjer bi bil varen pred nadležnim dimom, valečim se iz številnih sajastih dimnikov. Ura v zvoniku je odbila enkrat samkrat, pri čemer se ni menila, kakšen zrak jo obdaja; dokler je bila navita in naoljena, se ni pritoževala, glavno da je lahko uživala v čudovitem razgledu, za vse drugo pa ji je bilo fijo mar.

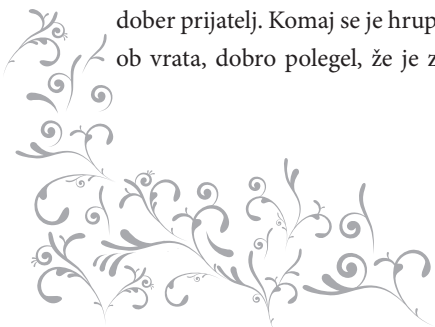

Polde se je tačas ukvarjal s povsem drugačnimi skrbmi. Premišljuje, kaj neki je naredil narobe, da je naposled izgubil še hčer, so ga znova začele preganjati podobe iz preteklosti. V njegovem življenju bi bila to že tretja silno boleča izguba: najprej razhod z zaročenko, kasneje zgodnja ženina smrt, zdaj pa je trepetal še za lastno hčer. Katrin pobeg je uspešno prebolel, ko se je čez nekaj let srečno oženil z njeno sestro Štefko, a kaj ko mu je ta tako zgodaj umrla, kmalu zatem ko sta na svet privekala oba njuna otroka. Ob teh mislih se mu je zazdelo, da je rodu njegove pokojne žene nemirna narava v krvi, kaj drugega bi jih namreč sililo, da prehitro zapustijo svoje drage.

Znova se je jasno zavedal, da sta Janko in Anja najsvetlejši točki v njegovem življenju ter hkrati zaskrbljen ugotovil, da je bil ponovil staro napako. Ni se slepil, Katra mu je pobegnila, ker ji ni posvečal dovolj pozornosti. Za svoja mlada leta je bil preveč podjeten in tako je večino časa prebil ob delu. Na žalost je to ugotovil prepozno, ko je stekla v objem drugemu. Do nje je vsa leta potihem gojil zamero; čeprav je bil za mučni razplet največ sam kriv, ji je zameril način, na katerega je to storila. Bodisi da ju po Štefkini smrti ni prav nič vezalo, je s Katro v zadnjih dvajsetih letih prekinil vse stike. Ob zadnjem srečanju ji je celo dejal, naj mu ne hodi blizu, ne nejmu ne njegovi družini, ker da prinaša nesrečo, zaradi česar ga je včasih malce peklilo pri srcu. Semtertja mu je iz oddaljenega zaselka vseeno pricurljala na ušesa kaka novica, povezana z njenim življenjem, tako da je vsaj nadaleč lahko spremljal njeno negotovo usodo.

Polde si je tudi sedaj, v povsem novih časih in okoliščinah, očital svojo prevleko podjetnost, tokrat na račun zanemarjanja svojih otrok, in sklenil, da se bo poboljšal, najsi še kdaj vidi svojo preljubno hčer, ali ne.

Medtem se je Janko domislil možne rešitve za svoje z dolgočasno stanje duha. Stekel je po tlakovani cesti vzdolž betonske ograje, ki je ločevalo javno lastnino od zasebne in se ustavil pred starinsko vilo, v kateri je živel njegov dober prijatelj. Komaj se je hrup, ki ga je povzročil udarec kovinskega trkala ob vrata, dobro polegel, že je za enim izmed oken v gornjem nadstropju

9. poglavje

opazil premikanje; nekdo je z roko rahlo odgrnil zaveso. Taista roka je zatem odprla še okno in skozenj je pogledala ženska srednjih let, Petrova mati.

“Ah, ti si prišel, Janko,” je zavzdihnila, kot bi pričakovala nekoga drugega. “Počakaj trenutek, da pogledam, ali je Peter sploh doma.”

Ko mu je to velela, je izginila v notranjost svojega domovanja in se kasneje ni več prikazala. Zato pa se je čez nekaj trenutkov na vratih pojavil Peter - skuštrani lasje na njegovi glavi so tudi tokrat bolj spominjali na ptičje strašilo kakor na urejeno pričesko - takšen kot so ga bili ljudje od nekdanjajani. Šlo je pravzaprav za njegovo posebnost, njegov prepoznavni videz, zato bi pri vsem tem težko govorili o zanemarjenosti. Vsi, ki so ga poznali, so vedeli, da se glavniki lahko znajde v njegovi roki zgolj po pomoti. Seveda je bil zaradi te svoje navade sprva deležen marsikateri opazke, dokler se ni tudi to spremenilo in so ga sprejeli takšnega, kot je v resnici bil - prijeten a nekoliko svojeglav fant. Celo njegova lastna mati se je sčasoma privadila na sinovo zares neobičajno modno muho, sicer pa ji drugega tudi ni preostalo, v kolikor je revica hotela ohraniti svoje živce.

“Živio! Kako si?” ga je pozdravil Peter. “Povej mi, kaj tako neodložljivega te je sredi tega hudega mraza prignalo k meni.”

“Pa saj sploh ni tako zelo hladno. To se ti samo zdi, ker si trenutno še ves pregret in zato temperaturne razlike izraziteje občutiš.”

“Da ni mraz, praviš. Ja pa kaj še, ne me zafrkavat,” je Peter skorajda zašklepetal z zobmi in istočasno povabil svojega prijatelja, naj vstopi. “Čemu gre torej zahvala za tvoj obisk?”

“Danes sem preko celega dne sam doma,” je začel razlagati Janko, “in pred dolgčasom, ki se me je loteval, sem moral nekako ubežati, zato sem se odpravil na potep po mestu, vendar je bilo tam vzdušje še precej bolj puščobno. Ko sem se brezciljno sprehajal gor in dol, vedno znova po istih ulicah, sem pomislil na tebe: če imaš čas, bi danes pri meni doma lahko vse do večera igrala šah. Kaj praviš na to?”

“Ali si še upaš igrati z mano, potem ko si zadnjič od sedmih partij zmagal eno samo?”

“Daj, nehaj že enkrat s tem... Menda ne boš zdaj vsakič pogreval iste zgodbe.”

“Dobro, dobro, naj ti bo. Tokrat je bilo zadnjič,” se je s kančkom privoščljivosti nasmehnil Peter. “Kar pa zadeva tvoj predlog, sem vsekakor za, kajti tudi sam nimam nič pametnega za početi.”

“Krasno. Zares ne verjamem, da bi me v tem trenutku lahko karkoli drugega bolj razveselilo kot pravkar izrečene besede.”

“Samo toliko še počakaj, da povem mami, kam odhajam in kdaj približno se bom vrnil.”

“Pa nikar ne pozabi obleci kaj toplega.”

“Ah, seveda, tudi to bo prišlo na vrsto,” je v naglici odvrnil Peter, nakar se je njegova skuštrana glava izgubila izpred oči. Po pričakovanju ni bilo treba dolgo čakati, da se je vrnil. Kmalu se je pojavil pred vrati, oblečen ko medved, ob čemer se Janko ni mogel zadržati, da se ne bi od srca nasmejal. Fanta sta se nato družno odpravila proti Jankovemu domu, kjer sta se malce kasneje vsak s svojo strategijo navdušeno lotila nadigravanja nasprotnika.

Polde je po nekaj manj ko poldrugi uri ježe v daljavi, daleč pred seboj, zagledal majhno vasico, kamor je bil namenjen. Sključen je sedel na konju, ogrnjen v debelo odejo, ki pa ga, dasiravno je bila izdelana iz najboljše volne, ni mogla popolnoma obvarovati pred mrazom, in preklinjal neprijazno vreme. “Zakaj se nisem rodil kot tile vrabci, oblečeni v mehko perje,” se je spraševal, gredoč po cesti in z zavistjo opazoval pernate kepice, ki so frčale z veje na vejo, “ali kot orel, kralj sinjih višav. Vsega par zamahov s perutmi, malo jadranja in še preden bi dodobra okusil letenje, bi že bil na cilju.”

Polde se je prvič po dolgih desetletjih zalotil pri takšnem otročjem razmišljanju, na katerega kot odrasel človek ni bil ravno ponosen, čeprav mu je bilo ljubše od tistega z začetka poti.

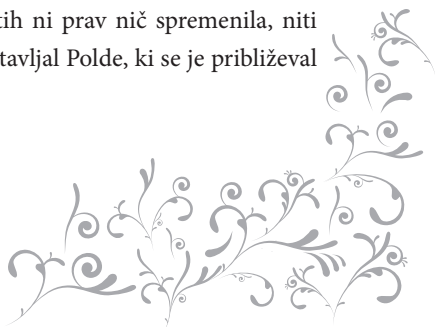
9. poglavje

“To bo gotovo zaradi mraza,” se je hitel opravičevati sam pri sebi, ko se je zavedel, kam ga je zanesla domišljija. “Še sreča, da me ni nihče slišal. Porekel bi, da se mi je do konca zmešalo.”

Grivko je ob tem glasno zahrzal in iz njegovih nozdrvi se je pokadila bela sapa, tako da je za hip spominjal na parno lokomotivo, katera je od lani vozila skozi Stari Grad. Ali je konja, ki je bil vseskozi dejaven, zimsko vreme motilo, Polde ni mogel vedeti. Kakorkoli že, sodeč po sopihanju, ga zagotovo ni zeblo do te mere kakor njegovega lastnika. No, pa tudi slednji je moral proti koncu dopoldneva priznati, da sonce na nebu že kar prijetno greje. Seveda je to veljalo le, kadar je jezdil na planem, medtem ko je bilo v senčnih legah, kamor toplota sončnih žarkov ni prodrla, še vedno obupno hladno. Pot, ki jima je preostala, se je v zadnjih kilometrih zlagoma vzpenjala, dokler se ni tik pred vasjo zopet zravnala. Do prvih hiš v Osatnici sta prispela nekaj minut po poldnevu. Da bi se izognil tastovi kmetiji, je Polde sklenil napraviti manjši ovinek in se Andrejevemu domu približati iz neobičajne smeri.

Dvorišče Kvedrove domačije, kjer je bil po naporni ježi razjahal, mu ni bilo nepoznano, vendar je od takrat, ko je njegova noga zadnjič stopila nanj, preteklo že mnogo let in v tem času se je tudi tod marsikaj spremenilo. V oči mu je meddrugim padel predvsem novozgrajeni senik, postavljen na mestu, kjer je bila včasih baraka za shranjevanje poljedelskega orodja. Ni pa spregledal tudi obnovljenega ostrešja na hlevu in mladega sadovnjaka, ki je zrasel na travniku za hišo. Čeprav je bilo pri Kvedrovih možno videti veliko novega, Polde vseeno ni izgubljal časa z ogledovanjem okolice. Na dvorišču se je zadržal le toliko, da je poskrbel za konja, nakar se je nemudoma podal proti glavnemu vhodu. Tam ga je že čakala stara Kvedrovka, Andrejeva babica; očitno je bila staruha stalno na preži, kajti težko gre verjeti, da se je na pragu znašla zgolj slučajno in to ravno ob Poldovem prihodu.

“Kakor vidim, se Kvedrovka v vseh teh letih ni prav nič spremenila, niti po videzu še manj pa po obnašanju,” je ugotavljal Polde, ki se je približeval

še vedno čili in mladostni ženici, kateri bi le malokdo prisodil osemdeset pomladi.

“Dober dan želim, mati Rezika.”

“Bog daj, Polde, da bi bil res dober,” mu je z isto mero vljudnosti voščila tudi ona in zraven sprašujoč se pristavila: “Ali se nič ne bojiš, da boš staknil prehlad? Mislim, sodeč po tem, v kakšnem vremenu kolovratiš naokoli.”

“Glede na okoliščine, ki so v ozadju vsega skupaj, pravzaprav nisem imel druge izbire.”

“Se mi je kar zdelo, da nas nisi obiskal kar tako, ampak s točno določenim razlogom. Verjetno tiči vzrok v težavah z otroki, kajne?” je sklepala Rezika, četudi resničnega vzroka za obisk ni mogla poznati.

“Tako je,” je prišlek potrdil njeno domnevo, “velike težave z otroki so se mi zgrnile na glavo.”

“Najbrž imaš v mislih Anjo.”

“Da, ona je tista, zaradi katere ponoči ne morem mirno spati, v kolikor mi sploh uspe zatisniti oko.”

“Stopi noter, kjer boš najprej spil skodelico čaja, ki sem ga ravnokar skuhalo,” ga je Rezika povabila za sabo in ga odpeljala v kuhinjo, da bi mu posregla z obljubljenim okrepčilom. “Izvoli. Ti se ob čaju v miru pogrej, jaz pa bom medtem odšla po snaho in sina. Saj si se najbrž nameraval z njima pogovoriti?”

“Vsekakor, ravno sem hotel vprašati, ali je kateri od Andrejevih roditeljev doma.”

“Seveda sta doma, kje drugje pa naj bi bila,” je domala sočasno z vprašanjem odvrnila zgovorna ženica in že je ni bilo več v prostoru.

Čaj v skodelici se še niti ni toliko ohladil, da bi ga Polde lahko začel piti, ko so vsi trije, se pravi Kvedrovka, njen sin Pavel in njena snaha Micka, že stopili skozi kuhinjska vrata. Mlajša dva sta si z gostom najprej izmenjala nekaj besed v pozdrav, nakar se je omenjena trojica posedla okoli mize. Prvi

9. poglavje

je spregovoril Pavel: "Mati mi je povedala, da si se oglasil pri nas zaradi Anje in zraven dodal: "S čim ti torej lahko pomagamo?"

"Moja hči je ubežala od doma. Ne vem, kdaj točno se je to zgodilo, ker sva bila s sinom dlje časa zdoma. Po skoraj polmesečni odsotnosti sva se domov vrnila šele predvčerajšnjim. Iz pisma, ki nama ga je pustila, datum njenega odhoda ni bil razviden. Toda na podlagi izjav njenih prijateljic - slednje so mi zatrdile, da so jo zadnjič videle drugega vinotoka - lahko sklepam, da je od tega minilo več kot teden dni. Verjetno se je na svoje dejanje dobro pripravila, v to močno upam, in je samo čakala, kdaj bova midva z Jankom odnesla pete. V zadnjem obdobju je bilo med nama s hčerjo resda nekaj vroče krvi, predvsem po zaslugi njenega tesnega prijateljstva z vajinim sinom, vendar na takšen razplet dogodkov nisem niti pomislil."

"Saj sem vseskozi pravila, da nista za skupaj," je mimogrede zinila Micka.

"Drug drugega sta obnorela, sedaj pa imamo, kar nismo znali preprečiti."

"No, tiho bodi," jo je brž okaral njen mož, "morda je bilo ravno to napak, da smo hoteli preprečiti njuno ljubezen."

"Kaj se zdaj delaš lepega. Saj si ji tudi ti nasprotoval," je takoj odvrnila Micka.

"No, mir," se je nekoliko glasneje vmešala Kvedrovka, "če se bomo med seboj prepirali, nas to gotovo ne bo pripeljalo iz zagate."

"V tem se popolnoma strinjam z vami," je rekel Polde. "Tudi sam sem dolgo nasprotoval tej zvezi - ne vem sicer zakaj, najbrž zaradi slabših ocen, ki jih je Anja začela dobivati v šoli - toda ko sem prebral poslovilno pismo, sem se nenadoma zavedel, da sem s tem naredil veliko napako. Pozabil sem namreč, da je resnična ljubezen močnejša od česarkoli drugega in da jo je kot tako praktično nemogoče zatreti. Zdaj vidim, kakšne sadove je obrodilo moje nespametno početje - povsem drugačne, kakor sem si jih zamišljal."

"Ali je v pismu morda omenila, zakaj se je odločila za tako skrajno odločitev?" je vprašal Pavel.

“Saj ti pravim: po njenih besedah jo je najbolj motilo, da je njuna ljubezen pri obeh družinah naletela na neodobravanje. Potem se je temu pridružil še nenadno Andrejevo slovo, kar je še dodatno omajalo njeno čustveno stabilnost. Da se izrazim preprosteje: punca se je zaradi vsega navedenega znašla na tleh, ob sebi pa ni čutila nikogar, na katerega bi se v svoji strtosti lahko oprla.”

“In zato se je lotila iskanja rešitve na svoj način?” je zamrmrala Kvedrovka.

“Kam jo bo vodila pot, pa v pismu tudi gotovo ni z ničimer nakazala, kajne?” je zanimalo Pavla.

“Ne, tega ni poskušala,” je odvrnil Polde, “sicer pa imam pismo s seboj in si ga lahko prebereš, če želiš.” Iz žepa je izvlekel popisan list papirja in ga položil pred sebe. Pavel ga je vzel v roke in se lotil čitanja. Pismo je hitro v celoti preletel in ga nato izročil v branje še svoji ženi.

“Lepo nam jo je zagodla,” je zavzdihnila Micka, ki se je na podlagi prebranega počutila soodgovorno za Anjino ravnanje, in pismo z ne preveč veseljo vsebino vrnila Poldi. Tudi Pavel se ni mogel popolnoma otresti občutka krivde, ki se je naselil v njem, zato se je bil odločil, da Anjinemu očetu ponudi pomoč: “Če lahko midva z ženo kakorkoli pripomoreva k temu, da boš čimprej našel svojo hčer, sva to vsekakor pripravljena storiti.”

“S tem namenom sem se tudi oglasil pri vas,” je pojasnil Polde in nadaljeval: “Najbrž ne bosta presenečena, če rečem, da trenutno vsi moji upi v zvezi z iskanjem pogrešane hčere, slonijo prav na Andreju. Pričakovati bi bilo, da je prav on tisti, ki o celotni zadevi morda ve kaj več, kot sedaj vemo mi. Vprašanje je zgolj, v kolikor to drži, ali bo pokazal pripravljenost za sodelovanje.”

“Kaj pa vaša žlahtniki? Da se ni morda zatekla k njim?” je vskočila Kvedrovka.

“Za enkrat še nisem govoril z njimi; nerodno mi je stopiti prednje in jim začeti razlagati, kaj se mi je primerilo.” Obenem bi prosil tudi vas, ko smo že

9. poglavje

ravno pri tem, da vsebino našega pogovora skušate obdržati za sebe. Če mi res ne bo preostalo drugega, se bom že sam obrnil nanje po pomoč.”

“V redu, bomo pač molčali kakor grob, če meniš, da je tako bolje,” je v imenu vseh domačih obljubil Pavel.

“Torej če preidemo k stvari,” je začel Polde, “bi vas najprej rad vprašal, ali je Andrej v svojih pismih, poslanih iz vojske, dal slutiti, da bi v njunem odnosu z Anjo lahko bilo kaj narobe.”

“Doslej nama je pisal samo enkrat, vendar Anje v svojem pismu skorajda ni omenjal,” je povedala Micka.

“Zares čudno,” je odvrnil Polde.

“Počakaj, bom odšla ponj!”

“Ne, ni treba, saj ti verjamem,” jo je ustavil. “To sem potihoma pričakoval.”

“Kaj pa sedaj?” je zanimalo Reziko.

“V danem položaju vidim edino možno rešitev v tem, da Andreju čimprej napišemo pismo, v katerem ga bomo vsi skupaj zaprosili za pomoč, nato pa lahko zgolj čakamo na njegov odziv,” je svetoval Pavel.

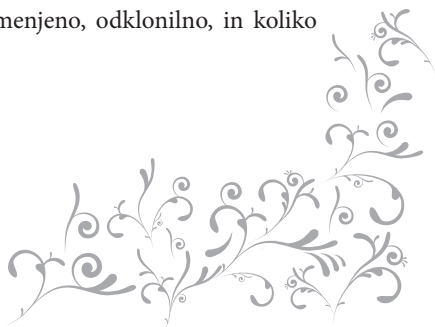
“To je najbolje storiti précej,” se je strinjal Polde.

“Midva nimava nič proti temu,” je iz navade morala imeti zadnjo besedo Micka.

“Tako se vrnem; samo po list papirja in pisalo skočim,” se je zbranim opravičil Pavel in preden jih je na kratko zapustil, dodal: “Vi pa se medtem pomenite o vsebini.”

“Zdi se mi nujno omeniti, da Anje zaradi ljubezni, ki jo goji do svojega izbranca, Andreja, ne obsojam več,” je izrazil svoje mnenje edini moški, ki je preostal v kuhinji. “Iz pisma naj bo razvidno, da v prihodnje njun odnos vsaj z moje strani ne bo več naletel na negodovanje.”

Micka je na to, kar je slišala, namrščenega obraza odvrnila: “Moje stališče do stanja, nastalega po zaslugi njunih pobežljanih hormonov, katerega ti imenuješ ljubezen, pa je še vedno nespremenjeno, odklonilno, in koliko poznam samo sebe, bo pri tem tudi ostalo.”

“Zakaj ljudje tako radi gledajo samo na svoje lastne koristi?” se je v mislih vprašal Polde, ki je sprevidel, čeprav šele v zadnjih dneh, kako razdiralno in nedostojno človeka je takšno ravnanje. Vedoč, da je rezultat slednjega lahko zgolj bolečina, ki jo v navsezadnje vsakdo občuti na svoji lastni koži, se je razžaloščen sprijaznil z dejstvom, da tu kaj dosti ne more spremeniti.

“Tudi prav,” si ni dovolil pretiranega malodušja, “če se mora posameznik, preden se prekali v zdravih etičnih vrednotah, najprej opeči, pa naj bo tako.” Ob opominu, katerega je bil skusil, se je jasneje zavedal, koliko nepotrebnega gorja bi si človek lahko prihranil, če bi le hotel. Spoznanje, ki bi ga bilo možno povzeti z reklom pijanec se spreobrne, ko se v jamo zvrne, ga je po eni strani navdajalo z žalostjo, vendar se mu je z druge strani istočasno vsiljevala misel konec dober, vse dobro, ki je predstavljala nekakšen tolažilni obliž na njegovo razočaranje nad splošno nespametnostjo ljudi.

“Zdaj ni pravi čas za razkazovanje tvoje trmoglavosti,” se je Kvedrovka z rahlim zamikom obregnila ob snahino govorjenje. “V kolikor si Poldi resnično pripravljena pomagati, da zopet najde svojo hčer, boš morala začeti razmišljati drugače, bolj tvorno.”

“Pri moji veri, te obtožujoče besede pa, tako mislim, zahtevajo podrobnejšo razlago,” se je namrdnila Micka, češ jaz pa že nisem takšna, za kakršno me imate.

In jo je tudi dobila, razlago namreč, kajti Rezika je, rekoč: “Andreja bomo pritegnili na našo stran samo, če mu bomo na podlagi napisanega dali vedeti, da smo odslej mi vsi pripravljene na njuno ljubezen gledati z drugačnimi očmi,” hitro postregla z dodatnim pojasnilom, ki je bilo v tem primeru vsekakor na mestu.

“To bi bilo potemtakem navadno sprenevedanje oziroma nekaj temu podobnega,” je menila Micka, potem ko je bila slišala taščino pojasnilo. “Nočem, da si moj sin zaradi drobnih laži ustvari napačno podobo o meni.”

9. poglavje

“To govoriš, ker očitno nisi dobro premislila, kaj je v Anjinem slučaju manjše zlo: kopica nevarnosti, s katerimi bi se lahko soočilo dekle ali kanček sprenevedanja oziroma rahla zamera, ki bi se morda lahko rodila iz tega.”

Micka je pri priči obmolknila, nemara zaradi neljube kritike na svoj račun, vendar zgolj na podlagi tega ni bilo možno ugotoviti, ali je Rezikin nasvet tudi v resnici upoštevala in je svoje stališče ponovno pretehtala. Tedaj se je v kuhinjo vrnil Pavel in v hipu zmotil nastalo tišino.

“Srečo imamo,” je dejal. “Kot kaže sem izbrskal zadnji nepopisan list papirja pri hiši.”

“Vsega smo že porabili? Nemogoče. Saj nista minila niti dva meseca, odkar sem iz mesta prinesla osem velikih pol,” je oporekala žena.

“Lahko da se motim, ampak nekaj je gotovo: ni predala in ne police v omari, ki je nisem prebrskal, ko sem iskal tole,” je z listom v roki pomahal Pavel, pri čemer ni skrival svoje jeze. “Sicer pa pod našo streho stvari, kadar jih iščeš, itak niso nikoli na svojem mestu.”

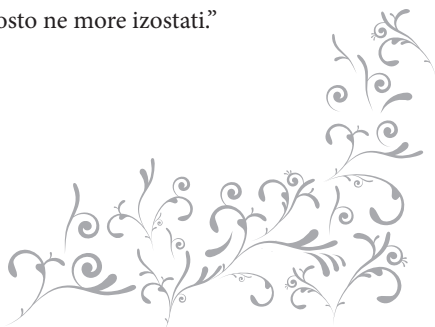
“Pavel, nehaj pretiravati. Zaradi takšne malenkosti pa menda ja ne boš ob živce,” ga je mirila Kvedrovka. “Lotimo se rajši naloge, ki smo si jo zadali.”

“Dobro. Samo najprej naj mi nekdo pove, kaj ste se dogovorili v moji odsotnosti.”

“Prišli smo do ugotovitve, da nisem dovolj tvorna,” se je kot prva užaljeno oglasila Micka.

“To mi je že poznano,” je navidez zavzel stališče njen mož in v isti sapi dodal, da se samo šali, nakar ga je zopet premagala radovednost: “Kaj ste poleg tega še povedali?”

“Soglašali smo, da mora biti pismo, če želimo z njim sploh kaj doseči, napisano v čimbolj spravljivem tonu,” je rekel Poldi. “Andrej naj bi iz njega razbral, da nam ni vseeno, kaj se dogaja z Anjo. Bilo bi dobro, da obenem dobi vtis, kako njuna zveza v prihodnje ne bo več nezaželenja. Če bomo glede tega dovolj prepričljivi, rezultat preprosto ne more izostati.”

“Sam sem podobnega mnenja,” je prikimal Pavel in izpod klopi potegnil del starega časopisa ter ga podložil pod list papirja.

“Torej začnimo,” se je opogumila Micka, ki je spoznala, da s kuhanjem mule ne bo ničesar dosegla.

“Žena, ali boš ti zapisovala vsebino pisma, saj imaš daleč najlepšo pisavo med nami?”

“Lahko,” se je strinjala ona in zahtevala od moža, naj ji poda papir in pero. Sledilo je pol ure napetega premišljevanja in živahnega dogovarjanja, v katerem se je vsa četverica složno trudila, da bi iz jasnih in nevsiljivih stavkov izoblikovala berljivo pismo, ki bo hkrati doseglo tudi svoj namen. Ko je bilo v celoti spisano, ga je Micka naglas prebrala in ob zaključku so se strinjali, da jim je zadeva lepo uspela. Bili so zadovoljni, saj niso vedeli, da je bil v resnici ves vložen trud bolj ali manj zaman. Če bi slutili, kako malo koristi bo od njihovega pisanja, bi se slednjemu najbrž že vnaprej odrekli.

“Upam, da nismo spregledali česa pomembnega,” je dejal Polde, ko si je od blizu ogledoval naslov na zaprti ovojnici.

“Mislim, da nismo,” je spodbudno odvrnila Kvedrovka. “Sedaj je potrebno imeti zgolj pravšnjo mero potrpljenja in počakati na odgovor.”

“Če bo šlo vse po sreči, bo naše pismo že pred nedeljo vročeno Andreju. To pomeni, da se lahko nadajamo njegovega odgovora nekje v drugi polovici naslednjega tedna, seveda pod pogojem, da nam bo nemudoma odpisal.”

“Kdaj naj se potem zopet oglasim pri vas?” je vprašal Polde in nato predlagal: “Lahko bi se recimo dogovorili za naslednji petek, kaj pravite?”

“Ne vem, ali je to smiselno,” je preudarno odvrnil Pavel.

“Kdo ve, kdaj bo dejansko prišla Andrejeva pošta, zato obstaja boljša rešitev: takoj ko bo pismo prispelo, se bom odpravil v Stari Grad po opravkih in se spotoma ustavil tudi pri tebi doma.”

Polde ni dosti pomišljal, kaj naj odgovori. Ker mu je bilo jasno, da se bo na ta način izognil sitnostim, ki jih prinaša s seboj potovanje v zimskih raz-

9. poglavje

merah - ob misli na premrle okončine se je njegovo telo kar samo od sebe streslo - je v omenjeni predlog z veseljem privolil.

“Vendar pazi, da se kasneje zaradi tega ne boš kesal, kajti v deželo prihaja zima in če dodam mojo današnjo izkušnjo, potovati pri teh nizkih temperaturah, je sila neprijetna zadeva.”

“Če si ti preživel, tudi mene gotovo ne bo pobralo od mraza,” se je pošalil Pavel, stopil do kredence po brinjevček, ki mu je kmalu zatem navlažil grlo. Tudi Polde je posnemal svojega sogovornika - ravno tako je srknil požirek grenkega - in se nato ozrl okoli sebe. Stenska ura, katero je čisto slučajno oplazil z bežnim pogledom, mu je narekovala, da je napočil čas odhoda. Odkušljaj se je, s čimer je želel pritegniti pozornost obeh žensk, ki sta se medtem preselil za štedilnik, in dejal: “Ne bom vas več zadrževal. Preden se znoči, moram biti doma, pot pred menoj pa je dolga, zato se bom sedaj počasi poslovil od vas.”

“Ali ne bi počakal do kosila, ki bo vsak čas pripravljeno?” je vprašala Kvedrovka.

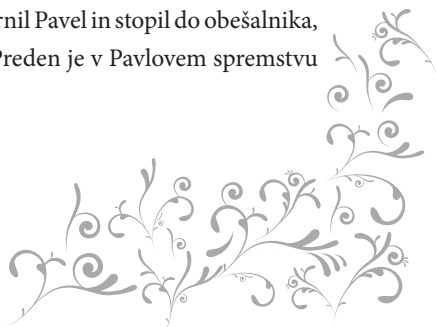
“Ja, pridruži se nam pri obedu. Resnično se ne bi spodobilo, da bi te pustili lačnega od hiše,” je Micka dopolnila svojo taščo.

“Hvala, zelo ste prijazni, vendar danes zares nimam časa ostati na kosilu,” se je upiral Polde. “Poglejte, koliko je že ura, pol treh popoldan je mimo. Obljubim, da se bom kdaj drugič radi volje odzval podobnemu povabilu, sedajle pa tega žal ne morem storiti.”

Kvedrovka se sprva ni hotela strinjati z njegovo odločitvijo, a je nazadnje le popustila in rekla: “Prav, potem pa rajši naslednjič, ko bodo tudi okoliščine, vsaj tako upam, drugačne od današnjih.”

“Polde, ali boš ti vzel pismo, saj se vračaš v Stari Grad, in ga oddal na tamkajšnji pošti, kajti od tam bo zagotovo prišlo najhitreje na cilj?” je vprašal Pavel.

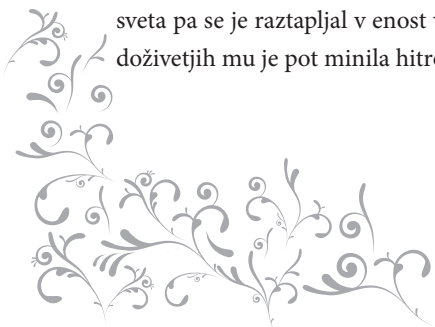
“Seveda, lahko to storim, zakaj pa ne,” je odvrnil Pavel in stopil do obešalnika, kjer je bil ob prihodu odložil svoj klobuk. Preden je v Pavlovem spremstvu

zapustil kuhinjo, se je še poslovil od obeh gostiteljic, ki sta bili polno zaposleni s pripravo nadeva za sirove štruklje, in se jima obenem zahvalil za njuno pomoč. Moška sta zatem, gredoč po hodniku, dorekla nekatere podrobnosti glede ponovnega srečanja, načrtovanega v prihodnjem tednu, na hišnem pragu pa se je Polde naposled poslovil tudi od gospodarja Kvedrovine.

Vračanje domov je bilo za Polda vsaj na začetku, dokler ni zašlo sonce in se je hipoma močno ohladilo, veliko prijetnejše od poti, katero je opravil zjutraj. Ptičje petje, ki ga je občasno zaslišal iz grmovja, rastočega ob prašni makadamski cesti, mu ni več presedalo, kakor se je to dogajalo dopoldan, ko se je ves premražen in poln negotovosti približeval Kvedrovi domačiji. Občutki sreče in pomirjenosti, ki so se porajali v njem, so ga greli bolj ko vsak kožuh. Prepričan je bil, da je s svojim obiskom dosegel zastavljeni cilj - dobil je željeno pomoč, po katero se je bil odpravil z malček strahu. Povrhu vsega se je na njegovo veliko veselje izkazalo, da je zanimanje, ki ga je Anjina usoda zbudila pri Andrejevih sorodnikih, celo večje od pričakovanega. Kaj več bi si še lahko želel?

Zlagoma je jezdil prek gričevnate pokrajine in si požvižgaval melodije, katerih se je spominjal iz otroštva. Tako razpoloženega ga je bilo pravzaprav moč videti zelo poredkoma. Ob pogledu na gozdnega dleska, ki je v svoji značilni pozi - obrnjen z glavo proti tlam - plezal po hrastovem deblu, se je od srca nasmejal in oziraje se nazaj, bi ob tem skoraj padel s konja. S tem pa razlogov za njegovo dobro voljo še ni bilo konec. Ko se je sonce poslavljal za zasneženimi vrhovi, je lahko na nebu občudoval brezoblične gmote, ki so počasi prelivale svoje barve in se odevale v vse bolj temne odtenke. Žive barve, v katerih so se kopali sprva beli kopasti oblaki in čudovita večerna zarja, ki se je raztezala na zahodu, so še stopnjevale njegovo radost. To, kar je čutil, sploh ni bila več radost, ampak prava vznesenost, v kateri se je njegovo zaznavanje odpiralo novim razsežnostim, občutek ločenosti od preostalega sveta pa se je raztapljal v enost vsega obstoječega. Ob takšnih poglobljenih doživetjih mu je pot minila hitro in brez pretiranega napora.

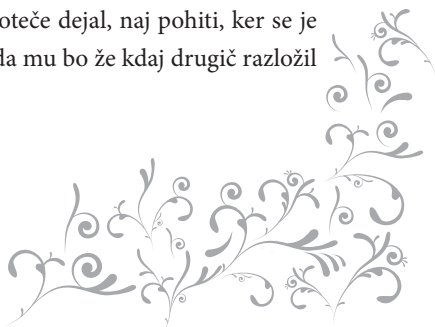
9. poglavje

Polde se je vrnil v Stari Grad tik pred temo. Usmeril je Grivka proti centru mesta, kjer je med drugim stalo poslopje pošte. Osrednja ulica, vzdolž katere sta se pomikala, je bila tlakovana, vendar udarci konjskih kopit kljub temu niso bili slišni. Preglasilo jih je zvonjenje iz bližnje cerkvice, ki je vabilo k vsakodnevni večerni maši. Pojezdil je mimo svojega doma, kjer naj bi ga čakala zakurjena kmečka peč. Čeprav je bila hiša na njegovo veliko začudenje videti opuščena - okna, ki so gledala na ulico, so bila zatemnjena, še težje pa si je razlagal dejstvo, da se iz dimnika sploh ni kadilo - se vseeno ni ustavil, ampak je nadaljeval pot proti glavnemu trgu.

Janko je bil tedaj z mislimi povsem drugje, kot bi moral biti, če bi se držal svojih obljub. Skupaj s Petrom je vneto šahiral in pri tem popolnoma pozabil na napotke, katere je bil prejel od očeta, preden je ta odšel zdoma. Do tega trenutka sta odigrala nič manj kakor osem partij, a se svojega početja nista še prav nič naveličala, kajti igra je bila tokrat zelo izenačena in prav partija, sredi katere sta bila, naj bi odločila, kdo od njiju je boljši.

Polde je medtem prispel do velike javne zgradbe, kamor je bil namenjen. Vrata na vhodu v pošto so bila zaprta, ker se je obratovalni čas tekočega dne že iztekel, zato je Polde pismo vrgel v nabiralnik, obešen na steni poleg vhoda. S tem se je tudi njegov delavnik tako rekoč končal in ostalo mu je zgolj to, da se vrne domov in poskrbi za konja. Gredoč nazaj po ulici, je srečal nekaj ženic, namenjenih proti cerkvi, in posamezne otroke, ki so se kričaje podili sem ter tja in se istočasno polagoma gibali v isti smeri kakor omenjene ženice.

Ko je Polde zavil zadaj na svoje dvorišče, sta mladeniča ravno zaključila z igranjem kraljevske igre. Zmagal je Janko, ki je bil nad tem, da je po dolgem času le nadigral nasprotnika, silno navdušen. Veselil pa se ni dolgo, ker se je nenadoma spomnil, da se bo oče vsak čas vrnil domov, on pa se naloženega mu dela ni niti dotaknil. Sunkovito je planil pokonci in odhitel proti vratom, ki so vodila iz sobe. Svojemu prijatelju je roteče dejal, naj pohiti, ker se je pravkar spomnil, da ga čaka nujno delo in da mu bo že kdaj drugič razložil

za kaj gre, nakar sta obadva zdrvela po stopnicah v pritličje. Ko se je Peter obuval, je Janko v naglici odpahnil vrata.

“O, ne,” je zastokal, ko je zunaj na pragu zagledal svojega očeta. Bilo je prepozno, da bi lahko karkoli naredil, in od sramu bi se najraje vdrl v zemljo.

“Kaj pa je narobe, Janko?” je zaskrbljeno vprašal Polde in istočasno stopil korak naprej, tako da se je znašel v notranjosti hiše.

“Dober dan,” je brezbrizno bleknil Peter.

“Kdaj pa si zadnjič pogledal skozi okno, mladi mož,” se je nasmehnil Polde in nadaljeval, “saj se je zunaj že zdavnaj zvečerilo.”

“Pa res,” je kratko potrdil Peter in se poslovil, dokler je bil možak pred njim še dobre volje. Ko sta z očetom ostala sama, se je Janko začel izmotavati, da zaradi zatopljenosti v šahovsko igro, ni opravil naloženega mu dela, vendar bo sedaj karseda pohitel in nadoknadil zamujeno. Polde mu je rade volje odpustil. Utrujen se je usedel blizu štedilnika, iz katerega je kmalu zatem začela puhteti prijetna gorkota. Vnema, s katero se je lotil polente, je bila tolikšna, da je koruzno rumena zmes na krožniku kopnela ko sneg v avgustovskem soncu.

V pogovoru je Polde sinu počasi nanizal, o čem je tekla beseda pri Kvedrovih. Potožil mu je, da Andrej v svojem edinem pismu svojcem ni niti omenil Anje, a zategadelj Janko ni izgubljal poguma in je vse skupaj pospremil z besedami:

“To še ne pomeni, da sta se Anja in Andrej morda sprla. Osebnostno mislim, da je ni omenjal zato, ker sestra pri njegovih starših ni uživala prevelike priljubljenosti in se mu je zavoljo tega zdelo nesmiselno pisati o njej. Po mojem mnenju je vzrok za zamolčanje tu in ne kje drugje.”

“Morebiti imaš celo prav,” je odvrnil Polde. “Tudi takšna razlaga je možna.”

“Sicer pa počakajva, da se bo Andrej ponovno javil, in potem bo vse jasno,” je zazdehal Janko.

9. poglavje

“Ja, naslednji teden, če bo vse po sreči, bomo videli, kaj nam je treba narediti,” je rekel Polde. “Do takrat pa se Anja lahko znajde v bogve kakšnih težavah.”

“Oče, ne delajva si nepotrebnih skrbi. Zakaj bi vendar mislila, da se morajo vedno uresničiti najbolj črne slutnje?”

“Sin moj, takšno je življenje, mar ga še ne poznaš,” je odvrnil vprašani, ki je očitno hitro pozabil na poldrugo urico povsem drugačnega gledanja na svet, katerega je imel milost skusiti ob vračanju iz Osatnice.

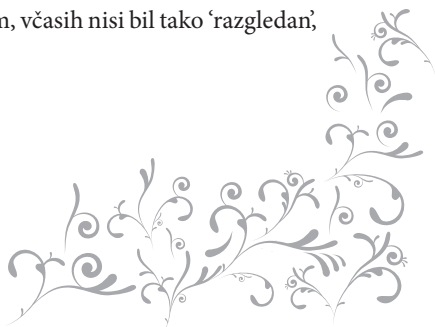
“Življenje NI takšno,” je ugovarjal Janko in imel je prav. “Črnogledi se pač slepijo, da se dogodki, ki gredo lahko bodisi v smeri izpolnitve bodisi se od nje oddaljujejo, praviloma vedno iztečejo na slabši način, vendar to je zgolj utvara, v katero so ujeti. Najslabše pri celotni zadevi pa je, da, dokler se ljudje ne izmotajo iz te pajčevine, ki se je po zaslugi nevednosti razpredla po vseh porah njihovega razmišljanja, življenje dejansko postaja takšno, kot mislijo, da mora biti. Človek si vedno sam priključ prekletstvo ali blagoslov, odvisno od tega, v kaj močneje verjame; tako je to in nič drugače.”

Oče je poslušal do konca in nato zamahnil z roko: “Če bi povedano resnično držalo, potem bi vsi ljudje živeli kot v pravljici, ti pa dobro veš, da ni tako.”

“Razumem, kaj mi hočejo povedati, ampak treba je vedeti, zakaj ne pride do tega: ker si življenje v pravljici vsak predstavlja po svoje,” je pojasnil Janko.

“Za nekoga je pravljica, da ima oblast nad drugimi ljudmi, ki poslušno izpolnjujejo njegove lastne želje, za drugega naprimer, da ljudem pusti popolno svobodo in nato skupaj z njimi skuša živeti za skupni blagor. Nekaterim je važno zgolj to, da so obkroženi z zadostno količino materialnih dobrin - po domače povedano, da so siti in na toplem - spet tretjim se zdi življenje prazno in ceneno, če ga ne zapolnijo s stremljenjem za višjimi ideali - recimo s težnjo po samouresničitvi - bodisi na takšen ali drugačen način. Nekaj pa je vsem skupno - vsi verjamejo, da se splača živeti za to pravljico.”

“Od kod neki jemlješ te puhlice? Kolikor vem, včasih nisi bil tako ‘razgledan’, kot se zdiš dandanes.”

“Preteklost je nižje stanje v razvoju življenja, zato se z njo nima smisla ubadati. Kar pa zadeva zadnje vprašanje, je odgovor preprost: iz Sebe samega.”

“To vidim, da jih črpaš iz sebe, ampak kako je prišla noter vsa ta filozofska navlaka?”

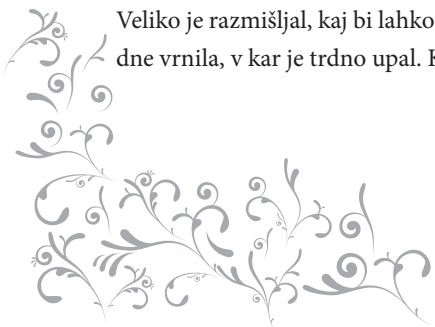
“Sploh ni od nikoder prišla, kajti zmeraj je bila tam. Samo jaz tega ne imenujem filozofska navlaka, temveč Jaz, ki misli in se zaveda samega sebe,” je nadalje modroval Janko.

“Imenuj to, kakor hočeš. Jaz se bom sedaj, neobremenjen s sodobno miselnostjo, odpravil v posteljo, ker sem pošteno utrujen,” je naveličano dejal Polde in se ob tem dvignil s klopi, da bi nemudoma izpolnil svoj načrt.

Pri Bogatajevih se je kmalu potem, ko tudi Janku ni bilo več do bedenja, vse umirilo in leglo k počitku.

V naslednjih dneh se je Polde trudil, da bi življenje teklo kolikor toliko normalno. Zjutraj se je kot ponavadi odpravil na žago, kjer tudi zanj dela ni nikoli zmanjkalo, pa čeprav je bil lastnik in je imel zaposlenih razmeroma veliko število delavcev. Skupaj z Jankom, ki je zjutraj prav tako prišel pomagat, le da je v primeri z očetom vedno prišel nekoliko kasneje, je v glavnem skrbel, da je delo potekalo po načrtih in da zaposleni niso česa ‘zafušali’. Ob enih popoldan sta se obadva vrnila domov, da bi se okrepčala z obedom in si po njem privoščila malce daljši počitek. Oče se je nato okrog poltretje ure vrnil na žago preverit, ali niso delavci morda spregledali česa nujnega, kar bi moralo biti postorjeno tekočega dne. Če je bilo vse v najlepšem redu, slednjih ni več zadrževal in so se lahko odpravili po svojih domovih. Včasih, če je bilo potrebno kaj popraviti ali na novo odžagati, pa se je delo zavleklo vse tja do petih popoldan, ampak to se je dogajalo zelo poredkoma. Sproščen pa Polde vseeno ni bil niti potem, ko je za seboj zaklenil žago in kot zadnji odšel proti domu, saj je bila skrb zaradi Anje le preveliko breme, da bi po uspešnem delavniku lahko z olajšanjem zadihal.

Veliko je razmišljal, kaj bi lahko spremenil, če se bo hčerka vendarle nekega dne vrnila, v kar je trdno upal. Kakor vsako popoldne se je sam pri sebi uk-

9. poglavje

varjal s trenutno najbolj perečim problemom, skozi katerega se je prebijala njegova družina, dokler se ni kmalu po kosilu na domačem pragu končno pojavila težko pričakovana oseba.

“Dober dan, Polde,” je pozdravil Pavel, ko je pred seboj zagledal znan obraz.

“Pozdravljen Pavel, pa si le prišel,” je odvrnil Polde in obiskovalca povabil naj vstopi.

“Prav si imel; res je precej hladno, ampak nič zato, nas stare korenine to sploh ne moti.”

“Povej mi, ali si prejel pismo od Andreja!”

“Sem, toda preveč razveseljujoče vsebine notri žal ne boš našel.”

“Kako to misliš?” je Poldi začelo hitreje biti srce.

“Ko si boš ogledal pošto, ki je danes zjutraj prispela iz Trnjave, boš izvedel vse podrobnosti.”

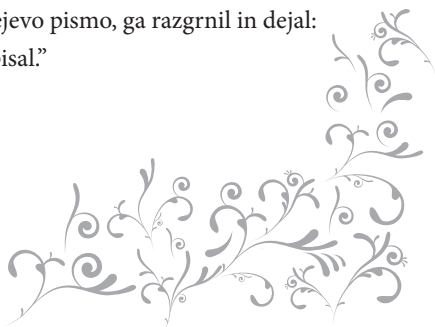
V tem se je od nekod prikazal še Janko, ki je slišal govorjenje, in radoveden, kot je bil, prišel pogledat, kdo ju je prišel obiskat.

“Janko, pristavi lonček za kavo!” je Polde pomignil svojemu sinu in se nato obrnil na gosta, rekoč: “Če ti je ljubši vroč čaj, Pavel, samo reci, naj ti ne bo nerodno.”

“Kava bo kar v redu,” je poželjivo odvrnil premrazeni moški, saj so pri njih doma omamno dišečo in ko žefran drago pijačo pili le ob največjih praznikih. Skoraj istočasno si je slekel plašč, iz vljudnosti pa je nato sezul tudi zamazane škornje, čeprav je Polde temu nasprotoval. Brž ko se je prišlek malce razkomotil, je skupaj z gospodarjem v copatih oddrsal v smeri, kamor je maloprej izginil Anjin brat.

“Kakšne vesti imaš torej za naju?” je zanimalo Polda, ko sta skupaj z gostom prisledla h kuhinjski mizi, na kateri so bile pripravljene tri prazne skodelice za kavo.

Vprašani je iz hlačnega žepa potegnil Andrejevo pismo, ga razgrnil in dejal: “Ničesar takega, kar bi nas zanimalo, ni napisal.”

“Kako, ničesar?” se je za štedilnikom oglasil Janko.

“Ne vem, zakaj se je moj sin odločil, da bo molčal, toda pravi, da o tem preprosto noče govoriti. Pravi, naj kar sami popravimo, kar smo zakuhali.”

Polde se je ob tem, ko je vzel pismo v roke, počutil nelagodno, vendar je vseeno pričel s čitanjem, in tako je bilo tudi njemu kmalu jasno, kako stvari v resnici stojijo. Nekaj skopih stavkov, nakracanih na že nekoliko pomečkanem listu in vsa njegova pričakovanja so se v hipu razblinila v nič; znova je bil tam, kjer je vseskozi bil - na začetku, brez pravega upanja v skorajšnjo najdenje svoje hčerke.

“Tega sem se najbolj bal,” je izdaval on, ko je na papirju zmanjkalo besed.

“Ja, kot kaže, naše pisanje ni prav nič zaleгло,” je ugotavljal Pavel.

“Izkazalo se je, da so vsi naši upi, ki smo jih naskrivaj gojili, žal stali na precej trhlenih nogah,” je glasno premišljeval Polde.

“Vse vendarle še ni izgubljeno; morda se bo Andrej premislil in nam naknadno kljub vsemu ponudil pomoč,” je Pavel skušal vliti pogum svojemu sogovorniku. “Težava je le v tem, da ostaja nejasno, ali Andrej molči zato, ker noče govoriti, pa bi imel kaj za povedati, ali pa je celo zanj Anjin ubeg velika neznanka in o njem ne ve ničesar.”

“Kaj pa bomo zdaj naredili?” je vprašal Janko, ko je gostu postregel s kavo.

“Prepričevati fanta na daljavo in ga prositi za pomoč, je najbrž nesmiselno, zato si bomo morali domisliti nečesa novega,” je menil njegov oče.

“V tem primeru ostaneta na voljo zgolj dve rešitvi: kot prvo lahko čakamo, kdaj se bo moj sin spametoval in privolil v sodelovanje; in kot drugo, da ga nekdo od nas prizadetih - Polde bi bil denimo najprimernejša oseba - obišče v kasarni in se z njim osebno pogovori.”

“To zadnje je pravzaprav edino, kar mi preostane narediti, vse drugo je že padlo v vodo,” je potarnal Polde.

“Tu je še vajina zlahta. A nanjo si pa kar pozabil?” je rekel Pavel in se zagledal v rjavo usedlino na dnu skodelice.

9. poglavje

“Ne, nisem pozabil nanjo, vendar ne pričakujem prav veliko koristi od nje, ker močno dvomim, da se je Anja zatekla k svoji žlahti,” je odvrnil Polde in se zatem obrnil na Pavla, sprašujoč: “Kje si rekel, da tvoj sin služi soldaški stan?”

“Kraj se imenuje Trnjava in leži na sotočju rek Dorane in Melnice, se pravi nedaleč od Slivnega. Midva z ženo sva že bila tam, ko je Andrej imel svečano prisego. Povem lahko zgolj to, da gre za trg z okoli tisoč petsto prebivalci, v katerem sta poleg kasarne tudi rudnik črnega premoga in tovarna za izdelavo preprog, ki zaposlujeta večji del tamkajšnjega prebivalstva.

“Vem, vem,” ga je prekinil Polde, “saj mi ni treba razlagati, ker omenjeni kraj tudi sam dobro poznam. Moj stric je bil namreč rojen v Trnjava in menda je bil, tako so mi rekli pokojni oče, eden izmed prvih rudarjev, ki so kopali premog v omenjenem rudniku.”

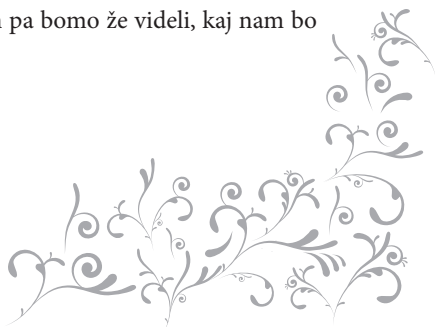
“Vidim, da kraj poznaš bolje od mene, zato res nima smisla, da ti ga predstavljam.”

“Tam sem bil nekoč celo na počitnicah. V tistem času, davno je že tega, tovarna preprog sploh še ni bila postavljena,” je povedal Polde, ob čemer mu je v spominu oživel nepozaben lik strica Fonzija, kako se s krampom na rami vrača z dela, zamazan bolj ko marsikateri dimnikar.

“Prav zares bo najbolje, da se odpraviš tja in obišeš Andreja, tako kakor je predlagal njegov oče,” je spregovoril Janko, ki si je, sedeč za mizo, z obema rokama podpiral glavo, kot da bi pod težo razmišljanja sama ne mogla stati pokonci.

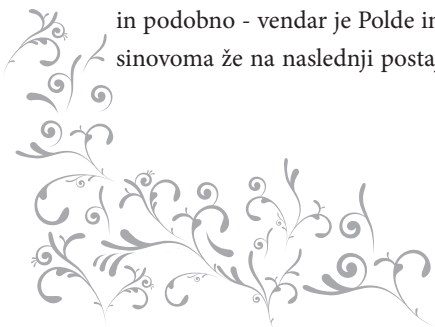
“Ta hip ne vidim druge pametnejše možnosti,” se je strinjal Pavel in nadaljeval: “Lepo sedeš na vlak, recimo v nedeljo, ko imajo soldati prosto, in se odpelješ do Slivnega, nato pa se peš odpraviš do Trnjave in se pogovoriš z Andrejem.”

“Tudi meni se zamisel zdi dobra,” se je strinjal Polde. “Tako prvo nedeljo, ki je pred nami, se bom odpravil tja, potem pa bomo že videli, kaj nam bo to prineslo.”

Zdelo se je, da je po zaslugi nove zasilne rešitve mučna zadeva, ki so jo imeli na dnevnem redu, izčrpana. V nadaljevanju se je pogovor trojice moških prevesil v lahkotnejše teme iz vsakdanjega življenja. Gost je ob tem v miru spil še skodelico čaja, ki naj bi ga po njegovih besedah prijetno grela na poti domov. Po dobro uro trajajočem obisku se je Pavel naposled moral sprijazniti z dejstvom, da se bo potrebno posloviti. Polde se je slednjemu vnovič zahvalil za njegovo pomoč in vloženi trud. Bogatajeva sta za konec gosta pospremila do vhoda, mu v slovo podala roko, nakar sta se za odhajajočim gostom zaprla duri in se vrnila nazaj v toplo kuhinjo.

Poln pričakovanja je Polde v mirnem nedeljskem jutru vzel v roke časopis, ki ga je bil kupil na železniški postaji in ga začel čitati. V kupeju je nasproti njega sedela mati z dvema otrokoma. Bila je preprosto oblečena, kar bi lahko pomenilo, da je prihajala iz vaškega okolja. Ob monotonem drdranju koles, dopolnjenim z ne preveč sunkovitim pozibavanjem vagona, je mlajši od obeh otrok kmalu po vstopu na vlak zaspal v materinem naročju. Tega dne so bili popolnjeni skoraj vsi sedeži; za nedeljo pravzaprav nič nenavadnega. Do Slivnega, kjer je Polde nameraval izstopiti, se je proga pretežno vzpenjala in sicer v dolgih ovinkih, ki jim ni bilo videti konca. Čeprav je bil klanec, ki ga je sopihajoč premagovala lokomotiva, zelo položen, se je le-ta pomikala navkreber po polzevo in na trenutke se je zdelo, da svoji nalogi ne bo kos, a le do prve ravnine, ko se je zopet lahkotno pognala naprej. Ker je bilo branje zaradi stalnega tresenja za Polda utrujajoče, se je le-tega naveličal, še preden mu je v celoti uspelo prebrati prvo stran časopisa. Rajši se je ozrl skozi okno in obenem prisluhnil glasovom drugih potnikov, ki so že prej odvrčali njegovo pozornost od branja. Ničesar zanimivega ni bilo v njihovih pogovorih, zato je ogovoril sopotnico, ki je sedela nasproti njega, upajoč, da mu bo tako čas hitreje minil. Ženska je bila zgovorna - v petih minutah mu je povedala vse o svojih otrocih, o tem, od kod prihaja in podobno - vendar je Polde imel to smolo, da je morala skupaj s svojima sinovoma že na naslednji postaji izstopiti. Bila je prijetna oseba in tudi na

9. poglavje

oko zelo privlačna, zato je Polde, ko je gledal za njo, obžaloval, da se je njun pogovor tako hitro iztekkel. Zopet se je zagledal skozi okno, kajti sedaj ni imel v svoji bližini nikogar, s komer bi se lahko pogovarjal, presesti pa se samo zaradi tega tudi ni hotel. Zunaj se je pripravljalo k dežju in prav nič ni kazalo, da bo tistega dne sploh še posijalo sonce. Z neba so sprva padale zgolj posamezne dežne kaplje, a je rosenje naglo preraslo v pravo ploho. V Slivnem, kjer se je vlak naposled ustavil, Poldi ni preostalo drugega, kakor da je čakal, kdaj bo prenehalo deževati, saj je bil v naglici dežnik pozabil doma. Sedel je na klopcu ob peronu in časopis, ki ga je vseskozi nosil s seboj, mu je zopet prišel prav. Vreme se je na njegovo veliko veselje hitro izboljšalo, tako da jo je že po pol ure lahko mahnil naprej proti Trnjam, do koder je potreboval še nadaljnje pol ure hoda. Pred prihodom v vojašnico si je v travi obrisal zamazane škornje in nato stopil proti prijavnici, kjer je dežural eden od vojakov.

“Dober dan želim,” je slednji pozdravil Polda.

“Dober dan tudi tebi.”

“Kako vam lahko pomagam?” je vprašal uniformirani mladeč.

“Enega od tvojih tovarišev iščem, Kvedrovega Andreja, če sem natančnejši. Saj ga gotovo poznaš, glede na to, da je vaša kasarna po številu soldatov razmeroma majhna, kajne?”

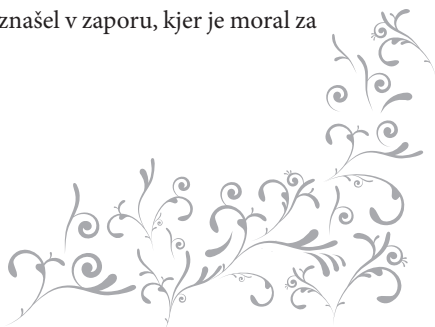
“Seveda ga poznam. Kdo ne bi poznal malarja Drejca, kot mu pravimo.”

“Ja, ta fant je pa res od sile,” se je začudil Polde. “Praviš, da ga tudi v vojski včasih premami slikanje?”

“Da, pred nedavnim se je zaradi tega znašel celo v zaporu.”

“Zaradi slikanja? Kako to misliš?”

Dežurni vojak si je nataknil kapo na glavo in smehljaje odvrnil: “Narisal je karikature oficirja, ki nam je predaval, vendar njegovo dejanje ni ostalo neopaženo. Ko je kapetan videl svojo podobo z velikim nosom, je popolnoma ponorel, Andrej pa se je še istega dne znašel v zaporu, kjer je moral za kazen dva dni sam čistiti stranišča.”

“Zanimivo,” je porekel Polde ob tem, kar je slišal.

“Počakajte nekaj minut, ga bom takoj odšel iskat, pa vam morda kasneje celo sam opiše, kaj se mu je zgodilo,” je vljudno zahteval vojak in nato z vprašanjem, namenjenim obiskovalcu, zapustil svoje mesto: “Kaj naj mu odgovorim, če ga bo zanimalo, kdo ga je obiskal?”

“Reci mu, da gre za presenečenje in mu zato ne moreš povedati,” se je v trenutku znašel Polde in odhajajočega vojaka pospremil s svojim pogledom.

Dežurni je svojo nalogo opravil presenetljivo hitro, saj ni minilo niti pet minut, ko ga je Polde že videl prihajati po drevoredu nazaj na prijavnico. Vračal pa se ni sam, temveč v družbi vojaka, kateremu se je, sodeč po njegovi pospešeni hoji, zelo mudilo. Polda spremljevalca sprva ni prepoznal kljub temu, da je njegova čokata postava spominjala na Andrejevo, in šele ko se je dvojica dovolj približala, je videl, da je na kratko postrizeni fant v resnici Kvedrove sorte. Andrejeve začudenosti, potem ko je za dežurnim vstopil v prostor, namenjen obiskom, najbrž ni potrebno opisovati.

“Polda?!” je osuplo izdaval in se nervozno prestopil na mestu.

“Ko si ugibal, kdo neki te želi presenetiti v tem nedeljskem dopoldnevu, gotovo nisi pričakoval mene, kajne?” se je obrnil na fanta Polde.

“Res ne,” je kratko priznal Andrej.

Dežurni, ki je stal ob strani, je malce začudeno opazoval svojega stanovskega sotrpina, nato pa se je, rekoč: “Najbolje bo, da vaju ne motim, zato bom odšel nazaj na dežurno mesto. Vidva se kar v miru pomenita, če pa bosta potrebovala kakršnokoli pomoč, bom takoj za temi vrati,” umaknil v sosednji prostor.

“Mislim, da vem, zaradi česa ste prišli,” je zopet spregovoril Andrej. “Zaradi Anje, ki se očitno še vedno ni vrnila domov, predvidevam.”

“Imaš kar prav,” je odvrnil Polde, “tvoje punce sedaj ni na spregled že več ko tri tedne in to me navdaja z velikim strahom. Zares ne razumem, kaj jo je nenadoma pičilo, da ji doma ni bilo več za zdržati.”

9. poglavje

“Joj, kako ste vi starši naivni,” si je drznil reči Andrej, “ali pa se za tem skriva zgolj vaša nepripravljenost, da stojite za svojimi napakami.”

“Kdo pa pravi, da smo samo mi krivi za vse?” je vzrožil Polde, užaljen nad kritiko po letih več kot polovico mlajše osebe.

“Kolikor se spominjam, ste bili tako vi kakor tudi moja mati in oče pripravljeni storiti vse, da se najina zveza ne bi obnesla,” mu je zabrusil v odgovor Andrej.

“Pustiva zdaj to. Tako, kot sva začela, ne bova prišla nikamor,” se je spame-toval Polde in prvi popustil, nakar je nadaljeval: “Upam, da razumeš moj položaj; kot oče ne bi rad, da bi zaradi neumnosti nas vseh, priznam, z mano vred na čelu, Anja zašla v prevelike težave. Zato verjetno ni treba ponavljati, da jo želim čimprej najti. To je hkrati tudi razlog za moj nenapovedani obisk. Povod zanj je bilo zlasti tvoje zadnje pismo, katerega mi je v četrtek dal za prebrat tvoj oče. Bil sem zelo razočaran nad njegovo vsebino; po pravici povedano sem bil ob branju pravzaprav bolj ogorčen kakor razočaran nad teboj. Ko sem se obrnil na tvoje starše, sem namreč pričakoval, da mi boš pripravljen priskočiti na pomoč, potem pa se je žal izkazalo drugače.”

“Ha, kako sem bil šele sam togoten, ko sem izvedel za Anjin ubeg ali bolje rečeno za njegove vzroke,” se je branil Andrej. “Sedaj niti ne vem, kje se nahaja in ji zato ne morem pisati, niti ona noče pisati meni, ker se boji izdati svoje skrivališče. Ker sem bil nič kriv postavljen v takšen položaj, sem bil upravičeno ogorčen in to gotovo stokrat bolj od vas.”

“Ali potem resnično nimaš pojma, kje bi Anja lahko bila?”

“Ne.”

“Torej o Anji nisi želel govoriti, ker si bil razjarjen na nas in ker dejansko nisi vedel ničesar.”

“Točno tako, sicer pa grem lahko v sobo po njeno edino pismo, ki mi ga je poslala, da ne boste rekli, da lažem.”

Andrej je tedaj res odšel po pismo in se nato kmalu zopet vrnil nazaj ter ga izročil Anjinemu očetu. Polde ga je počasi bral, da ja ne bi česa spregledal, Andrej pa se je medtem ukvarjal z vezalkami na svojih škornjih.

“Od vsega, kar sem prebral tu notri, je razveseljujoča edino trditev, da je hčerka na varnem in da se v redu počuti,” je končno spregovoril Polde.

“Upam, da je omenjena izjava vsaj delno resnična,” se je navezal na izrečene besede Andrej.

“Tudi jaz upam,” je odvrnil Polde in dodal: “Pravi, da ti bo še pisala. Ali je možno, da me obvestiš, o čem bo pisala, v kolikor doma ne bomo prejeli nobene pošte od nje?”

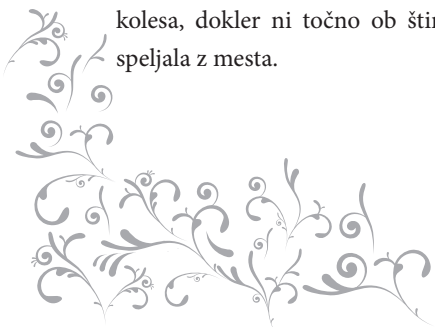
“Se bom potrudil.”

“In nekaj ne pozabi: če ti bo poslala svoj naslov, ji takoj sporoči, da nisem več jezen zaradi njenega početja in se lahko brez strahu vrne domov, pa tudi to ji povej, da mi je vseeno, če se takoj poroči s teboj, in da se ne bom več vtikal v njeno zasebnost.”

“Veseli me, da ste se vsaj vi nekaj naučili iz neljubega prijetljaja,” je rekel Andrej. “Sedaj ko vidim, kako stvari stojijo, vam lahko zares obljubim, da vam bom pomagal, če bo le možno.”

Andrej in Polde sta končno ugotovila, da je Anja njuna skupna vrednota, in ko se je Polde po kosilu, na katerega je povabil svojega možnega zeta, zapustil Trnjava, drug na drugega nista več gledala z nezaupanjem.

Pot do slivniške železniške postaje, kjer ga je že čakal večerni vlak za Stari Grad, mu je zaradi premlevanja dogodkov tekočega dne, minila hitreje kot dopoldan, ko je bil namenjen v obratni smeri. Polde je od obiska morda pričakoval nekoliko več, a je bil z doseženim vseeno razmeroma zadovoljen. Vstopil je na vlak, ki se je počasi polnil s potniki, in si poiskal prost sedež. Do odhoda je manjkalo dobrih četrtn ure. Preživel jih je v družbi čakajočih potnikov, ki so klepetaje ravno tako čakali, kdaj bodo pod njimi zaškripala kolesa, dokler ni točno ob štirih lokomotiva v oblaku pare naposled le speljala z mesta.

9. poglavje

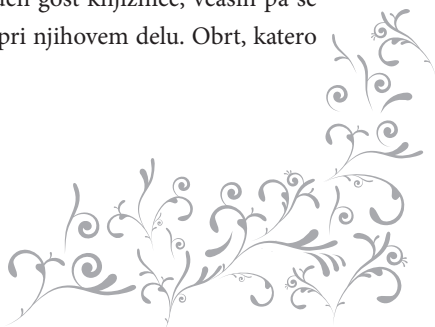
Ko je Polde prispel v Stari Grad, se je nad mestom že zgrnila tema.

Resnica pride na dan

Zadnja dva tedna, v katerih je puščobno novembrsko vreme dokončno izpodrinilo živopisano oktobrsko idilo, sta se Anji vlekla, kot bi bila sestavljena iz samih ponedeljkov. Z izjemo praznika Vseh svetih, ko je bilo v zraku vendarle možno čutiti nekaj več pestrosti in svečanega vzdušja, je v preostalih dneh za samostanskimi zidovi vladalo pravo mrtvilo, vsaj Anji se je tako zdelo. Čas jesenskih opravil na vrtu je bil mimo in tudi ozimnica - vštevši razne vrste kompotov, vkuhanih marmelad, kislih kumaric, rdeče pese in drugih vrst zelenjave, katere je bilo potrebno vložiti - je bila v celoti pripravljena. Redovnice so se v zimskih mesecih večinoma ukvarjale z izdelovanjem sveč, tako da se vsaj one nad pomanjkanjem dela niso mogle pritoževati. Anja tovrstne umetelnosti ni bila vešča, zato ni imela druge izbire, kakor da pomaga Jožefini pri pripravi obedov, izven njenega "delavnika" pa se je morala znajti po svoje, če ni hotela umreti od dolgčasa. V obdobju, ko vreme ni bilo več primerno za sprehode v naravo, je tako po sili razmer postala reden gost knjižnice, včasih pa se je za spremembo odločila opazovati sestre pri njihovem delu. Obrt, katero

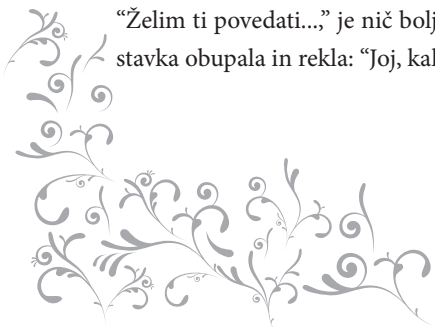
so gojile, se ji je namreč zdela zanimiva, zato je, odkar je prišla, potihoma želela izkoristiti ponujeno priliko in se je tudi sama naučiti. Kadar je bila dovolj vztrajna, so jo redovnice uslišale in ji pokazale, kako izrisati posamezne poslikave na vosek. Anja je bila dobra učenka in z malo vaje je kmalu znala povsem samostojno izdelati lično svečo. Podobno kot sta napredovala njeno ročno in knjižno znanje, pa se je dogajalo tudi z njeno nosečnostjo. Okroglo mesec dni je že minilo, odkar je dekle poiskalo zatočišče v odmaknjenem samostanu. V tem času se je v njenem življenju marsikaj razjasnilo in v mnogočem se je obrnilo na bolje.

Na podlagi izkušenj, ki si jih je nabrala v kratkem obdobju, je postala zrelejša in preudarnejša oseba, predvsem pa občutno samozavestnejša. Poleg dekleta samega je največ zaslug za to gotovo imela sestra Jožefina, kajti njeni nasveti iz neizčrpne zakladnice lastnih izkušenj so bili resnično poučni za vsakogar in tako tudi za Anjo. No, kljub temu, da je Anja iz dneva v dan bolj zaupala v svoje početje, je glede nečesa vseeno oklevala. Minilo je že kar lepo število dni od tedaj, ko je nekega večera, ležeč povsem umirjena v svoji postelji, v trebuhu začutila premikanje plodu, ki je bila dokončna potrditev njenega blaženega stanja. Čeprav je vedela, da bo morala svojo veliko skrivnost prej ali slej razkriti, je odločitev o tem, kdaj bo to storila, vztrajno prelagala. Potrebovala je celih štirinajst dni, preden je zbrala dovolj poguma, da se je izpovedala o svojih težavah. Zgodilo se je, ko sta skupaj z Jožefino po opravljenem gospodinjanskem delu, pomivanju in pospravljanju posode, ki je sledilo večerji, utrujeni sedli poleg zakurjene peči, da bi se malce odpočili.

“Veš, Jožefina, rada bi ti zaupala nekaj, kar me že dolgo muči, “ je jecljajoč začela pripovedovati Anja.

“Ja, prav, potem mi pa povej, da bo odslej mučilo obe,” se je Jožefina brž, vendar ne zlonamerno, ponorčevala iz Anjine neodločnosti.

“Želim ti povedati...,” je nič bolj odločno nadaljevala Anja, nato pa je sredi stavka obupala in rekla: “Joj, kako težko je govoriti o tem.”

“Daj no, Anja, saj beseda ni konj,” jo je skušala opogumiti sestra.

Dekle je skremžilo obraz, kot da bi ji po grlu steklo ricinusovo olje, in zahlipalo: “Noseča sem.”

Misleč, da gre za kaj postranskega, je novica presenetila celo vselej prisebno redovnico. Ta se je vseeno hitro zbrala in Anjo vprašala: “Ali si prepričana, da se nisi zmotila?”

“Da. Rečeno lahko vzameš za gotovo dejstvo.”

“Za kriščevo voljo,” se je spozabila Jožefina, “zakaj pa mi nisi tega že prej povedala?”

“Saj nisem vedela,” je planila v jok Anja, ki nakopičene bolečine ni mogla več zadrževati v sebi. “Šele pred kratkim sem nedvoumno spoznala, kaj me je doletelo.”

Jožefina je objokano dekle z materinsko ljubeznijo stisnila k sebi in jo potolažila: “Vse bo še v redu, Anja. Verjemi mi. Kar se ti je zgodilo, ni nič tragičnega.”

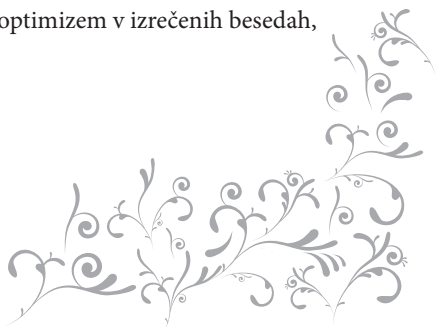
“Zame je,” je zahlipala Anja.

“Zakaj?” je hotela vedeti sogovornica.

Anjo je vprašanje zmedlo. “Kako lahko vpraša kaj takega, ko vendar natanko pozna moj položaj?” je pomislila. “Res je čudna, tale Jožefina. Ne vem, kaj je hotela doseči s tem bedastim vprašanjem,” ji je vrtalo v glavi, nakar je polglasno odvrnila: “Če pa to ni velika nesreča, kaj potem sploh je tragično zate? Poglej v kakšni godlji sem: pričakujem otroka, kar je najhujše, poleg tega se Andrej še lep čas ne bo vrnil domov, tako od mojega očeta kakor od Andrejevih staršev ne morem pričakovati, da me bodo ob tem trepljali po rami, navsezadnje pa sem zaradi nosečnosti morala obesiti na klin tudi šolanje. In ti ob vsem tem še sprašuješ, kje vidim nepriliko!”

“Tega nisem rekla,” je dejala Jožefina. “Vsekakor si se znašla v težavah, vendar o danem primeru še zdaleč ne bi mogla govoriti kot o tragediji.”

Anja zares ni vedela, kako naj se odzove na optimizem v izrečenih besedah, zato je samo zavzdihnila.

“Anja, maloprej si omenila, da si zato, ker si zanosila, prekinila šolanje, če sem te prav razumela,” je nadaljevala redovnica, ki jo je Anja imela najrajši, in nato z očitajočim glasom dodala: “Torej nisi govorila resnice, ko si dejala, da si šle po prihodu v samostan ugotovila svojo nosečnost.”

“Saj tudi sem,” se je branila Anja.

“Zakaj pa si potem prišla k nam, če ne zaradi tega,” se je razjezila Jožefina, kateri se dekletove izjave niso zdele logične.

“Nikar me sedaj ne trpinči še ti. Ali nisem tudi brez tvojih obtožb dovolj velika reva?” je bila Anja ogorčena nad svojo prijateljico.

“Oprosti Anja, ker sem se spozabila. Veš, za laži sem zelo občutljiva.”

“Takrat, pred poldrugim mesecem, sem samo slutila, kaj me je doletelo,” je hitela pojasnjevati Anja. “Vendar je bilo ob kopici drugih nevšečnosti že to dovolj, da sem prestrašena zapustila šolo in dom ter se zatekla k vam.”

“V tvojih besedah je moč čutiti iskrenost, zato te ponovno prosim, da moje nepremišljenosti ne boš vzela preveč resno.”

“Sem že pozabila nanjo; šlo je pač za majcen nesporazumček.”

Jožefini je hipoma odleglo in zopet je lahko sproščeno vprašala: “Kako pa si sploh ugotovila, da boš dejansko postala mamica?”

“Po rahlem premikanju v mojem trebuhu.”

“Čakaj malo, potem si, kot kaže, že najmanj v petem mesecu!”

“Da. Tvoja ugotovitev bo kar pravilna; vse od rožnika dalje nisem imela mesečne čišče,” je odvrnila Anja in se nato, sprašujoč: “Kako pa veš, da se v tem obdobju nosečnosti otrok v maternici začne premikati?” obregnila ob svojo začudeno sogovornico.

Jožefina je bila nenadoma videti zelo živčna, z odgovorom pa se ji tudi ni nikamor mudilo. Zdelo se je, da premišljuje, kaj naj reče, in po kratkem zatišju se je iz zadrege rešila z neotipljivim odgovorom: “Pač vem. Pustiva zdaj to. Čakajo naju pomembnejša vprašanja, na primer: kako prednico in druge redovnice pripraviti na za njih vsekakor šokantno novico?”

10. poglavje

“Kaj misliš, ali bom s tem, ko bodo izvedele resnico o meni, izgubila njihovo naklonjenost, tu mislim v zvezi z bivanjem v vaši skupnosti.”

Trenutno težko karkoli rečem. Naša prednica je v določenih pogledih zelo staromodna in obstaja velika možnost, da se z nastalim položajem nikakor ne bo hotela sprijazniti.”

“Kaj to pomeni? Da bo mogoče celo zahtevala, naj nemudoma pripravim kovčke in zapustim samostan?”

“S takšnimi primeri se doslej nismo srečevali, zato njenega odziva ne morem napovedati; lahko le ugibam, kaj bo naredila, nič drugega.”

“Upam, da se bo zame vse srečno izteklo,” je v tesnobnem razpoloženju dejala Anja.

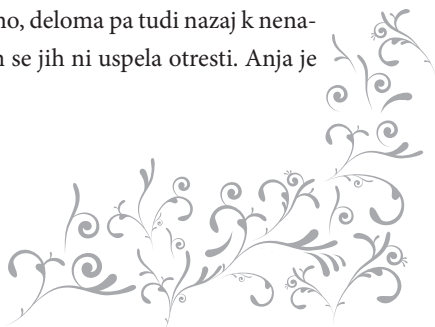
“Preden bova novico zaupali tudi preostalim redovnicam, morava vso zadevo še enkrat dobro premisliti,” je pripomnila sestra Jožefina in zraven predlagala: “To bova storili jutri, kajti noč je že prepozno, zato rajši začniva razmišljati o odhodu v posteljo.”

“Prav imaš, čas je za počitek.”

“Morda se mi bo ponoči utrnila kakšna primerna rešitev, od katere bo odvisna usoda tvojega nadaljnjega bivanja med nami,” je še dejala Jožefina in obenem zaželela dekletu mirno spanje, nato pa sta se razšli in pohiteli vsaka v svojo sobo.

Naslednje jutro je Anjo zbudilo škrabljanje dežnih kapelj, ki so se zaradi vetra zaletavale v okensko steklo in nato neslišno polzele po gladki površini. Pogled, ki se ji je ponujal, ko je pomela oči, je bil ravno tako neprijazen, kakor spomin na sanje, katere je doživljala maloprej.

“Hvala Bogu, da sem samo sanjala,” si je oddahnila, še preden je čustveni naboj v celoti splahnel. Kot ponavadi se je zjutraj najprej odpravila v kapelico. Čeprav se je trudila poglobiti vase, da bi dosegla občutek miru in stanovitnosti, so ji tokrat misli ves čas uhajale drugam, kamor je želela - predvsem k včerajšnjemu pogovoru z Jožefino, deloma pa tudi nazaj k nenavadnim sanjam. Celo kasneje med zajtrkom se jih ni uspela otresti. Anja je

bila zavoljo stalnega brbotanja v njeni glavi zelo redkobesedna, kar sicer ni bila njena navada. To so brž opazile tudi redovnice, rekle pa niso ničesar. Ko je dekle odšlo nazaj v sobo, je Hedvika le vprašala: "Jožefina, ali mogoče ti veš, kaj je narobe z Anjo, da je danes tako tiho?"

"Zakaj je morala vprašati ravno mene?" je pomislila ona in nato sprenevedavo odvrnila: "Počakajte, jo bom pobarala."

Prednica jo je ustavila, rekoč: "Saj ti ni treba drezati vanjo, če bo hotela, bo že sama povedala."

"Tudi prav," je odleglo Jožefini, ki tedaj še ni bila pripravljena priti z resnico na dan. Redovnice so se kmalu zatem porazgubile po samostanu; v svojem kvartirju je ostala samo Jožefina. Zunaj je še vedno močno deževalo, tako da so se na dvorišču že začele pojavljati prve mlakuže. Gole krošnje listavcev niso redkim pticam, ki so čepele na vejah, nudile nikakršnega zavetja. Jožefina je zdolgočaseno premišljevala, koliko snega bi jim nasulo, v kolikor bi bila temperatura na prostem samo pičlih nekaj stopinj nižja. Prav zasmilile so se ji uboge živali v pusti divjini. Čeprav ni vedela, kako se v resnici počutijo, ne bi želela biti v njihovi koži. Zlahka si je predstavljala, da slabo vreme zna biti zanje huda nadloga; da jim največkrat prav človek s svojo pogoltnostjo najbolj greni življenje, pa takrat ni pomislila.

Na okenski polici sta vedrili dve sinički in si čistili perje. Čistu pri miru ju je opazovala, da se ptici ne bi prehitro splašili in odleteli drugam. Redovnica je tudi potem, ko sta brez razloga odfrfotali proč, obsedela križem rok in strmela skozi okno, dokler je enoličen prizor mrtve pokrajine ni začel utrujati.

Ob pripravi sestavin za ričet in 'dinstani' krompir v kumarični omaki je bilo turobno vzdušje brž pozabljeno. Tako se je zamotila s tem, kar je najraje počela, da Anjinega prihoda sploh ni opazila.

Malce kasneje je svoji pomočnici naročila, naj vrže na žerjavico par bukovih drv in v štedilniku je znova veselo zapresketalo. Ko so bili lonci pristavljeni,

10. poglavje

sta si končno lahko bolj ali manj oddahnili. Morali sta paziti samo na eno: da se jima jedi ne prismojnijo, zato sta vsebino loncev občasno pomešali.

“Prednica je opazila, da si bila zjutraj zelo nerazpoložena,” je Jožefina po okušanju omake ogovorila Anjo. “Želela je vedeti, kaj je narobe s teboj.”

“Vendar sestri Hedviki nisi omenila pravega razloga, kajne?” je ugibala Anja.

“Nisem,” je odvrnila redovnica in v manjši lonec stresla ščepec majarona, “ampak vedeti moraš, da je to potrebno storiti čimprej, recimo že danes.”

“Danes!?” se je začudila Anja.

“Ja, danes,” je odločno rekla Jožefina, nato pa je še pojasnila: “Tvoje nosečnosti ji nisem omenila zgolj iz enega razloga: ker sem ti pred tem pripravljena povedati nekaj, kar ti bo zagotovo vsaj nekoliko olajšalo položaj...”

“To pa je?” je neučakano vskočila v besedo Anja.

“Tega nisem povedala še nikomur, niti lastni materi ne, zato mi boš morala najprej obljubiti, da bo vse, kar ti bom sedaj povedala, odšlo s teboj v grob,” je nekoliko znižala svoj glas Jožefina in se znova obrnila na Anjo: “Ali me razumeš, kaj ti želim dopovedati?”

“Seveda, kako da ne. To pomeni, da iz mojih ust ne bo nihče nikoli in nikdar slišal, karkoli mi že nameravaš povedati.”

“Ali prisežeš pred Bogom?” je vprašala redovnica.

“Prisežem.”

“Pred Bogom in na zdravje tvojega otroka,” se je še dodatno zavarovala Jožefina, glede na to, da ni vedela, koliko dekletu prvo sploh pomeni, tvegati pa ni hotela.

“Prisežem, pri obojem.”

“No, prav,” si je oddahnila sestra in obotavljajoče začela razodevati svojo največjo skrivnost: “Verjemi ali ne, Anja, priznati moram, da sem skozi podobne težave kot so tvoje, nekoč šla tudi sama.”

“O kakšnih težavah govoriš, sestra Jožefina?” je takoj vprašala Anja, ki nikakor ni mogla povezati dveh tako različnih pojmov, kot sta bila njena nosečnost in Jožefinina preteklost, kolikor jo je bila poznala.

“Kaj misliš, o kakšnih? O nosečnosti vendar,” je naravnost odvrnila Jožefina.

“Ti da si bila noseča?” je Anja nejeverno podvomila v resničnost redovničnih besed.

“Da, pa tudi otroka sem rodila, punčko, ko sva že ravno pri tem.”

“Tega ti pa ne verjamem....Ne, ne, preveč neverjetno se sliši za moje uho, da bi bilo resnično.”

“Saj sem vedela, da mi sprva ne boš verjela, ampak je vseeno res,” je vztrajala Jožefina, ne oziraje se na Anjino zmajevanje z glavo. “Počakaj, da ti celotno štorijo najprej lepo po vrsti in obširno razložim. Ob zaključku pa boš lahko vnovič presodila, ali je bilo povedano podobno meni ali ne.”

“No, to me prav zares zanima,” kar ni in ni mogla verjeti Anja, nato pa je napeto prisluhnila nadaljevanju vsaj za njo navidez nemogoči zgodbi in zraven dodala: “Če je bilo vse, kar si mi povedala o svojem življenju, resnično - se pravi, da si kot dekle obiskovala kuharsko šolo, potem odšla delat na ladjo in še kasneje v misijon, nato pa si postala redovnica - potem za tvojo nosečnost tu enostavno ni prostora.”

“Ali ti je katera izmed redovnic kadarkoli omenjala, da sem pred nekaj leti za dalj časa izginila?” je želela vedeti Jožefina.

Anja je brez besed prikimala.

“Vidiš, tu se skriva manjkajoči list v zgodbi mojega življenja.”

“Toda, kako se je lahko zgodilo, da si zanosila?” je drezala v neznano Anja.

“Tako kot se je tebi - po neumnosti.”

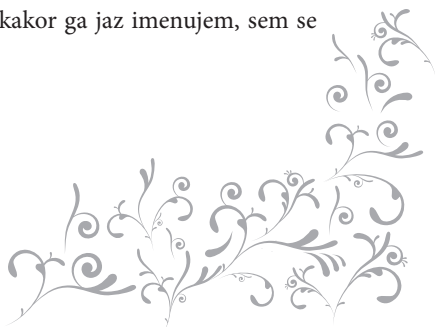
“Že, ampak če se ne motim, si bila ti takrat že redovnica.”

“Bila sem redovnica, to drži, ženska pa tudi in sicer zelo zvedava in brez predsodkov. Pa se je kasneje izkazalo, da sem za redovnico v obeh pogledih malce pretiravala.”

10. poglavje

“Postaja zanimivo,” je Anja izkoristila predah, v katerem je redovnica zajela sapo, in nato z odprtimi usti poslušala naprej.

“Kakorkoli že,” si je znova vzela besedo Jožefina, se odkašljala, nato pa pogumno nadaljevala “vse skupaj se je začelo pred dvema letoma; v mesecu sušcu je bilo in gotovo se spominjaš, da je tisto leto zelo zgodaj prišla pomlad v deželo. Tedaj sem se iz meni neznanega vzroka kar na lepem znašla v dokaj čudnem stanju, katerega bi še najlažje opisala kot nekakšno ponovno prebujeno otroško igrivost. Morda je šlo pri tem za določeno protitež strogim samostanskim pravilom, po katerih sem se morala ravnati vse od vstopa v redovniški stan. Med vsemi možnimi razlagami se mi zdi slednja najbolj blizu resnice. Dokler sem delala na ladji, sem bila vajena nenehnih sprememb, kar je po vsej verjetnosti zelo ustrezalo mojemu pustolovskemu duhu. Kasneje, v misijonu, se je način življenja že rahlo preusmeril v mirnejše vode, ko pa sem prišla semkaj v to hribovje, pa je ta razlika postala še izrazitejša. Čeprav sem okvirno vedela, v kaj se spuščam - tako da je bila moja odločitev za samostansko življenje vsekakor zavestna in tu ne more biti govora o nepremišljenem dejanju - vseh podrobnosti vendarle nisem mogla predvideti. Prvo leto in pol sem se počutila izpolnjeno in zato me ni vleкло nikamor drugam. Bila sem zadovoljna tako sama s sabo kakor tudi z okolico, ki me je obdajala. Nemoteno sem lahko uresničevala željo po globljem razumevanju človeškega bivanja in odkrivanju trajnejših vrednot od tistih posvetnih, kar mi je povsem zadostovalo. Zdelo se je, da je hrepenenje, ki sem ga prvič začutila pri delu v misijonu, našlo svoj cilj. Nakar je prišla omenjena pomlad in z njo velike spremembe. Prvi znak, da je nekaj narobe, ni pušcal nobenega dvoma - nenadoma nisem bila več povsem srečna. Ne veš, kakšen šok je bil to zame, še posebej, ker nisem vedela pravega razloga za to. In tedaj je nastopila igrivost; začela sem se vesti kakor otrok, ki se naveliča igranja z eno in isto igro in si v iskanju sreče začne iskati novo, privlačnejšo. Ob tem propadlem poskusu, kakor ga jaz imenujem, sem se na žalost ujela v zanko.

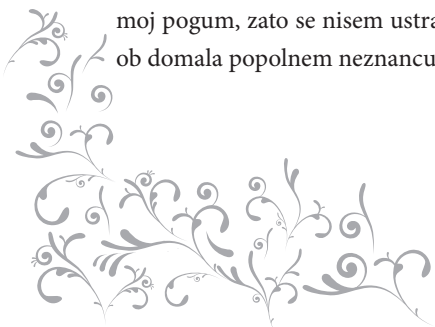

Res neverjetno, kako vsemogočna so pota Gospodova. V ljubezni do človeka – njegovi najvišji stvaritvi – nas vodi proti izpolnitvi vsakršne želje, četudi mora nemalokrat z bridkostjo gledati, kako si izbiramo stranpoti.”

“Si prepričana v svojo predpostavko?” je Anja podvomila v njeno razmišljanje.

“Popolnoma,” se je nasmehnila redovnica, zatrjujoč, da nas božja roka tako namenoma oblikuje po svoji podobi – popolnoma svobodne (oblikovalce svoje resničnosti) in hkrati odgovorne za svoje stvaritve, “... v vsem nam ustreže. Sama sem izkusila, da za kaj takega včasih uporabi prav nenavadne načine, kot da bi se želel poigrati z nami.

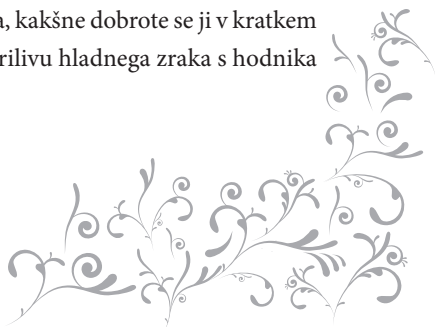
Meni se je to zgodilo nekega dne, ko sem bila namenjena v Koprivnico, kjer so me čakali neki nujni opravki. Zračnica na biciklu je tedaj spustila dušo v najbolj neprimernem trenutku; do mesta me je ločevalo vsaj dve uri vožnji. če bi bilo vse v najlepšem redu, bi do tamkaj živečih sester karmeličank, pri katerih sem nameravala prespati, prišla še pred mrakom. Po sedmih kilometrih hoje sem se s pokvarjenim biciklom končno prerinila do prve vasi. Naveličano sem začela iskati pomoč in jo naposled tudi našla. Pred eno od domačij sem naletela na moškega srednjih let, ki se je ponudil, da mi bo z veseljem zakrpal preluknjano zračnico. Delo mu je kljub njegovi spretnosti vzelo približno pol ure časa. Medtem sem se sama ubadala z vprašanjem, kaj naj storim ob bližajočem se mraku. V tem zakotnem kraju nisem imela znancev, pri katerih bi lahko prenočila, nadaljevati pot po mraku pa bi bilo vsaj zame preveč tvegano. Zaupala mu svojo težavo in povabil me je pod njihovo domačo streho, čemur se zaradi njegove prijaznosti in mojih okoliščin nisem odrekla. Ker sem bila lačna, mi je postregel s pogretimi žganci in kislim zeljem ter vmes razložil, da je do pojutrišnjem, ko se bo žena skupaj z otroci vrnila z obiska pri svojih sorodnikih, za vse sam. Sprva me je ta novica rahlo zbegala. Toda raznorazne življenjske razmere so bile prekalile moj pogum, zato se nisem ustrašila dejstva, da bom prenočila v tuji hiši in ob domala popolnem neznancu.

10. poglavje

Kot sem omenila sem bila v tistem obdobju precej nesrečna in (v duši) izpraznjena, zato sem se med večerjo toliko lažje spustila v kratkočasno kramljanje z gostiteljem. Kadar koli sem se vmes pošalila, se je tako šarmantno nasmehnil, da se je nekaj v meni premaknilo. Zavedla sem se svoje ženskosti, ki se je počasi prebujala v globini. Zaradi razgibanega življenja, prenapolnjenega s kopico drugih majhnih in velikih zadovoljstev, dotlej sploh nisem hlepela po moških. Še sama ne vem, kdaj sem ga začela požirati z očmi, seveda moje vedenje ni moglo dolgo ostati neopaženo. Kdove s kakšnimi občutki krivde se mora ob razumsko nerazložljivih, vse bolj poželjivih pogledih čedne in mlade redovnice boriti zakonski mož, ki je krvav pod kožo kot vsi drugi ljudje. Na eni strani občutek nezvestobe Bogu, na drugi strani nezvestoba soprogi, pri obeh občutek nemoralnosti; vse troje se je na plodnih tleh šibke človeške narave uklonilo silnemu navalu strasti. Močno sem si želela ljubiti se z moškim, enkrat samkrat, zgolj toliko, da bi ugotovila, ali je bilo mogoče to tisto, kar mi je manjkalo. "Zakaj poleg ljubezni do Boga za spremembo okusila še tako opevani čar telesne ljubezni," se mi je motalo po glavi. "Počela sem že marsikaj bolj tveganega, zakaj bi se potem morala bati bežnega flirta." Nisem razmišljala o možnih posledicah, niti zame še manj zanj. Znašla sva se v postelji in se strastno ljubila. Bilo je... Naslednjega jutra, ko sva se zbudila, sva se molče razšla in odtlej nikoli več srečala."

V ozadju je zacvrčala voda, ki je iz lonca, pristavljenem na ognju, padla na razbeljeno ploščo, in se od vročine spremenila v paro. Jožefina je odhitelela k štedilniku in nemirni lonec, poln brbotajoče vode, v kateri je plaval krompir, prestavila na obrobje grelnih plošč, da bi se ob zmernem kipenju skuhal do konca. Ričet je bil že na pol kuhan, kar se je dalo ugotoviti po prijetnem vonju, ki je uhajal izpod pokrovke sosednjega lonca. Zrak v kuhinji je bil prežet s soparo, zaradi česar je bilo v njej prijetno toplo. Šele ko je skozi vrata pokukala prednica, da bi izvedela, kakšne dobrote se ji v kratkem obetajo, sta se obe kuharici ob nenadnem prilivu hladnega zraka s hodnika

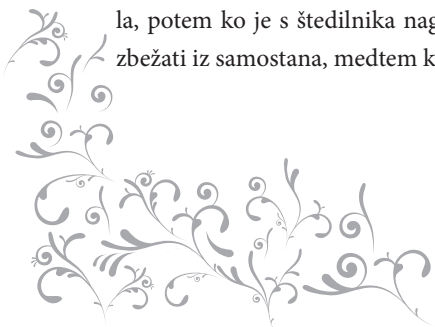

zavedli, kako se jima godi. Prednica je počakala na odgovor, po katerega je bila prišla, in nato odšla dalje po svojih opravkih.

“Toliko o moških v mojem življenju,” se je Jožefina zopet vrnila k načeti témi. Pri svojem rutinskem opraviilu, kuhanju, je bila sredi zaključnih fines, vendar je to ni oviralo, da bi ne mogla nadaljevati z razkrivanjem svoje preteklosti: “Ko sem imela to za seboj, pa so se prave neprijetnosti šele začele. Prineslo jih je majsko spoznanje, da sem zanosila. Če sem želela ostati zgledna redovnica, to pa sem vsekakor nameravala, sem morala poskrbeti, da nobena od redovnic daleč naokrog ne bo izvedela za moje stanje. V teh okoliščinah nisem imela druge izbire, kakor da zapustim samostan in nato težavo rešujem zunaj v belem svetu, proč od oči mojih kolegic. Do te odločitve sem prišla v zelo kratkem času, zapletlo pa se je, ko nisem vedela kako naprej. Domov me ni vleklo, čeprav sem bila prepričana, da bi me v težavah ponovno sprejeli medse. Predobro sem se spominjala očetovih besed, izrečenih preden sem se poslovila od domačih in se odpravila na morje, da bi se jim vsiljevala, naj mi pomagajo. Razmišljala sem in si belila glavo, dokler se nisem končno domislila zanimive, predvsem pa uresničljive rešitve: sklenila sem, da bom poiskala družino, ki bo pripravljena posvojiti mojega otroka. Ko sem vedela, kaj hočem, mi je bilo takoj precej lažje. Z odhodom nisem oklevala, kajti zavedala sem se, kako pomemben je lahko vsak dan, ki ga bom imela na voljo. Pripravila sem si nekaj najnujnejših stvari za na pot in nato nekega lepega dne – mesec rožnik je bil – zgodaj zjutraj, ko so sestre še spale, zapustila varno zavetje samostana.”

Anji se je zdela podobnost z lastnim primerom zanimiva - v resničnost Jožefinine zgodbe sploh ni več dvomila - zato ni čudno, da jo je redovnično pripovedovanje povsem prevzelo; ni dosti manjkalo, pa bi se ji zaradi tega kumare premočno razkuhale, a do najhujšega k sreči le ni prišlo.

“Neverjetno, kako sorodni sta si najini usodi v določenem pogledu,” je rekla, potem ko je s štedilnika naglo odstavila kozico, “samo, da si ti morala zbežati iz samostana, medtem ko sem jaz našla zatočišče v njem.”

10. poglavje

“Iz tega se lepo vidi, kako skrivnostna so Gospodova pota,” se je nasmehnila Jožefina in dodala: “Redovnice bodo vsak hip vdrle v jedilnico, zato bi predlagala, da dokončava najin pogovor po kosilu.”

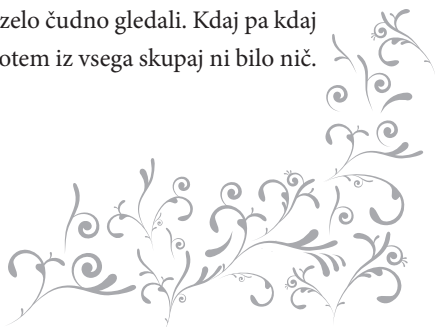
“Velja. Zaplet sedaj poznam, preostanek tvoje avanture skupaj z njenim razpletom pa naj kar počaka, saj bo tako zgolj še bolj napeto.”

Anja je nato pripravila krožnike in pribor, Jožefina pa je pričela s strežbo hrane najbolj lačnim redovnicam, ki so že sedle za mizo v jedilnici. Med jedjo je bilo zopet moč slišati vedno dobrodošle besede pohvale na račun okusne hrane, ki vsaki kuharici veliko pomenijo. Anja je pojedla kot prva, s čemer je hotela spodbuditi vse navzoče pri obedu, naj jo posnemajo, kajti komaj je čakala, kdaj bosta z Jožefino ostali sami. Zakaj si je to želela, pa se ve.

Ko so redovnice potešile svojo lakoto in zadovoljne odšle od mize, se je direndaj v kuhinji in sosednji jedilnici prav kmalu polegel. Jožefina si je, gledoč za zadnjo odhajajočo redovnico, oddahnila in se zatem obrnila na Anjo: “Ali si pripravljena, da se povrneva v zakulisje moje preteklosti?”

“Samo izvoli, Jožefina, saj veš, da komaj čakam,” je po pričakovanju odvrnila Anja.

“S culo na rami sem se odpravila proti vasem na južnih obronkih podlomskega hribovja, nato pa zastavljeno pot nadaljevala naprej proti vzhodu dežele. Spotoma sem prijazne ljudi prosila za prenočišče - če sem ponoči hotela streho nad glavo, včasih ni šlo drugače, kot da sem si izmislila, da sem se izgubila ali da me je nehote ujela noč - in se tako z vsakim dnem počasi oddaljevala od Pobočja. Ko sem ocenila, da me od omenjenega kraja loči varna razdalja, sem v vaseh, skozi katere sem potovala, začela poizvedovati, kdo bi mi mogoče lahko pomagal pri ‘težavici’, ki je rasla pod mojim srcem. Tako sem spotoma spoznavala različne ljudi in jih spraševala, ali poznajo v svoji okolici kakšna zakonca, ki ne moreta imeti otrok, pa bi si jih resnično želela, vendar so me ti nemalokrat zelo čudno gledali. Kdaj pa kdaj sem dobila namig, kam naj se obrnem, pa potem iz vsega skupaj ni bilo nič.

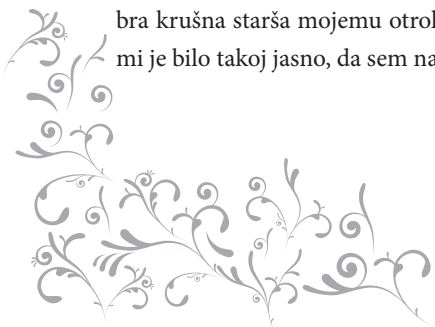
Ponavadi sem ljudi, ki so mi jih bili priporočili, obiskala na njihovem domu in jim razložila moj položaj, vendar dlje kot do pogovora in lepih želja žal ni prišlo. Vedno je prišel vmes nek izgovor, bodisi da še niso pripravljeni na starševstvo, bodisi da bi rajši posvojili malce starejšega otroka ali kaj podobnega. Ponujene usluge - zanje bi rodila otroka in jim ga nato prepustila - so se vsi izogibali, čas pa je hitro mineval, zaradi česar sem bila vedno bolj napeta.”

Zunaj je pravkar prenehalo deževati, tako da vodi, ki je curljala v majhnih potočkih po kolovozni poti, še ni uspelo ponikniti v zemljo. Po dvorišču so že tekale kokoši in stikale za deževniki in drugo hrano. Bile so odlična vaba za sokola, ki pa se tega popoldneva k sreči še ni odpravil na lov. Sončni žarki so Jožefini zvalili pogled skozi okno, kjer se je prek neba bočila čudovita mavrica. Tudi Anja je opazila spremembo na bolje. Sanjavo zazrti v barvito umetnino narave sta premolknili, dokler ni le-ta sčasoma začela izgubljati svoj čar.

“Mesec in pol sem že pohajkovala po deželi, pa nisem dosegla še nobenega napredka,” je nadaljevala redovnica. “Sedaj veš, da tudi meni ni bilo lahko, prava kalvarija. Zgolj zato sem sinoči dejala, če se spomniš, da težave, ki te trenutno pestijo, niso nič tragičnega.”

“Šele sedaj razumem tvoje besede, ki so se mi sprva zdele resnično smešne,” je dodala Anja.

“Nekajkrat se mi je celo pripetilo, da nisem dobila prenočišča, in skrivaj sem se morala zateči na kakšen senik in tam zasilno prespati. Prav nič prijetno mi ni bilo v tistih dneh, ko sem v iskanju primernih staršev bila deležna številnih težav in razočaranj. Mislila sem že obupati in se odpraviti domov v rodno vas k staršem, ko se je moja vztrajnost le poplačala. V Zarnici - gre za manjšo vas, daleč onstran reke Poglajne - sem naposled vendarle našla človeka, zakonski par pri štiridesetih, ki sta dajala videz, da bi bila lahko dobra krušna starša mojemu otroku. Ko sem jima povedala za mojo zgodbo, mi je bilo takoj jasno, da sem našla, kar sem bila trudoma iskala. Pri drugih

parih se mi je dogajalo, da se nikakor niso mogli znebiti svojih zadržkov in predsodkov, onadva pa hvalabogu nista gojila nepotrebnih pomislov. Z veseljem sta me sprejela pod svojo streho in ves čas moje nosečnosti kakor tudi po njej lepo skrbela zame. Rodila sem početkom meseca grudna. Čeprav sta si želela fantka, jaz pa tudi, da bi jima čimbolj ustregla, sta bila ob rojstvu moje-njune hčerkice oba presrečna. Nato sem celotno prihodnje leto preživela pri njima, kajti Nadico, kakor smo moji mali štručki dali ime, sem morala dojiti in ji dajati ljubezen, če ne drugega. Punčka je bila zdrava in se je lepo razvijala.”

“Saj ni čudno, ko je vendar imela tri ljubeče starše ob sebi,” je vskočila v besedo Anja. Jožefina se je nasmehnila in ji požugala: “Upam, da jih bo tvoje dete imelo ob sebi trinajst in bo zraslo v pravo prelepo princesko ali modrega princa s samimi najboljšimi lastnostmi.”

“To bomo pa še videli.”

“Odločila sem se, da bom odšla nazaj v samostan čimprej ko bom mogla, ker sem se bala, da se bom na Nadico preveč navezala in se potem ne bom mogla ločiti od nje. Ker je ravno napočila zima, ko sem jo nehala dojiti, sem na prigovarjanje posvojiteljev sklenila, da z odhodom počakam do pomladi. In tako sem se letošnjo pomlad vrnila nazaj v okolje, kamor spadam po duši. Najbrž mi ni treba ponavljati, koliko začudenja sem zbudila z mojo vrnitvijo in koliko vprašujočih parov oči se je zazrlo vame, jaz pa sem ob vsem tem le previdno molčala. Tu pa se moja prigoda tudi konča. Aha, to sem še pozabila povedati,” se je v zadnjem hipu spomnila Jožefina, “vsako leto jo bom šla obiskat. Tako smo se domenili, preden sem se poslovila od gostoljubnih zakoncev. Naslednjo pomlad nameravam oditi tja, če bo vse po sreči.”

“Joj, Jožefina, ti imaš pa res razgibano življenje.”

“Ja, kar precej me premetava iz ene okoliščine v drugo. Ne vem, kdaj se bo to umirilo.”

“Ali ti je kaj žal, da si zanosila, glede na to, kaj vse si morala prestajati zaradi tega?”

“Ne, po pravici povedano, čisto nič. Ničesar, kar se mi je zgodilo v življenju, najsi je bilo še tako neprijetno, ne obžalujem. Pravzaprav sem spoznala, da sem skozi hitro menjavanje življenjskih okoliščin postala trdnejša in prilagodljivejša osebnost, ki je zlepa ničesar ne spravi s tira.”

“Če poskušam gledati na tvoj način, povedano vsekakor drži,” se je strinjala Anja.

“Samo srečna sem lahko, da imam tako pestro življenje, da se mi vedno nekaj dogaja in da mi zavoljo tega ni nikoli dolgčas. Prav rada bi vedela, kaj me še čaka v prihodnosti,” je polna optimizma nadaljevala Jožefina, ki ni mogla slutiti, kako zelo neprijeten dogodek jo bo kmalu doletel; usoda pa gre svojo pot in se ne meni, ali je človek pripravljen na njene skrite namere.

“Ali se sedaj, ko veš, da nisi ne prva ne zadnja ženska, ki je nepripravljena zanosila, počutiš bolje kakor pred tem?” je v nadaljevanju vprašala Jožefina dekle poleg sebe.

“Zagotovo, prav odleglo mi je,” je zažvrgolela Anja,“ skrbi me le, kaj bo na novico o moji nosečnosti porekla Hedvika.”

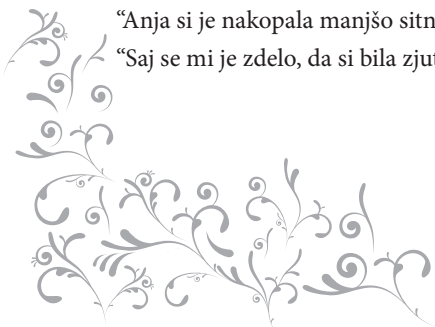
“Moj nasvet se glasi,” je odvrnila redovnica, “če se čutiš dovolj pogumna, bi bilo najbolje, da se s težavico spopadeš takoj zdaj. Vsako odlašanje ti ne bo prineslo nič dobrega,” je svetovala redovnica. “Če potrebuješ pomoč, sem te pripravljena podpreti tudi vpričo prednic.”

“Ne vem, Jožefina...” je omahovala in tehtala svojo odločitev Anja, obenem o nečem premišljevala, nakar je, da ne bi izpadla bojazljivka, odločno rekla: “Greva!”

Prednica je bila sama v svoji pisarni in je urejala neke papirje. Ko je videla vstopiti obe dekleti, je odložila svoje delo in ju sprejela, rekoč: “Čemu se imam zahvaliti za vajin obisk?”

“Anja si je nakopala manjšo sitnost,” je pojasnila Jožefina.

“Saj se mi je zdelo, da si bila zjutraj nekam čemerna. Kaj je narobe?”

10. poglavje

Anja je za hip pomolčala, nato pa prednici na kratko odgovorila: "Noseča sem, že pet mesecev."

Prednico bi skoraj kap, ko je to slišala.

"Nosečaaaaa da si," je zajecjlala prednica, išoč pravih besed. "In vedve temu pravita manjša sitnost?"

"Jaz tega nisem rekla," se je želela izmotati Anja.

"Ja, kako neki se je to moglo zgoditi?" je prednica dobesedno ponovila Jožefinine sinočnje besede.

Anja je že imela pripravljen odgovor: "Po neumnosti."

"Ja, vem, da po neumnosti. In sedaj pričakuješ, da bomo me reševale težave, nastale zaradi tvoje nepremišljenosti?"

"Ne vem. Prosila bi vas, če je mogoče..."

"Ne, zapustiti boš morala samostan. Tu ni prostora za nosečnice, še manj pa za majhnega otroka; o mati božja, le kaj bi porekli ljudje, ko bi izvedeli?"

"Ampak sestra Hedvika," je zastokala Anja.

"Nič ne jokaj, Anja, zdaj je prepozno. Morala bi prej misliti, v kaj se spuščaš."

"Hedvika," je mirno dejala sestra Jožefina z glasom, ki je prednici veleval, naj ponovno razmisli, ali je ravnala prav.

"Jožefina, vem, da si na njeni strani, toda nekje je vendarle potrebno postaviti meje, prek katerih ne smemo."

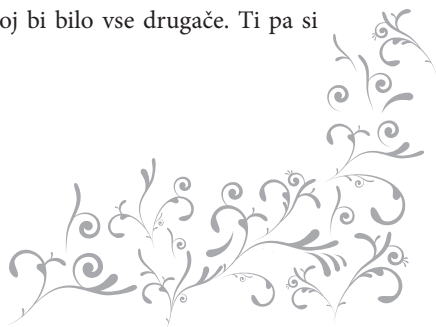
"Saj lahko celotna zadeva ostane v tajnosti," je odvrnila Jožefina.

"Pri svoji podpori dekletu boš najverjetneje osamljena, kajti druge redovnice bodo prav tako nasprotovale temu, da Anja rodi v samostanu."

"Preden karkoli rečemo, bi se morale vsaj posvetovati med sabo."

"Že ko smo jo sprejele medse, nekatere redovnice niso soglašale s tem."

"Samo Klementina je malce godrnjala," je hitro dodala Jožefina, nakar je besedo zopet prepustila svoji starejši "vzornici", ki je dejala: "Ko bi vsaj na začetku prišla z resnico na dan, Anja. Takoj bi bilo vse drugače. Ti pa si

se rajši potuhnila in nam natvezila kopico izmišljotin, katerim smo me redovnice nasedle.”

Anja, ki je nemo opazovala pogajanje med obema redovnicama, je bila izzvana. “Vse, kar sem povedala, je resnično, edino nosečnost sem zamolčala,” se je Anja solznih oči borila za predničino naklonjenost. “To pa zato, ker nisem bila popolnoma prepričana, da sem noseča; pravzaprav si nisem hotela priznati, da me je to doletelo, in sem se slepila, da morda le nisem zanosila.”

Prednica ni vedela, kaj je v Anjini zgodbi res in kaj ne, saj odgovora od sestre Amalijske iz Starega Grada - ta je ob Frančiškine obisku obljubila svoji prijateljici, da se bo pozanimala o dekletu in jim bo nato po pošti sporočila o svojih odkritjih - še ni dobila.

“Zakaj bi ti verjela?” je vprašala Hedvika.

“Ljuba prednica,” se je zopet očitajoče oglasila Jožefina, ki ji predničino obnašanje ni bilo niti malo povšeči.

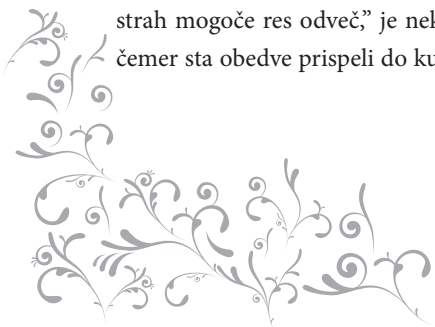
“Anja, saj nisem tako mislila,” se je izgovarjala prednica in nato obljubila, da bo po večerji v jedilnici sklicala posvet, na katerem bodo prisotne vse redovnice, z namenom, da se opredelijo do spornega problema.

Jožefina in Anja sta se ob doseženem napredku spogledali, nakar ju je prednica zaprosila, naj je ne zadržujeta več, ker da ima do večerje še veliko dela. Enako je veljalo tudi za obe obiskovalki, ki sta se iz pisarne odpravili na svoje običajno delovno mesto, v kuhinjo.

“Kaj misliš Jožefina, ali imam kakšne možnosti, da ostanem pri vas?” je negotovo vprašala Anja, ki je imela po zadnjem dogodku precej omajano samozavest.

“Ne živciraj se preveč! Deležna boš malce nasprotovanja, nakar se bo vse uredilo, boš videla.”

“Če svoje sestre poznaš tako dobro, kot znaš reševati svoje težave, je moj strah mogoče res odveč,” je nekoliko vedrejšega obraza odvrnila Anja, ob čemer sta obedve prispeli do kuhinje. Še drugič istega dne sta se lotili gos-

10. poglavje

podinjstva in istočasno premlevali o tem, kako bi pred prelomnim dogodkom na vse naredili čimbolj prepričljiv vtis. Bili sta sklepčni, da za začetek velja odlično opraviti svoje vsakdanje delo.

Redovnice so bile z dnem, ki se je počasi iztekal, upravičeno zadovoljne - nič presenetljivega, glede na dejstvo, da so bile po dobrem kosilu deležne še boljše večerje - zato so lepo potrpežljivo, predvsem pa z veliko mero radovednosti čakale, da bi izvedele, zakaj je prednica nepričakovano sklicala posvet.

“Torej, zadeva, zaradi katere smo se zbrale, je zares žgoča, zato sem jo takoj, ko sem izvedela zanjo, sklenila uvrstiti na naš sobotni dnevni red,” je prednica nagovorila zbrane redovnice za omizjem. “Kakor se gotovo spominjate, smo se nazadnje takole sestale pred dobrim mesecem dni, ko smo govorile o naši gostji Anji.”

Omenjeno dekle je povescilo oči, saj se je počutilo, kot da sedi na zatožni klopi, kjer ji sodijo za storjena hudodelstva. Medtem je Hedvika pozornim poslušalkam razkrila, da bo v središču pozornosti spet taista oseba, samo da je težava, katero ji je zaupala danes, neprimerno večja kakor pred mesecem dni. Da “porotnice” ne bi predolgo ugibale, “kje tiči zajec”, je prednica brez predaha nadaljevala: “Anja trdi, da je noseča, kar je po vsej verjetnosti tudi glavni razlog za njen ubeg od doma.”

Vsi pogledi so se hipoma obrnili proti mladenki, ki se je v zadregi le kislo nasmehnila.

“Ta je pa dobra,” se je oglasila sestra Valerija, ko je spoznala, kako zelo je zgrešila pri svojem ugibanju.

Novica je med zbranimi sprožila val pritajenega šepetanja, katerega glavni namen je bil izraziti začudenje nad tem, kar so bile slišale. Naslednja se je, gledoč proti Anji, oglasila Amalija: “Ja, sveta pomagavka, pa kako za primejdunaj si nam mogla to nakopati na glavo?”

“Mislila sem, da bom tu najlažje dobila pomoč,” je odvrnila vprašana in dodala: “Nekje sem namreč slišala, da je marsikatera ženska v stiski odšla roditi v samostan, pa sem še sama sklenila poskusiti.”

“Ne vem, kje si to pobrala, ampak to se zagotovo ni nanašalo na naš samostan,” je pisnila Klementina, ki je bila najdlje za temi posvečenimi zidovi. Slišati je bilo še nekaj ostrejših pripomb na račun nosečnice, v katere je na posled posegla Jožefina, rekoč: “Dovolj je bilo obtoževanja. Tukaj smo se zbrale, da se dogovorimo, kako za Anjo poiskati rešitev, kajne Hedvika?”

“Pravzaprav sem želela bolj to, da se odločimo, ali bo dekle ostalo pod našo streho ali ne,” je pojasnila prednica, nezadovoljna s tem, da ji Jožefina polaga besede na jezik.

“Kaj se je tu sploh za dogovarjati?” se je zopet vmešala Klementina. “Dekle je ves čas namenoma prikrivalo resnico in nas imelo za norca, sedaj pa naj ji povrhu vsega še pomagamo. Kar gre naj, čim prej tem bolje.”

“Ampak Anja je v petem mesecu nosečnosti, kako ste lahko tako trdosrčna,” je osuplo dejala Jožefina.

“Veš kaj Jožefina, kar nehaj igrati na te strune,” se je razhudila Klementina.

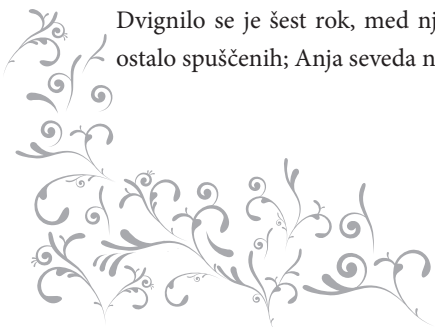
“Ali misliš, da bomo tudi tokrat podlegle tvoji rahločutnosti?”

“Po njih dobrih delih jih bom sodil,” je Anja izrekla citat iz Svetega pisma, ki ji je prišel na misel ravno v pravem trenutku.

Dve ali tri redovnice so po kratkem razmisleku, v katerem so se spraševale, ali je morda Bog poslal Anjo za preizkusni kamenček njihovega resničnega sočutja, takoj spremenile svojo odklonilno stališče do nadaljnega bivanja Anje v samostanu.

“Tako ne bomo nikamor prišle,” je ugotavljala prednica, ko je videla prepirljive redovnice, razdeljene v dva tabora. “Najbolje bo, da glasujemo,” je še predlagala in nato zahtevala, naj zbrane dvignejo roko, če soglašajo, da Anja odide.

Dvignilo se je šest rok, med njimi tudi Hedvikina, ravno toliko pa jih je ostalo spušenih; Anja seveda ni imela pravico glasovati.

10. poglavje

“Kaj bomo pa zdaj, ko je rezultat neodločen?” je vprašala Frančiška.

Klementina je videla, kako se je opredelila prednica, zato je prepričana o zmagi brž predlagala: “Prednica naj odloči!”

S tem se je strinjalo tudi vseh deset njenih kolegic. Hedvika je začutila, da ima na svojih ramenih veliko odgovornost, zato je zelo dolgo razmišljala in tehtala v sebi, preden se je vrnila z odgovorom: “No prav, pa naj ostane pri nas.”

Nekaj obrazov se je nemudoma razvedrilo, medtem ko je bila Klementina na drugi strani povsem iz sebe od presenečenja.

“Počakajte,” je zapiskala. “Če bo dekle ostalo tukaj, bom šla naravnost do škofa, on pa bo že znal urediti zadevo.”

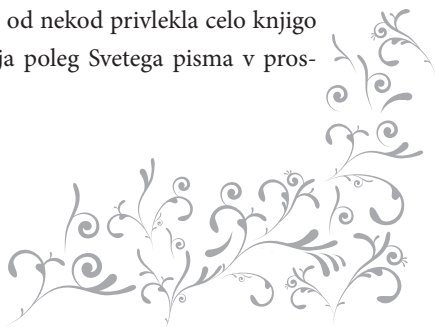
Prednica se je zmedla, kajti odgovornost za red v samostanu je bila njena skrb in v primeru, da bi šlo kaj narobe, bi jo njen nadrejeni lahko odstavil.

“Ali ste prepričana, da se bo odločil podobno, kakor ste se vi, sestra Klementina?” je mirno dejala Jožefina. “Morda boste pa vi tista oseba, ki bo izgubila ves ugled v škofovih očeh.”

Klementina je, hotela ali ne, izgubljala svojo bitko. Tega se je po treznem premisleku zavedala tudi sama. Toda, naj je še tako bentila nad odločitvijo, spremeniti ni mogla ničesar. Zopet je dobila lekcijo, da je pri skupnih interesih vedno odločujoča večina.

Sestre so se nato odpravile k počitku in nato kmalu zaspale, le Anja spričo burnega večera nikakor ni mogla zaspati vse tja do polnoči, ko je naposled tudi njo zajel odrešilni spanec.

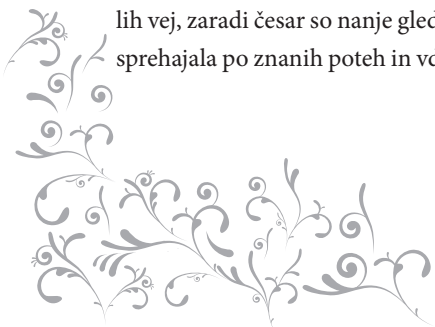
Naslednji dnevi niso vnesli nobenih korenitih sprememb v Anjino življenje. Še vedno je večino časa prebila za štedilnikom, kar jo je pravzaprav zaradi dobre družbe, ki jo je imela v Jožefini, tudi najbolj veselilo. Redovnice so pazile, da ji ni bilo treba opravljati težkih opravil, in nasploh so bile do nje zelo obzirne, včasih kar preveč. Prednica je od nekod privlekla celo knjigo o nosečnosti in materinstvu, katero je Anja poleg Svetega pisma v pros-

tem času rada prebiral. Toda zopet je največ koristnih napotkov dobila od sestre Jožefine, ki je vse, kar je čakalo Anjo, preizkusila v praksi. Kadar koli sta bili sami, sta govorili skoraj samo o vlogi matere pred in po porodu. Jožefinin spomin je bil še svež, zato ji ni nikoli zmanjkalo besed, saj je vse svoje izkušnje predstavila do najmanjše podrobnosti. Pazila je le, da se takrat ni nahajala v bližini, katera od redovnic. Še zlasti ne sestra Klementina, zaradi "najnovejših" dogodkov v samostanu se že nekaj časa nista najbolje razumeli. V njun odnmos se je prikradla neka mučna napetost. Celo prednica je bila po tistem senzacionalnem razkritju bolj zadržana do Jožefine, kar je kajpak dokaj slabo vplivalo na Jožefinino razpoloženje. Anja je bila svoji prijateljici morda ravno zato še toliko bolj hvaležna za vse, kar je izvedela od nje, in kar ni si mogla predstavljati, kako bi se znašla brez njene pomoči. Kadar je bila sama, je nato premišljevala in kovala načrte za prihodnost. Dotlej ji je vse šlo kot po maslu, zaradi česar se je njeno verno zaupanje v življenje in Boga samo še okrepilo. Njena filozofija je upravičeno postajala vse bolj podobna tisti, o kateri je nekoč čitala v neki modri knjigi z vzhoda: Vera na podlagi dosežkov.

"Le kdo si je izmislil, da je življenje borba in da lahko v njem človek z gotovostjo pričakuje zgolj trpljenje in smrt," se je spraševala nekega dne, ko se je sprehajala po bližnjem gozdu. "Ta oseba očitno ni imela nobenega stika z Resničnostjo."

Anja je potisnila roke globoko v žepe svojega plašča, kajti zunaj je bilo precej hladno. Ker so se iztekali zadnji novembrski dnevi, je bilo to nekaj povsem naravnega. Na potoku, ob katerem se je sprehajala, se je ob bregovih že delala tanka ledena skorja. Dračje, ki je ležalo vsepovsod po tleh, je čakalo, da ga bodo pridne roke zvezale v butare. Smreke in jelke so ponosno dvigovale svoje krošnje visoko pod nebo, kjer so se na samih vrhovih zibali številni storži. V primeri s svojimi brati listavci se jim ni bilo treba sramovati ogolelih vej, zaradi česar so nanje gledale nekoliko zviška. Kakorkoli že, Anja se je sprehajala po znanih poteh in vdihavala svež gozdni zrak, za katerega je ver-

jela, da bo koristil tako njej kot tudi njenemu nerojenemu otroku; drugače se hladnemu zimskemu vremenu gotovo ne bi izpostavljala. Čeprav so ji pod nogami nenehoma pokale suhe veje, ji je sem ter tja vendarle uspelo opaziti posamezne ptice, ki jih lomastenje ni prepodilo globlje v gozd. Bile so edina popestritev sicer omrtvele narave, ki ji jo srečala med sprehodom. Počasi se je bližal večer in postajalo je vse hladneje, zato je Anja zavila nazaj proti samostanski parceli. Ko se je vrnila domov, je bila pošteno premražena, zaradi česar ji je bilo nekoliko žal, da se je tako dolgo zadržala na prostem. Zlezla je na zakurjeno krušno peč, kjer si je najprej pogrela premrlo telo, nato pa je vzela v roke knjigo in pričela brati.

“Ali lahko prisedem?” jo je sredi najbolj zanimive vsebine zmotil znan glas. “Seveda,” je, ne da bi odtegnila pogled od knjige, pritrdila Anja in, rekoč: “Samo še tole stran preberem do konca,” nadaljevala z branjem.

“Želela sem se pogovoriti s teboj, Anja,” je začela redovnica takoj, ko je dekle odložilo knjigo.

“Ja, o čem pa,” je zvedavo poškilila Anja.

“O tvoji čudni navadi, saj veš, to, da ne ješ mesa,” ji je odvrnila redovnica, ki se še ni povsem opomogla od prepira, v katerega sta se tisto popoldne – ne prvič v zadnjem mesecu – zapletli s sestro Klementino.

“Kaj pa je v njej čudnega?” se je užaljeno odzvala mladenka.

“Tega vendar ne počne nihče drug,” je precej nerazumevajoče dvignila glas Anjina sogovornica. Celo sestri Frančiški, ki se je ravno nahajala v veži, je nenavadni ton pritegnil pozornost, a je nadaljevala svojo pot proti stranišču.

“Dosti lažje bi nama bilo kuhati, če bi za vse nas imeli enoten jedilnik, tako pa zaradi tvojih muh pogosto izgubljava čas, katerega bi lahko porabili za kaj drugega,” je pojasnila redovnica.

“Nič lažjega, črtajmo mesne jedi iz samostanskih jedilnikov,” je vse bolj tesnoben pogovor želela obrniti na šalo Anja.

“Tokrat mislim resno,” je še povišala svoj glas sestra Jožefina, glavna samostanska kuharica, tako da ga je lahko slišala celo rahlo naglušna sestra Amalija, ki se je tedaj zadrževala v sosednji sobi.

“Saj ti ni treba vpiti,” jo je prekinila Anja.

“Sploh ne pijem, da veš,” je z malce manj osornosti rekla kuharica. “Ne vem, čemu si si to vtepla v glavo. Lahko bi mi vsaj povedala, kaj te je napeljalo v tovrstno skrajnost.”

“Ravnam v skladu s svojimi občutki, za katere vem, da so naravni,” je vznemirjeno pojasnila Anja, kuharica pa je vztrajala pri svojem: “Pha, naravni. To lahko vsak reče,” potem pa nejevoljno dodala: “Torej meniš, da naše navade niso naravne.”

“Glede prehrane nikakor ne,” je na svojem bregu vztrajala Anja.

“Veliko si upaš, smrklja,” je ušlo redovnici, žaljive besede pa je prestregla tudi Frančiška, ki se je vračala po hodniku.

“Jožefina, kaj se je zgodilo,” je bila osupla Anja, “takšne te ne poznam.”

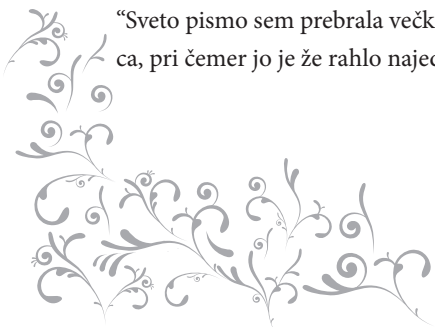
“Zdaj me,” je arogantno zabrusila Jožefina, kakor da bi jo obvezal zli duh.

Sedaj je prekipelo tudi Anji in je brez dlake na jeziku povedala vse, kar ji je dolgo ležalo na duši: “Ah, vsi ti duhovniki! Toliko govorjenja o zaščiti življenja še nerojenih otrok je slišati z njihovih prižnic. In redovnice, ki ste svoja življenja ravno tako posvetile duhovni rasti, zakaj se nikoli ne vprašate tega, kar se sprašujem jaz? Čemu dvojna morala? Mar ne velja zapoved ne ubijaj v najširšem pomenu besede, mar ni vsako živo bitje sveto in ima pravico do življenja v sožitju s celoto?”

“Kaj?!” je zavpila Jožefina, ki ni želela priznati, da ima Anja morda prav, “očitaš nam dvojno moralo.”

“Vzemi v roke Sveto pismo in ga malce prelistaj,” ji je mirneje predlagala Anja. “Odpri ga na drugi strani, pa boš videla, kaj je Bog dal prvima človekoma za hrano, ko sta bila še v raju.”

“Sveto pismo sem prebrala večkrat kot ti,” je omalovažujoče pihnila kuharica, pri čemer jo je že rahlo najedal dvom v svoj lastni prav.

10. poglavje

“Le dobro ga znova preberi,” si je mislila Anja, vendar ni hotela dodatno zaostriti vzdušja. Rajši je dejala: “Ravnaj po svoje,” in z vzdihom: “, čas pa bo pokazal, ali si imela prav, ali ne,” zapustila prostor in s tem prekinila mučno prerekanje. Vračajoč se v svojo kamro, je srečala prednico, ki je takoj opazila, da je nekaj narobe.

“Kaj se je zgodilo, Anja, da si tako slabe volje?” je vprašala Hedvika.

“Ah, z Jožefino sva se hudo sprli,” ni skrivala Anja, “čisto po nepotrebnem, menim.”

Prednica ni bila vajena preprirov med dvema največjima zaveznicama v samostanu, tako da sprva sploh ni našla primernih besed, a se je potem vseeno domislila nečesa pametnega.

“Tudi bratje (in) ali sestre se včasih hudo sporečejo, kar ponavadi ni znak medsebojnega sovraštva, prej znak, da niso ravnodušni do ljudi, katere imajo radi.”

“To ste lepo povedali,” je rahlo odleglo Anji.

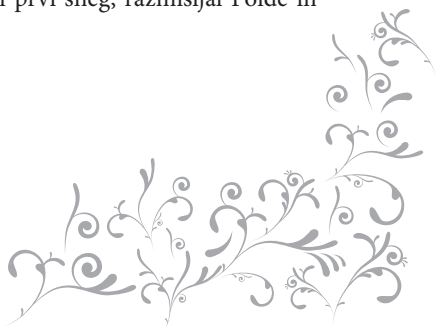
“Jutri bo že bolje, zdaj pa pojdi in se odpočij,” je še dejala prednica, preden sta si zaželeli lahko noč in odšli vsaka v svojo sobo.

Obisk pri svojcih

Tedni so minevali, Polde pa še vedno ni vedel, kje bi se utegnila skrivati njegova izginula hčerka. Odkar je obiskal Andreja, se ni prav nič premaknilo na bolje, čeprav je od tedaj minilo že več ko pol meseca. To se tudi ni moglo zgoditi, ker si Polde ni niti malo prizadeval, da bi dosegel kakršenkoli napredek v iskanju ubežnice, ampak je čakal, kdaj bo bodisi od hčerke bodisi od njenega fanta prejel težko pričakovano pošto, ki bi mu vsaj delno pomagala usmeriti njegove nadaljnje korake v pravo smer. Ker je postajalo vse bolj očitno, da bo zadeva, dokler bo prepuščena sama sebi, ostala na mrtvi točki, se je togega čakanja kmalu naveličal. Sklenil je, da mora nujno nekaj ukreniti, karkoli. Pravzaprav je imel zelo malo pametnih možnosti na izbiro; natančneje eno samo, o kateri sta z Jankom razmišljala že od samega začetka, a sta jo takrat rajši preložila na kasnejši čas. Seveda je šlo za morebitno pomoč njunih svojcev, katero sta kot rezervno prihranila za konec, če bi se izjalovilo vse drugo. Prav o tem pa je tistega decembrskega dne, ko je v nižinah zapadel prvi sneg, razmišljal Polde in zraven v presledkih vlekel svojo fajfo.

“Kaj naj storiva?” je vprašal svojega sina, ki se je bil na dela prost dan že navsezgodaj polotil branja časopisa.

“V zvezi s čem?” je vprašal slednji, ne da bi pri tem odvrnil pozornost od vznemirljivega članka o prvem uspelem poletu z motornim letalom, ki sta ga zakrivila brata Wright.

“V zvezi z Anjo vendar, kaj pa drugega,” je pojasnil Polde.

“Pojma nimam,” je fant skomignil z rameni.

“Ali tudi ti misliš, da je napočil skrajni čas, da se obrneva na najino žlahto?”

Janko je pogledal izza časopisa in se mimogrede pozanimal: “Prosim? Kaj bi radi izvedeli, oče?”

“Poslušaj no, vendar, kaj ti govorim,” se je Polde nervozno odzval na sinovo pomanjkljivo čuječnost. “Boš kasneje končal z branjem.”

“Dajte no, samo malo naj počakajo; vsega nekaj vrstic bi rad še prebral,” je moledoval Janko in v isti sapi silno navdušen vprašal: “Ali so oče že prebrali, kaj je uspelo dvema Angležoma: z doma izdelano napravo, imenovano letalo, sta se dvignila od tal, preletela večjo razdaljo in nato varno pristala nazaj na zemlji. Ali si morejo misliti, poletela sta kot ptici!? Neverjetno.”

“Beži no, te otročarije me trenutno ne zanimajo,” je mrko odvrnil Polde in se zatem vnovič obregnil v sinovo početje: “Kaj ne misliš nehati?”

Janko je, kar se je dalo hitro, preletel ostanek besedila in, rekoč: “Glej, sem že končal,” odložil časopis.

Vprašal sem te za mnenje o tem, da bi v prihodnjih dneh naposled vendarle navezala stike z najino žlahto in se pri njej pozanimala glede Anje.”

“Vsekakor sem za,” ni pomišljal Janko. “Ne vem, kaj sva pravzaprav sploh čakala tako dolgo. Da bo padel sneg, morda?”

“To čakanje je bilo res neumno. No, vsaj veva, da sva izčrpala vse druge možnosti,” se je tolažil oče.

“In kam nameravajo oditi najprej?” se je brž pozanimal Janko.

11. poglavje

“Najbližje je sicer Osatnica, kjer živi stric Stane, vendar tam Anje zagotovo ne bom našel,” je razglabljal oče Bogataj. “Glede na to bi se najprej odpravil k stricu Klemenu v Molnik.”

“Kaj pa sestrična Micka? Ali ni veliko verjetneje, da jo bova našla pri njej?”

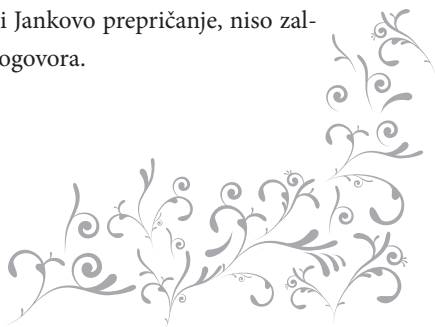
“Že mogoče, ampak Vlaško Polje je hudimano daleč. Do tja bi potreboval najmanj tri dni in prav toliko za povratek, zato bom Micki rajši poslal pismo.”

“Tako bo najbolje,” se je strinjal Janko.

Polde se je zaskrbljeno ozrl prek ramena na dvorišče, kjer je še vedno nalletaval sneg. Po redkih travnatih bilkah, ki so štrlele iz pobeljenih tal, je ocenil, da ga je zapadlo približno dvajset centimetrov. Stanje ni bilo nič kaj spodbudno in istočasno je kazalo, da se bo še poslabšalo. Polde se je tega dobro zavedal, vendar je vseeno sklenil, da svojega načrta, katerega si je zamislil prejšnjega dne, ko snega ni bilo niti za pokušino, ne bo spreminjal. “Micki, Tršanovemu Ivanu, teti Ančki in Kovačevim bom poslal pismo. V teh razmerah, pa tudi sicer, bi bilo prenaporno laziti do njih. Teto Zofko in strica Klemena ter Gorinove in Slapernikove pa morava obvezno obiskati na njihovih domovih. Pa mojega nečaka Vilija tudi ne bi bilo slabo pobarati, kaj ve o dogodku. Čimprej se morava odpraviti tja - se pravi eden od naju k vsakemu od naštetih - dokler ne zapade preveč snega in bo pot zavoljo tega močno otežkočena.”

Ko je to povedal, si je Polde nasul v pipo ščepec novega tobaka in potegnil iz nje pekoč dim, ki je prijetno dražil njegovo grlo. Nato je puhnil v zrak bel oblček in zraven dodal: “Tale tobak je resnično izvrsten. Še danes ga moram kupiti nekaj zavojčkov, da ga bom prek zime imel na zalogi.”

“Ampak smrdi pa ravno tako kakor vse druge vrste tobaka, ki so v preteklosti dražile moj nos,” je pripomnil Janko, obdan z dimno zaveso, ki jo je spuščal v zrak njegov oče. Polde je seveda takoj protestiral in trdil nasprotno. Argumenti, s katerimi je želel izpodbiti Jankovo prepričanje, niso zalegli, zato se je rajši vrnil k prejšnji vsebini pogovora.

“Napočil je torej čas, da preideva k dejanjem,” je nadaljeval Polde in obenem sina poprosil za mnenje: “Kdaj se jih bova lotila? Jutri?”

“Zaradi mene lahko že danes.”

“Če ne bi snežilo, bi ti morda celo pritrdil, tako pa menim, da zaradi enega dne gor ali dol nima smisla pretirano hiteti.”

“Tudi prav, potem pa jutri,” je rekel Janko in zopet razgrnil Novice pred sabo.

“Preden se zatopiš v branje, se morava dogovoriti, kam bo kdo od naju odšel,” je brž ukrepal Polde.

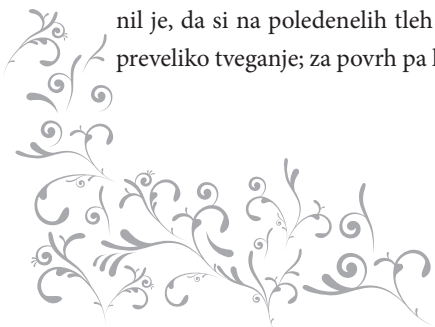
“Najbolje bo, da se oče napotijo k svoji žlahti, meni pa prepustijo tisto po materini strani.”

“Predlog se mi zdi čisto v redu, zato se v celoti strinjam z njim,” je odvrnil Polde, nakar se je, rekoč: “Do kosila bi bilo dobro očistiti dvorišče. Lopat je dovolj pri hiši, zato mi, ko boš utegnil, pridi pomagat,” odpravil po primer-no orodje za delo, ki ga je čakalo zunaj.

“Čez dobre četrť ure se jim bom pridružil,” je obljubil Janko in z besedami: “Do takrat pa naj pripravijo vse potrebno,” pospremil očeta iz kuhinje.

Odmetavanje pršiča, ki je prekrival dvoriščna tla, je bilo za Bogatajeva dva otročje lahko delo in ko sta po dobro uro trajajoči protisnežni ‘ofenzivi’ odložila lopati v kot, nista kazala nobenih znakov utrujenosti. Medtem je naletavanje drobcenih, gibčnih snežink popolnoma ponehalo. Ker sta želela biti naslednjega dne čimbolj spočita, sta večino popoldneva izkoristila za poležavanje. Dremajoč na udobnem kavču, nista imela druge skrbi, kot da sta vsake toliko časa pogledovala na stensko uro, Polde pa je spotoma preveril še vremensko dogajanje. Izsušene oblake, ki so odplavali naprej proti vzhodu, so pod noč zamenjali novi, prepojeni z vlago, iz katerih so se nad Stari Grad začeli osipati debeli kosmi južnega snega.

Polde se je odločil, da bosta načrtovani obisk pri svojcih opravila peš. Menil je, da si na poledenelih tleh konj lahko zlomi nogo, kar se mu je zdelo preveliko tveganje; za povrh pa kraja, kamor sta bila namenjena, sploh nista

11. poglavje

bila kdove kako daleč. Janko in njegov oče sta prvi kilometer poti prehodila skupaj, nato pa sta ob Marijinem znamenju, ki je stal tik pred izhodom iz mesta, zagazila vsak v svojo smer, Janko na jug proti Molniku, Polda pa je pot vodila navkreber proti Gnavljam. Čeprav je zapadlo vsega par pedi snega, je bilo že to dovolj, da sta proti svojemu cilju napredovala znatno počasneje, kakor bi v normalnih razmerah. Kjer pred sabo nista imela izhodbene gazi, sta si morala domala na vsakih sto metrov privoščiti počitek, saj je bilo utiranje poti skozi sneg sila utrudljivo početje. Če ne bi šlo za Anjo, bi že zdavnaj odnehala, tako pa sta stisnila zobe in vztrajala do konca.

Polde si je na stopnicah otesel škornje in nato potrkal na duri Gorinove domačije, kjer je bila poročena njegova sestra Polona. Mali Luka, ki je prišel odpret vrata, se je stričevega obiska razveselil skorajda bolj ko Miklavža, ki je te dni hodil naokoli. Vriskajoč je stekel po mamu, da bi še ona videla, kdo jih je presenetil.

“Polde, kaj pa je tebe prineslo tod mimo?” se je začudila Polona, ki je bila bratovih obiskov sicer deležna bolj poredkoma. Večkrat ga je s svojo družino obiskala ona, ker je lahko spotoma v mestu odšla po nakupih.

“Težave,” je kratko odvrnil on.

“Kakšne težave?”

“Saj ti bom vse razložil, Polona, samo najprej me spusti noter, da se malce pogrejem in odpočijem.”

“Seveda, kar vstopi, čajček ti bom pa tudi precej skuhal,” je bilo nerodno njej, ker se tega ni spomnila že prej.

Polde se je usedel poleg kamina in nato segel v žep po tablico čokolade, s katero je nameraval obdarovati svojih pet nečakov. Ob vsesplošnem vpitju jo je razdelil med otroke, ti pa so poskrbeli, da je v rekordnem času za njo izginila vsaka sled. Ko je bil čaj pripravljen, se je Polde premestil k mizi, Polona pa je medtem poklicala svojega moža, ki se je mudil nekje na podstrešju, išoč otroške sani, in ni slišal, da je dobil obisk.

Polde je počasi srebal vroč čaj in ko sta se mu za mizo pridružila še Stane in Polona, jima je pričel razlagati: "Povedal bom kar naravnost, zakaj bi ovinkaril."

Pletilke v rokah Gorinove babice so se upočasnile, Stane se je odkašljaj, Polona zajela sapo, vsi trije pa so napeli ušesa, da ne bi česa preslišali.

"Anja je ubežala od doma in izginila neznanokam, pa sem se oglasil pri vas, da bi izvedel, če ste jo kaj videli."

"Ubežala!?" se je začudila babica.

"Ne, semkaj je ni bilo," je dodal Stane.

"Ampak, zakaj?" se je spraševala Polona.

"Polde, ali si prepričan, da je ubežala?" je vprašal Stane. "Od kdaj pa se prav-zaprav ni vrnila domov?"

"Pogrešam jo že več ko mesec dni. Ne vem, kaj punca misli?"

"Mesec dni!?" ni mogla verjeti Polona, nakar je vnovič vprašala: "Pa veš, zakaj je to storila?"

"Njen poba je letošnjega kimavca odšel v vojsko, nekaj nesoglasij - večino prav zaradi njune zveze - je v zadnjem času bilo tudi med nama; toliko je meni znanega o možnih vzrokih," je povedal Polde in nato nadaljeval: "Skupaj z Jankom jo že ves mesec brezupno iščeva, celo Andrej, njen fant, če mu gre verjeti, ni znal povedati, kje bi se lahko nahajala."

"Meni se zdi čudno, da bi jo takšne malenkosti pognale od doma," je rekla Polona.

"Saj je lahko v ozadju še kaj drugega, le da jaz tega ne vem. Preostane mi zgolj to, da jo poskušam poiskati in ker sva bila povsod, kjer sva doslej iskala sled za njo, neuspešna, sva sklenila, da se po pomoč obrneva še na najino žlahto."

"Prav sta se odločila, ampak trenutno ti žal ne moremo pomagati, ker se pri nas ni oglasila," je naglas razmišljal Stane, nakar je besedo znova prepustil svaku.

"Če bi slučajno prišlo do tega, bi vas lepo prosil..."

11. poglavje

“Ne skrbi. O vsem te bomo nemudoma obvestili,” je Polda prehitela njegova deset let mlajša sestra in sočutno dodala: “Enako bomo seveda ravnali tudi v primeru, če bomo izvedeli kakršnokoli malenkost, ki bi se nanašala na Anjo.”

“Iz dna srca vam bom hvaležen, v kolikor mi jo boste pomagali najti,” je vidno pretresen nadaljeval Polda. “To vam lahko obljubim že sedaj.”

Potrudili se bomo, tako kot je rekla žena,” je zatrdil Stane, “čas pa bo prinesel svoje.”

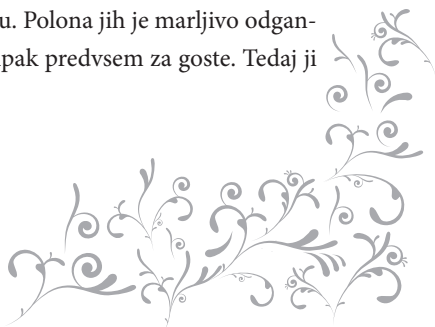
“Saj ravno tega, kaj bodo prinesli naslednji dnevi, me je najbolj strah,” je priznal Polde in nato dopolnil svojo misel: “Z Jankom namreč nameravava v tem tednu obiskati še druge najine žlahtnike in bognedaj da povsod ostaneva praznih rok, kajti potem bova resnično v veliki zagati in bova lahko samo še nemočno čakala, kako se bo celotna zadeva razpletla sama od sebe.”

“Upaj na najboljše,” je spodbudno dejala babica, “sicer pa je navsezadnje vse v božjih rokah; in ko smo ravno pri tem, recimo, da On najboljše ve, kako je prav za vse nas.”

“Samo, da je to za človeka bolj slaba tolažba,” je hotel reči Polde, a mu je Stane prebral misli in ga prehitel.

“Kakor za koga, mislim jaz . . . kakor za koga,” je brez sramu poudarila zgubana starka in istočasno rahlo privzdignila glavo, tako da je Polde v njenih modrosivih očeh lahko za hip ujel neobičajen odblesek svetlobe. Ozrla se je po vseh prisotnih, malenkost počakala na možne pripombe, nato pa se je ponovno posvetila pletenju.

Polona se je medtem zadrževala ob kuhinjskem pultu, kamor je bila odšla po dodatnih nekaj koščkov peciva. Urno jih je zložila na pločevinasti krožnik, na katerem so od prej ostale zgolj drobtinice, jih površno posula z zmletim sladkorjem in nato odhitela nazaj k mizi. Prinesenih dobrot ji ni bilo treba dvakrat ponujati; to je zlasti veljalo za otroke, ki so se drenjali okrog matere in se prerivali, kdo bo prvi segel po krožniku. Polona jih je marljivo odganjala, češ da peciva ni spekla samo zanje, ampak predvsem za goste. Tedaj ji

je kanila na pamet prav gotovo omembe vredna ideja, s pomočjo katere bi Poldi lahko bistveno pripomogla k odpravljanju njegovega problema, zato jo je nemudoma iznesla na plano: "Polde, ali si pomislil, da bi o hčerinem izginotju obvestil orožnike?"

"Tega se pa, moram priznati, zares nisem spomnil."

"Vidiš, če bi vsakemu orožniku, ki si ga srečal v preteklem mesecu, pokazal Anjino sliko ali fotografijo, če jo imaš, bi morda bilo tvoje prizadevanje v zvezi z iskanjem pogrešane hčere, sedaj že poplačano."

"Bil sem enostavno preobremenjen s skrbmi in od tod gotovo izvira tudi moja neiznajdljivost."

"Odslej se moraš, kadarkoli boš pač potoval naokrog po deželi, obvezno držati mojega nasveta," mu je zabičala sestra. "Le kdo drug bi lahko hitreje izbrskal, kam se je potuhnil nekdo, ki bi rad ostal skrit pred očmi javnosti, če ne orožnik, ali me razumeš?"

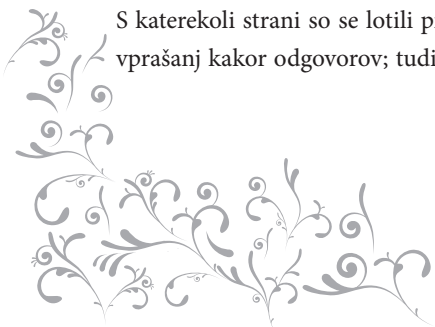
Po njenem pričakovanju se je bratovo razpoloženje ob zadnjih besedah močno popravilo, česar je bila kajpak zelo vesela.

"Seveda, navsezadnje je to sestavni del njihovega službe; ponavadi resda iščejo lopove, vendar ne vidim razloga, zakaj ne bi za spremembo tudi pogrešanih otrok," je z vidnim olajšanjem podal svoje mnenje tudi Polde.

"Pri pravkar povedanem se vama v celoti pridružujem," je prikimavajoč pripomnil Stane, ker sam trenutno ni imel boljšega predloga.

Pogovor se je v nadaljevanju odvijal v bolj ali manj nespremenjenem okviru načete vsebine. Babica se je vmes pozanimala, ali je mogoče Anja kdaj v preteklosti omenjala kakšno nenavadno željo, katero bi želela uresničiti, nakar ji je Polde zaupal, da je njegova hči imela pravzaprav eno samo veliko željo, to je postati učiteljica. Zbrani so si bili ob navedenem dejstvu enotni, da je v tej luči Anjino dejanje toliko bolj nenavadno, saj bi to lahko pomenilo odpoved tako željenemu poklicu.

S katerekoli strani so se lotili problema, vedno jim je na koncu ostalo več vprašanj kakor odgovorov; tudi zato se je žgoča tema počasi morala uma-

11. poglavje

kniti v ozadje in svoje mesto prepustiti nenapornemu čvekanju o vsakdanjih stvareh.

Polde se je pomudil pri Gorinovih do zgodnjih popoldanskih ur, in sicer do izteka glavnega obeda, ko ga je kukavica na stenski uri nedvoumno opozorila, da je napočil čas za slovo. Dlje tako ni nameraval ostati, ker si tega spričo kratkega dne niti ni mogel privoščiti. Poloni in njenemu soprogu se je zahvalil za prijaznost, pri čemer je imel v mislih zlasti pravkar zaužito kosilo, in izkazano pomoč; da gre za malenkosti, katere se ne splača omenjati, sta skromno menila onadva. Nato se je obema priporočil za vsakršno novičko o Anji in preden so družno zapustili kuhinjo, je svoji sestri skrivaj izročil še dve čokoladi, katere naj bi ob priliki razdelila nadebudnim razgrajačem, ki so se vseskozi sukali v njegovi bližini.

“Na svidenje in boglonaj za vse,” se je v naglici poslovil Polde in istočasno vsem, ki so ga prišli pospremit do hišnega praga, pomahal s klobukom v pozdrav.

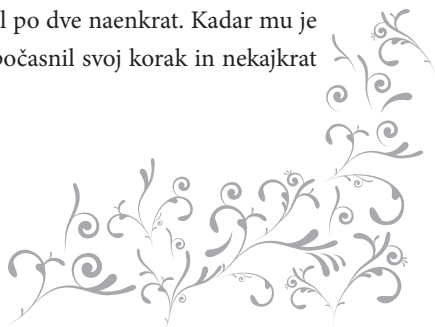
“Na svidenje, zbogom, adijo...” so čebljali drobni otroški glasovi, kakor je komu nanesele in stegovali svoje mahajoče ročice v zrak.

“Pa glej, da nam boš takoj sporočil, če se bo Anja vrnila domov, da ne bom po nepotrebnem v skrbeh,” je Polona dvignila svoj glas, ker je drugače brat zaradi govorjenja najmlajših ne bi slišal.

“V kolikor ne bo zapadlo preveč snega, boš ti zagotovo med prvimi o tem obveščena, “ je čisto za konec obljubil Polde in nato prav kmalu izginil za vogalom sosedovega poslopja.

Gorinovi se niso več dolgo zadrževali pred durmi, ker za hladno vreme niso bili primerno oblečeni.

Polde se je z Gnavelj po vijugasti poti spuščal nazaj v dolino. Od časa do časa se je pred njim odprl čudovit razgled, ki je segal vse tja do Starega Gradu in še nekaj vasic dlje. Vračal se je po izhajenih stopinjah, ker pa je bil razmak med njimi majhen, je z lahkoto preskakoval po dve naenkrat. Kadar mu je zaradi naglice hotelo spodrsniti, je hitro upočasn timer svoj korak in nekajkrat

ni prav dosti manjkalo, sodeč po kriljenju z rokami, da bi pri tem izgubil ravnotežje in telebnil po tleh. Očitno ga je tvegano početje zabavalo, kajti drugače se ne bi že za naslednjim ovinkom zopet poskakujoč zapodil po klancu navzdol. Teren je sčasoma postajal položnejši, zaradi česar se je polagoma umiril tudi Poldov tempo. Njegovo hitenje, med katerim je mimogrede pustil za sabo vse hribovske vasice na južnem pobočju Jelovega Brda, se je na ravnici tik pred Starim Gradom naposled srečno končalo; odnesel jo je brez poškodb, brez najmanjše praske, bil pa je dodobra zadihán, čemur se kot strasten ljubitelj tobaka pravzaprav ni mogel izogniti. Domov se je vrnil, še preden je sonce, ki se je medtem spustilo nizko nad obzorje, izginilo za vrhovi najvišjih smrek.

“Janko je tudi že opravil svoje,” je samoumevno ugotavljal Polde, ko je nalletel na odklenjene duri. Naveličan hoje je smuknil v vežo, kjer se je moral njegov pogled, zaslepljen od bleščave zahajajočega sonca, najprej privaditi na temačno notranjost hiše, in nato po hodniku obut odšvedral do kuhinje, da bi si tam lepo na toplem sezul škornje.

“Oče so se hitro vrnili domov,” ga je pričakal Janko, udobno zleknjen v gugalniku poleg štedilnika, na katerem se je grela fižolova juha.

“Ja, šmentana reč. Niti sam ne morem verjeti, kako je to sploh mogoče, da sem za povratak potreboval zgolj pičli dve uri,” je odvrnil njegov oče. “No, glede na to, da si moral ti sam premagati še za par streljajev daljšo razdaljo, bi si upal trditi, da se tudi ti nisi ravno obiral na poti.”

“Kmalu zatem, ko sva se zjutraj razšla, me je dohitela konjska vprega s sanmi, katere dobrodušni lastnik mi je brez obotavljanja ustavil in me povabil, naj prisedem, v kolikor sem namenjen v isto smer kakor on. Tako sem se z njim popeljal vse do Molnika, kjer me je odložil praktično pred vrati stričeve hiše.”

“Srečnež, tebi gre pa res vse na roko; tja si se torej peljal kot gospod in nikar ne reci, da si se tudi nazaj grede tako poceni izmazal.”

11. poglavje

“Sploh ne. Imel sem smolo, tako da me je omenjeni gospod ob povratku pobral šele na polovici poti,” je nadvse prepričljivo odvrnil Janko, pri čemer je njegov obraz ostal hladno resen.

“Pa, saj to ni mogoče. Mar bi jaz odšel v Molnik in bi ti, ki si mlajši, namesto mene lezel v tisti breg brez konca.”

“Samo šalim se,” se je nagajivo posmejal Janko. “Peljal sem se samo, ko sem šel tja, nazaj pa sem šel celo pot peš.”

“Le čakaj, saj se bodo razmere zasukale, takrat se bom pa jaz smejal,” se je delal užaljenega Polde.

“Od srca jim privoščim, da bi se jim želja uresničila, vendar naj se zavedajo, da vsak dan ni nedelja.”

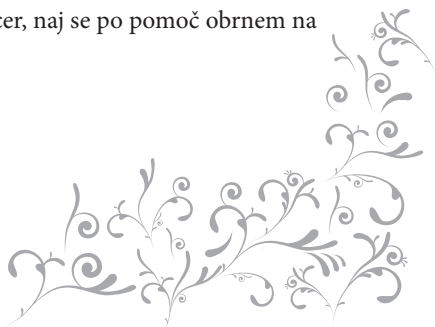
Polde ob tej ‘preverjeni’ ugotovitvi ni klonil malodušju, ampak je samoza-vestno odvrnil: “Kdo ve, čudeži so možni. Lahko da se že jutri nasmehne sreča prav meni.”

“Če bi lahko izbiral med čudeži, bi si zdajle rajši zaželel, da bi skozi vrata iznenada stopila Anja in vse tegobe, povezane z zimskimi nevšečnostmi, bi v trenutku odpadle.”

“To pa sploh, samo kaj ko se čudeži dogajajo bolj poredkoma,” je potarnal Polde in nato nadaljeval: “Kot lahko slišim, nama danes zastavljena naloga očitno ni uspela.”

“Da, kar zadeva mene, lahko to potrdim,” je prikimal Janko. “Ko sem jim razložil, s kakšnim namenom sem jih obiskal, so bili vsi presenečeni, najbolj pa stric Klemen. Nikakor jim ni šlo v račun, kako se je lahko pripetilo kaj takega. Nekaj sem jim razlagal, toliko da so mi sploh verjeli, na koncu pa mi ni preostalo drugega, kakor da se jim zahvalim za potrpežljivost pri poslušanju. Kakorkoli že, poskusil sem, prevelikega uspeha pa se tako nisem nadejal,” je na kratko povzel Janko.

“Meni se ni godilo nič bolje,” ga je poklapan dopolnil oče. “Od Polone sem dobil samo nasvet, ki niti ni tako slab, in sicer, naj se po pomoč obrnem na orožnike.”

“O tem sem tudi sam razmišljal, kajti nekaj dodatnih parov budnih oči se utegne v podobnih primerih nadvse obrestovati.”

“Zakaj mi potemtakem nisi tega omenil, če smem vprašati?” je pomenljivo dodal Polda z naglico, ki je zahtevala takojšen odgovor.

“Oče, saj sem se šele danes spomnil nanje.”

“Aha, v redu. Važno je, da mi česa, kar ti pade na misel, pomotoma ne pozabiš povedati; takšnih spodrseljajev z nič kaj prijetnimi posledicami, če se ozreva nazaj, je bilo v preteklosti že nekaj.”

“Če se ne motim, oče, so bili takšni slučaji izredno redki, zato mislim, da si malce več zaupanja vseeno zaslužim.”

“Seveda, Janko, saj ti popolnoma zaupam,” ga je brž potolažil oče, da mu ne bi fant zameril, nato pa se je, rekoč: “Ali bova jutri nadaljevala z najinim za enkrat neuspehim poskusom?” vrnil k pomembnejšim vprašanjem.

“Prav gotovo, ali ne poznaš tistega pregovora – slab začetek dober konec.”

“Poznam, poznam...”

“No, torej...” je rekel Janko, neomajen spričo začetnega poraza. “Kam bi se bilo po njihovem mnenju jutri najbolje odpraviti?”

“Če se drživa prvotnega načrta, bo na tebi, da stopiš do Slapernikovih, jaz pa bom obiskal teto Zofijo in spotoma še nečaka Vilija, na katerega sva zadnjič povsem pozabila.”

“Domenjeno,” je odločno odvrnil njegov sin in nato pristavil: “Ali misliva zopet capljati peš? Do Zabukovja je daleč, pa tudi Hrašnica ni ravno blizu, še posebej, če misliš obenem zaviti v Podgoro, kjer si je sezidal svoj domek Vili.”

“Jutri bova tvegala in odšla na pot s konjem; sicer pa po ravnini tudi v snegu ni kdove kako nevarno jezdit.”

“Hvalabogu, oče. Končno pametna odločitev,” je zadovoljno zaploskal Janko in zraven molil, da si oče ne bi do jutra premislil.

11. poglavje

“Dobro bi bilo, da še nocoj napišem pisma, zato bi te prosil, da me sedaj pustiš pri miru, razen če mi želiš pri tem pomagati,” je izjavil Polde, potem ko je bil počaščen s ‘komplimentom’.

“To delo jim z veseljem prepuščam; sestavljanje pisem je bilo za mene vedno mučno. Dobro, par stavkov ni težko napisati, ampak potem se pa ustavi; grozno je gledati ves tisti nepopisan papir, ki ostaja neizkoriščen, pa tako drag je.”

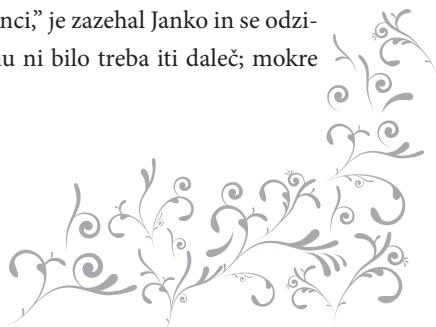
“Ampak kakšen nasvet bi mi pa vseeno prišel prav,” je za hip pomislil Polde, pogledal sina, nato pa odmahnil z roko, vedoč, da ga bo težko privabil k sodelovanju.

Janko je slutil, o čem razmišlja oče, zato se je, rekoč: “Saj ga bom prebral in jih opozoril, če bodo pozabili na kaj bistvenega. Obljubim. Samo najprej naj ga sestavijo na navaden papir,” modro opravičil in istočasno dodal: “Medtem bom rajši prečital časopis, ki sem ga kupil danes, a doslej žal nisem našel časa zanj.”

Polde se je po teh besedah odpravil v predsobo po pisarniške potrebščine in se takoj, ko jih je našel, zatopil v pisanje. Kasneje sta z Jankom izpilila vsebino, da bi jo Polde lahko po večerji v končni obliki prenesel še na pisemski papir. Ko je naposled spisal kuverte vsem štirim naslovnikom, se je ura bližala pol polnoči in Polde se je izčrpan od napornega dne zavalil v posteljo in skoraj v hipu zaspal.

Janko se je lenobno pretegnil in si na pol v snu skušal zatisniti ušesa, da bi si lahko z zvijačo podaljšal nočni počitek. Potepuški psi in mačke pa sosedov petelin, ki se je povzpел na streho kurnika, celo srake so kot zanalašč že navsezgodaj priletele od nekod. Ves živelj se je že prebudil, Janku pa se še ni ljubilo zapustiti svoje sanjske dežele. Zaman se je jezil na mešanico glasov, ki so vdiral v njegovo sobo, bili so močnejši od njega in hočeš nočeš se je moral vdati v svojo usodo in zlesti iz toplih rjuh.

“No, pa najprej poglejmo, ali so oče že pokonci,” je zazelhal Janko in se odibal proti vratom svoje sobe. Po odgovor mu ni bilo treba iti daleč; mokre

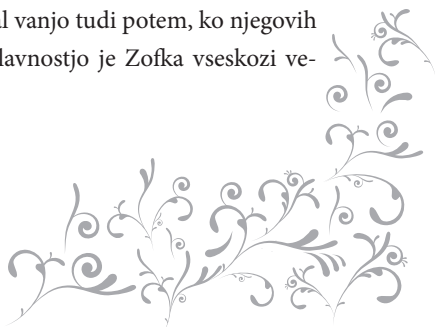
stopinje na hodniku so pričale same za sebe. Krivec zanje je bil seveda Polde, ki je nov dan začel zelo delavno; že zarana je bil namreč nakrmil konje, nato pa se je s polnim naročjem polen, ki jih je nabral v drvarnici za hišo, in s sneženimi škornji vrnil v kuhinjo, kjer je svoj tovor brž uporabil na najboljši možen način. Ko je Janko vstopil v omenjeni prostor, je hlad, s katerim se je bil maloprej uspešno spoprijel njegov oče, že skril svoje kremplje.

“Dobro jutro,” je zaspano pozdravil. Oče mu je odzdravil in pokazal, da ga v lončku na štedilniku čaka zavreto mleko. Bilo je primerno ohlajeno, zato ga je fant zlahka spil kar na dušek. S tem si je dokončno prebudil tek in dokler ga ni za prvo silo potešil z nasitnejšo hrano v obliki izdatne rezine rženega kruha in polovice prekajene klobase, iz njegovih ust ni bilo slišati ničesar drugega razen zadovoljnega cmokanja. Napokal se je, da je bilo veselje, saj je vedel, da je lažje potovati sit kakor lačen, pozimi pa sploh. Naslednja stvar, katere se je lotil, ker mu je oče tako naročil, je bila priprava popotnice. Ta je močno spominjala na zajtrk. Mleka notri resda ni bilo, zato pa so si v njej našla prostor jabolka in hruške ter za povrh še orehova jedrca. Polde je bil človek, ki ni maral nepotrebnega čakanja, zato je želel oditi zdoma takoj, ko je bilo vse potrebno za na pot pripravljeno. Ob dejstvu, da sta za jezdjenje do svojega cilja potrebovala neprimerno manj časa, kot če bi potovala peš, se jima pravzaprav ni nikamor mudilo. Zavedajoč se tega, si je Janko na vse kriplje prizadeval, da bi odhod po možnosti prestavila na nekoliko ‘normalnejšo’ uro in je zato s tem zavlačeval, kolikor je le mogel. Nihče od njiju, vsak zaverovan v svoj lastni prav, ni hotel popustiti, zato sta se nazadnje sporazumela, da bosta zdoma odšla ločeno, najprej oče in slabo uro za njim še Janko. Preden se je Polde povzpel v sedlo in se poslovil od svojega sina, je bil slednji deležen že stokrat slišanih nasvetov, kako je moč najvarneje jezditi po pomrznjeni podlagi in podobno. Ker je bila pošta na drugem koncu mesta, kamor bi ga sicer vodila pot, če ne bi imel namena oddati pisem, je Polde za začetek napravil manjši ovinek in šele nato zavil na makadamsko cesto, ki je vodila iz mesta. Do odcepa za Podgoro je imel več ko dovolj časa,

11. poglavje

da se je lahko odločil, koga naj obišče najprej, teto Zofko ali nečaka Vilija. Ker je dal prednost mlajšemu, je moral na omenjenem odseku poti zaviti desno in naslednje tri kilometre jezdit po slabo urejenem kolovozu, ki je vodil do iskanega kraja ob vznožju Strmičnika. Pomoč starejše ženice, ki jo je srečal na vasi, je bila vsekakor dobrodošla, kajti Polde se dotlej v Podgori ni še nikdar mudil. Sledil je njenim napotkom in se naposled ustavil pred s slamo krito domačijo, kjer naj bi menda po novem bival njegov nečak Vili. Pogovor, ki se je razvil med obema sorodnikoma, potem ko sta si v kmečki izbi našla miren kotiček, je bil prej kratek kot dolg. Polde je hitro spoznal, da se bo zgodba iz minulega dne ponovila in da mu Vili ne more pomagati, saj enako kakor Polona o Anjinem 'podvigu' ni imel pojma. Sprijaznil se je, da bo znova odšel dalje praznih rok in bo rešitev pač moral iskati drugje. V nadaljevanju pogovora je Polde odgovoril na nekaj Vilijevih vprašanj in s tem še dodatno osvetlil celoten dogodek, nakar je začel naglas razmišljati o odhodu, pojasnjujoč svojemu nečaku, da se mu mudi, ker bi rad tega dne obiskal tudi teto Zofijo. Vili je kajpak pokazal razumevanje za stričevo namero in je od svojega gosta zahteval samo, da mu je pred odhodom lahko razkazal svojo novo domovanje, karj je bilo hitro opravljeno. S tem zadnjim dejanjem je šlo njuno medsebojno druženje počasi h koncu. Slovo, ki je sledilo, je bilo kratko, brez odvečnih besed, tako kot se za odrasla moška spodobi.

Teta Zofka je bila ena najstarejših prebivalk Hrašnice. Čeprav je ženica imela za sabo polnih šestinosemdeset jeseni, ji tega, sodeč po njeni vitalnosti in zgovornosti, naključen opazovalec gotovo ne bi prisodil. Zlobni jeziki bi takoj porekli, da je tako dobro ohranjena zato, ker ni bila nikoli poročena. Nekaj resnice je v tem najbrž bilo; samsko življenje po mnenju mnogih vendarle ne prinaša toliko skrbi, vsaj zdi se tako, kolikor jih zakonski jarem. Hiša, v kateri je Zofka prebivala vse svoje življenje, je bila hkrati Poldova rojstna domačija, zato se je ta vedno rad vračal vanjo tudi potem, ko njegovih staršev ni bilo več med živimi. S svojo delavnostjo je Zofka vseskozi ve-

liko pripomogla k napredku in ugledu Cvenčkove kmetije, kakor se je po domače reklo pri njihovi hiši. V dolgem toku časa je tetka zamenjala kar štiri gospodarje: prvi je bil Francelj, njen oče; temu je sledil Ivan, Poldov pokojni oče - dočakal je častljivo starost petindevetdeset let; po njem je kmetijo prevzel njegov najstarejši sin, Poldov brat Ivan - tudi on se je pred letom dni poslovil od tega sveta, od Polda pa je bil starejši celih dvajset let; sedaj pa je na Cvenčkovini gospodaril Poldov nečak Tone.

Ko je teta Zofka izvedela, kdo jo je nepričakovano obiskal, je malodane stekla naproti svojemu ljubljenu sorodniku, ga objela in nato v slogu pesnice zavzdihnila: "Oh, Polde, kako lepo je, da te zopet vidijo moje oči."

"Hvala enako, teta Zofija," je kratko odvrnil on, ko se je izvil iz njenega objema.

"Dolgo te ni bilo naokoli. Bala sem se, da si popolnoma pozabil na svoje korenine."

"Kje pa, to se ne more zgoditi," jo je potolažil Polde, nato pa stisnil roko Tonetu in njegovi zali ženi, ki sta do tedaj od strani molče opazovala Zofijino sentimentalnost.

"Menda ne bomo zmrzovali na hodniku," se je zarežal Tone, "rajši stopimo v kuhinjo in se tam pogovorimo o stvareh, katerim smo bili priča, odkar smo se nazadnje videli."

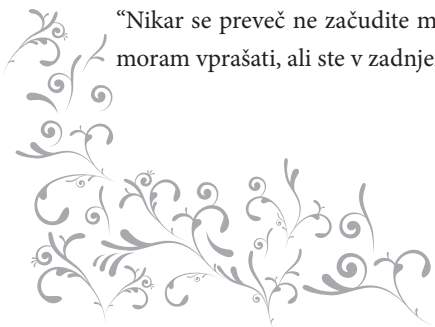
"To je beseda," se je strinjal Polde, zatem pa skupaj z drugimi storil, kar je predlagal njegov sorodnik.

"Ali ste se oglasili pri nas kar tako spotoma ali ima vaš obisk morda kakšen poseben razlog?" je vprašala mlada gospodarica Jerca, ko so vsi sedli za mizo.

"V Hrašnico me je privedlo tisto drugo," je odvrnil Polde.

"Aja," se je začudila Zofka in obenem zvedavo vprašala: "In kakšen je ta namen?"

"Nikar se preveč ne začudite mojim besedam, ampak stvar je taka, da vas moram vprašati, ali ste v zadnjem času morda kaj videli Anjo."

11. poglavje

“Neeeee,” ni bilo jasno Zofki.

“Kako to misliš, ali smo jo mi kaj videli?” je zanimalo Toneta.

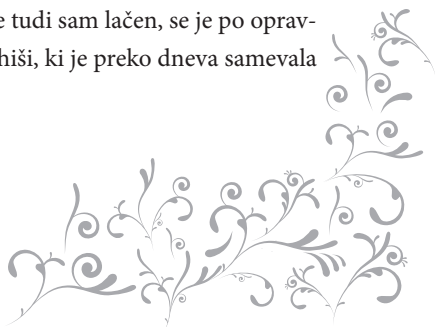
“Meni nič tebi nič je odšla od doma in sedaj jo pogrešam že dober mesec dni.”

“Odšla?! Ali prav slišim,” ni mogla verjeti Zofka.

Polde se je lotil pojasnjevanja, brez katerega v danem primeru kajpak ni šlo, in ko so Bogatajevi iz Hrašnice doumeli, za kaj gre pri celotni zadevi, se je z njihove strani usul plaz predlogov in vprašanj. Vnovič je moral poslušati in odgovarjati na ničkolikokrat prežvečena vprašanja, s katerimi se je srečal v podobnih razgovorih, opravljenih z Jankom, Andrejem, Polono in še kom. V polpreteklem obdobju so bila na dnevnem redu resnično vedno ena in ista vprašanja, katera so mu postopoma začela vse bolj presedati; še sreča, da se je tovrstna preganjavica z zadnjim od načrtovanih obiskov bližala h koncu. Večine slišane si Polde sploh ni poskušal zapomniti, saj kakšnih posebno prida nasvetov vmes ni zasledil. Izjema je bila kvečjemu ena izmed misli, ki je bila še posebej nenavadna in globokoumna, izrekla pa jo je bila Jerca, a o tem nekoliko kasneje.

Po opoldanskem premoru za kosilo se je zbrana družba znova razgovorila in živahnost med udeleženci je v kratkem dosegla prejšnjo raven. Ravno zaradi tega na čas, ki je neusmiljeno bežal, dolgo niso obračali pozornosti. Ko je Polde to vendarle storil, je z grozo ugotovil, da je glede dolžine obiska prekoračil vse razumne meje, zato se je v naslednjih minutah temu primer-no na hitro poslovil od svojih sorodnikov.

“Ljubo doma, kdor ga ima,” si je mislil Polde, ko je privezoval konja k jaslim, in se ozrl po hlevu. Ograda, v kateri je imel svoje mesto Blisk, je bila prazna, kar je pomenilo, da se Janko še ni vrnil iz Zabukovja. Nato je poskrbel, da je plemenita žival, ki ga je potrpežljivo prenašala na svojem hrbtu, dobila zaslužen obrok ovsa in sena. Ker je bil Polde tudi sam lačen, se je po opravljenem delu brez obotavljanja napotil proti hiši, ki je preko dneva samevala

v pričakovanju vrnitve svojega gospodarja. Ključ je bil še vedno tam, kjer ga je bil pustil ležati Janko. Bogatajev Polde se je sklonil in ga pobral ter si nato z njim utrl pot v notranjost svojega doma. Dnevna svetloba je vidno poje-mala in v odtenkih polmraka prehajala v temačnost večera, zato od vhod-nih vrat naprej brez petrolejke ni šlo. Do trenutka, ko si je Polde pripravil večerjo, se je na planem naredila trda tema, njegovega sina pa še vedno ni bilo od nikoder. Ob pogledu na kazalca je zmeraj znova nemočno ugibal, kaj bi lahko Janka tako dolgo zadržalo zdoma. Ker ni našel nekega pamet-nega razloga, je njegovo prvotno začudenje upravičeno postajalo prežeto z zaskrbljenostjo. Zopet se mu je začela vsiljevati Jercina misel: če si nekaj želiš zelo, zelo močno, pusti, naj gre svojo pot. Če pride nazaj, je tvoje za vedno. Če ne, ti ni bilo nikoli namenjeno.

“Od vseh teh čejev me bo še glava začela boleti,” se je Polde pritoževal nad mislijo, ki ga je preganjala vse od takrat, ko jo je bil prvič slišal. Nekaj po šesti uri, ko je že razmišljal, da mora glede nerazložljive mu zamude nujno nekaj ukreniti, so se od zunaj naposled zaslišali udarci konjskih kopit.

“Janko se je vrnil,” je pomislil on in budneje prisluhnil glasovom, ki bi do-datno potrdili njegovo domnevo. “Hvala Bogu, bil je že skrajni čas.”

Nato je bilo nekaj časa vse tiho, dokler se ni zaslišalo škripanje vhodnih duri, katera so se neposredno za tem s truščem zaloputnila. Sledilo je na-glo približevanje korakov, ki jih je Polde takoj prepoznal, s tem pa so se, dasiravno Janka še ni bilo na spregled, njegove skrbi nenadoma razblinile v nič.

“Tristo zelenih vragov,” je zaklel Janko, ko se je pred vrati v temi spotaknil ob očetove škornje.

“Kaj se razburjaš?” je vprašal Polde, ko je zagledal vstopiti svojega sina.

“Ah, nič, samo malo je manjkalo, da bi se zaradi na tleh ležeče navlake ubil,” je brezbržno odgovoril fant in začel z očmi iskati, kje bo našel kaj za pod zob.

“Kod si pa hodil tako dolgo?” ga je pričakovano vprašal oče.

11. poglavje

“Ko sem prišel k Slapernikovim, so bili doma zgolj otroci,” je pričel pojasnjevati vprašani. “Povedali so mi, da sta starša skupaj odšla v gozd, kjer naj bi po njihovih besedah podirala in obžagovala drevesa. Obenem so mi zatrдили, da se bosta najkasneje do dveh popoldan vrnila domov - vsaj tako sta jim bila obljubila - zato sem ju sklenil počakati. Marija se je dejansko vrnila do omenjene ure, ker otrok ni želela predolgo puščati lačnih, medtem ko jo je stric Janez primahal domov šele ob treh oziroma točno na kosilo. Zaradi tega sem se praktično o vsem, kar me je zanimalo, pomenil z Marijo, pa čeprav je istočasno imela obilico dela s kuhanjem.”

“In vse je bilo znova zaman?” ga je prekinil oče.

“Da, prav ničesar nisem izvedel, če si imel to v mislih,” je odvrnil Janko in nadaljeval: “Stric se je, kot že rečeno, iz gozda vrnil ob treh. Lahko bi odjezdil nazaj proti Staremu Gradu že dosti prej, vendar nisem želel odhiteti domov, ne da bi sploh pozdravil svojega strica. No, in ko sem ga končno dočakal in sem se po parih besedah z njim hotel na hitro posloviti od celotne Slapernikove družine, so me uspeli zadržati še na kosilu, zato sem se tudi vrnil tako pozno. Tile zadnji kilometri od Sela naprej, ki sem ji prejahal v temi, so se vlekli v nedogled; prava nočna mora, ti rečem. Če bi vedel, kako naporno bo vse skupaj, bi Janeza in njegove žene niti slučajno ne poslušal.”

Polde je ob tem urno vskočil v besedo, rekoč: “Zdaj je, kar je. Boš vsaj za drugič vedel razmišljati s svojo lastno glavo.”

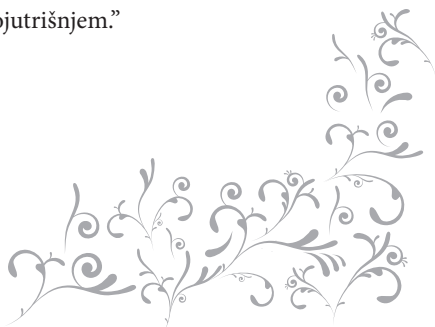
“Da, to je bila dobra šola,” je pomislil Janko, Polde pa je nadaljeval: “Glavno, da si se srečno vrnil.”

“Pa čeprav nisem prinesel s seboj nič bolj razveseljivih novic kot včeraj?”

“Vseeno Janko,” je odvrnil oče.

“So se morda oče kaj bolje odrezali?” je nekoliko bolj spodbudno vprašal Janko.

“Na žalost moram priznati, da se nisem. Ampak naj te ne skrbi, bova že našla tvojo sestro; če ne danes pa jutri ali pojutrišnjem.”

“Vse bolj se mi dozdeva, da jo bova zopet videla šele takrat, ko se bo ona sama odločila za to,” je podvomil Janko in pričel grizljati kruh, ki ga je bil našel na pultu.

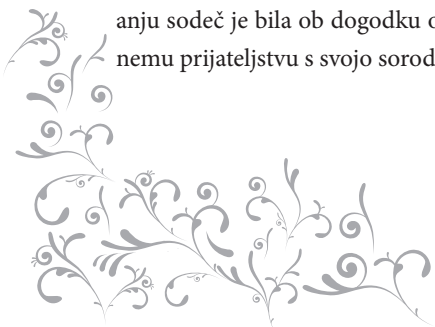
“Kaj pa govoriš? Ta omahljivost ti prav nič ne pristoji, da veš,” je nejevoljno zabrundal oče in obenem nagnil k ustom skodelico bele kave, kakor da bi želel popraviti slab okus, ki so ga pustile sinove besede.

“Kaj pa nameravajo oče narediti, da tako z zaupanjem zrejo v prihodnost?” Polde ni dolgo premišljeval, kaj bi odgovoril. Kljub temu, da ni imel neke prepričljive rešitve, je presenetljivo mirno rekel: “Za enkrat nič. Najprej morava počakati odgovore na pisma, ki sem jih odposlal danes zjutraj, temu pa bodo nato sledili nadaljnji koraki.”

“Res briljanten načrt,” si je sam pri sebi dejal Janko in si ob tem mislil svoje. Hotel je že pripomniti, da se mu zdi predlog prej smešen kakor uporaben, a je rajši ostal tiho. Njegov oče, utrujen od stalnih skrbi, ga je posnemal, s čemer je njun klepet počasi zamrl.

Polde se je v naslednjih dneh resnično držal svojega načrta in se s hčerino usodo ni pretirano ukvarjal. Lahko bi celo rekli, da se je na njeno odsotnost skorajda že navadil in se je z njo domala tudi sprijaznil. Toda tako je bilo videti navzven, kakšni občutki so ga prevevali v duši, pa je ostalo očem skrito. Povsem nedejaven, kar zadeva iskanje, pa vseeno ni bil. Ob priliki se je, neobremenjen s tem, da se bo za neljubi dogodek sčasoma razvedelo po vsem Starem Gradu, odpravil na žandarmerijo in tamkajšnjim orožnikom pojasnil težavni položaj ter jih sočasno zaprosil za pomoč. Ti so mu obljubili, da ga, če bo le mogoče, ne bodo izneverili, čeprav so mu obenem dali vedeti, da bi se vse skupaj lahko precej zavleklo.

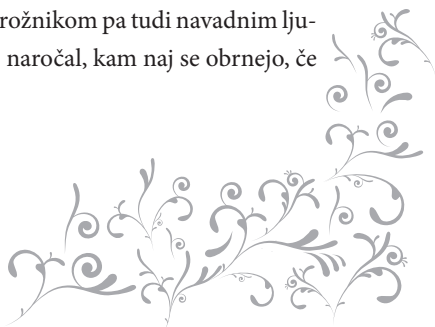
Nekaj dni pred Božičem so na Bogatajeve duri pričeli prihajati prvi odgovori na Poldove prošnje za pomoč, katere je bil naslovil na svoje in Anjine sorodnike. Najbolj se je podvizala Anjina sestrična Micka in po njenem pisanju sodeč je bila ob dogodku očitno zelo pretresena. Zahvaljujoč se pristnemu prijateljstvu s svojo sorodnico, jo je omenjena zadeva zbegala celo do

11. poglavje

te mere, da je v pismu pozabila voščiti božične in novoletne praznike; sicer pa je ta spodrsrljaj popravila takoj naslednjega dne, ko je bila v šopu prispehlih voščilnic med drugim tudi Mickina. Čeprav je bilo v omenjenem pismu možno zaslediti kar nekaj očitkov na Poldov račun, jih je prizadeti vse do zadnjega pogumno prenesel in svoji sorodnici tega ni zameril, saj je najbrž prav način, na katerega se je bila lotila pisanja, izkazoval, da ji ni vseeno, kaj se godi z Anjo. Medtem ko je bila Micka v posameznih delih pisma dokaj ostra, je iz preostalih pisem, ki so v pred in po prazničnem času druga za drugim prihajala v Bogatajevo hišo, vel zmernejši ton. Ker se je Anja vseskozi, odkar je sklenila pobegniti, zadrževala daleč proč od kogarkoli poznanega, vsebine pisem gotovo ni težko uganiti; odgovori tete Ančke, Jankovega strica Ivana in Kovačevih so se med seboj razlikovali zgolj v tem, kdo od naštetih je izrazil večje začudenje zavoljo novice o Anjinem begu. Glede na zbrana dejstva nista mogla več računati na pomoč sorodnikov, vsaj na neko konkretno, ki bi prinesla rezultate ne, čeprav so bili pripravljeni pomagati po svojih močeh. Stvarnost je bila v tistih trenutkih še najbližje spoznanju, da bosta morala vse skupaj začeti od novega. Potrebno se je bilo le še domisliti, kako to v praksi izpeljati. Med prazniki sta imela dovolj časa za poglobljeno razmišljanje o tem, a kaj, ko je vse skupaj spominjalo na iskanje igle v kopici sena. Polde in Janko sta tako v novo leto vstopila z nič kaj prijetno popotnico. Navkljub vsemu pa sta bila tedaj v primerjavi z Anjo, na katero so se v istem obdobju zgrnile povsem drugačne vrste težave, neprijetno na boljšem, kot je bila ona.

Izmed vseh možnosti, ki sta jih prereševala Bogatajeva, se je zdela še najprimernejša ta, da gresta z novico o pogrešanem dekletu med ljudi in da tako seznanita z njo čim širši krog prebivalstva. Narava Poldovega dela - kot vemo je bil trgovec z lesom, ti pa seveda veliko potujejo - je bila lepo izhodišče za uresničitev ideje, ki jo je Polde v naslednjih mesecih s pridom izkoriščal. Kamorkoli je potoval, povsod je orožnikom pa tudi navadnim ljudem kazal sliko svoje hčerke in jim obenem naročal, kam naj se obrnejo, če

bodo izvedeli karkoli v zvezi z dekletom. Obiskoval je kraje, kamor bi sicer verjetno nikoli ne zašel in govoril z ljudmi, katerih bi se pred meseci gotovo na daleč izogibal, kaj šele, da bi jim namenil prijazno besedo. Naenkrat ni imel več predsodkov do klošarjev, beračev in drugih ljudi z družbenega dna. Obračal se je tako na stare kakor mlade, pri čemer mu ni bilo mar, ali so bili revni ali premožni, neuki ali izobraženi, verni ali 'krivoverci'; njegov vrednostni sistem, v katerem je imel ljudi razvrščene po predalčkih na boljše in slabše, se je čudežno razblinil. Pri svojem početju se je zares trudil in v kolikor bi mu uspelo doseči svoj cilj - najti hčer - bi bilo to vsekakor zasluženost. Kakorkoli že, trgovanje je postalo postranska zadeva in je bilo vseskozi v senci pomembnejše naloge, ki si jo je bil zadal.

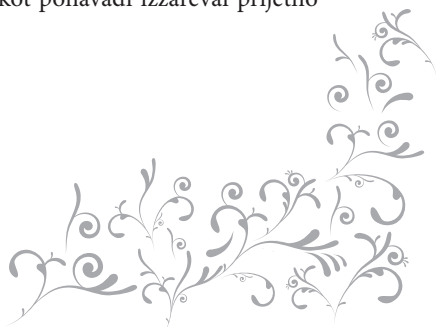
Do konca marca, ko je končal svojo odisejato, je prekrižaril deželo po dolgem in počez; najmanj dvesto različnih krajev je obiskal, zato je sklenil, da ima vandraja dovolj in da bo odtlej vse prepustil zgolj še usodi.

Nedognana izginitov

*S*kozi turobno decembrsko jutro se je iz oddaljenega zvonika razlegalo zamolklo zvonjenje. Anja je v polsnu še zadnjič prita-jeno zaječala in se naposled vsa prepotena prebudila. Ko je odprla oči, je z olajšanjem ugotovila, da so bili prizori, ki so se hip pred tem zdeli nadvse resnični, le del nočne more. “Že spet te sanje. Vedno tako žive in vedno enake,” je vidno vznemirjena zamomljala sama pri sebi. “Moram razvozlati njihov pomen, morda se bodo potem prenehale vračati noč za nočjo in mi krasti počitek.” Anja se je prevalila na bok in pogled ji je zdrsnil skozi okno. Zunaj so v zraku poplesavale posamezne snežinke in se lenobno spuščale proti tlam.

“Končno nekaj lepega.” Dolgo je strmela v okoliško pokrajino in zraven počasi srebala zeliščni čaj, ki je v samostanu veljal za najboljše zdravilo, pri čemer sploh ni bilo važno, kakšne tegobe so pestile bolnika. Sneg je naletaval vedno gosteje in podoba zimske idile je bila iz minute v minuto popolnejša. V sobo je vstopila Jožefina. Njen obraz je kot ponavadi izžareval prijetno

vedrino. Že navsezgodaj je bila polna življenja, kar je ob vseh obveznostih, ki so se v zadnjih dneh zgrnile nadnjo, zmogla le ona.

“No, kako se počutiš moja mala princeska?” je optimistično vprašala in obenem odložila pladenj z zajtrkom na mizo poleg okna.

“Danes je dosti bolje. Vročica je popustila, pa tudi bolečine so izginile. Ko le ne bi zopet sanjala tistih groznih sanj.”

“Ali si znova sanjala o pogrebu?” je želela vedeti Jožefina.

“Da. Oblečena sem bila v belo obleko, posuto z raznobarvnimi vzorci, stala sem ob odprtem grobu, vendar se nikakor nisem mogla spomniti, na čigavem pogrebu sem.”

“Vse skupaj je slišati zelo nenavadno. Praviš, da je vsebina sanj vedno enaka, le vzorec na obleki je vedno drugačen.”

“Natanko tako,” je pritrdila Anja

“Nikar preveč ne premišluj o vsebini sanj, drugače se ti lahko še uresničijo, čeprav morda za sedaj nimajo nobenega posebnega pomena.”

“Vse skupaj mi gre že pošteno na živce, zato se bom držala tvojega nasveta,” je obljubila Anja.

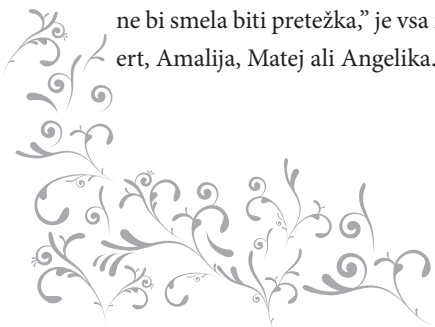
“Stvarem, ki presegajo naš razum, je najlažje priti do dna tako, da pozabiš nanje in jih prepustiš času,” je modro pripomnila Jožefina, čeprav niti sama ni bila popolnoma prepričana glede svoje trditve.

Ko sta tako kramljali, se je zvonjenje, ki je prekinilo Anjin nemirni spanec, ponovno oglasilo in se skozi snežni vihar razlivalo daleč naokrog.

“Poslušaj Jožefina! Kaj ni to mrtvaški zvon?”

“Vse kaže, da se je v sosednji župniji nekdo poslovil od tega sveta. Toda ne vznemirjaj se, rajši razmišljaj o veselem dogodku, ki je pred teboj. Povej mi, ali si se že odločila, kakšno ime boš namenila otroku?”

“Dokončnega imena še nisem izbrala, saj niti ne vem, ali bom rodila sina ali hčerko, vendar sem izbor možnih imen že močno zožila, tako da odločitev ne bi smela biti pretežka,” je vsa navdušena hitela pripovedovati Anja. “Robert, Amalija, Matej ali Angelika. Ta štiri imena so mi najljubša.”

12. poglavje

“Torej, če bodo četverčki, odločitev vsekakor ne bo težka,” je v šali pripomnila sestra in v odgovor dobila le kisel nasmeh.

“Aj, aj,” je zjavkala Anja, ki je nenadoma začutila ostro bolečino v zatilju.

“Ta glavobol je od ... Ali me res ne misli nikoli pustiti pri miru?”

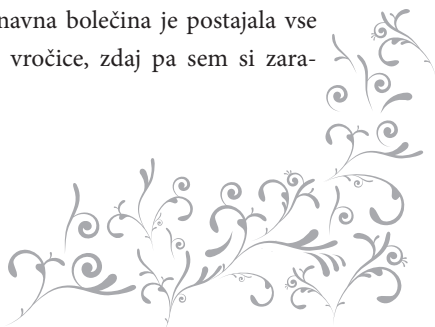
“Kmalu bo bolje. Verjemi mi,” je pomirjujoče dejala Jožefina in jo prijala za roko. “Hripa in z njo tudi glavobol bo odšla tako hitro, kot je prišla. Še nekaj dni počitka in zdrava boš ko dren. Če pa se stanje kljub najboljši možni negi ne bo izboljšalo, bomo poklicale zdravnika.” Ob teh besedah je skodelico zopet do roba napolnila s čajem in dodala: “Vendar sem prepričana, da to ne bo potrebno.”

“Upam, da se ne motiš,” je hotela reči Anja, a je zaradi bolečine v grlu samo prikimala.

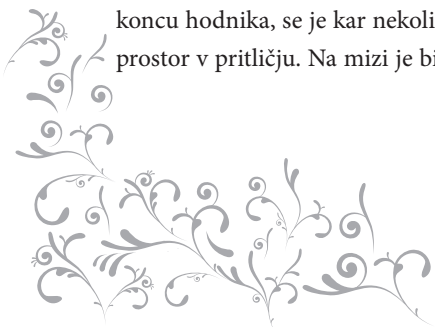
“Popolnoma te razumem. Hripa je lahko zelo nadležna zadeva. V stanju, v kakršnem si trenutno, pa je vsaka ženska še toliko bolj občutljiva in ranljiva. Sedaj te bom pustila samo, kajti le dovolj počitka ti bo povrnilo moči,” je še dejala sestra, nato pa naglo zapustila sobo.

Preostanek dneva je Anja po večini prespala. Ko se je proti večeru prebudila, je zunaj že zdavnaj prenehalo snežiti. Macesen pod oknom je s povešenimi vejami izražal svoj tihi protest proti bremenu novozapadlega snega. Pokoj narave se je bližal svojemu vrhuncu. Do koder seže pogled, povsod sama belina, nikjer niti najmanjšega znaka življenja. Navidez izumrla podoba sveta je počasi tonila v temo. Po bežni zamaknjenosti v prenovljeni videz obdajajočega sveta, je ugotovila, da je zelo lačna. Anji je hrana, ki jo je bila prinesla Jožefina, medtem ko je sama spala, prvič po nekaj dneh zopet teknila. Čeprav je bila rahlo postana, ni na krožniku pustila niti grizljaja. S polnim želodcem se je zavalila nazaj na posteljo in zadovoljna zaspala.

Naslednjega jutra se je Anja zbudila, še preden je vzšlo sonce. Neprijetno ščipanje v predelu trebuha jo je opozarjalo, da mora drugič bolj paziti, kaj in koliko bo pojedla. Sprva komaj zaznavna bolečina je postajala vse neprijetnejša. “Rešila sem se glavobola in vročice, zdaj pa sem si zara-

di lastne požrešnosti vse pokvarila,” se je jezila sama nase. Nenadoma je začutila silno bolečino. Bila je tako močna, da jo je obšla slabost. “Jožefina, pomagaj,” je prestrašeno zaklicala. Nihče se ni odzval. “Jožefina, kje si?” je ponovno zaklicala, tokrat dovolj glasno, da jo je Jožefina lahko slišala. Hitro je odložila posodo, v katero je zlagala prekajene klobase in se s podstrešja začela spuščati proti spodnjim prostorom. Anja ni vedela, da nobena od sester ni bila dovolj blizu, da bi v trenutku prihitela, zato je še tretjič na ves glas poklicala na pomoč. Jožefina je dodatno pospešila svoj korak, a na dotrajanem stopnišču žal pozabila na pravo mero previdnosti. Na trhli deski, ki se je udrla pod njenimi nogami, je izgubila ravnotežje in omahnila v globino. Za njeno slabotno srce je bil to hud šok. Negibno je obležala na dnu stopnic, kjer se je ustavila, potem ko se je nekajkrat grdo prekopicnila. Dvoje vrat, ki so Anjino sobo ločile od usodnih stopnic, so ji preprečile, da bi karkoli slišala. Sčasoma se je sprijaznila z mislijo, da ni nikogar v bližini, kajti le kdo bi lahko slutil, kaj se je zgodilo nedaleč proč in kako prav bi sestri Jožefini prišla njena pomoč. Naslednje tri četrt ure so se Anji zdele neskončno dolge. Stiskala je zobe in pri tem skušala misliti na lepe stvari in tako pozabiti na bolečine. Ker vse skupaj ni bilo preveč uspešno, je z novim upanjem prekinila nemo tišino. “Naj mi kdo pomaga, prosim,” je nemočno zaklicala, toda odgovora tudi tokrat ni bilo. Nemir v njeni glavi je nevzdržno naraščal, pojavljati so se začele tudi prve zle slutnje. “Najbolje bo, da pogledam, zakaj ni od nikoder žive duše,” je pomislila in se s težavo dvignila iz postelje. Ogrnjena v volnen plet je stopila na hladen hodnik. Za seboj je zaloputnila vrata in v naslednjem trenutku pokukala v najbližjo sobo, namenjeno likanju in shranjevanju izvensezonskih oblačil. Bila je prazna in zaradi zaprtih polknih tudi temačna. V ostalih sobah v pritličju ni imela nič več sreče, nekatere so bile celo zaklenjene. V kuhinjo, za katero je bilo možno reči, da je najbolj obljuden del samostana in se je nahajala na koncu hodnika, se je kar nekoliko bala pogledati, saj je bil zadnji nerazkrit prostor v pritličju. Na mizi je bila posoda s svežim mlekom, medtem ko je

12. poglavje

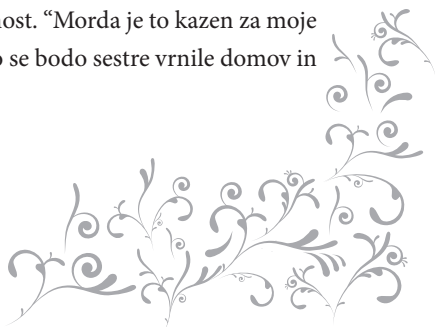
v štedilniku le še rahlo tlela žerjavica. Ko je videla, da je prostor ravno tako prazen kakor drugi, jo je pri srcu stisnilo. "Le kaj naj to pomeni?" si je mislila Anja. "Prijazen samostan je naenkrat postal mesto duhov."

Bolezen ji je v zadnjih dneh pobrala dobršen del njene moči, kar je v preteči neobljudenosti prišlo toliko bolj do izraza. Počutila se je majhno in neobgljeno in seveda prestrašeno. Pognala se je proti vhodnim vratom. Odprla jih je in v obraz ji je hušknil strupen mraz. Pot, ki je vodila od stavbe, je bila posuta s slabo vidnimi sledovi, prekritimi z novozapadlim snegom.

"Tod ni danes še nihče hodil," je dejala Anja. Jezno je zaprla vrata, misleč, da se ji zaradi slabosti in vročice, katera jo je obličala, blede in da ne vidi več prav. "Če tudi tu ne bo nikogar, me bo od strahu konec," je z zmedenimi občutki v sebi mrmrala Anja, vzpenjajoč se po betonskih stopnicah proti gornjemu nadstropju. Ko je naposled prisopihala do vrha, je bila preveč utrujena, da bi takoj nadaljevala z iskanjem. Nekajkrat je globoko vdihnila in izdihnila, počakala, da se oči privadijo na poltemo, nato pa odšla naprej skozi temačni hodnik. Ko je brezuspešno pregledala prvih nekaj prostorov, je v delu hodnika, kjer so vodile stopnice na podstrešje, zagledala nejasno temno gmoto. Stekla je proti njej in z grozo ugotovila, da na tleh leži Jožefina. Sklonila se je, upajoč, da bo lahko pomagala svoji prijateljici, s katero sta preživeli toliko lepih trenutkov, čeprav sta se poznali šele dva meseca.

"Ne! Ne zapuščaj me. Ne zdaj," je zakričala, ko je prijela njene hladne roke, na katerih ni bilo čutiti utripa. Prvič v življenju je imela občutek, da se ji je podrl ves svet.

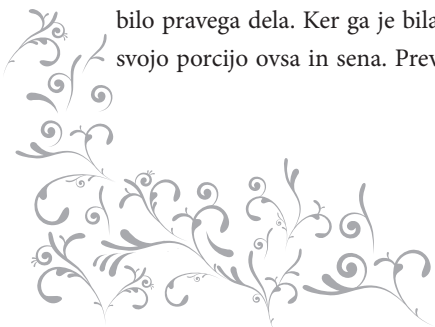
"O, Bog, zakaj je bilo to potrebno?" se je nemočno spraševala, a namesto odgovora so skozi njeno glavo šinila številna nova vprašanja, ki so le še poglobljala občutek brezupnosti. "Kaj naj storim? Zakaj ni nikjer nikogar, ki bi mi pomagal?" Čeprav se je njen razum, izgubljen v vrvežu neprijetnih misli in čustev, krčevito boril z vsiljenim mu stanjem, je pod težo duševne zlomljenosti vse bolj izgubljal svojo razsodnost. "Morda je to kazen za moje neodgovorno vedenje v preteklosti. Vem, ko se bodo sestre vrnile domov in

ugotovile, kaj se je zgodilo, bodo gotovo menile, da je Jožefina umrla zaradi moje pomanjkljive pomoči. Zagotovo ne gre pripisati slučaju, da so ravno v teh dneh redovnice izginile neznankam. Sedaj mi je jasno. V povračilo za bolečine, ki sem jih prizadejala svojim bližnjim, se je življenje grdo poigralo z mano. Zdaj, zdaj se bodo vrnile in najbrž bodo po modricah, katere je na umrlem telesu pustil usodni padec, prepričane, čeprav tega morda ne bodo glasno izrekle, da sva se sporekli, jaz pa sem jo nato v ihti pahnila po stopnicah." V navidez brezizhodnem položaju, v katerem so se strah, žalost in obup srdito bojevali za svojo prevlado, Anja pa je žal bila edina poraženka, se ji je za trenutek vendarle uspelo zbrati.

"Moram nekaj storiti," si je odločno dejala sama pri sebi. Negibno telo je pustila ležati na tleh in stekla po stopnicah v pritličje. Vstopila je v Jožefinino sobo in s postelje potegnila njeno najljubšo odejo ter se z njo vrnila nazaj k stopnicam, ki so vodile na podstrešje. Medtem je popolnoma pozabila na bolečine, ki so jo mučile v zadnjih dneh. Truplo je zavila v odejo in ga počasi odvela z mesta, kjer ga je našla. Ko je končno obstala pred vhodnimi vrati, je breme, ki ji je izčrpalo skoraj vse moči, z olajšanjem spustila iz rok.

"Tako, za začetek gre vse kot po maslu," je zasopihana a zadovoljna dejala Anja in ne da bi sploh kaj pomišljala na utrujenost, stopila v mrzlo zimo in se napotila proti samostanski staji. Po glasnem mukanju krav, ki je preglašal vse druge zvoke v sicer spokojni zasneženi pokrajini, je hitro ugotovila, da zjutraj, tako kakor tudi druge domače živali, niso dobile svojega obroka hrane. Kljub temu, da se je Anji mudilo, si je odtegnila deset minut časa in vsaki natresla nekaj malega hrane, saj ni hotela, da bi živali postale preveč razdražene. Ko so hlastale po težko pričakovani hrani, se je Anja vrnila k ogradi, namenjeni konjem. Bila je dovolj prostorna in vanjo bi lahko, tako kakor včasih, ko je bil samostan še last Frančiškanov, spravili najmanj pet konj, sedaj pa je v njej sameval le Rjavček, a celo zanj niti preko poletja ni bilo pravega dela. Ker ga je bila prvega nahranila, je medtem že pospravil svojo porcijo ovsa in sena. Previdno se mu je približala in ga odvezala od

12. poglavje

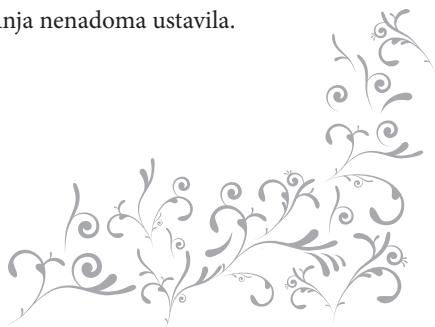
jasli. Zadovoljen s pozornostjo, ki mu jo je namenila, se ni upiral, ko ga je za uzde vodila ven iz toplega hleva. Pohlevno je stopal za njo, dokler se nista ustavila ob glavnih durih. Privezala ga je kar h kljuki in čeprav je bil sprehod, ki mu je za spremembo dobro godil, kratek, se za čudo niti tokrat ni upiral.

“Lepo pri miru bodi! Takoj se vrnem,” mu je zabičala Anja. Brž ko je za sabo zaloputnila vrata, je v roke vzela debelo vrv, ki jo je predhodno pripravila, in jo pričela namotavati okrog trupla, zavitega v odejo. Konec vrvi je nato, kar je le mogla močno, zategnila in zvezala v voz. “Upam, da bo zdržalo teh nekaj sto metrov,” si je vlivala pogum, potem ko je voz pod sunkom njene roke zdržal prvi preizkus trdnosti. Iz žepa je potegnila še drugo vrv in jo pritrdila za tisti konec omota, v katerem so ležale pokojničine noge. Ko je končala, je prišla za prosti konec vrvi in odsunila vrata. Rjavček je začudeno opazoval, kako Anja za seboj mukoma vleče težko breme.

“Uf, ah..” je ječala Anja, vse dokler se modrosiva volnena gmota končno ni znašla na prostem. “Sedaj si ti na vrsti.”

Konj se ni menil za njene besede. Bolj ga je vznemirjal znan vonj, ki ga je ujel v svoje nozdrvi. Hotel se je odmakniti od čudnega svitka, ki se je znašel pod njegovimi nogami, a mu vrv tega ni dopuščala.

“Izmiri se. Zgodila se je nesreča in moraš mi pomagati, zato že nehaj opletati z glavo, da ti lahko privežem vrv.” Čeprav ni razumel pomena besed, je pod vplivom pomirjujočega tona njenega glasu, sčasoma le dovolil, da je naredila, kar je bila nameravala. Anja je odvezala vrv, s katero je bil konj privezan k vratom in ga narahlo potegnila za sabo. Rjavček je kljub bremenu, ki ga je moral vleči, z lahkoto dohajal korake svoje goničke. Za zimske razmere so napredovali razmeroma hitro in po slabih petih minutah, kolikor so bili na poti, niti Anjo niti Rjavčka ni več zeblo, Jožefini pa mraz itak ni več mogel do živega. Bili so že na gozdni poti, od koder zaradi na gosto posejanih dreves posestvo ni bilo več vidno, ko se je Anja nenadoma ustavila.

“Kako sem mogla biti tako neumna?” se je jezila sama nase in zaskrbljeno pogledala proti nebu, kjer se je dan počasi prevešal proti večeru. Spretno je obrnila konja in nenavadna povorka se je po shojeni poti nepričakovano začela vračati nazaj, od koder je prišla.

Priročen usnjen kovček, ki ga je bila Jožefina uporabljala na svojih potovanjih, je ležal na omari in da bi ga lahko dosegla, se je Anja morala povzpeti na stol. Videti je bilo, da ga že dolgo ni nihče uporabljal, saj je bila njegova originalna barva zaradi plasti prahu, ki ga je prekrivala, domala nerazpoznavna. Ni želela izgubljati časa, zato je kar zaprašenega položila na tla in nato naglo razpela jermene, s katerimi je bil prepasan. Kovček je bil vse prej kot prostoren, zato je sklenila, da bo vanj zložila zgolj stvari, za katere je sodila, da bi jih Jožefina ob daljšem potovanju zagotovo vzela s seboj. Mrzlično je brskala po predalih in omarah, kjer je pokojnica hranila svoje stvari in jih sproti odmetavala na posteljo. Ko je končala in je pred sabo zagledala vso to pisano kramo, se je kar malce zbala, da bo kovček premajhen. No, s precejšnjimi težavami ji je na koncu vendarle uspelo strpati vanj vse: obleko, perilo, knjige, album fotografij, molitvenik in še kaj bi se našlo vmes. S težkim bremenom se je opotekajoč odpravila nazaj h konju in ko je kovček, ki ga Jožefina za svoje ‘zadnje potovanje’ ni potrebovala, namestila tako, da ni bilo bojazni, da bi ga spotoma izgubili, so se zopet odpravili proti gozdu. Anja se je zavedala, da jim bo pot, za katero bi sicer potrebovali petnajst minut, v zimskih razmerah vzela vsaj še enkrat toliko časa, zato je skušala hoditi, kolikor je le mogla hitro. Ko je po zaslugi vetra prvič zaslišala šumljanje reke, ki se je vila med drevesi pred njimi, se je v gozdu že začelo mračiti. Naredili so še nekaj ducat korakov, nato pa še preden so prišli do zasilnega lesenega mostu, ki je že bil viden, zavili vstran in se odpravili vzdolž rečnega toka navzdol. K sreči reka ni bila zamrznjena in Anji ob pazljivem motrenju tako ni bilo težko odkriti primerne mesta za

12. poglavje

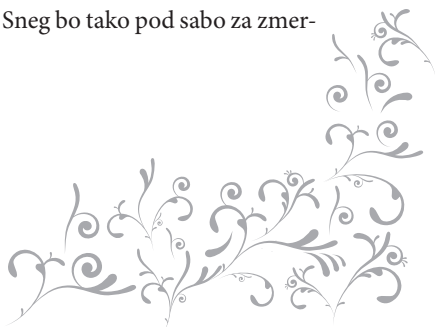
dovršitev svojega načrta. Kljub nizkemu zimskemu vodostaju je v tolmunu, ob katerem so se ustavili, rečno dno ostalo skrito očem.

“Upam, da tod človeška noga ne zaide prav pogosto,” je pomislila, se sklonila k Jožefini in pričela razvezovati odejo. V bližini si je nato nabrala nekaj večjih kamnov in jih zatrpala za pokojničina oblačila.

“Kaj naj naredim s kovčkom? V njem ni ostalo prostora niti za konjsko figo, še toliko manj za kamen, ki bi bil dovolj težak, da bi kovček skupaj z njim potonil globoko v varno zavetje tolmunu,” se je spraševala Anja. Tega ni bilo v njenem načrtu in rahlo je že obupavala nad svojo usodo, ko se je končno domislila rešitve. Kovček je zvelkla do Jožefine in ji ga položila na prsni koš. Truplo je skupaj z njim zavila nazaj v odejo in slednjo še močnejše kakor prej zvezala z vrvo. Vse je bilo pripravljeno. Samo malo močnejši sunek in kratkotrajno prijateljstvo bo prešlo v sfero obujanja spominov. Še zadnjič se je zazrla Jožefini v obraz in ji z dlanjo obrisala snežinke, ki so ga prekrivale. “Zbogom. Bila si mi dobra prijateljica. Nikoli ne bom pozabila nate,” je skozi solze zaihtela Anja in jo s težkim srcem zavalila čez rob obrežja. Dokler se ni odeja napojila z vodo in Jožefina skupaj s kovčkom, s katerim so bile že od vsega začetka same težave, začela toniti proti dnu, je Anji s palico plavajočo gmoto uspelo poriniti proti sredini tolmunu, nato pa se je obrnila in se napotila k Rjavčku. Bilo ji je hudo, da se je morala od prijateljice posloviti na tako nečloveški način, toda globoko v sebi ji je neznan glas prišepetaval, da je storila prav.

Ob vračanju nazaj v samostan se je rahlo naletavanje snežink spreminjalo v pravcati snežni vihar. Dokler sta bila v okrilju gozda, ju to ni motilo, šele zadnji del poti, ko sta se morala po temi in skozi gosto zaveso snežink prebijati proti domu, je Anja uvidela, kakšno srečo je pravzaprav imela z vremenom.

“Da bi se sneženje le nadaljevalo z nezmanjšano močjo, potem zares nihče ne bo nikdar izvedel, kaj se je danes zgodilo. Sneg bo tako pod sabo za zmer-

aj pokopal edine sledove, ki bi lahko pričali o tragičnem dogodku in zadnje v nizu Jožefininih skrivnostnih izginjanj bo počasi utonilo v pozabo.”

Med tem svojim razmišljanjem je Anja prispela nazaj na samostansko dvorišče. Na oknih ni bilo videti nobenega znamenja življenja, kar je lahko pomenilo samo eno, da se sestre na srečo še niso vrnile. V tistem trenutku se ji je od srca odvalil ogromen kamen, ki ji je zbujal tesnobo že od samega začetka, od prve misli na nenavadno slovo dalje. Neobremenjena je odpeljala Rjavčka v hlev na zaslužen počitek in obenem poskrbela, da živali niso odšle lačne spat, čeprav so jo noge komajda še držale pokonci. Ko se je z zadnjimi atomi moči naposled privlekla do bivalnih prostorov in je v temi iskala petrolejko, ji je po glavi blodila ena sam misel – kako po najkrajši poti priti do svoje postelje.

Sploh pa tistega dne Jožefina ni bila edina oseba, od katere se je bilo treba posloviti. V sosednji vasi, kjer so se tedaj nahajale pogrešane redovnice, se je kljub slabemu vremenu zbrala velika množica ljudi, da bi tamkajšnjega župnika pospremili na njegovi zadnji poti. Upoštevajoč vlogo, ki mu je pripadala v družbenem življenju, se je pogrebna slovesnost temu primerno zavlekla vse do poznih popoldanskih ur. Sledila je pojedina, na katero so bili poleg sorodnikov pokojnega in drugih, ki so pripomogli k nemotenemu poteku pogreba, povabljeni tudi vsi udeleženci iz cerkvenih krogov. Sestre se povabilu niso upirale, kajti takšna oblika druženja je vedno priložnost za pogovor s starimi znanci, ob katerem se poleg obilo lepih misli o pokojnem ponavadi izve tudi kaj novega in zanimivega.

“Čas bi že bil, da odidemo,” je sredi prijetnega kramljanja pomislila prednica. Minilo je kar nekaj časa, preden ji je o tem uspelo prepričati tudi druge redovnice – navsezadnje sredi neke zanimive teme res ne gre končati pogovora – ravno toliko pa je bilo potrebno, da je zunaj začelo močno snežiti.

12. poglavje

“No, kaj bomo pa sedaj naredile, ko smo se tako obirale?” je nejevoljno dejala Klementina, ki ji pri svojih letih ni bilo do dolgotrajnih pogovorov in je ves čas upala, da bodo čimprej odšle domov.

“Najbolje bo, da malo počakamo,” se je oglasila ena izmed redovnic. “Recimo kakšne pol ure, več niti ne smemo zaradi teme.”

“Popolnoma se strinjam s tabo,” ji je pritrdila prednica in se z rahlim dvomom zazrla v nebo, od koder je sneg naletaval v kosmih. “Morda bo sneženje do tedaj vsaj delno ponehalo.”

“In kaj če ne bo?” je zopet sitnarila Klementina.

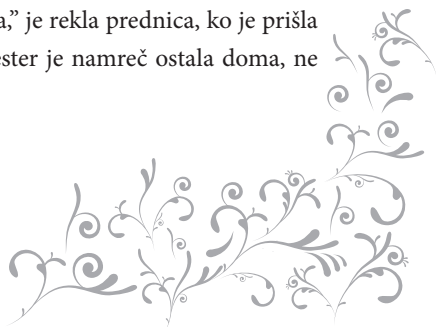
“Pač ne bo,” je z visokim glasom kratko odvrnila prednica, nezadovoljna s tem, da kdorkoli po nepotrebnem še dodatno kvari vzdušje.

“Oh, nikar si ne delajte prevelikih skrbi,” je dejala kuharica, ki je na poti skozi vežo ujela del njihovega pogovora. Sestre so se ozrle in pred njimi se je znašla debelušna ženica s širokim nasmehom, katerega bi ji zavidal celo marsikateri cirkuški klovn. Nje slabo vreme očitno niti najmanj ni motilo. “Prespite lahko tudi pri nas. V takšno slabo vreme sedaj pod noč resnično nima smisla riniti.”

“Ali ste vi mogoče...” je skušala vprašati Hedvika.

“Marica mi je ime, vendar me vsi kličejo Mara,” je dejala in prednici še isti hip z roko segla v pozdrav. “Tukaj v župnišču pomagam od lani, ko sem priskočila na pomoč Angeli, moji sestri, ki je ravno tedaj imela zlomljeno nogo. Gotovo jo poznate, saj tukaj že trideset let skrbi, da se dobro je in pije. V času njenega službovanja so se izmenjali štirje župniki. Dva sta odšla v pokoj, eden je bil premeščen drugam in sedanji, ki je najdlje zdržal v njeni prisotnosti.” Mara se je gromko zasmejala in nadaljevala: “Po lanski poškodbi kljub njeni trdni volji sama vsega dela ni več zmogla, zato zdaj obe skupaj skrbiva za župnišče. No ja, najbrž vas to ne zanima preveč, zato bodi dovolj o tem.”

“Zelo sem vesela vašega prijaznega povabila,” je rekla prednica, ko je prišla do besede. “Toda Jožefine, ena od naših sester je namreč ostala doma, ne

bi želela obremenjevati z dodatno skrbjo. Obljubile smo ji, da se zagotovo vrnemo pred nočjo in prav bi bilo, da se tega tudi držimo.”

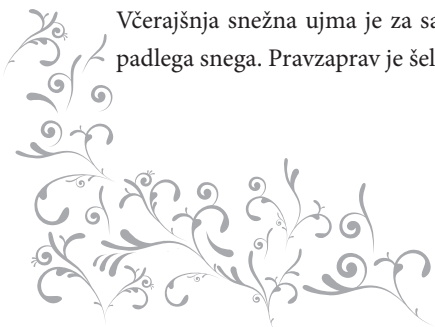
“Ah, bo že razumela, da v takšnem neurju niste mogle oditi nazaj proti domu. Saj ni otrok,” je rekla Mara in obenem hudomušno zasukala oči.

“Če ne bo v kratkem nehalo snežiti, nam ne bo preostalo drugega, kot da prespimo pod vašo streho in krenemo na pot jutri navsezgodaj,” je privolila prednica.

“Upajmo le, da nam Jožefina ne bo preveč zamerila, ker bo morala sama nahraniti vse živali, zraven pa poskrbeti še za ...” je nepremišljeno dejala Frančiška in skorajda omenila Anjino ime, za katero je bilo dogovorjeno, da naj ga v javnosti ne bi omenjali.

Ko je Anja zjutraj odprla oči in je v njeni zavesti vsebina preteklega dne oživila v vsej svoji grozljivosti, si je zaželela, da bi se ponovno prebudila ter ugotovila, da je šlo zgolj za grde sanje. Boleče posledice prestanih naporov, ki jih je čutila malodane po vsem telesu, so jo hitro prepričale o pravi podobnosti sveta. Čeprav je vseskozi vedela, da se v visoki nosečnosti ni priporočljivo pretirano naprezati, ni včeraj niti pomislila na to, zato si je sedaj, ko se je včerajšnjih dogodkov začela zavedati v pravi luči, toliko bolj očitala svoje nepremišljeno ravnanje. Razočarana nad kruto resničnostjo, se je upajoč na boljše čase, trudoma dvignila iz postelje, navlekla na sebe nekaj toplih oblačil in si odšla pripraviti zajtrk. Dejstvo, da še vedno ni bilo nikogar na spregled, jo je plašilo, a hkrati tudi pomirjalo. Zahvaljujoč izdatni fizični aktivnosti, predvsem pa izpuščenemu večernemu obroku, se ji je zopet vrnil apetit, kot kaže edina pohvale vredna posledica dne, na katerega bi drugače najraje čim prej pozabila. Ko je potešila najhujšo lakoto, se je spomnila, da je potrebno nahraniti tudi živali.

Anja se je nove preobleke, v katero se je odela narava, iz srca razveselila. Včerajšnja snežna ujma je za sabo pustila polmetrsko belo odejo novozapadlega snega. Pravzaprav je šele z njo nastopila prava zima.

12. poglavje

“Ravno ob pravem trenutku se je odprlo nebo,” je radostno zaklicala Anja in zagazila proti hlevu, pri čemer ji je obilica snega povzročala nemalo preglavic. Ko se je vrnila v sobo, je v želji, da si nekoliko obnovi moči, legla v posteljo, nato pa zdrsnila v spanec.

“Anja, zbudi se,” je dejala prednica, sprašujoč se, zakaj dekle spi v postelji oblečena.

“Ah, končno ste se vrnile,” je z navideznim olajšanjem še na pol v snu zašepetala Anja. “Kje ste bile tako dolgo? Ko sem opazila, da ni nikogar, me je postalo močno strah.”

“Kako nikogar?” je začudeno vprašala prednica, kateri je trenutna stvarnost postajala vse manj jasna. “Kaj pa Jožefina? Kje je ona?”

“Kako naj vem? Ali ni odšla z vami?” je odgovorila Anja, odločena, da svojo vlogo, ki si jo je bila pripravila, odigra do konca.

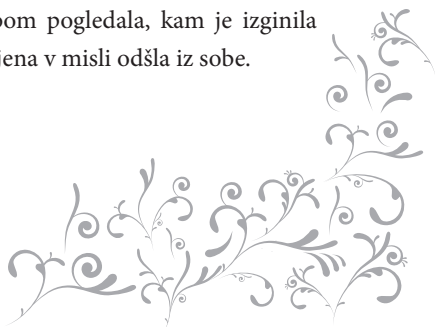
“Seveda ne. Mar ti ni povedala, da smo včeraj odšle na pogreb podpeškega župnika? Vrniti smo se nameravale še istega dne, a nam jo je zagodlo vreme in smo prespale v tamkajšnjem župnišču,” je nadaljevala Hedvika.

“Saj sem rekla, da že od včeraj, ko sem se zbudila, nisem srečala niti Jožefine niti kogarkoli drugega,” je zaigrano dejala Anja in priznati je treba, da je bila v svojem početju zelo prepričljiva.

“Tega ne razumem,” je osuplo dejala prednica, ki kar ni mogla verjeti svojim ušesom. “Ali hočeš reči, da odkar smo odšle, Jožefine sploh nisi videla?”

“Da. Sprva tudi sama nisem mogla verjeti, da ste me pustile kar samo in zaradi bolezni nemočno ter odšle brez najmanjšega pojasnila. Potem sem si rekla, da v ozadju gotovo mora biti nek opravičljiv razlog za takšno ravnanje, in upala v vašo skorajšnjo vrnitev. Na srečo se sedaj počutim dosti bolje, zato sem si hrano lahko pripravila sama.”

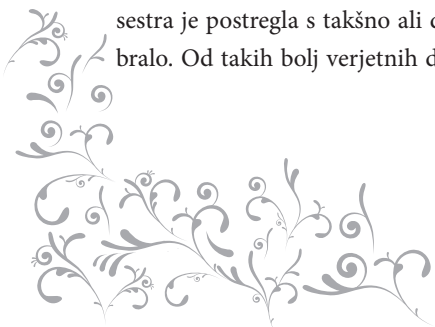
“Odpočij si sedaj. Zagotovo si utrujena, sicer bi bila budna, ko smo se vrnile. Grem. Ne bom te več vznemirjala, rajši bom pogledala, kam je izginila Jožefina,” je dejala prednica in zatem zatopljena v misli odšla iz sobe.

Večina redovnic, ko se je po Hedvikini zaslugi razvedelo za Jožefinino odsotnost, je bila ogorčena nad neodgovornim vedenjem njihove vselej nepredvidljive sestre. Zaman so jo iskale po samostanu; o sestri Jožefini, njihovi kuharici, ni bilo ne duha ne sluha. Ko je prednica naslednjega dne odkrila, da je Jožefinina omara na pol prazna, se je redovnicam odgovor ponujal kot na dlani. Bile so sveto prepričane, da je Jožefina zopet odvandrala v svet. A šlo je za lažen zaključek – h kateremu jih je spretno napeljala Anja – ki je le začasno pomiril zadevo, kajti poslej je v zraku bolj ali manj prikrito visel občutek sumničenja. Posamezne sestre se nikakor niso mogle sprijazniti, da Anja, kot je ves čas trdila, ničesar ne ve, a njene dozdevne nevpletenosti niso mogle ovreči. Čeprav jo je izguba prijateljice močno potrla, je ostala dovolj prisebna in je v svojih izjavah pazila na vsako besedo, tako da bi tragični dogodek in njena vloga v njem zavedno ostala nepojasnjena. K sreči Anji ni bilo treba hliniti svoje žalosti, saj so si sestre njeno pristno otožnost razlagale kot posledico nenadne ločitve. Kadar je Anja tarnala in se spraševala, zakaj jo je Jožefina tako nenadoma zapustila, brez pravega slovesa, so jo bodrile, da ni vse izgubljeno in da se bo pogrešana sestra zagotovo lepega dne, kakor prejšnjič, vrnila v samostan. Anja v takšnih trenutkih ni rekla ničesar, le globoko v sebi je molče prenašala bolečino.

Kljub vsemu, kar se je zgrnilo nanjo, Anja ni izgubila upanja v boljši jutri in ob skrbni negi, katero so ji namenjale redovnice, hitro okrevala. Nasploh so jo v predbožičnem času ves čas obletavale, kakor da bi želele nadoknaditi Jožefinin spodrseljaj. Anja se je morala ob tem pogosto otepati neprijetnih vprašanj, ki so se jih izmišljale redovnice v želji po razjasnitvi dogajanja na dan, ko sta bili Anja in Jožefina sami ostali v samostanu. Postajalo je jasno, da so tokrat zadevi več kot očitno želele priti do dna.

V decembru, kolikor ga je bilo preostalo, so bila ugibanja o tem, kam in zakaj, je odšla Jožefina stalno v ospredju pogovorov med redovnicami. Vsaka sestra je postregla s takšno ali drugačno razlago; skoraj ducat se jih je nabralo. Od takih bolj verjetnih do povsem neverjetnih. Zelo sumljiv se jim

12. poglavje

je zdel nedavni prepir med Anjo in Jožefino, katerega vsebino niso poznale, dokler jim Anja ni razložila, kaj je bilo jabolko spora med njima.

“Saj pravim. Odkar smo jo sprejele medse, sem že večkrat opozarjala, da dekle vnaša zgolj razdor v naše vrste,” je ob tej priložnosti pisnila Klementina, ki se ni posebej trudila držati jezik za zobmi. “Potem pa še reče, da ničesar ne ve o razlogih za Jožefinin odhod. Bogve, kaj sta imeli med sabo, ko smo bile na pogrebu.”

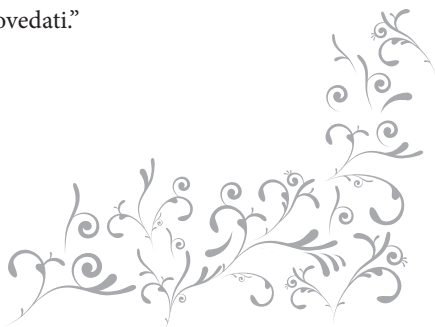
Frančiška je dopuščala to možnost, a se je po notranjem vzgibu vseeno postavila na Anjino stran.

“V tem obdobju smo se kar nekajkrat pokazale zelo neenotne,” je pričela pojasnjevati Frančiška. “Še vedno imam pred očmi, kako je bila ogorčena, ko je ena izmed nas predlagala, naj se pred preveč zvedavimi vaščani obranimo na vse možne načine, tudi z lažjo, če bo potrebno.”

Ob izrečenem dejstvu se je med vse prisotne, vštévši Anjo, naskrivaj prikradel nemir. Frančiška je uprla pogled proti nevljudni redovnici in nadaljevala: “Saj se gotovo spomnite prerekanj, ki sta jih ravno vidve z Jožefino imeli med seboj. Najprej glede tega, ali naj Anja ostane pri nas in nato, ko nam je povedala za svojo nosečnost in si ti dolgo časa sitnarila, naj dekle odide proč.”

V Klementini se je v hipu obudil spomin na neprijeten dialog, ki ga je pred časom imela z dekletom: “Ali hočeš vedeti tudi to, čigavega otroka bom rodila?” je revsknila mladenka. “Ah ti jezičnica,” je karseda ostro odvrnila sama, “čeprav me eno figo brigajo tvoje avanture, bi vseeno rada slišala resnico. Jasno in enoznačno nam razprši dvome, Anja! No, me slišiš, ali ne? Bržkone zahtevam preveč, saj imam občutek, da iz tvojih ust privre resnica bolj poredkoma.” Prav nič ponosna ni bila na nase, ko se je tako spominjala svojih v ihti izrečenih besed.

“Seveda se spominjam, kaj se ne bi,” je s tesnobo v srcu pritrdila Klementina, “ampak še vedno mi ni jasno, kaj mi želiš povedati.”

“Jožefina je nekaterim redovnicam, o imenih sedaj ne bi razpravljala, zamerila...”

“A mene si pa lahko omenila?” se je prizadeto spačila redovnica, na katero so leteli očitki iz ust Frančiške, ta pa je nadaljevala:

“Po mojem mnenju je v tistih trenutkih močno posumila v upravičenost svojega bivanja med nami in ko je stvar dobro premislila, se je, občutljiva kot je bila, podala ‘svetlejši prihodnosti naproti.’”

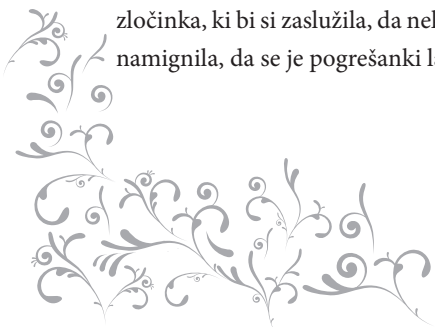
Prednici ni preostalo drugega, kakor da prevzame vlogo mirovnice.

“Adventni čas je, rajši molimo, ni lepo, da se prepiramo,” je odločno dejala in nato z lastnim zgledom hitro dosegla želeni namen.

Da bi samostan služil svojemu namenu in ne postal kraj za prerekanja, so poboške sestre ob naslednji skupni debati soglašale s Hedvikino zamislijo o nujnosti dejavnejšega razkrivanja ozadja Jožefininega odhoda. Tako so sklenile, da bodo po nedeljski maši stopile do okoliških prebivalcev in se pri njih pozanimale, kdo jo je nazadnje videl. Ko je Anja izvedela za njihovo namero, se je počutila, kakor da bi jo nekdo špiknil s šivanko.

Na njihovo veliko presenenčenje tiste nedelje vsa njihova prizadevanja niso obrodila prav nobenih sadov. Kogarkoli so vprašale po omenjeni redovnici, vsakdo je samo odkimal z glavo. Dosegle so zgolj to, da se je med ljudmi počasi začelo šušljati o najnovejši ‘aferici’ iz samostana, za katero je domnevno poskrbela Jožefina.

Da ne bi bilo vse skupaj videti preveč čudno, so se oprijele razlage, po kateri naj bi Jožefina samostan bržkone bila zapustila v okrilju noči. Zaradi vse dotedanjih jalovih poskusih, so se počasi nagibale k sklepu, da iskanja na slepo nima smisla nadaljevati. Toda tu je bila še najstarejša poboška redovnica. Klementinin predlog, da je potrebno obiskati žandermarijo in od pristojnih zahtevati, naj primer vzamejo pod drobnogled, se je drugim redovnicam sprva zdel smešen; Anji prav nič. Menile so, da Jožefina navsezadnje ni zločinka, ki bi si zaslužila, da nekdo vohlja za njo. Celo ko jim je Klementina namignila, da se je pograšanki lahko kaj zgodilo, so se strinjale, da vpletan-

12. poglavje

je inšpektorja ne pride v poštev, vsaj dokler ne bi bile izčrpane vse druge možnosti. Anja je ob misli na inšpektorja vztrepetala. Toda Klementina je bila vztrajna in ni popustila, preden ni dokončno omehčala nasprotovanj.

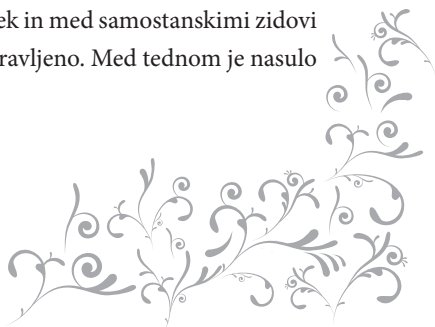
“Saj bomo ugodile vaši zahtevi, če bo potrebno, ampak za kriščevo voljo, sestra Klementina, vsaj do Božiča dajte mir s tem, potem bomo pa itak videle, kaj nam je narediti.”

“To vam lahko zatrdno obljubim,” je pobudnica obravnavanega predloga takoj potolažila prednico, “navsezadnje bi bilo najlepše praznike v letu nespametno pokvariti na tako poceni način, pa tudi deset dni gor ali dol za urejanje naše skupne peripetije bržkone ne bo odločilnih.”

Začetek tedna, tja do četrтка, ko so na božični večer prazniki dosegli svoj prvi vrhunec, je Anji minil kot bi mignil hitro. Nekaj so k temu gotovo pripomogli kratki dnevi z malo svetlobe, poglobitni razlog pa se je najverjetneje skrival predvsem v živahnem predprazničnem vzdušju. Anjina nosečnost je bila v tistih dneh kar nekoliko odrinjena na stran. Ob vsakdanji kuhi in številnih drobnih opravilih – postavljanju jasic, krašenju jelke, pospravljanju, pa tudi pri peki raznovrstnih sladkih dobrot je imela prste vmes – je celo ona sama včasih za hip pozabila, da je v blaženem stanju; kot že rečeno, pa je bilo pozabljenje zgolj trenutno, saj jo je lepo napet trebuh ves čas opozarjal na to, kaj je njena prva skrb. Sicer pa je dekle pod vplivom materinskega čuta, ki se je v varnem zavetju samostana budil v njej, svojo nosečnost sčasoma začela dojemati kot vse bolj osrečujoče dejstvo, kar je bilo še posebej pohvalno.

Kakorkoli že, njeno življenje, upoštevajoč vse dogodke, tako prijetne kakor malo manj prijetne, ki so jo zaznamovali v zadnjih mesecih, je bilo brez dvoma nadvse pestro; temu bi lahko oporekal kvečjemu kak Marco Polo in njemu podobna tovarišija.

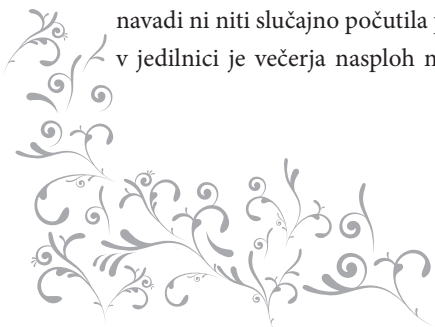
No, končno je prišel težko pričakovani četrtek in med samostanskimi zidovi je bilo opaziti, da je za praznovanje vse pripravljeno. Med tednom je naslo

nekaj novega snega, ki je še za malenkost ozaljšal zimsko pokrajino, tako da je bilo tudi po tej plati poskrbljeno za primerno vzdušje na Sveti večer. Vse je bilo tako kot mora biti in slavje se je na veliko veselje vseh odgovornih za njegovo marljivo pripravo lahko začelo.

Kot se spodobi, je bila najprej na vrsti praznična pojedina. Bogato obložena miza je bila, milo rečeno, prava paša za oči. Redovnice so si najprej postregle z zajčjo juho s širokimi rezanci, Anja pa jo je preskočila in takoj prešla na priloge, ki jih na prste ene roke niti ni bilo možno prešteti. Glavne jedi so postregle s celo paleto različnih vonjev, barv in okusov; skratka, za vsakogar nekaj. Navzoče so se med drugim mastile s svinjsko pečenko, nadevano gosko in puranjimi zrezki, na željo tistih z bolj prefinjenim okusom pa se je na mizi znašlo tudi mnogo raznovrstnih solat in že omenjene priloge, s katerimi so si lahko postregle po izbiri. 'Izbirčnica Anja', kot so redovnice rade imenovalе svojo gostjo, je bila pri izbiri vsebine svojega krožnika previdnejša od slednjih. Odkar je v mladosti dobila nezmotljiv uvid oz. notranje vedenje, do kod in na kakšen način ima človek pravico posegati v naravo in nedotakljivost drugih živih bitij, se je glede prehranjevalnih navad ravnala izključno po svojih občutjih in zdravi pameti, pri čemer se je trudila ostati neobremenjena s trenutno veljavnimi normami. Nekaj težav je s to svojo posebnostjo sicer imela, a jih je vse pogumno premagala. Hudo ji je bilo edino v toliko, ker s svojimi življenjskimi idejami dolgo časa ni mogla prodreti med ljudi - ti so jo pač imeli za malce čudaško - ona pa je lahko ob tem le od strani opazovala, kako narava neustavljivo opravi s tistimi, ki vztrajno kršijo njen red. Svoje prepričanje, da na krožnik pač ne sodi vsakršna 'nesnaga', je ohranila tudi v novem okolju, zaradi česar so jo celo redovnice gledale nekoliko postrani in od tod je izviral tudi njen vzdevek, vendar pustimo zdaj to.

Bodisi da je bilo tistega večera v izobilju različne hrane, se Anja kljub svoji navadi ni niti slučajno počutila prikrajšana za gurmanske užitke. Za zbrane v jedilnici je večerja nasploh morala biti kar naporna zadeva. Čeprav so

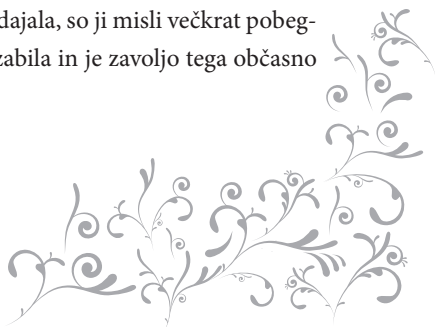
12. poglavje

bili pladnji in posode šele na pol prazne, je žvenketanje jedilnega pribora vseeno polagoma potihnilo. Dekleta in ženske, ki so sestavljale omizje, so nato v želji, da bi se jim zaužita hrana v miru polehla, še nekaj časa posedale na svojih stolih in se obenem prepustile neobveznemu klepetu. Nekako ob pol devetih zvečer so se po programu, ki ga je posebej za Sveti večer sestavila prednica, družno odpravile v kapelico, kjer so nadaljevale z drugačne vrste klepetom.

Anja je med molitvijo pogosto pomislila na prezgodaj umrlo redovnico, ob čemer si je zaželela, da je tam, kamor je bila odšla, našla, kar ji je zaradi njenega blagohotnega srca pripadalo. Potihoma je celo upala, da ji bo Jožefina oz. njen duh na nek očem nevidni način še vedno stala ob strani in ji bo odondod priskočila na pomoč, kadar jo bo zares potrebovala. Spominjala se je njunih skupnih pomenkovanj, ki so bila zdaj poučna spet drugič zabavna, a nikdar dolgočasna. Anja je v Jožefini zares našla sorodno dušo in bržkone je veljalo tudi obratno. Čeprav ni vedela, zakaj je morala prestajati takšne življenjske preizkušnje – to je bilo nekaj, kar je presegalo njen razum – je bila hvaležna za vsak trenutek, ki ga je preživela z njo. Vendar kolesa časa ni možno pognati v nasprotno smer, zato Anja pač ni imela navade obžalovati spodletele dogodke za nazaj, kajti po njenem mnenju od tega ne bi bilo nobene prave koristi.

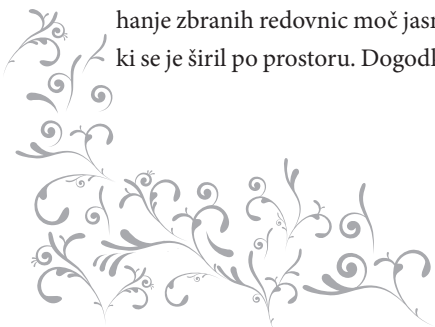
Usoda je hotela, da sta se spoznali za kratek čas, postali najboljši prijateljici in se nazadnje v nenavadnih okoliščinah razšli. Življenje pa je teklo dalje in ko je s časovnim odmikom premlevala tisti nesrečni dan, bi za Anjo težko rekli, da je bila ponosna nase. Bolj ko se je spraševala, zakaj je kljub svoji nedolžnosti za Jožefinino usodo prikrila njeno smrt, manj jasno ji je postajalo lastno ravnanje; dokler ni strnila svojih misli v preprost sklep: če je bilo že Jožefinino življenje nadvse skrivnostno, je morda za vse najbolj prav, da je takšna ostala tudi njena smrt.

Med sanjarjenjem, ki se mu je spontano predajala, so ji misli večkrat pobegnile tako daleč, da je na molitev nevede pozabila in je zavoljo tega občasno

povsem zamrla na njenih ustnicah. Ponavadi se je predramila šele tedaj, ko so redovnice poleg nje začele peti ali ko se je katera izmed njih glasno odkašljala. V teh okoliščinah, ko je nihala med dvema ravnama budnosti, resnično in navidezno, se ji je zdelo, da je čas izgubil svojo enakomernost in se je zdaj skrčil, zdaj razpotegnil v neskončnost, kot se mu je trenutno zahotelo. No, ura se je navzlic Anjinim subjektivnim zaznavanjem vendarle zanesljivo približevala polnoči. Po venčku odpetih božičnih pesmi, katerim je z veseljem pritegnila tudi Anja, so redovnice za tisti večer sklenile zaključiti svoj obisk v kapelici. Vznesene s čudovitim vzdušjem, ki so ga bile ustvarile, so nato odšle naravnost v glavno izbo, kjer jih je pričakala prijetno topla kmečka peč, okrog katere so se nagnetle, da bi se čimprej pogrele. Frančiška se je mimogrede ustavila v kuhinji, kjer je imela še od prej pripravljeno potico in ribezov sok, pograbila pladenj in se nato z njim vrnila v izbo. Ker so se redovnice po izdatni večerji za silo 'opomogle', je bila njena poteza sprejeta z neprikritim odobravanjem. Čeprav priboljškov ni bilo tako malo, so kmalu pošli, kar je nesporno potrdilo njihovo izvrstnost. Anja je med grizljanjem svojega koščka potice pogledala na stensko uro. Do polnočnice sta manjkali še slabi dve uri. Tokrat se je bila spričo okoliščin prisiljena sprijazniti s tem, da se je prvič po dolгих letih ne bo mogla udeležiti, a je kljub temu sklenila, da bo ostala pokonci vsaj še nekaj ur. Večina redovnic ni imela podobnih zadržkov in so komaj čakale, kdaj bodo končno lahko odrinile v zimsko noč, skozi katero jih bo pot nato vodila do najbližje cerkvice tam doli v vasi.

Zgovornost sestra je polagoma usihala. Videti je bilo, kot da postajajo zaspane, a v resnici ni šlo za kakršnokoli utrujenost, ampak za povsem nekaj drugega. V tihoti je vsaka sama pri sebi poglobljeno premišljevala o minulem letu, si delala obračune in obenem postavljala načrte za vnaprej. Spokojnost, ki se je naselila v izbi, je bila kmalu tolikanj popolna, da je bilo celo blago dihanje zbranih redovnic moč jasno slišati; pravzaprav je bil to tudi edini glas, ki se je širil po prostoru. Dogodkov za razmislek se je v obdobju od lanskega

12. poglavje

adventa nabralo več ko dovolj. Ko so tako meditirale, jih je povsem naravno preplaval nepopisni božični mir, blagoslovljen in transcendenten, katerega je z besedami nemogoče opisati.

Približno uro pred začetkom polnočne maše so se za redovnicam zapah-nile samostanske duri in sedmerica njih je odtavala v noč, svojemu cilju naproti.

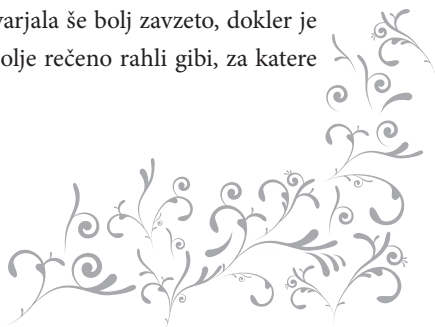
Anja se je razkomotila ob peči in si položila dlani v naročje. V prostrani izbi je ostala sama skupaj z Elizabeto. S tem, kam so se kar naenkrat porazgubile preostale tri redovnice, ki so ostale doma, si trenutno ni belila glave. V Anjino zavest so se po dolgem času zopet pritihotapili spomini na dom. Spraševala se je, kaj neki počneta njen oče in brat, zdaj ko sta sama in istočasno v mislih iskala primerne odgovore.

“Verjetno me zelo pogrešata ali pa sta razjarjena nad menoj. Kdo bi vedel?” Dasiravno ni čutila krivde, ker je navidez nehvaležno zapustila svoje bližnje in tega tudi ni nikoli obžalovala, je, tako premišljujoč, v svojem srcu vseeno začutila pritajeno nelagodje.

“Morda oče od silnega strahu, da se mi ni kaj hudega pripetilo, sploh ne morejo spati. Ali jima ne bi zavoljo tega v prihodnjih dneh vendarle napisala pismo; nekaj malega tolažbe si prav gotovo zaslužita. Saj me to pravzaprav nič ne stane. Navsezadnje smo vsi mi skupaj le ena družina.”

S primerne časovne razdalje je Anji nekatere stvari uspelo zagledati v drugačni luči, zaradi česar so posamezne zamere, ki jih je gojila, preprosto odpadle. Ob vseh pretresih, katerim ni ubežala v zadnjem obdobju - samo v decembru se jih je nabralo dovolj za celo leto - je bila na ta način vsaj rahlo razbremenjena.

Za Anjo pa naključnih vprašanj s tem še zdaleč ni bilo konec. Zgolj njihovo težišče se je od njenih domačih sčasoma pomaknilo na Andreja, njeno veliko ljubezen. Z njimi se je, jasna stvar, ukvarjala še bolj zavzeto, dokler je ni od tega odtegnilo nežno kobacanje ali bolje rečeno rahli gibi, za katere

je poskrbel njen še nerojeni otrok. Vse, kar se ji je dotlej motalo po glavi, je bilo v trenutku pozabljeno in njeno razpoloženje se je zopet precej popravilo. Občutki, ki so jo nenadoma preplavili, so bili edinstveni; nikoli prej v življenju ni bila tako srečna in pomirjena hkrati, čeprav je bila samo delček sekunde nazaj potrta in polna črnogledih misli. Morda je slišati smešno, ampak počutila se je kakor devica Marija, ki jo je imela priliko opazovati pred seboj v jaslicah. In čeprav je šlo za resnično nenavadno občutenje, morda celo malce bogoskrunsko, se tega ni prav nič sramovala. Nikoli si ni mislila, da je možno doživeti kaj takega. V Svetem pismu, ko ga je zadnjič prebirala, je sicer zasledila, da je človek ustvarjen po podobi Boga samega, vendar si je to takrat predstavljala po svoje, na povsem drugačen način. S tem, ali je prav slednje, se pravi študij svetih knjig, pripeljalo do zanimive izkušnje, ali je šlo morda za vpliv božičnega časa, v katerem se je nahajala, se ni obremenjevala. Rajši je uživala drobce neskajlene, nepozabne radosti, ob katerih je jasno spoznala, kaj pomeni biti v blaženem stanju.

Tedaj se je v izbo vrnila Klementina in, rekoč: "Če želita, sem vama tukaj prinesla sirov zavitek in piškote, pa tudi za poplaknit se bo kaj našlo," odložila krožnik na mizo in sočasno izpod pazduhe potegnila steklenico jabolčnika.

Na Anjino žalost je to pomenilo konec z vznesenostjo prežete tišine in to za ceno piškavih piškotov, ki le-tej niso segli niti do gležnjev.

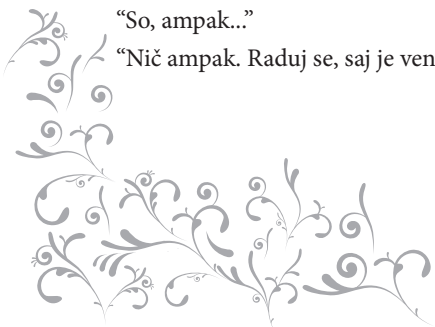
"Hvala, Klementina," je odvrnila Elizabeta in v isti sapi nadaljevala: "Z veseljem jih bova poskusili, kajne Anja?"

"Ja, seveda," je razočarano zavzdihnila Anja, hrepeneč po vtisu, ki je počasi tonil v pozabo in s tem vse bolj izgubljal svojo jasnost.

Presenečena nad otožnim glasom, ki ga je dobila v odgovor, je prijazna redovnica vprašala: "Kaj zdaj to pomeni, Anja? Mar ti dobrote, ki sem jih prinesla, niso všeč?"

"So, ampak..."

"Nič ampak. Raduj se, saj je vendar Božič."

12. poglavje

“No, Klementina, človeka tudi na ta dan lahko kaj muči. To bi že morala vedeti,” se je vmešala Elizabeta.

“Z mano je vse v redu, samo nekaj sem premišljevala,” je brž ukrepala Anja, ki se malo pred polnočjo ni želela izpostavljati nepotrebnemu prerekanju. Na srečo ji je to tudi uspelo.

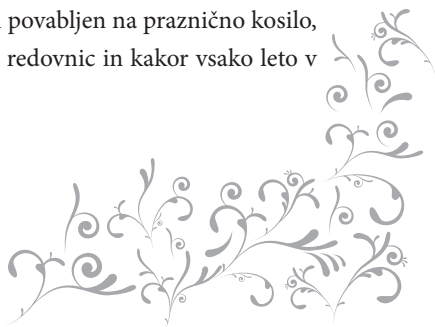
“Kje sta Amalija in Bernarda?” je Elizabeta vprašala svojo starejšo kolegico. “Amalija je šla naložit drva v peč, da nas ne bo zeblo, za Bernardo pa mislim, da je odšla spat, ker se je prenajedla in jo sedaj, revico, boli želodec.”

“A tako, tega nisem vedela,” je pospremila Klementinino pojasnilo Elizabeta.

V sobo se je kmalu zatem vrnila še Amalija in točno ob polnoči so vse štiri počastile spomin na Jezusovo rojstvo z ubrano zapeto božično pesmijo, ki se je začela nekako tako “Sveta noč, blažena noč, vse že spi, je polnoč...”

Napevi, ki so sledili, so bili Anji sicer nekoliko manj poznani, a se je z uporabo pesmarice s preostalimi članicami kvarteta kljub temu dobro ujela. Petje ji je poleg tega, da je uživala v njem, uspešno preganjalo spanec, kar je z žalostjo ugotovila šele ob izteku zadnje pesmi. Ob koncu polurne slovesnosti so odmolile še rožni venec, nato pa je Anjo premagala utrujenost in je odšla k počitku, kasneje ji je sledila tudi Klementina, medtem ko sta Amalija in Elizabeta bedeli vse do vrnitve redovnic ob drugi uri ponoči.

Če izvizamemo, da so redovnice zavoljo polnočnice na praznično jutro poležavale v postelji opazno dlje kot običajno, je bil božični dan močno podoben predhodnemu. Bodisi da so dela, razen neodložljivih seveda, zaradi praznikov počivala, je bil presežek prostega časa po zaslugi spočitih redovnic razmeroma koristno zapolnjen s številnimi, Božiču primernimi, poduhovljenimi vsebinami. Spet se je veliko prepevalo in molilo, oboje pa je bilo dopolnjeno tudi s pravo mero kontemplativnega premišljevanja. Poboški župnik, ki je bil po ustaljeni navadi povabljen na praznično kosilo, se je tudi tistikrat prijazno odzval povabilu redovnic in kakor vsako leto v

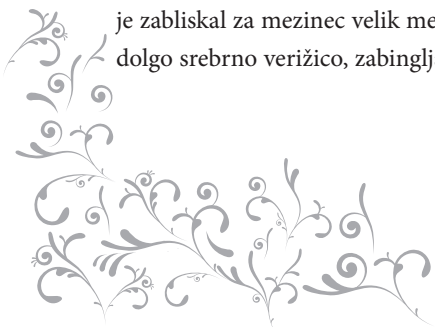

tem času prišel pogledat, kaj je novega pri njih. Njegov obisk je po nekaj dnevnem zatišju problem Jožefininega izginotja zopet porinil v ospredje. Na sam božični dan, kolikor ga je sploh še preostalo, o tem dogodku resda ni bilo več veliko govora, zato pa to ni veljalo za naslednje dni oziroma čas tik pred novim letom. Veliko je k temu pripomoglo predvsem na prvi pogled malenkostno odkritje sestre Terezije, do katerega se je po naključju dokopala. Ta je namreč, ko je ob priliki brskala po Jožefinini omari, med njenimi stvarmi našla tudi medaljon s podobo matere pogrešane redovnice, od katerega se je slednja zgolj poredkoma ločila. Seveda je vse to takoj nesla na uho svojim kolegicam, kajti sama si pravkar opisane najdbe ni znala razlagati.

V kuhinji, kamor je zasopihana prihitela, sta bili tedaj poleg Anje in Frančiške, ki sta opravljali svoje običajno delo, še prednica in Amaliya.

Če jim za zlomljeno desko na podstrešnih stopnicah ni bilo dosti mar, pa je bilo tokrat drugače. Desko so namreč že prejšnji teden zamenjale z novo, krivdo pa pravilno naprtile Jožefini, češ, da jo je redovnica zlomila, ko je odšla po klobase za svojo popotnico. Ko bi le vedele, kako daleč od resnice so bile, skoraj tako daleč, kakor sestra Klementina, ki je okrog deske napletla eno svojih najbolj neverjetnih zgodb. Menila je, da je Jožefina zalotila tatu, ki je kradel na podstrešju. Menda naj bi ta namišljeni tat sklepal, da je samostan popolnoma prazen. Ker ga je Jožefina zalotila pri njegovi nepridipravščini, jo je bil prisiljen ubiti, saj bi le tako zabilisal sledove svoje lopovščine. Deska pa se je po tej logiki zlomila – ko je Jožefino zvlekel s podstrešja in nato naprej v gozd – zaradi prevelike teže. Da so se redovnice zgolj nasmihale tej izmišljotini, ni bilo nič nepričakovanega, deska pa je še istega dne utonila v pozabo.

Ampak najdeni medaljon je nekaj povsem drugega. Vsi pogledi so bili uprti v Terezijo, ki je mrzlično potegnila roko iz žepa svoje jopice. Med prsti se je zabliskal za mezinec velik medaljon, nakar je po rahlem gibu, obešen na dolgo srebrno veržico, zabingljal po zraku. Tedaj je v prostor, poln sopare,

kot naročena vstopila sestra Klementina, ki je prav tako z začudenjem opazovala svetleči medaljon. Redovnice so vedele, da se Jožefina ni nikoli za dolgo ločila od njega. To dejstvo jih je zares spodbudilo k razmišljanju.

“Vse mi je jasno,” je zgroženo dahnila po kratkem premisleku. “Zadnjič ste se posmehovale moji zgodbi, češ, zakaj neki bi tat jemal s seboj Jožefinine stvari, potem ko jo je hladnokrvno ubil. Da bi bilo videti, kakor da je Jožefina prostovoljno odpotovala, saj le tako njen ‘odhod’ ne bi zbujal nobenega suma.” Sestre so jo pozorno poslušale, ta pa je nadaljevala: “Četudi je morda še vedno živa, upajmo, sem prepričana, da je od nas odšla proti svoji volji. Tale obesek je neizpodbitni dokaz.”

Anja je nervozno začela mešati čežano in zraven tuhtala, kako bi jih odvrnila od tovrstnega pogovora.

“Prednica, ali lahko nosim Jožefinin medaljon, dokler se ne vrne,” je nena doma zaprosila Anja. “Bil bi mi drag spomin nanjo.”

Prednica je privolila in obesek, bodisi da si ga je Anja brez odlašanja nadela okrog vratu, je tako dobil novo ‘lastnico’.

Naslednja se je po kratkem premoru zopet oglasila prednica, pri čemer je od Anje želela izvedeti, ali jim v zvezi s sestro Jožefino resnično ni ničesar zamolčala. Hedvika je tako, sicer resda nehote, dekle spravila v hudo zadrego: na eni strani je imela na izbiro, da znova zanika kakršnokoli vedenje o dogodku in s tem tvega, da se bodo redovnice prej ali slej obrnile po pomoč k inšpektorju; na drugi strani pa se ji je ponujala priložnost, da z izmišljeno zgodbo spelje redovnice na krivo sled, kar bi začasno preložilo vpletanje inšpektorja v neljubi pripetljaj, hkrati pa bi se sumničavost redovnic v Anjino iskrenost še povečala; o tem, da bi vse lepo priznala, za enkrat ni razmišljala. Že zaradi samega načina Jožefininega pokopa se je včasih počutila kot kakšna zločinka. Resda ni bila prav v ničemer kriva za njeno smrt, a občutek razdvojenosti, ki je izhajal iz premlevanja, ali je takrat ravnala prav ali ne, jo je kljub vsemu še dolgo spremljal skozi njeno življenje.

“Ne, ničesar nisem zamolčala,” je pametno odgovorila Anja; bodisi da je bila spričo prikrivanja nosečnosti njena lastna iskrenost v očeh prednice močno omajana, svojega ugleda ni želela do konca zapraviti.

“Po mojem je skrajni čas, da na prizorišče stopi inšpektor,” je samozavestno spregovorila najstarejša redovnica.

“Dobro, dobro, naj vam bo sestra Klementina. Takoj po Novem Letu ga bomo poklicale, če menite, da je takšno dejanje vendarle nujno,” je pomirjujoče dejala prednica, “do takrat pa se sprijaznimo z domnevo, da je Jožefina odšla na pot prostovoljno in iz povsem drugačnih razlogov, kakor ste jih navedla.”

“Tako, čežana je kuhana. Čez deset minut bo kosilo na mizi, zato počasi lahko kar pokličite tudi druge redovnice,” je poparjeno dejala Anja v želji, da bi se redovnice čim prej razšle, čeprav ne za dolgo.

Inšpektor Ciril Nosan, šef grahovskih orožnikov in istočasno sila dober detektiv, je imel za povprečne ljudi nenavadno lastnost in sicer, da se je vselej držal dane besed. Glede tega se je daleč naokrog širil dober glas o njem. Tako je izpolnil tudi obljubo, ki jo je bil dal prednici ob njenem obisku na žandarmeriji, in na dan po Svetih treh kraljih, na prvi četrtek v novem letu, resnično potrkal na samostanske duri, da bi ugotovil, kaj se je pred slabim mesecem dogajalo za njimi. Ker mu je bilo po zaslugi predničinih opisov nekoliko poznano, kako stojijo stvari, je med ježo dotlej zbrane delčke sestavljanke skušal povezati v smiselno domnevo. Zavedal se je, da so njegove možnosti za hitro rešitev slučaja, glede na zapozneno prijavo nenavadne izginitev, nekoliko manjše, kot bi si želel, kar je pred dnevi očital tudi sestri Hedviki. Toda, dokler ni prišel na lice mesta, je lahko ugotovil le, da ima zaradi nekaterih podrobnosti – prednica mu je povedala tako za medaljon kot tudi za po njenem mnenju brezpredmetno zlomljeno desko – Jožefinino izginjenje več možnih razlag; od najbolj preprostih do zelo zapletenih.

12. poglavje

Kakorkoli že, omenjeni detektiv si je po službeni dolžnosti vzel čas in zdaj je čakal, da mu bo nekdo prišel odpret vhodna vrata v samostansko zgradbo. Zaradi pomanjkanja gibanja so mu noge med potjo odrevenele, zato se je smešno prestopal na mestu. Morda mu je to uspelo izvesti vsega desetkrat, potem pa se je na vratih že pojavila Frančiška.

“Bogdaj, inšpektor Nosan na voljo vam dan,” se je predstavil v svoji značilni pesniški obliki.

“Bogdaj, kar vstopite, pričakovali smo vas,” je dobrovoljno odvrnila ona.

“No, pa bom,” je odvrnil humorno razpoloženi Nosan in nato sledil redovnici v notranjost zgradbe, natančneje, v prednično pisarno.

“Inšpektor Nosan nas je obiskal,” je rekla Frančiška prednici in z roko pokazala na gosta, ki je vstopil takoj za njo.

“Frančiška, gospoda mi vendar ni treba predstavljati, saj ga poznam od zadnjič, ko sem bila pri njem.”

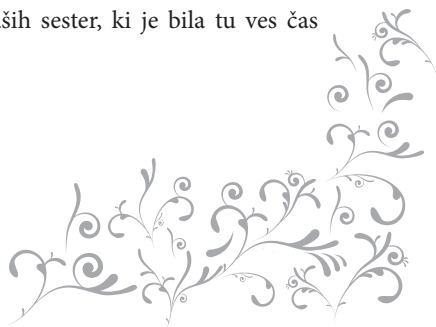
“V redu, če je tako, vaju bom sedaj pustila sama, pa se pomenita in zraven, seveda, razvozlajta neznanke v zvezi z Jožefino.”

“Tako hitro to ne gre, čeprav potrudila bova se nadvse,” je Nosan hitro privlekel na dan nov ‘cukrček’ iz svoje rimarske malhe. Frančiška se je nasmehnila in si zraven mislila, da je moški pred njo malce trčen, nakar je jadrno smuknila skozi vrata, saj je svojo ugotovitev želela prijateljsko deliti z ostalimi redovnicami.

“Preden se resno lotiva zadeve, bi vas zaprosil, da mi ponovno v strnjeni obliki razložite vse, kar veste o Jožefini,” se je oglasil inšpektor, potem ko sta si bila za uvod v razgovor izmenjala nekoliko vljudnostnih izrazov, da bi beseda lažje stekla.

“Sama sem prišla v ta samostan šele lani poleti, zato vseh podrobnosti od mene ne boste izvedeli, vendar mislim, da mi bo bistveno kljub vsemu uspelo zaobjeti,” je začela pripovedovati Hedvika.

“Če želite, lahko odidem po katero od naših sester, ki je bila tu ves čas Jožefinega bivanja v samostanu.”

“Mislim, da ne bo potrebno, sestra Hedvika. Kar nadaljujte.”

Prednica mu je ustregla in se je, rekoč: “Semkaj je prišla pred tremi leti in pol,” vrnila k bistvu, on pa jo je z neprekinjeno pozornostjo poslušal.

“Menda se je tedaj ravno vrnila s črne celine, kjer naj bi delala v misi-jonu...”

“Zanimivo,” je dejal Ciril Nosan, ko mu je prednica po pretečenih petih minutah namignila, da je končala svojo pripoved, in se po kratkem premolku znova oglasil: “Zamotana osebnost, kajne, tale Jožefina.”

“Ja, bi rekla.”

“S takšnimi primeri se v svoji bogati karieri nisem prav dosti srečeval,” je zadržano zamrmral inšpektor, pri čemer je dajal vtis zelo zamišljenega človeka. “Dvakrat sem resda iskal pogrešana otroka, ki sta jo popihala od doma, ampak tisto je bilo vseeno precej drugače od naše zdajšnje kolobocije, tako da nekih uporabnih izkušenj iz tistega obdobja ne morem potegniti.”

“Ali potemtakem menite, da nimate pravega upanja za uspešno iskanje?” je namignila prednica.

“Ne, sploh ne,” se je branil on in nato, rekoč: “Vse je še odprto,” prednici podrobil ščepec neosnovanega optimizma, čemur je še dodal: “Najti moram zgolj nekaj oprijemljivega, bodisi dovolj trden dokaz bodisi neko sled, kar me bo napotilo v pravo smer. Brez tega žal ne gre, pa če se ubijem.”

“In kako mislite priti do njih,” se je pozanimala prednica.

“Pokazali mi boste njeno sobo in tiste podstrešne stopnice, če to ne bo dovolj, bi se kasneje razgledal še drugod po samostanu,” je pojasnil Nosan in se pri tem podzavestno popraskal za ušesom. “Toda najprej bi rad govoril s preostalimi redovnicami, če je to seveda mogoče. Veste od ljudi človek vedno največ izve.” Kot detektiv je Nosan dobro vedel, kaj govori.

“Zakaj ne bi bilo možno?” se je začudila Hedvika. “Kar pojdite za menoj, bova odšla do dnevne sobe, kjer jih je najlažje dobiti zbrane na enem mestu. Če pa bo katera manjkala, jo bomo hitro našle in jo poslale k vam.”

12. poglavje

Kmalu zatem je bilo vseh enajst redovnic zbranih v sobi, tako kot je želel detektiv Nosan in so čakale, kaj jih bo slednji vprašal. Ta jih je najprej prisrčno pozdravil in se jim predstavil, povedal pa je tudi, o čem se je pogovarjal s prednico. Preden jih je začel zasliševati, si je pripravil beležnico in svinčnik, nakar je brez dolgovezenja prešel k stvari: "Najprej naj mi vsaka od vas pove en razlog, za katerega menite, da bi lahko bil v ozadju Jožefinega dejanja. Vendar vaša naloga ne bo tako enostavna, kot si mislite, kajti vsaka mi mora povedati razlog, ki se vsebinsko loči od že slišanih. No, kar izvolite. Katera bo prva?"

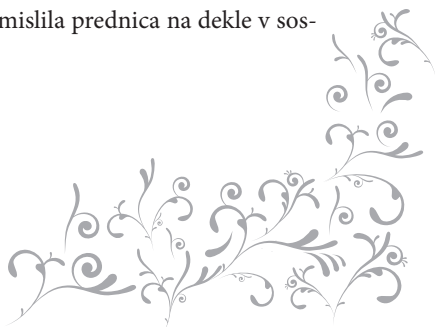
Da ji ne bi bilo treba toliko razmišljati, je Frančiška pohitela in se prva priglasila k besedi: "Mislim, da ji je bilo tu dolgčas; pred leti je, kot najbrž veste, veliko potovala."

"Jaz pa mislim, da je odšla zato, ker si je z nekaterimi med nami prišla neko-liko navzkriž," ji je sledila Klementina.

Anja je tedaj čemela v svoji sobi in se tresla za lastno usodo, ki bi jo inšpektorjev obisk lahko korenito preobrnil na glavo. Pred najavljenim prihodom navedenega detektiva so se bile redovnice domenile, da Anje ne bodo vpletale v njegovo preiskavo – odločitev za takšen korak je bila zelo kočljiva in po mišljenju posameznic močno sporna – saj je nazadnje prevladalo mnenje, da s tem inšpektor verjetno ne bi imel nič lažjega dela. Tako so mislile predvsem zato, ker od Anje tudi same niso izvedele nič pametnega, obenem pa so njeno bivanje v samostanu še naprej želele zaščititi pred razkritjem. Anja je vseskozi prosila Boga, da katera od redovnic ja ne bi bleknila kakšne neumnosti in jo tako, pomotoma ali celo namerno, izdala. No, to se po vseh enajstih izjavah, ki so jih bile dale redovnice, ni zgodilo, vsaj zdelo se je tako.

"Če se ne motim, je bilo vmes slišati, da se Jožefina ni najbolje razumela z vsemi redovnicami. Želel bi izvedeti, zakaj in kdo so bile te osebe."

"No, zdaj smo pa tam,....kjer ni muh," je pomislila prednica na dekle v sosednji sobi.

“V nekaterih stvareh se je njeno prepričanje precej razlikovalo od našega,” je rekla Klementina.

“Aja, to pa moram izvedeti,” si je sam pri sebi dejal Nosan, zaradi česar z naslednjim vprašanjem ni prav nič okleval: “Kar naštejte mi jih nekaj,” je dejal energično in obenem namrščil obrvi.

“Ja, recimo tole: pred meseci je na naše duri potrkalo popotno dekle in nas prosilo, da jo vzamemo pod streho, hočem reči, ponudimo zatočišče, ker naj bi doma zaradi nekih nerešenih nasprotij ne moglo v miru živeti. Navedeni zgled je bil že jabolko spora.”

Prednica ni mogla verjeti, da prav sliši, kajti Klementinino obnašanje je bilo daleč od dogovorjenega. Na nasprotni strani je inšpektorja začela stvar zanimati, kar je z zahtevo: “Pojasnite mi, prosim, natančneje!” samo še dodatno potrdil.

“Jožefina je trdila, da ji moramo pomagati, vendar je ostala v manjšini. Skupno stališče redovnic je namreč bilo, da samostan ni varstvena ustanova, kamor bi se lahko zatekali otroci, sprti s svojimi starši.”

“In potem ste dekle odslovili?”

“Da,” je odvrnila ona; drugim sestrām je ob tem hipoma odleglo.

“Od kod pa je bilo dekle?” je vrtal dalje Nosan.

“Iz Praprotnega, če se ni zlagala,” je, čeprav s težkim srcem, izdala redovnica, kajti, da bi zaščitila Anjo, o dogodku ni smela govoriti po resnici.

“Njene starosti gotovo ni bilo težko oceniti.”

“Jaz bi ji prisodila največ šestnajst let.”

Klementina je lagala tako spretno, da Nosan ni niti malo posumil, da ga vleče za nos. Ker se mu omenjeno deklo ni zdelo pomembno, se je znova vrnil k Jožefini.

“Se pravi, da je bila Jožefina zelo dobrosrčna redovnica,” je sklepal.

“Da,” je dahnila prednica.

12. poglavje

“Saj to velja za vse nas redovnice,” se je obesil nos Klementini, “ampak treba je razumeti, da je nekje potrebno potegniti mejo, drugače te ljudje hitro začnejo izkoriščati.”

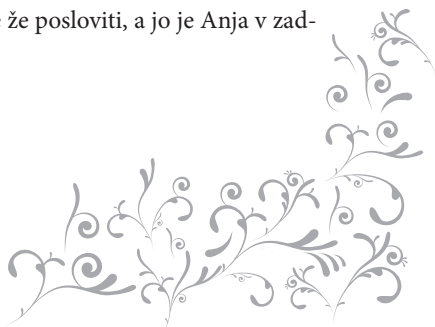
“To predobro vem,” ji je pritrdil detektiv, vedoč, kaj je sogovornica imela v mislih. “Torej do razhajanj med vami je prihajalo izključno zaradi različnih pogledov in ne zaradi nekih osebnih sporov ali nezglajenih zamer?”

“Sklepam, da ste kar uspešen detektiv,” mu je postregla s komplimentom prednica.

“Hvala za priznanje, zdaj pa nadaljuje se iskanje,” je na hitro spesnil rimo polaskani moški. “Če bi mi katera hotela še kaj povedati – na primer kakšno skrivnost o Jožefini, mi lahko zaupate tudi na štiri oči, če menite, da je tako bolje – je zdaj čas za to; zanimalo bi me vse, karkoli bi me pripeljalo bližje rešitvi. Sestre so se spogledale, a ni želela nobena ničesar dodati, zato je Nosan po kratkem premoru dejal: “Hvala vam, to bi bilo za enkrat vse. Če se boste česa spomnile, me poiščite, midva s prednico pa si bova trenutno odšla pogledat samostanske prostore oziroma nekatere od njih.”

Inspektor si je v nadaljevanju podrobno ogledoval Jožefinino kamro, vendar se mu njegov trud, sodeč po jeznem samogovoru, popopranem s kletvicami, ni obrestoval. Ko je končal z omenjeno sobo, ga je prednica odpeljala še na podstrešje.

Frančiška se je medtem oglasila pri Anji in ji razložila, kaj so se bili pogovarjali maloprej. Najbrž ni potrebno ponavljati, da je bila Anja tega, kar je izvedela, zelo vesela, saj ni prav nič kazalo, da ji bo Nosan prišel na sled. Anja je Frančiški nato zastavila še nekaj vprašanj in ko je na podlagi odgovorov uvidela, da sama ni v nevarnosti, je zopet lahko sproščeno zadihala. Redovnici je nato dopustila, da ji je opisala smešnega obiskovalca, pri čemer sta se obe do solz nasmejali. Med njunim klepetom sta se urina kazalca močno približala enajsti dopoldan. Napočil je čas, ko se je Frančiška morala lotiti kuhanja; tokrat brez Anje. Hotela se je že posloviti, a jo je Anja v zad-

njem hipu ustavila z vprašanjem: "Kje je sedaj inšpektor? Ali je že odšel domov?"

"S prednico si ogleduje Jožefinino sobo in podstrešje, mislim da, ravno tako," je odvrnila Frančiška.

"Saj je minila že cela ura, odkar si prišla k meni," je ugotavljala Anja, "sedaj bi že morala končati."

"Inšpektor se mi je zdel izredno pedanten človek in bo svojo nalogo najbrž opravil zelo strokovno, ob takšnem pristopu pa se stvar rada zavleče."

Anjo je ob tem pojasnilu postalo rahlo strah, vprašujoč se, kaj neki bi ne-bodigatreba rad izbrskal.

Nosan se je na drugem koncu zgradbe sklanjal k tlom in si pazljivo ogledoval tla na hodniku ob dnu podstrešnih stopnic. To da ni ne stopnicah in ne na tleh, niti na podstrešju našel nobenih nenavadnih znakov, ga je utrjevalo v prepričanju, da je Jožefina klasična ubežnica, brez kakršnega koli kaznivega ozadja. Pravzaprav je bil bolj zbezan kot gotov vase in v svoje domneve.

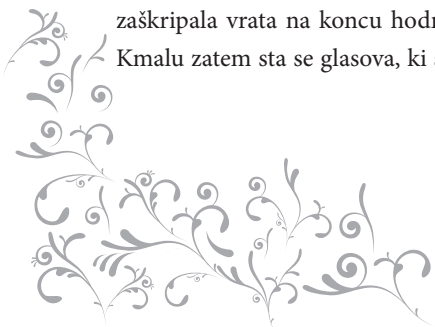
"Nič, čisto nič," si je mrmral. "Groza. Mislim, da lahko tukaj kar končava in se odpraviva pogledat še druge prostore."

"Katere pa?" ga je vprašala prednica.

"Vse po vrsti," je razkačen nad neuspehom zarenčal on.

"No, pa smo tam," se je po enournem predahu sestra Hedvika v mislih vnovič prestrašila. Toda, kaj je mogla. Inšpektorju je odpirala vrata, začeniši s sobo nasproti nesrečnih stopnic in obenem pospešeno premišljevala, kako naj se izogneta Anjini sobi, ko bosta prišla do nje. Nosan se ni dolgo mudil v posameznem prostoru in po slabih četrh ure je bilo zgornje nadstropje v celoti pregledano.

Anja je prislonila glavo k vratom svoje sobe in napeto prisluškovala, kaj se dogaja na oni strani lesene 'pregrade'. Slišala je prednico in spremljajoč zamolkel glas, za katerega je sklepala, da pripada inšpektorju. Nato so zaškripala vrata na koncu hodnika, kjer je imela kamrico sestra Amalija. Kmalu zatem sta se glasova, ki sta bila za trenutek potihnili, ponovno po-

12. poglavje

javila na hodniku. Koraki so bili vse glasnejši, dokler se niso ob vstopu v naslednjo sobo zopet porazgubili. Anja je bila naenkrat popolnoma zbegana in ni vedela, kaj naj naredi. Na srečo se je prednica, ki se je tedaj nahajala tri sobe naprej po hodniku, pravočasno znašla in si je, rekoč Nosanu: "Oprostite, morala bi skočiti na stranišče. Veste prehlajen mehur imam. Kar v miru si oglejte Valerijino sobo, saj se bom hitro vrnila."

"Prav," je bil redkobeseden moški.

Hedvika je odhitela iz sobe in stekla naprej po hodniku, kakor je lahko ugotovil Nosan.

"Anja, inšpektorja Nosana na njegovo željo vodim po vseh sobah, zato se boš morala nekam skriti, da te ne bo videl," je v naglici zdrdrala prednica, ko je vstopila v njeno sobo.

"Takole naredi: ko bova vstopila v Terezijino sobo, potihoma steci na drugi konec hodnika in se skrij v eni izmed sob, katere si je že ogledal." Dobro."

"Zdaj moram iti, ker ga nočem pustiti na lastno roko brskati po sobah," je še dejala redovnica, nato pa odvihrala nazaj k detektivu.

"Hitro ste se vrnili," jo je sprejel slednji.

"Res? No, stranišče ni daleč in ker se vam gotovo mudi, sem nekoliko bolj pohitela," mu je spretno natvezila prednica, nakar je svojega gosta pospremila do naslednjega prostora. Anja se je držala navodil in takoj, ko so se zaprla vrata sosednje sobe, po prstih stekla v Amalijino sobo, kjer si je najprej globoko oddahnila.

Prednica in detektiv sta končno prišla do Anjine sobe. Po tričetrh pregledanih sob je bil Nosan še bolj nejevoljen, kakor na samem začetku; toliko se je Hedvika že spoznala na obnašanje ljudi. Po določenih zbranih podatkih je namreč vendarle sumil, da zadeva ni povsem nedolžna. Nekaj časa si je pozorno ogledoval prostor, zraven odprl nekaj omar in nato prednico močno začuden vprašal: "Čigava soba je to?"

“Kako to mislite, čigava?” se je zmedla prednica, ko je videla, da se je inšpektorjev pogled ustavil na Anjini dolgi beli obleki, poleg katere je visel tudi njen klobuk.

“No ja, čigava pač!?”

“Aja, čigava,” se je posiljeno nasmehnila prednica in dodala: “To je soba za goste.”

“Ampak omare niso prazne, torej imate v samostanu gostjo.”

“Ja, Frančiškina sestrična je prišla na obisk predvčerajšnjim in bo ostala pri nas do sobote,” se je zapletal jezik prednici. “Veste, noseča je in ko bo imela majhnega otroka vsaj leto dni ne bo imela časa za obiskovanje svoje žlahte.”

“A takooo...,” je zategnil Nosan. “Da ne boste rekli, da so vse tiste obleke njene.”

“Ah, kje pa. Tistale bela je njena poročna obleka, ki si jo je sama sešila in nam jo je zato prinesla pokazat. Druga oblačila pa niso njena, temveč od naših redovnic, kot najbrž lahko vidite.”

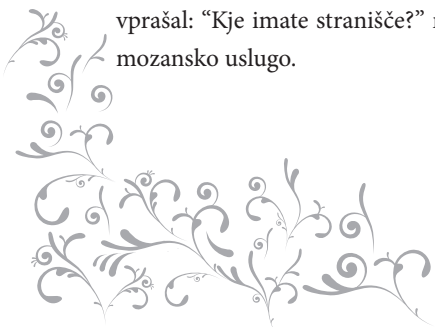
“Mhm... Kje pa je sedaj ta sestrična...” je zanimalo Nosana.

“Marinka,” mu je pomagala prednica. “Prej, ko ste prišli, smo ji naročile, naj počaka v sobi, saj vam pri vašem delu itak ne bi mogla koristiti; zdaj pa si je verjetno poiskala družbo. V kuhinji ali dnevni sobi bi jo bilo gotovo moč najti.”

“No, mi jo boste potem predstavili, kajti neznansko uživam spoznavati nove ljudi,” je prepričljivo dejal detektiv.

Prednica se je zavedala, da se je znašla v hudih škripcih, a se je, rekoč: “Prav, jo bova potem poiskala, sedaj pa, če ste seveda tukaj končali, si ogledva še preostale tri sobe in kuhinjo z jedilnico,” vseeno še naprej vedla navidez brezbrizno.

Nosan se je strinjal in je pridno nadaljeval s svojim delom. Čez čas, ko sta obhodila vseh dvajset sobic, je le-ta v svoji poklicni vnemi mimogrede vprašal: “Kje imate stranišče?” ne vedoč, da je prednici s tem naredil grozozansko uslugo.

“Tam doli, zadnja vrata desno,” mu je pojasnila ona in ko ji je izginil izpred oči, je hitro stekla v kuhinjo in redovnice seznanila z nastalim položajem: “Naneslo je, da Anja vendarle ni mogla ostati skrita pred Nosanovim ostrim pogledom. Ko je bil v njeni sobi, je vse preveč spraševal – čeprav nje k sreči ni bilo tam – da bi se mu uspela izgovoriti. Izmisliła sem si, da je Anja Frančiškina sestrična, ki jo je obiskala za nekaj dni. Njeno ime je sedaj Marinka, bela obleka, v kateri je prišla k nam, pa je njena poročna obleka, ki nam jo je prinesla pokazat in jo je sešila ona sama. Ali me razumete?”

“Jaz popolnoma nič,” je odvrnila Elizabeta.

“Zdaj nimam časa razlagati, zato si zgolj zapomnite, kar sem vam povedala,” je dejala prednica in jim obenem zabičala: “Pa hitro obvestite o tem še druge redovnice in Anjo, ki je trenutno v Amalijini sobi, ravno tako,” nato pa stekla nazaj na hodnik, kjer jo je že čakal Nosan.

“Vi ste se še bolj podvzivali ko maloprej jaz,” je rahlo zadihana izdabila prednica.

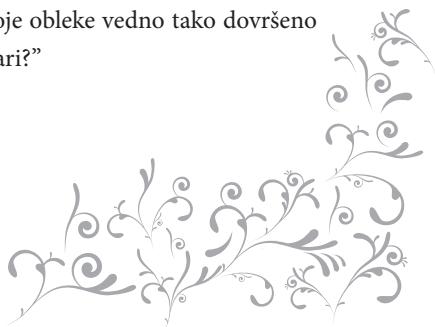
“Res sem bil hiter, celo hitrejši kot ste pričakovali, kajne.”

Razumljivo, kajti detektiv sploh ni odšel na stranišče zaradi biološke potrebe, ampak je hotel zgolj preveriti, ali je Hedvika ob domnevnem odhodu na stranišče tudi dejansko odšla tja. Na podlagi zaigranega manevra je ugotovil, da stranišče leži ravno v nasprotni smeri od tiste, kamor je bila pred kratkim odhitela prednica.

“Odšla sem sestram naročit, naj malce pospravijo kuhinjo, da ne bo tako neurejena, ko boste vstopili notri.”

Nosan ni vedel, zakaj mu je prednica lagala, vendar se mu je vse skupaj zdelo rahlo sumljivo. Prednica je v tem gosta odpeljala do kuhinje, mu ponudila sedež za mizo in ga vprašala, če mu lahko natoči čaj. Prikimal je. Nato je naročila Valeriji, naj poišče ‘Marinko’ in jo pripelje v kuhinjo.

“Ob skodelici šipkovega čaja, ki se še ni ohladil na za pitje primerno temperaturo, je Nosan Anjo vprašal: “Ali so tvoje obleke vedno tako dovršeno izdelane kakor je tista, ki sem jo videl v omari?”

“Poročno obleko imate v mislih, kajne?”

“Da, dolgo belo z vdelanimi čipkami.”

“Vanjo sem vložila izredno veliko časa, zato drugih mojih izdelkov, če sem poštena, nima smisla postavljati tej ob bok,” je odvrnila Anja. “Običajne obleke morajo biti sešite čim hitreje, drugače bi bile predrage in jih ne bi nihče kupil, zato je njihov videz nekoliko manj mikaven za oko.”

“Razumljivo,” je prikimal Nosan in se, spodbujen z detektivsko žilico, pozanimal dalje: “Od kod pravzaprav prihajaš, Marinka, če sem si prav zapomnil?”

“Iz Prodencov pri Veliki Lokvi,” je negotovo odvrnila Anja, navajajoč najbolj odročen kraj, ki se ga je lahko spomnila. Poznalo se je, da je odgovarjala z bojznijo, da bodo njene navedbe v nasprotju z identiteto, ki si jo je bila zamislila prednica.

“Prvič slišim za ta kraj,” je zabrundal inšpektor, “predvidevam, da gre za manjšo vasico ali zaselek z največ dvajsetimi hišami, drugače bi ga zagotovo poznal vsaj po imenu.”

“Še preveč ste rekli, vsega skupaj jih je samo enajst.”

“Dobro, ne bom te več zadrževal, navsezadnje si prišla obiskat svojo sestrično in ne mene,” se je opravičeval Nosan, odločen, da bo v zadnjem poskusu dekletu nastavlil zanko, s pomočjo katere bi si pridobil nekaj dragocenih spoznanj, ki bi mu pomagala priti zamotani zadevi do dna.

Bodisi da se je Anja želela čimprej umakniti iz njegove bližine, ji je ob Nosanovih besedah kar samo zaigralo srce od veselja, žal pa je temu kmalu sledil hladen tuš.

“Sveta nebesa, kako sem mogel pozabiti,” je zaklical zviti detektiv za Anjo, “Velikonjev Blaž, s katerim sva pred tridesetimi leti skupaj služila vojsko, je bil vendar doma iz Prodancev. Če samo pomislim, kako smo ga lomili takrat; čas pa res hitro beži, pa moj spomin tudi že peša. Ko se boš vrnila, ga obišči in mu sporoči, da ga pozdravlja stara sablja Rilček.”

12. poglavje

“Boooooom,” je zbegano odvrnilo odhajajoče dekle, ko je poslušala inšpektorja Nosana, kako si je mrmral: “Prodenci, Prodenci...še dobro, da sem se spomnil.”

“No, inšpektor, kaj ste odkrili danes?” je vprašala Klementina navidez nostalgičnega, v resnici pa neverjetno zvitega gosta. Inšpektor je bil resnično pravi lisjak, saj si je omenjeno ime izmislil samo zato, da bi Anjo ujel na limanice. Nosana je zato imelo, da bi ji zabrusil: “Odkril sem zgolj to, da mi vse po vrsti lažete: prednica, Klementina, ‘Marinka’,...” a se mu je uspelo zadržati in je vljudno odvrnil: “Ne prav dosti. Ogledal sem si teren, sedaj mi preostane, da zadevo dobro prespim, potem pa se mi bo sčasoma že porodila kakšna ideja.” V glavi so se mu sicer motale možne razlage, a v tistem trenutku o njih naglas ni želel govoriti.

“Torej za enkrat ne kaže preveč obetavno,” je dejala prednica.

“Bodite brez skrbi, še vsakogar sem našel,” jim je pomežiknil Nosan in zraven srknil požirek čaja, “živega ali mrtvega.”

Še dobro, da Anje ni bilo več v kuhinji; ob tej njegovi šali bi bila preveč šokirana.

“No, le potrudite se,” je rekla Klementina, “le nagrade vam ne bomo mogle izplačati, ker imamo bolj malo denarja.”

“Morda se tudi bom,” je Nosan pomislil sam pri sebi in, rekoč: “Ampak nekaj bi še vseeno rad vprašal, preden odidem,” počasi vstal od mize.

“Kar dajte,” je rekla prednica.

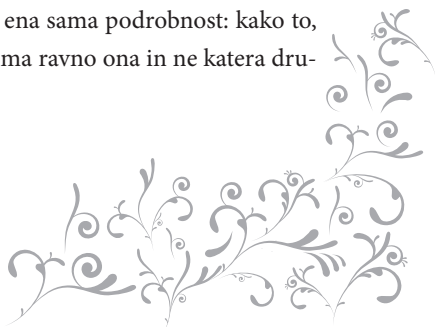
“Ali je Jožefina pustila kakšno sporočilo za sabo?”

“Ne, ničesar nismo našle,” mu je zaupala Klementina, “sicer pa je tudi v prvo, pred dvema letoma, izginila brez besed – kot kavra.”

“Kaj pa ključ, ali ga je vzela s seboj?”

“Ne, pustila ga je ležati v precepu pod stopnicami – našim skrivališču za ključ.”

“Tako, za konec je ostala nerazčiščena le še ena sama podrobnost: kako to, da je ob vašem odhodu na pogreb ostala doma ravno ona in ne katera dru-

ga redovnica. Ali ne bi bilo pametneje, da se v slabem zimskem vremenu ponudi možnost, da čuva samostan katera od starejših redovnic, ki jim je naporna pot gotovo v breme? Sploh pa mi ni jasno, zakaj ste tako številčno obiskale pogreb, če ste sploh bile vse razen Jožefine zdoma, v kolikor mi je dovoljeno za malenkost podvomiti v to.”

“Prvo, kar je treba povedati, je, da je obisk pogreba, kadar je pokojni iz cerkvenih krogov, prej ugodnost in ne nujno zlo, kajti takrat imamo priložnost, da se srečamo s starimi znankami in malce poklepetamo, zraven pa se še dobro najemo. Kot drugo naj povem, da smo se ravno zaradi tega, ker nekatere redovnice težko hodijo, peljale s konjsko vprego; naokoli, po daljši poti seveda. In kot tretje, redovnice, ki težko hodijo, tudi težko delajo, v hlevu pa je veliko živali, ki jih je potrebno nakrmiti.”

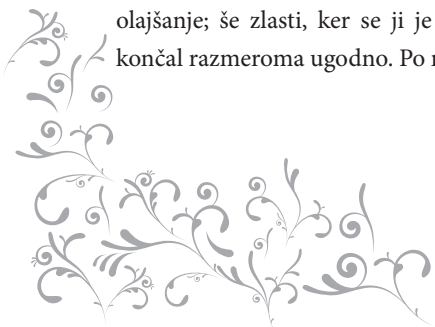
“Ampak, zakaj pa ste se potem vrnili šele naslednjega dne,” je sitnaril dalje detektiv.

“Saj sem vam rekla, da je tistega popoldneva začelo močno snežiti in smo zato prespale kar v župnišču. Ali nam sedaj verjamete, da smo govorile resnico?”

“Glede tega morda res,” si je mislil Nosan, nakar je, odločen povprašati vaščane o resničnosti izrečenih trditev, potrdil predničino vprašanje in nadaljeval: “Sedaj resnično nimam več vprašanj. Ob pomoči svojih poklicnih tovarišev iz drugih krajev se bom potrudil izbrskati, kje se skriva Jožefina in če bo kaj novega, vas bom o tem nemudoma obvestil.”

“Lepo prosim,” je dejala prednica, se skupaj z drugimi redovnicami zahvalila za obisk in pomoč, nato pa svojega gosta pospremila na plano. Nosan je zahahal svojega iskrega vranca in prednici z rahlo kretnjo pomahal v pozdrav. Ko je zapustil dvorišče, se je Hedvika vrnila v notranjost samostana, kjer se je zopet lotila svojih vsakdanjih, zaradi obiska prekinjenih, obveznosti.

Za Anjo je detektivovo slovo od samostana vsekakor pomenilo veliko olajšanje; še zlasti, ker se ji je dozdevalo, da se je Nosanov obisk zanj o končal razmeroma ugodno. Po nemiru, ki se je v zadnjih treh tednih naselil

12. poglavje

v njej kot posledica sumničenj s strani redovnic in napovedanega obiska inšpektorja, je bila malenkostna razbremenitev več kot dobrodošla. S trenutno spremembo razpoloženja na bolje, opazno tudi navzven, se pravi redovnicam, je njeno razpoloženje znova izžarevalo neskaljeno veselje do življenja. Zategadelj so se njene misli od tedaj naprej lahko v celoti osredotočile na iztekajočo se nosečnost in materinstvo nasploh.

Nosan se je po kratkotrajni ježi ustavil na dvorišču ene od poboških domačij, kajti sklenil je bil, da bo Jožefinin primer raziskal še z drugega zornega kota.

Jerebov Gašper je nevsakdanjega obiskovalca, brž ko se mu je ta predstavil in mu razložil, kaj pravzaprav želi od njega, povabil, naj vstopi noter.

“Moja žena je v primeri z menoj seznanjena z vsem, kar se dogaja in se je dogajalo na vasi, o tem sem prepričan, zato se boste rajši obrnili nanjo.”

“Zame itak ni važno, kdo mi bo več povedal, vi ali vaša žena, ista figa, samo da bo resnično in da si bom s tem lahko kaj pomagal,” je sproščeno odvrnil Nosan.

Gašperja je dejstvo, da so sestre najele detektiva na moč čudilo, kar je zapal tudi svojemu gostu in ga obenem poprosil za njegovo razlago dogodka. Nosan je priznal, da je zadeva nekolikanj zapletena in da ravno zaradi tega ne bi želel dajati kakršnih koli preuranjenih izjav. Izrazil je zgolj sum, da so redovnice ves čas nekaj prikrivale, tega pa, kot je dejal, ni pričakoval.

“To je moja žena Minka,” je Gašper zamišljen pokazal proti svoji soprogi.

“Me veseli,” se je nasmehnil inšpektor in ji podal roko. “Moje ime pa je Ciril Nosan, po poklicu inšpektor ali detektiv, kakor vam je ljubše.”

“Kaj za božjo voljo pa vas je pripeljalo v te mirne kraje,” je presenečeno zajecjlala Minka, ko je videla, s kom ima opravka.

“Gori v samostanu, se je, kot kaže, izgubila ena izmed redovnic, neka Jožefina – saj ste gotovo že slišali – pa so me le-te poklicale na pomoč.”

“Pa saj se ni prvič,” je zamahnila z roko gospodarica.

“Vem.”

Minka je nadaljevala: “Ampak prav nič se ne spomnim, da bi takrat zganjale takšen cirkus in klicale detektive vkup.”

“Že morajo imeti nek razlog za takšno početje,” je pripomnil Gašper.

Nosan je bil istega mnenja kakor njegov sogovornik, zato je le-temu pritrdil z besedami: “Očitno si jo zares zelo želijo najti,” in se nato obrnil proti Minki.

“Rad bi preveril določene navedbe, s katerimi so mi postregle redovnice,” ni izgubljal časa Nosan. “Zdi se mi namreč, da niso bile preveč resnicoljubne do mene, kot bi se za ženske njihovega stanu vsekakor spodobilo.”

“Ja, kaj vas pa zanima?”

“Ali se morda spomnite, katere redovnice so bile na pogrebu vašega preminulega župnika. To sprašujem zato, ker naj bi Jožefina menda izginila ravno na ta dan.”

“To bo pa težko. Čakajte malo, da pomislim...” je zahtevala Minka in se skušala spomniti dogodkov tistega dne. “Jožefine zagotovo nisem videla, kar zadeva preostale redovnice, pa bi si upala trditi, da so bile prisotne vse do zadnje,” je po kratkem razmisleku neodločno odvrnila ona. “To bi morali vprašati sosedovega Marjana. On se bo gotovo spomnil bolje od mene, ker je bil kot nosač krste povabljen na pogrebščino.”

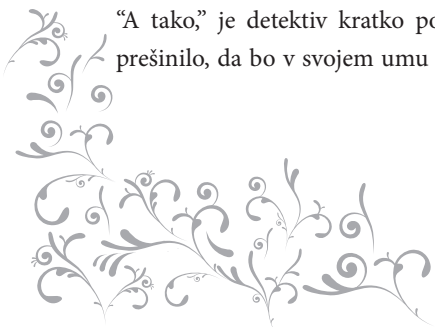
“A to še ni vse, kar me zanima. Med drugim bi rad izvedel tudi to, ali se je v zadnjem času od okoli potikal kakšen sumljiv moški.”

“Ne da bi vedela,” je zanikala Minka in se dopolnila: “Odkar je bilo v začetku vinotka tja gori namenjeno neko mlado dekle, tod naokoli nisem videla nobenega nenavadnega popotnika.”

“Kakšno je bilo videti tisto dekle?” je urno vprašal Nosan.

“Okrog dvajset let je imela in oblečena je bila v dolgo, belo obleko,” je izstrelila Gašperjeva soproga, “toda dekle je, kolikor mi je znano, že po parih dneh odšla dalje.”

“A tako,” je detektiv kratko pospremil njeno pojasnilo, pri čemer ga je prešinilo, da bo v svojem umu vsak hip našel vse iskane odgovore. Nosan

12. poglavje

naenkrat ni čutil nobene potrebe več, da bi prijazna kmeta nadalje mučil s svojo radovednostjo. Navkljub temu je le napravil izjemo in ju pobaral: "Ali vam je mogoče poznano, koliko sestričen ima sestra Frančiška?"

"Ne, tega žal ne vem; zakaj pa vprašate?"

"Ah, kar tako, saj veste, detektive že iz navade zanima več, kot je potrebno," se je zlahka izmazal Ciril in dodal: "Tako ali tako se mislim oglasiti tudi pri vašem sosedu, kjer bom, upam, bržkone še kaj izvedel, zato vaju sedaj ne bi več nadlegoval."

"Kakor želite," je privolil Gašper. "Če me boste počakali, da si natakнем škornje, vas bom rade volje pospremil do sosedove kmetije."

Nosan je sprejel prijazno ponudbo in medtem ko je čakal, da se je Gašper obul in si ogrnil plašč, z Minko izmenjal še nekaj besedi.

Do Mačkove domačije ju je ločilo vsega petdeset korakov, zato se inšpektorju ni zdelo vredno odvezovati svojega konja in ga je rajši pustil tam, kjer mu je bil našel prostor, privezanega okoli debela Jerebove tepke. Gašper je na pragu počakal le toliko, da se je prepričal, ali je kdo od Mačkovih doma, nakar se je vestno vrnil k svoji noseči družici.

"Dober dan želim," je Nosan vedro pozdravil bradatega moškega, nenavadno svetle polti, ki se je pojavil pred njim.

"Bogdaj, koga pa želite?"

"Vi ste gotovo Marjan, kajne?" je ugibal Nosan.

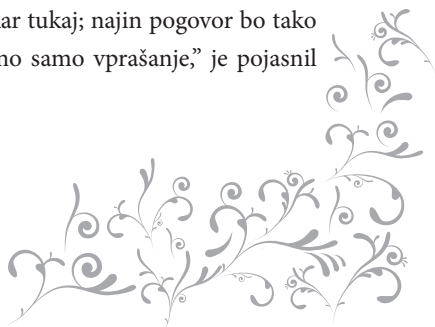
"Sem, od nog do glave, so mi rekli mati."

"Natanko vas iščem," je rekel detektiv, ki je bil Marjanu ostal dolžan odgovor.

"Moje ime je Ciril Nosan, detektiv po poklicu, in raziskujem izgin redovnice Jožefine. Maloprej sem se mudil pri vaših sosedih, Jerebovih in ker mi nista znala odgovoriti na vsa moja vprašanja, sta me napotila k vam."

"Čemu bi jaz lahko vedel kaj več od njiju, se sprašujem?" ga je začudeno gledal Marjan in obenem gosta povabil, naj vstopi.

"Bodisi da se mi zelo mudi, rajši ostaniva kar tukaj; najin pogovor bo tako izredno kratek. Pravzaprav imam za vas eno samo vprašanje," je pojasnil

Nosan, a je nazadnje le ustregel svojemu sogovorniku in vstopil v vežo, tako da Marjanu ni bilo treba prezebati na prepihu. "Rad bi preveril nekatere izjave, ki sem jih danes dobil gori v samostanu, zato bi vas prosil, če se lahko spomnite, katere redovnice vse so se udeležile pogreba vašega pokojnega župnika."

"Ali sumite, da se za nepojasnenim odhodom sestre Jožefine skriva kaj nezakonitega?" je hotel vedeti, pozabljač na zastavljeno mu vprašanje.

"Manjkajoča dejsta, s katerimi bi me zdajle utegnili seznaniti, bodo zagotovo razjasnila marsikaj in šele na njihovi podlagi bom lahko predstavil svoje površno gledanje na celotno zadevo."

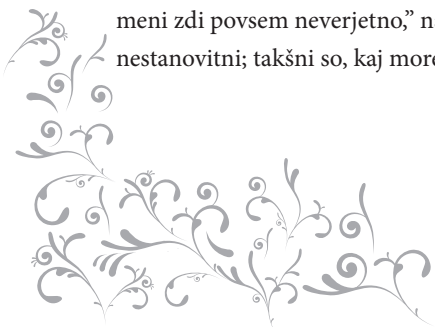
"Samo da pomislim....Frančiška, Hedvika, Klementina," je štel Marjan, "Valerija, Bernardka, Elizabeta.... če se ne motim, so bile navzoče vse razen Jožefine."

"Potem mi vendarle niso lagale," je vpričo Marjana naglas ugotavljal pri svojem delu vselej zagrizeni detektiv.

"Ha, ali ste mislili, da so vam govorile neresnico," je bil videti ogorčen Marjan. "Redovnice iz našega samostana nikoli; za to dam svojo roko v ogenj. Morda bi se kaj takega lahko zgodilo edino v primeru, ko bi prevrela odkritosrčnost komu škodovala, ampak še to zgolj v skrajni sili in z najboljšim namenom."

Nosan si je ob poslušanju Marjanovega mnenja zadovoljno pomel roke in nato nanj porekel: "Če je tako, potem sem svojo delo za danes opravil. Sicer je Jožefina izginila v resda nekoliko nenavadnih okoliščinah, vendar vas lahko potolažim, da je z njo verjetno vse v redu. Možnost, da je postala žrtev kakšne spletke, recimo ugrabitve ali celo umora oziroma zaigrane nesreče, sem že izključil. Osebnostno menim, da je samostan zapustila zgolj zato, ker ji tam ni bilo več všeč, tako enostavno je to."

Marjan je ob tem brez pomisleka odvrnil: "Bojda res. Kaj drugega se tudi meni zdi povsem neverjetno," nakar je izkušeno dodal: "Mladi ljudje so pač nestanovitni; takšni so, kaj moremo. Pa saj jim ne gre zamerit, kajne?"

12. poglavje

“Vsekakor,” se je strinjal Nosan.

“Ampak, zakaj ste vseeno namigovali, da je v ozadju nekaj hujšega?”

“Veste, doslej sem zgolj zbiral podatke in iz drobcev postavljaj predpostavke, z vašo pomočjo pa mi je sliko, ki naj bi pojasnila omenjeno dejanje, uspelo naposled tudi v celoti sestaviti.”

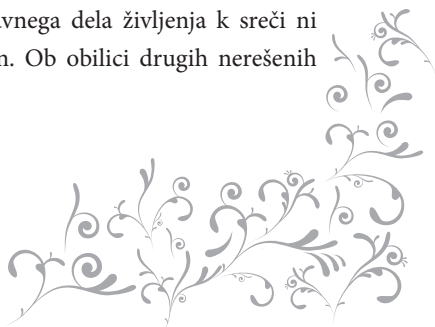
“In kakšna je ta slika?”

“Vsega vam žal ne morem povedati, bistveno pri vsem tem pa ste iz mojih ust itak že slišali, se pravi, da se za Jožefino najbrž ne gre bati.”

“Dobro, ne bom vas silil, če nečete povedati,” se je sprijaznil Marjan in še naprej pozorno opazoval svojega gosta. Ta se je nato svojemu ‘obveščevalcu’ zahvalil za prijaznost, kmalu zatem pa sta se drug od drugega poslovila in šla vsak svojo pot.

“Takšna je torej zadeva,” si je brundal Nosan, ko je jahal nazaj proti Grahovem, “Ker je dekle po nesreči zanosilo, se je v stiski obrnilo po pomoč na redovnice v očem odmaknjenem samostanu. Te so ji v svoji dobroti ponudile zatočišče – res lepo od njih – vendar se nekatere sestre, najbolj pa nazadnjaška Jožefina, s tem niso strinjale. Sčasoma je prišlo zaradi tega do razhajanj in ker je bila sama proti vsem, se je odločila oditi iz samostana, po vsej verjetnosti nazaj v misijon, ki ga je globoko v sebi še vedno pogrešala. Redovnice je sedaj strah, da jih pobegla kolegica ne bi zatožila in jo zato obupno skušajo najti, da bi jo pregovorile, naj tega za božjo voljo vendarle ne naredi. Vse laži, h katerim so se zatekale redovnice, pa so bile namenjene zgolj in izključno temu, da se ne bi razvedelo, da pri sebi skrivajo nosečnico. Do zdaj jim je šlo kar dobro, saj niti prebivalci bližnje vasi o tem nimajo pojma. Prepričan sem, da je bilo tako in s tem je primer za mene končan,” je modroval inšpektor in se je teh svojih besed v prihodnje tudi dejansko držal.

Kakorkoli že, izkazalo se je, da se celo tako dober detektiv, kot je bil Nosan, lahko kdaj zmoti, vendar se on tega sestavnega dela življenja k sreči ni zavedal in je bil posledično povsem miren. Ob obilici drugih nerešenih

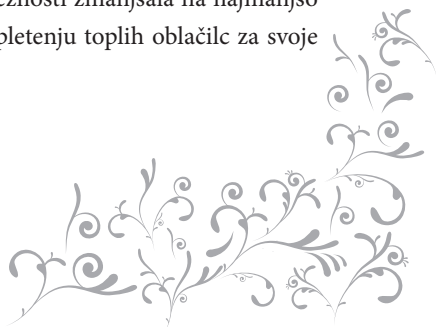
Nedognana izginitev

ugank je bila zanj zadeva z Jožefino čez teden dni že pozabljena, medtem ko so vaščani Pobočja za podoben 'podvig' potrebovali občutno več časa in so še precej dolgo ob večerih kramljali o zaresnem detektivu, ki jih je v teh odročnih krajih sploh prvič obiskal.

Anjin veliki trenutek

Svečnico se je daljše obnovoletno obdobje, ki je minilo v znamenju številnih, pretežno cerkvenih praznikov, dokončno izteklo. Zimski čas je po naravi resda znatno manj razgiban od preostanka leta, vendar je bilo takšno, s krajšimi oziroma daljšimi premori več kot mesec dni trajajoče praznovanje, kar primerna izravnava za vsesplošno mrtvilo, ki bi vladalo sicer. Božič, Novo leto, Sveti trije kralji in rahlo odmaknjena Svečnica so bili posejani tako na gosto, da se dolgčas oziroma zimska zaspanost med prebivalke samostana preprosto nista mogla naseliti. Prav gotovo je k temu še dodatno prispevalo tudi nenehno vzbujeno ozračje, polno pričakovanj ob skorajšnji prelomnici v Anjinem življenju, okrog katere so se počasi začela vrteti vsa dogajanja znotraj samostana. Po približnih izračunih naj bi Anja rodila nekje v drugi polovici sušca. Dogodek, na katerega so se redovnice skupaj z nosečnico mrzlično pripravljale, je bil malodane pred vrati. Da bi se Anja v tednih pred porodom izognila pretiranemu naprezanju, je na prigovarjanje 'varuhin' svoje siceršnje obveznosti zmanjšala na najmanjšo možno mero. Glavnino časa je prebila ob pletenju toplih oblačil za svoje

Kazalo

1. poglavje: Negotova pot	5
2. poglavje: Nerazkrita skrivnost	33
3. poglavje: Sestrski posvet	45
4. poglavje: Vaška radovednost	51
5. poglavje: Pismo	57
6. poglavje: Zatemnjena okna	67
7. poglavje: Zgodba sestre Jožefine	87
8. poglavje: Neuspela izvidnica	117
9. poglavje: Iskanje se začne	131
10. poglavje: Resnica pride na dan	163
11. poglavje: Obisk pri svojcih	189
12. poglavje: Nedognana izginitev	211
13. poglavje: Anjin veliki trenutek	255
14. poglavje: Pestra pomlad	279
15. poglavje: V Grahovem	311
16. poglavje: Čas preobratov	341
16a. poglavje: Pogumno dekle in njena žlahta	341
16b. poglavje: Kaj pa poroka	367
16c. poglavje: Kovčki gor, kovčki dol	411
17. poglavje: Življenje teče dalje	427
18. poglavje: Spet doma ali krog se zaključi	476

